

*ИЗМЕНЕНИЕ НА ОБЩ
УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА
ПЛОВДИВ*

*ЕКОЛОГИЧНА
ОЦЕНКА*

Име на проекта:	ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ – ИЗМЕНЕНИЕ
Възложител:	ОБЩИНА ПЛОВДИВ
Вид доклад:	ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
Ръководители екип:	д-р г.н. Екатерина Гюлеметова м.г.н. Пламен Станев Телефон: +359 2 9867167
Дата на издаване на доклада:	Юли, 2020 година
Издание:	Първо

Съгласно ЗАПСП, настоящият доклад е обект на авторско право, поради което както самият доклад, така и отделни части от него могат да бъдат използвани от други лица само след писмено съгласие от страна на притежателите на правата.

При самоволно ползване отговорността, предвидена в закона ще бъде търсена в пълен размер.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	6
1. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА, ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ	10
1.1 ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ИОУП НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ	10
1.2. ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	14
1.3 МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ	54
2. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ЗНАЧЕНИЕ	55
3. КОНСУЛТАЦИИ С КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА.....	55
4. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА.....	55
4.1. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	55
4.2 КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ, КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ.....	57
4.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ	78
4.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ.....	106
4.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ	115
4.6 ЛАНДШАФТ	124
4.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА	127
4.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	135
4.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ	140
4.10 НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	151
4.11 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	156
4.12 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ	159
5. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ.....	163
5.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА	163
5.2 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ. ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.	164
5.3 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ	167
6. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА	168
6.1 ПРЕДВИЖДАНИЯ НА ИОУПО С ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ	168
6.2 ПРЕДВИЖДАНИЯ НА ОУПО С ПОСТИГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕЛИ	170
7. ПРОГНОЗНА ОЦЕНКА ЗА ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ.....	174

7.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ ПРОЕКТ НА ИОУП НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ – ПРОЕКТНИ ПРЕДВИЖДАНЯ.....	174
7.2 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	186
7.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ.....	192
7.4 ЗЕМИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ.....	197
7.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ.....	202
7.6 ЛАНДШАФТ.....	203
7.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗЕЛЕНА СИСТЕМА.....	205
7.8 ОТПАДЪЦИ.....	209
7.9 ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА. ХИМИКАЛИ.....	211
7.10 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ.....	215
7.11 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	222
7.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	226
7.13 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ.....	228
8. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪЗМОЖНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА.....	237
8.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.....	237
8.2 ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.....	241
8.3 НЕРЕШЕНИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ ИЛИ ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ИОУПО.....	242
8.4 УСТРОЙСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ И КОМПЕНСИРАНЕ ОТРИЦАТЕЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА.....	242
9. АЛТЕРНАТИВИ, В Т.Ч. НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА.....	247
10. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕЖДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	247
11. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА.....	249
12. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА, ПРОИЗЛИЗАЩИ ОТ ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ.....	254
13. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.....	255
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	256
П Р И Л О Ж Е Н И Я.....	258
ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	260

ТАБЛИЦИ

Таблица 1 Авторски колектив на ЕО на ИОУП на община Пловдив.....	8
Таблица 2 Биоклиматични класове време според РЕТ.....	67
Таблица 3 Основни характеристики на производствените зони в община Пловдив.....	69
Таблица 4 Промислени източници на емисии в атмосферния въздух за 2016 г.	70
Таблица 5 Общи емисии по райони.....	71
Таблица 6 Общи емисии от транспортните средства за 2016г.....	72
Таблица 7 Изчислени емисии от градския транспорт на база изразходвано гориво през 2016г.	72
Таблица 8 Баланс на територията по начин на трайно ползване.....	106
Таблица 9 Територии с особена териториално-устройствена защита.....	107
Таблица 10 Разпределение на жилищните сгради по вид на конструкцията.....	109
Таблица 11 Информация за подземните водни тела и актуалното им количествено и химично състояние, части от които попадат на територията на община Пловдив.....	122
Таблица 12 Цели за опазване на околната среда на подземните водни тела.....	122
Таблица 13 Устойчивост на ландшафтите в община Пловдив.....	125
Таблица 14 Разпределение на зелената система по райони.....	133
Таблица 15 Количество битови отпадъци, генерирани на територията на общината.....	135
Таблица 16 Площи на уличната мрежа по райони.....	143
Таблица 17 Разпределение на броя автомобили и паркоместа.....	146
Таблица 18 Гранични стойности на нивата на шум за различните територии.....	147
Таблица 19 Разпределение на регистрирани шумови нива в града за 2017 г.	148
Таблица 20 Места за настаняване.....	155
Таблица 21 Разпределение на населението на община Пловдив.....	160
Таблица 22 Разпределение на населението на Република България.....	160
Таблица 23 Демографски показатели за община Пловдив, област Пловдив и цялата страна.....	160
Таблица 24 Умрели по причини за смъртта (класове болести), област Пловдив и страната (на 100 000 души от населението).....	161
Таблица 25 Хоспитализирана заболяемост на населението в област Пловдив.....	162
Таблица 26 Брой по видове лечебни заведения (ЛЗ) за първична медицинска и дентална помощ – Община Пловдив.....	163
Таблица 27 Система на болничната помощ в община Пловдив.....	163
Таблица 28 Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.....	169
Таблица 29 Режим на устройство на различните видове жилищни устройствени зони.....	180
Таблица 30 Структура и баланс на общинската територия.....	197
Таблица 31 Защитени територии и зони - баланс.....	199
Таблица 32 Основни видове ландшафти по относителни дялове.....	204
Таблица 33 Прогноза за броя на населението на община Пловдив за периода 2017-2040 г. (по варианти).....	209
Таблица 34 Очаквано общо количество генерирани битови отпадъци.....	210
Таблица 35 Разпределение на пътуванията по начин на придвижване.....	220
Таблица 36 Регистрирани нива на шум по диапазони.....	234
Таблица 37 Мерки за намаляване, предотвратяване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици.....	249
Таблица 38 Мерки за водните тела в община Пловдив от приложенията в Раздел 7 в ПУРБ на ИБР (2016-2021 г).....	252
Таблица 39 Описание на необходимите мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана.....	255

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БДИБР	Басейнова дирекция Източнобеломорски район
БДС	Български държавни стандарти
БПК	Биологична потребност от кислород
ГМО	Генно-модифицирани организми
ДВ	Държавен вестник
ДВГ	Двигател с вътрешно горене
ДЛ	Държавно лесничество
ДОСВ	Доклад за оценка за степента на въздействие (върху защитени зони от Натура 2000)
ДР	Допълнителни разпоредби
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗВ	Закон за водите
ИП	Инвестиционно предложение
ИШ	Източник на шум
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно-историческо наследство
НВ	Неразтворени вещества
МПС	Моторни превозни средства
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МЕ	Министерство на енергетиката
НДЕ	Норма за допустими емисии
НЕМ	Национална екологична мрежа
ОбС	Общински съвет
ИОУПО	Изменение на Общ устройствен план на община Пловдив
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПО	Промислени отпадъци
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПУП	Подробен устройствен план
ПВТ	Подземни водни тела
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПРЗ	План за регулация и застрояване
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ТБО	Твърди битови отпадъци
ФПЧ	Фини прахови частици
УЗ	Устройствена зона

ВЪВЕДЕНИЕ

Разработването на настоящата Екологична оценка се извършва на основание чл.81, ал.1, т.1 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и Писмо на РИОСВ-Пловдив, изх.№ОВОС 1463.21.10.2016г., съгласно което изменението на ОУП на община Пловдив подлежи на задължителна екологичната оценка /ЕО/ по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Изменението на общият устройствен план на община Пловдив, предмет на екологична оценка, наричана по-нататък за краткост ИОУПО, се изготвя на основание на чл. 105 на ЗУТ и § 123, ал.1 от преходните разпоредби към ЗИД на ЗУТ от 2012 г. по възлагане от Община Пловдив с договор № 18ДГ848 от 17.09.2018г. между Кмета на общината и „БУЛПЛАН“ ООД, София. Перспективният срок на действие на ОУПО е до 2040 г. без обособени етапи на реализация.

Планът обхваща цялата територия на общината, възлизаща на 101,91 кв. км. В границите ѝ са включени защитени територии и защитени зони по Натура 2000.

Изработването на ОУПО се финансира от бюджета на община Пловдив. Разработва се дву-фазно – предварителен и окончателен проект с общ срок 18 месеца.

Екипът на „БУЛПЛАН“ ООД, разработващ ИОУПО е в състав:

арх. Иван Делчев	Ръководител екип
арх. Димитър Костов	Устройство на урбанизирани територии и НКН
арх. Александър Петрович	Устройствено планиране
арх. Надка Георгиева	Устройствено планиране
ст.н.с.П ст. Юлия Спиридонова	Икономически анализ и прогнози и жилищен фонд
доц. д-р Илия Копралев	Демография и социална инфраструктура
инж. Гергана Кривошапкова	Комуникационно-транспортни системи
инж. Димитър Попов	Комуникационно-транспортни системи
инж. Евгения Гунева	Водоснабдяване и канализация
инж. Златка Таукова	Водоснабдяване
инж. Ангел Марков	Канализация
инж. Александър Чикалов	Електроснабдяване и съобщения
инж. Лъвчо Илиев	Електроснабдяване и съобщения
арх. Петя Миланова	КИН, Устройство на урбанизирани територии
инж. Димитър Апостолов	Геодезия
проф. д-р ландша. арх. Емил Галев	Зелена система
ландш. арх. Георги Селенски	Зелена система
Пламен Станев	Екология
Любов Миланова	Екология
инж. Емил Боев	Отопление, вентилация и климатизация
инж. Атанас Гергински	Топлоснабдяване и газоснабдяване
инж. Тома Йоцов	Развитие на железопътната инфраструктура
арх. Стефан Стайнов	Консултант
инж. Анна Вladoва	Техническа инфраструктура
Екатерина Гюлеметова	Ръководител екип Екологичната оценка и ДОСВ

Съгласно чл. 127, ал. 1 на ЗУТ планът подлежи на обществено обсъждане преди приемането му от Общинския съвет по устройство на територията, респ. преди одобряването му от Общинския съвет.

Орган, отговорен за прилагането на ИОУПО е ръководството на община Пловдив – Общински съвет и Кмет.

Компетентен орган по процедурата по ЕО е Директорът на РИОСВ-Пловдив на основание чл 4, ал 2 от Наредбата за ЕО.

Съгласно чл.103, ал.2 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), **“Общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана”**. Съгласно чл.106 от ЗУТ с **Общия устройствен план на община** се определят:

1. **Общата структура на територията**, преобладаващото предназначение на съставните и структурните части - местоположението и границите на териториите за населени места и селищни образувания; земеделските територии; горските територии; териториите за природозащита; териториите за културно-историческа защита; нарушените територии за възстановяване и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение.

2. **Общият режим на устройство** на всяка от териториите по т. 1 със съответните правила и нормативи.

3. **Разположението на мрежите и съоръженията** на техническата инфраструктура на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение.

4. **Териториите с публична държавна и с публична общинска собственост** и режимът на тяхното устройство.

5. Териториите с **вероятно разпространение на предвидими природни бедствия** и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита.

6. Териториите за **активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия** и естетическо оформяне.

Съгласно изискванията на ЗООС, **задачите на Екологичната оценка (ЕО)** са:

- да опише и определи екологичното състояние на територията, предмет на ОУПО;
- да формулира съществуващите екологични проблеми, районите с особено екологично значение, рисковите зони, потенциалните въздействия в зоната на влияние;
- да определи бъдещото състояние на околната среда без прилагането на плана;
- да определи обвързаността на целите на плана с националната стратегия за околна среда;
- да анализира и оцени предложените алтернативи за развитието на територията в перспектива;
- да анализира силните и слаби страни на определени функции и тенденции на развитие;

▪ да формулира и предложи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана.

Съгласно изискванията на чл.86, ал.2 от ЗООС екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана.

Колективът, разработил докладът за екологична оценка, е съставен от експерти и консултанти, показани в следващата таблица:

Таблица 1 Авторски колектив на ЕО на ИОУП на община Пловдив

ИМЕ, ФАМИЛИЯ	РАЗДЕЛ ОТ ЕО
д-р г.н. Екатерина Гюлеметова	Ръководител, Ландшафт, Материални активи; НКН, Синтез на резултатите, предвиждания за постигане на националните и международни цели, проектни предвиждания,
физ. Ана Братоева	Климатични фактори, Атмосферен въздух
инж. Цветанка Димитрова	Повърхностни води
инж. Трендафил Христов	Земни недра
инж. Румяна Николова	Подземни води
м.г.н. Пламен Станев	Зам. Ръководител; Земи и почви; Отпадъци и опасни вещества; Вредни физ. ф-ри
д-р Момчил Сиджимов	Здравно–хигиенни аспекти, рискове за човешкото здраве
биол. Даниела Велева	Зелена система
физ. Асенка Чалъова	Консултант Вредни физични фактори
инж. Живка Николова	Консултант Повърхностни води

Списък на експертите, в който с полагане на подпис е удостоверено разработването на съответните раздели на оценката и декларации, съгласно изискванията на чл.16, ал.1 от Наредбата за ЕО, са приложени към настоящият доклад за ЕО.

Телефон за връзка с ръководителя на колектива: 029867167, e-mail: office@planeco-bg.com

За постигане на целите на екологичната оценка, посочени по-горе, авторският колектив на ЕО анализира и оценява ИОУП на **община Пловдив** на база методически подход, според който:

- **по характер** ОУП представлява дългосрочен проектен устройствен документ;
- **по статус**–документ, регламентиращ устройствените действия в административните граници на общината;
- **по значение**–програмен документ, определящ стратегиите за развитие на планираната територия в перспектива;
- **по период на прилагане**–далеко перспективен.

При разработване на екологичната оценка са използвани методите, посочени в Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, София, 2002 (аналитичен и диагностичен методи, матрица на въздействията, анализи, интервюта, обсъждания, консултации и др.), указания и методики за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет-страницата на Европейската комисия, както и указанията и методиките на

Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда да (<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>)

Докладът за екологична оценка анализира и оценява предоставените от екипа, разработващ ИОУП материали:

- Задание за изменение на Общия устройствен план на община Пловдив от 2007 г.;
- Опорен план на територията на общината в мащаб 1:10000 и съпътстващи опорни схеми в мащаб 1:25000:
 - o Собственост върху поземлените имоти;
 - o Бонитетна категория на земеделските земи;
 - o Защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство;
 - o Опорен план на действащите ПУП за територията;
 - o Опорен план на собствеността по данни от ККР;
- Предварителен проект на изменение на Общ устройствен план на общината (Устройствено зонироване на град Пловдив) в мащаб 1:10000;
- Специализирана схема „Транспортна инфраструктура, пешеходно и велосъдвижение, масов обществен пътнически транспорт“ в мащаб 1:25000;
- Специализирана схема „Водоснабдяване“ в мащаб 1:25000;
- Специализирана схема „Канализация и пречистване на отпадъчните води“ в м 1:25000;
- Специализирана схема „Електроснабдяване“ в мащаб 1:25000;
- Специализирана схема „Газоснабдяване“ в мащаб 1:25000;
- Специализирана схема „Топлоснабдяване“ в мащаб 1:25000;
- Специализирана схема „Съобщителни мрежи и съоръжения“ в мащаб 1:25000;
- Специализирана схема „Зелена система“ в мащаб 1:25000;
- Специализирана схема „Защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство“ в мащаб 1:25000;
- Обяснителна записка към предварителния проект на ИОУПО;
- Правила и нормативи за прилагане на ИОУПО.

В процеса на работа по екологичната оценка към ИОУПО на община Пловдив като основни информационни източници са ползвани:

- Програма за опазване на околната среда на община Пловдив, 2014-2020;
- Програма за КАВ, актуализация 2017г;
- Стратегическа шумова карта на агломерация Пловдив, актуализация 2017г;
- Годишни доклади за ОС, РИОСВ Пловдив;
- Доклад за резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите лъчения като факторна жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, обхванати от РЗИ Пловдив през 2017г- експ. В. Начева;
- Програма за управление на отпадъците на община Пловдив, актуализация 2016г.;
- Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система в гр. Пловдив, АртПлан, 2011г;

1. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА, ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ

1.1 ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ИОУП НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ

1.1.1. Главната цел и подцели

Главната цел на изменението на общия устройствен план на общината, наречена по-нататък за краткост ИОУПО, съгласно техническото задание и обяснителната записка, е „Създаване на оптимална пространствена и функционална основа за ефективно управление на дългосрочното устойчиво комплексно устройствено развитие и изграждане на Пловдив, съхраняващи неговата идентичност и реализиращи пълноценно потенциала на специфичните му природни, социално-икономически и културно-исторически условия и ресурси.“

1.1.2. Основни задачи на плана

Основните задачи на ИОУПО, така както са формулирани в техническото задание и обяснителната записка, произтичат както от нормативната регламентация в ЗУТ и Наредба № 8 за съдържанието и обхвата на устройствените планове, така и от съществуващото състояние на общинската територия, нейната структура, функции и начини на земеползване, селищна мрежа, транспортна и инфраструктурна съоръженост и действащи охранни режими по специални закони, представени по-долу.

Основните задачи на ИОУПО, формулирани като изисквания в одобреното от Общинския съвет задание са:

- По отношение на териториалния и тематичен обхват:

- тъй като на този етап на планирането в България териториалният обхват на ИОУПО не може да надхвърли територията на община Пловдив, актуализацията трябва да се разработи във взаимодействие с ръководствата и представителите на бизнеса в съседните общини „Марица“ и „Родопи“;

- териториалните параметри на изменението на ОУП следва да се изчисляват в агломерационната рамка, особено по отношение на подсистема „Труд“;

- ИОУПО следва да отчита резултатите от специализирани проучвания на пазара на недвижимите имоти, на инвестиционната активност по структура и териториално проявление, на публичните инвестиционни ресурси, на идеята за създаване на система на релсов транспорт тип скоростен трамвай („S-bahn“) с използване и доизграждане на част от железопътната инфраструктура ;

- По отношение на структурното развитие:

- ОУПО-2007 е необходимо да бъде приведен в съответствие с разположението, ограниченията и правилата за ползване на защитените зони от Натура 2000, одобрени през 2008 г.;

- да се направи коренна преоценка на заложените в ОУПО-2007 предвиждания за териториално разрастване на градската територия, като се изключи всякакво по-нататъшно трансформиране на все още запазените модули от висококатегорийни земеделски земи в урбанизирани територии;

○ ограничаването на териториалното разрастване следва да се компенсира с интензификация на използването на вече усвоените територии, като се разкрият конкретните резерви за това - неоползотворените общински терени, значителните неусвоени или изоставени терени в производствените зони, изнасянето на някои обслужващи обекти;

○ да се преоцени въведеното с ОУПО-2007 устройствено зониране на територията, което е силно удредено като териториални модули и с изключително развит набор от модификации;

○ необходимо е всички устройствени и технически проектни решения да бъдат с установени приоритети, а онези от тях, чиято реализация изисква участие на публични инвестиции (цялостно или частично), да се придружават от окрупнени разчети за ресурсоемкостта им (необходимите ресурси за реализация).

○ да се разработи нов пакет от програмни документи за реализацията на ИОУПО;

- По отношение на демографското и икономическо развитие:

○ ревизиране на демографските прогнози към ОУПО-2007 като се разработят повече варианти на конкретни демографски прогнози за периода 2025-2035 г.;

○ при прогнозирането на икономическото развитие, ударението да се постави върху създаването на устройствени условия за развитието на новите иновативни високотехнологични производства, както и на инфраструктурата, която подпомага появата на нови идеи, разработването на нови технологии, подготовката на кадри за създаване на иновации и за развитие на икономика на знанието.

- По отношение на обитаването:

○ преразглеждане потенциала на територията в компактното ядро, като се отчитат не само жилищните територии, но и смесените многофункционални (Смф) и други нежилищни територии, в които е допустимо жилищно строителство;

○ повторно изследване на действащите ПУП на всички градски части;

○ изготвяне на подробен баланс на територията на жилищната зона с прилагане на ресурсово съобразени показатели и отчитане на устройствените характеристики на съществуващото застрояване;

○ обвързване на устройственото зониране в жилищната зона с правила и нормативи за прилагане на плана;

- По отношение на социалната и бизнес инфраструктура:

○ за да се покрие недостигът от 110 400 кв.м. терени за детски градини, да се подходи диференцирано към отделните райони и се отчете необходимото увеличение на обхвата на децата;

○ да се създадат условия за преминаване към едносменно обучение в училищата;

○ да се прецени кои/какви средни общообразователни или професионални учебни заведения би било целесъобразно за се устроят в съседните на Пловдив общини;

○ да се предложат адекватни и своевременни функционално-пространствени структури, с които да се отговори на изключително голямото нарастване на броя на студентите;

○ да се проучат потребностите от развитие на училищата по изкуствата и се предвидят съответни устройствени решения;

- да бъдат предложени по райони теренни решения за покриване на недостига от детски ясли;

- за теренно осигуряване на нови структуроопределящи здравни обекти, които изискват осигуряване на големи по площ терени, някои специализирани здравни заведения (болницата за психично здраве и др.) да бъдат локализирани извън пределите на пловдивската община;

- териториалното насочване на социални обекти за лицата и контингентите в неравностойно положение да бъде в среда, която позволява интегрирането им с останалото население;

- да се предвиди изграждане на Голяма Концертна зала или Дворец на културата със зали за 2-3000 и повече места, в които да се осъществява само културна дейност;

- По отношение на подсистема „Труд“:

- да се предвиди промяна в структурата на Производствени зони „Юг” и „Изток” с осигуряване на терени със самостоятелно отреджване и устройствен режим за социална инфраструктура, озеленяване, спорт и др.;

- да се запазят основните характеристики на производствени зони „Север” и „Тракия” за развитие на ИТ и нови, високо технологични производства, при осигуряване на ефективна зеленина и отразяване терените на НКЦ, както и трансформиране на част от тях в жилищни (особено в производствена зона „Север”);

- да се оптимизират формираните зони за производствено-складови дейности и обслужване със съответни устройствени характеристики и режими по направление на главните входно-изходни пътища и магистрали в обхвата на жилищните зони и землището на града;

- да се запазят максимално терените на опитните полета и научните Агро-институти, като се промени предвиждането за развитие и разширение на транспортно-комуникационната система за сметка на институтите („Марица”, Овощарски и др.);

- По отношение на подхода към извънселищните територии:

- правилата за прилагането на ИОУПО следва да бъдат актуализирани, като се допълнят с регламентация по следните проблеми:

- въвеждане на ограничителни условия от функционален, локализационен и количествен характер за случаите, когато е допустима промяната на предназначението на земеделски земи;

- установяване на механизъм за етапно усвояване на нови терени при одобрен ПУП за новоурбанизирани територии, който да избегне хаотичното им раздробяване;

- задължително прилагане на чл.16, ал.1 на ЗУТ във всички случаи на първа регулация, вкл. за територии с неприложена първа регулация.

- да се разработи комплекс от ландшафтно-устройствени мероприятия, насочени към култивиране на ландшафта на извънселищните територии в общинските граници, както и обвързването им с аналогични решения за териториите на съседните общини.

- По отношение на културното наследство:

- в аналитичната част да се включат актуални данни и допълнения относно обектите на културното наследство, техните статут и състояние, както и да се идентифицират културните ценности в риск и застрашени културни ценности, съгласно чл. 49 от ЗКН;

- в прогнозната част да се включат:

- обосновани предложения за привеждане статута на защитените територии за опазване на недвижимото културно наследство в съответствие с разпоредбите на ЗКН;

- изработване и приемане на План за опазване и управление на групова недвижима културна ценност историческа зона „Филипопол-Тримонциум-Пловдив”;

- изработване и приемане на план за опазване и управление на археологическия резерват (след предоставянето на статут), а за останалите НКЦ – на общинска стратегия за опазване на културното наследство, съгласно чл. 17, ал.2, т.1 ат ЗКН, също придружена с програми за изпълнение;

- да се прецизира прогнозният модел на „Подземен музей на Филипопол“ в съответствие с междувременно настъпилите археологически разкрития, разработени проекти и реализации и фактическото състояние на археологическата субстанция;

- да се доразвие мрежата на културните туристически маршрути и информационно обслужваща инфраструктура;

- да се конкретизират други предвиждания на плана, с оглед заложеното в актуалните стратегически и секторни документи на общината.

- да се инициира пред компетентния орган по ЗКН провеждане на процедура за поставяне под юридическа защита на територия извън границите на историческата зона „Филипол-Тримонциум – Пловдив“ (определена в ОУПО като „буферна зона“);

- По отношение на зелената система и отдиха:

- при формирането на количествените параметри на зелената система да се определят три показателя:

- ниво на озелененост – определен от процентното съотношение между всички видове територии (урбанизирани) на града; това е показател, чрез който може да се определи екологическата ефективност на зелената система, на база териториите, заети с висока дървесна растителност (вегетативен обем) на зелената система, пряко влияещ върху комплексното екологично зонироване на града);

- степен на озелененост – определен от съотношението между сбора от видове озеленени територии, отнесен към броя жители;

- рекреационна задоволеност – определен от съотношението между зелените площи за отдих и общо ползване, отнесени към брой жители;

- да се заложат показатели за озеленяване с по-високи граници. В жилищните територии да се увеличат площите с високи параметри на озеленяване с цел повишаване качеството на средата за обитаване;

- да се осигури непрекъснатост в териториалното и пространствено развитие на зелената система на територията на община Пловдив и в продължение – на териториите на съседните общини за участие в общата схема и активно въздействие върху екологичните процеси и за осигуряване пространствени връзки на обектите за спорт и отдих;

- териториите за речни и водни площи (реки, дерета, канали и др.) сервитутните им зони да се използват за поемане на някои функции на отдиха или да се включат като елементи на зелената система

- в терените за спорт и атракции да се диференцират обектите на спорта от квартално, районно, градско и надградско ниво, като се разграничат обектите за масов спорт и тези за високо спортно майсторство;

- По отношение на комуникационно-транспортната система (КТС):

- да се моделира прогнозната „Комплексна транспортна инфраструктура на Пловдив” заедно с транспортните потоци върху нея;

- да се извърши транспортно райониране, изхождайки както от спецификата на съществуващата и прогнозна териториално-функционална структура на града, така и от обхванатите външни урбанизирани територии, заедно с прогнозираните изменения на тези структури;

- План-схемата на КТС да се състави като интегрална част на ИОУПО, като се осигури пълно обвързване между устройствена структура и комуникационно-транспортна система;

- с разработката на КТС да се създадат реални, методически, инструментални и стартови информационни условия за преминаване към перманентно стратегическо и надеждно оперативно транспортно планиране на територията на община Пловдив;

- да се изработи "Идеен проект S-бан мрежата" като гръбнак на цялата транспортна инфраструктура на масовия обществен транспорт на Пловдив и около него;

- като самостоятелна задача да се разработи План за паркиране в гр. Пловдив;

- при разработването на План-схемата на КТС да се използва в максимална степен информацията от проект „Интегрирана система за градски транспорт“, финансиран със средства на ЕС.

1.2. ВРЪЗКИ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Главна задача на този раздел е да анализира и оцени връзките и взаимозависимостите, които Общият устройствен план на общината има с планове и стратегически документи от по-висок ранг, каквито са националните, областните и общински планове, програми и стратегии, както и със секторните такива с цел осигуряване на приемственост и взаимовръзки на общия план с предвижданията и изискванията на по-високите на планиране.

1.2.1 Връзки с Националната програма за развитие на Република България - България 2020

С общо целенасочващо значение за ИОУПО са визията и целите на Националната програма.

Визия: към 2020 год. България е държава с конкурентноспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална, творческа и професионална реализация на личността чрез интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж.

Цели: 1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентноспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.

2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.

3. Повишаване конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване благоприятна бизнес среда, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност. От осемте **приоритета** на Националната програма, за устройственото планиране на община Пловдив от съществено значение са пет. Те са:

- **Приоритет 3:** Постигане на устойчиво регионално развитие и използване на местния потенциал. Приоритетът е насочен към развитие на потенциала на българските райони и превръщането им в привлекателно място за живеене и бизнес със съхранена природа и уникални културни паметници и традиции. Той включва като подприоритет 3.4 *Подкрепата за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите*, който предвижда:

- Развитие на инфраструктурата за специализирани форми на туризъм;
- Маркетинг на туристическите региони и формиране на регионални туристически продукти;
- Създаване на условия за развитие на културни и творчески индустрии в регионите;

Негов подприоритет 3.5 е *Създаването на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси*, включващ:

- Подобряване качеството и ефективността на водоснабдителните услуги за бизнеса и населението в регионите;
- Устойчиво управление на водните ресурси в регионите чрез изграждане и модернизиране на канализационни системи и пречистване на отпадъчни води;
- Превенция на риска от наводнения, бедствия и аварии на територията на регионите;
- Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие като част от природния потенциал за устойчиво развитие на регионите;
- Повишаване качеството на атмосферния въздух на територията на страната;

- **Приоритет 4:** Развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси със следните подприоритети:

- 4.1. *Балансирано секторно и структурно развитие на аграрния отрасъл*, респ. мерките:
 - Насърчаване процеса на консолидиране на земеделските земи (комасация) по собственост;
 - Възстановяване и модернизиране на хидромелиоративната инфраструктура;
- 4.2. *Модернизиране и технологично обновяване на стопанствата и инфраструктурата в отрасъла*, респ. мярката:
 - Насърчаване на инвестиции в материални и нематериални активи;

- 4.4. *Превръщане на земеделското производство в привлекателен бизнес, осигуряващ стабилни и справедливи доходи на заетите в него*, респ. мярката:
 - Насърчаване развитието на биологичното земеделие;
- Приоритет 5: Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване конкурентоспособността на икономиката и в частност:
 - Подприоритет 5.3 *Подкрепа на високотехнологичните производства и услуги*, респ. мярката:
 - Стимулиране на инвестициите във високотехнологичните производства;
 - Подприоритет 5.4. *Подкрепа на сектор Туризм*, респ. мерките:
 - Подобряване на качеството на туристическите услуги;
 - Национален туристически маркетинг;
- Приоритет 7: Изграждане на адекватна енергийна инфраструктура, подкрепа за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на енергийната зависимост и в частност:
 - Подприоритет 7.2. *Повишаване на енергийната ефективност*, респ. мерките:
 - Повишаване на ефективността на потреблението на енергия в обществения сектор;
 - Повишаване на енергийната ефективност на сградите;
 - Подприоритет 7.3. *Достигане на 16% на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия до 2020 г.*, респ. мерките:
 - Стимулиране на децентрализирано производство на енергия за отопление и охлаждане от ВИ;
 - Стимулиране на инвестициите в производството и потреблението на енергия от ВИ в домакинствата;
- Приоритет 8: Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари и по-специално неговите подприоритет:
 - Подприоритет 8.2. Ефективно поддържане, модернизация и развитие на транспортната инфраструктура. Интегриране на българската транспортна система в европейската, респ. мерките:
 - Поддържане, модернизация и развитие на железопътната инфраструктура
 - Поддържане, модернизация и развитие на пътната инфраструктура
 - Развитие на логистичната инфраструктура
 - Въвеждане на интелигентни транспортни системи
 - Подприоритет 8.5. *Устойчиво развитие на масовия обществен транспорт*, респ. мерките:
 - Развитие на интегрирани мрежи и услуги за обществен транспорт
 - Оптимизиране на обществения пътнически транспорт в крайградските зони на големите селищни агломерации
 - Устойчиво финансиране на масовия обществен транспорт

- Подприоритет 8.6. *Подобряване свързаността и интеграцията на българските региони в национален и международен план и свързаността с големите градски центрове в съседните страни, респ. мерките:*
 - Подобряване на пътната инфраструктура;
 - Подобряване на мрежата от републикански и общински пътища.

1.2.2. Връзки с Националната стратегия за регионално развитие на Република България (НСРР) за периода 2012-2022 г.

Връзките на ИОУПО с НСРР са по линията на съдържащите се в нея:

- концепция за териториално-урбанистично развитие на българските райони;
- визия, стратегия, цели и приоритети за регионално развитие.

Според концепцията, гр. Пловдив се ситуира на второ ниво в Йерархичната система от градове-центрове - голям град с национално значение в територията на района, със стабилно развитие, част от общоевропейската мрежа на градове с национално значение, изпълняващ ролята на двигател на развитието му и на балансатор на Столицата.

По географското си положение общината е разположена на кръстопътя на първата основна паралелна ос на урбанистично развитие в Южна България Драгоман – София – Пловдив – Свиленград с отклонението й Пловдив – Стара Загора – Бургас и второстепенната ос на урбанистично развитие Карлово – Пловдив – Смолян – Рудозем.

От гледна точка на видовете територии общината се отнася към категорията „централни силно урбанизирани територии”, които са места за генериране на растеж и с високо ниво на социално-културни функции. Това са териториите, чиито градове центрове с агломерационните им ядра имат все по-значима роля в реализирането на мерките на политиката на регионално развитие. Действията спрямо тях включват модернизиране на основната инфраструктура и изграждане на инфраструктура на информационното общество, развитие и трансфер на технологии и иновации, научно-приложни и развойни изследвания, висше образование, развитие на сектори, генериращи висок растеж, защита на околната среда и културното наследство, развитие на културните институции, подобряване на градското благоустройство и качеството на градската среда.

Главната стратегическа цел на НСРР е: „Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект”.

Към четирите стратегически цели, които произтичат от главната цел са определени **приоритети и специфични цели**, част от които имат целеполагащо и инструментално значение за ИОУПО, въпреки че са адресирани на ниво райони за планиране.

Към 1-вата стратегическа цел, която визира икономическото сближаване, чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда, такива приоритети са:

- активизиране на специфичния потенциал на регионалната и местната икономика чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес;
- развитието на устойчиви форми на туризъм и на културни и творчески индустрии;
- развитието на инфраструктурата за опазване на околната среда.

Към 2-рата стратегическа цел, посветена на социалното сближаване, от значение са приоритетите, отнасящи се до:

- подобряване достъпа до образователни, здравни и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура;
- подкрепа на трудовата географска мобилност в районите, в т.ч. стимулиране мобилността на работната сила за ограничаване миграционните процеси в тях;
- развитието на капацитета за стратегическо планиране и по-специално осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията чрез качествено устройствено и интегрирано планиране и създаване на добри условия за инвестиционния процес.

Към 3-тата стратегическа цел, отнасяща се до териториално сближаване важна е специфична цел 3.2.1 – Разширяване на междурегионалното сътрудничество.

Към 4-тата стратегическа цел, третираща балансирано териториално развитие, от важно значение са приоритетите:

4.1. Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване полицентричната мрежа на градовете и в частност специфичните цели:

- интегрирано обновяване и развитие на градовете и подобряване качеството на градската среда;
- подобряване на благоустройството, транспортната и комуникационна свързаност в агломерационните ареали на големите градове

4.2. Подобряване свързаността в национален и международен план, вкл. с големите градски центрове от съседните страни, респ. специфичната цел: Развитие на връзките град – район и подобряване достъпа до културно-исторически обекти, логистични центрове, местата за рекреация и туризъм, производствените и бизнес зоните в района.

1.2.3. Връзки с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 – 2025 г. (НКПР)

Връзките на ИОУПО с Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) са по линията на заложените в нея цели, приоритети и стратегии за развитие на националното пространство, с които той задължително се съобразява.

Цели и приоритети

Към Стратегическа цел 1 – Интегриране в европейското пространство - това е приоритет 1.4. „Развитие на националната транспортна инфраструктура като част от Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T) осигуряваща интегриране в европейското пространство и връзки с основните урбанизационни центрове на съседните страни. За община Пловдив такава ще е

ролята на преминаващите в непосредствена близост и през нея трасета на автомагистрала „Тракия” и на главния път през Смолян и Рудозем за Ксанти.

Към Стратегическа цел 2 – Полицентрично териториално развитие – от значение е приоритет 2.2. „Разширяване на мрежата от градове от 2-ро йерархично ниво ... , които да балансират развитието на главните регионални и областни центрове.” За Пловдив от този приоритет произтича ролята на един от балансирите на Столицата.

Към Стратегическа цел 3 – Пространствена свързаност и достъп до услуги – това е приоритет 3.2. „Развитие на електронната съобщителна инфраструктура и осигуряване на условия за широколентов достъп до Интернет на домакинствата и предприятията, като една от най-важните предпоставки за развитие и широкото използване на електронни услуги от администрацията, бизнеса и гражданите в изпълнение на изискванията, залегнали в Цифровата програма за Европа”.

Към Стратегическа цел 4 – Съхранено природно и културно наследство – това е приоритет 4.1. „Опазване на идентичността на природното и културно наследство чрез ефективна защита и интелигентно използване на икономическия потенциал на защитените природни и културни ценности”.

Към Стратегическа цел 5 – Стимулирано развитие на специфични територии – става дума за приоритет 5.6. „Възстановяване на нарушените територии, екологичното равновесие и биологичното разнообразие, адаптиране към измененията на климата и намаляване на риска от природни бедствия.”

Към Стратегическа цел 6 – Конкурентоспособност чрез зони за растеж и иновации – става дума за приоритет 6.1. „Изграждане на високотехнологични паркове в големите урбанистични центрове от 2-ро йерархично ниво”.

Стратегия

По отношение на стратегията за полицентрично урбанистично развитие тя изисква за големите градове Пловдив, Варна и Бургас, които формират агломерационни ареали в обхвата на група от съседни малки общини общите им устройствени планове да се разработват в обхвата на тези ареали, а не само в границите на централната община. За ИОУПО това означава при разработването му да се осъществява координация най-малко със съседните общини „Марица” и „Родопи”.

Според стратегията за развитие на социалната инфраструктура Пловдив запазва досегашните си най-високи нива на обслужване след Столицата в сферите на образованието, здравеопазването и културата. Едновременно с това устройственото планиране следва да се съобрази с предстоящото реструктуриране на болничните заведения и по-нататъшната деинституционализация на социалните услуги.

Що се отнася до стратегията за развитие на техническата инфраструктура за ИОУПО от особено важно значение е разположението на Пловдив на снопа от 4 трансевропейски транспортни коридори (ОЕТК) №№ 4, 8 9 и 10, както и предвижданията за по-нататъшно развитие на добива на енергия от възобновяеми източници и газоснабдяването.

От стратегията за пространствените измерения на икономическото развитие съществени за ИОУПО са насоките за:

- структурните изменения в преработващата промишленост, вкл. появата на нови производства;
- утвърждаването на Пловдив като логистичен и интермодален център;
- в областта на туризма противодействие срещу наложилите се сезонност и еднообразие на туристическия продукт, качеството на средата и трансформацията на рекреационните ландшафти в силно урбанизирани.

Стратегията на НКПР по отношение на природните и културни ценности за постигане на екологичните ѝ цели е насочена към опазване на идентичността на природното наследство и изключителното биологично разнообразие.

1.2.4. Връзки с Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. (ОПРР)

През периода 2014-2020 целевата ориентация на Оперативна програма „Региони в растеж” (ОПРР) е градското развитие и то развитието на средните и големите градове. Дейностите по различните приоритетни оси, инвестиционните им приоритети и специфичните цели към тях, които подлежат на финансово подпомагане и имат отношение към ИОУПО и съседните общини, независимо, предимството е на по-слабо развитите региони, са посочени по-долу.

Дейности към Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие:

Към Инвестиционен приоритет 2 (6с): Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия или в процес на преобразуване), и намаляване замърсяването на въздуха и насърчаване мерки за намаляване на шумовото замърсяване:

- *Специфична цел 1:* Повишаване качеството на живот, социално включване, и подобряване на екологичната среда, чрез благоустрояване на физическата среда в градовете:
 - изграждане и възстановяване на зони за обществен отдих, като паркове, детски площадки
 - изграждане, реконструкция и рехабилитация на физически елементи на градската среда, като напр. пешеходни алеи и тротоари, велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони;
 - изграждане, реконструкция и рехабилитация на улични мрежи и паркинги;
- *Специфична цел 2:* Подобряване на инвестиционната активност в г, която допринася за градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическа активност:
 - подобряване или реконструкция на съществуваща или строителство/развитие на нова техническа инфраструктура, свързана с бизнеса, като например комуникационна свързаност, електроснабдяване, публично осветление....;
 - въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на електрическа енергия от ВИ;

Към Инвестиционен приоритет 5 (4е): насърчаване на ниско-въглеродни стратегии за всички типове територии, и особено градските райони, включително насърчаване устойчива мулти-модална градска мобилност, както и мерки за приспособяване, свързани със смекчаването на изменението на климата:

- *Специфична цел 1:* Подобряване качеството на въздуха в градовете, чрез подобрена градска мобилност и повишаване дела на електротранспорта:

- разработване на планове за управление на трафика и въвеждане на АСУ и к/л;
- подобряване достъпността на градските автобусни спирки и на довеждащата до тях инфраструктура (подлези)...;
- подобряване връзките между интегрирания градски транспорт и междуградския автобусен и жп транспорт като част от реализиране на мултимодален транспорт

....

Към Инвестиционен приоритет 9а: Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие, намаляване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на по-добро социално приобщаване чрез подобряване на достъпа до социални, културни и развлекателни услуги и преминаване от услуги, предоставяни в институции, към услуги предоставяни в общността.

- *Специфична цел 1:* Подобряване жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите:

- подкрепа за осигуряване съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение чрез строителство, реконструкция, ремонт и разширяване на социалните жилища и рехабилитация на прилежащите пространства;
- основен ремонт (реконструкция), строителство на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне услуги в общността за възрастни хора и хора с увреждания;
- основен ремонт (реконструкция), строителство на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне на деца – центрове за подпомагане бездомни деца, кризисни центрове,;
- строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура за масов спорт

Дейности към Приоритетна ос 6: Регионален туризъм:

Към Инвестиционен приоритет 1: Консервация, опазване, популяризиране и развитие на природното и културното наследство

- *Специфична цел 1:* Насърчаване на регионалния туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природното наследство и

- *Специфична цел 2:* Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в регионите:

- развитие на природни, културни и исторически атракции от национално и световно значение;
- развитие на туристическа инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите

Дейности към Приоритетна ос 7: Регионална пътна инфраструктура:

Към Инвестиционен приоритет 1: Подобряване мобилността на регионално равнище посредством свързването на второстепенни и третостепенни възли с инфраструктурата на транс-европейската транспортна мрежа, включително мултимодални възли:

- *Специфична цел 1:* Подобряване свързаността и достъпността на мрежата от градове и обектите на природното и културно наследство с TEN-T мрежата:

- строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни пътища (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, които обслужват вътрешнорегионални връзки между градовете и осигуряват възможност за развитие на техния специфичен икономически потенциал, връзки и достъп до TEN-T мрежата – връзка/и с автомагистрала „Тракия”;
- строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни пътища (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, осигуряващи достъп до райони с потенциал за развитие на туризъм и достъп до TEN-T мрежата.

1.2.5. Връзки с Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.” (ОПОС)

В ОПОС 2014–2020 г. са предвидени 4 приоритетни оси, като към всяка от тях са идентифицирани специфични цели и дейности за изпълнение на целите на оперативната програма, като две от тези приоритетни оси са пряко или косвено свързани с ИОУПО. Такива са:

Приоритетна ос 1: ВОДИ

Специфична цел 1: Опазване и подобряване на състоянието на водните ресурси.

Дейност 1. Изграждане на ВиК инфраструктура в агломерации с над 2 000 е. ж.

- Изграждане на нови съоръжения за пречистване на отпадъчните води, съгласно изискванията на Директивата за пречистване на отпадъчните води и условията в разрешителното за заустване, вкл. осигуряване на по-строго пречистване с отстраняване на биогенни елементи от отпадъчните води за агломерации над 10000 е.ж., заустващи в чувствителни зони;

- Реконструкция на съществуващи ПСОВ, с цел пречистване на отпадъчните води до определените индивидуални емисионни ограничения, посочени в разрешителните за заустване;

- Изграждане на довеждащ колектор до ПСОВ;

- Изграждане на отвеждащ колектор от ПСОВ до водоприемника на пречистените отпадъчни води;

- Изграждане на главни колектори, а при необходимост и на канализационни помпени станции, които да събират отпадъчните води от съществуващи канализационни мрежи, заустващи без пречистване във водоприемниците;

- Изграждане на нова канализационна мрежа при наличието на действаща ПСОВ, която отговаря на изискванията на Директивата и Разрешителното за заустване (или в случай че същевременно се предвижда изграждането на нова такава), с цел присъединяване на нови

жители към канализационната система на агломерацията и осигуряване на достатъчно водно количество и товар на замърсяването за нормалната експлоатация на ПСОВ;

- Подмяна на канализационни колектори с нови с по-голям диаметър, така че да се преустанови преливане през преливниците на отпадъчни води в сухо време или да се съобрази със съществено нараснало количество отпадъчни води, постъпващи в този клон;

- Подмяна на съществуваща канализационна мрежа тогава, когато тя компрометира експлоатацията на ПСОВ или замърсява подземните води;

- Изграждане/рехабилитация/реконструкция на съоръжения за третиране на утайки от ПСОВ и доставка на необходимо оборудване, вкл. на вече изградени ПСОВ, приоритетно за подобряване на качествените им показатели, с оглед последващото им използване за енергийни цели (като гориво от биомаса);

- Изграждане и/или рехабилитация на водоснабдителни мрежи и ПСПВ, като компонент от проекти за интегриран воден цикъл (с оглед завършване на пълния воден цикъл);

- Изграждане на съпътстваща инфраструктура (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти (напр. ПСОВ, ПСПВ и помпени станции).

Приоритетна ос 2: ОТПАДЪЦИ

Специфична цел 1: Устойчиво управление на отпадъците за ресурсно-ефективна и зелена икономика.

Дейност 1. Инсталации и мерки съгласно йерархията за управление на отпадъците, нужни за подобряване управлението на битовите отпадъци и за изпълнение на законодателни изисквания:

- Разширяване/подновяване на системите за събиране на битови отпадъци, като приоритет са общинските системи за разделно събиране на биоразградими отпадъци;

- Изграждане на центрове за подготовка за повторна употреба;

- Изграждане на инсталации за предварително третиране (сортиране, сепариране) на битови отпадъци, вкл. подобрения на изградени площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци от домакинствата;

- Изграждане на анаеробни и/или компостиращи инсталации за биоразградими отпадъци и на анаеробни и/или компостиращи инсталации за зелени отпадъци;

- Изграждане на инсталации за предварително третиране (сортиране, сепариране) на опасни отпадъци от потока битови отпадъци (само на площадките, на които са разположени инсталации за предварително третиране или на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата);

- Изграждане на други инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци;

- Изграждане на инсталации за оползотворяване на биогаза в регионални депа за битови отпадъци и в стари общински депа за неопасни отпадъци, чрез производство на електрическа енергия или чрез улавяне и изгаряне;

- Изграждане на съпътстваща инфраструктура към инсталациите (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти;
- Поетапно закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.

1.2.6. Връзки с Националната стратегия за развитие и управление на водния сектор, 2012г.

Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещи нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване чрез:

1.1 Осигуряване на непрекъснато водоползване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови язовири и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците.

1.2 Намаляване на общото количество използвана вода чрез инвестиции във водостопанската инфраструктура и мерки за подобряване ефективността при използване на водните ресурси.

Цел 2: Запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води

2.1 Премахване заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

2.2 Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземни води

2.3 Превръщането на плановете за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите.

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс

3.1 Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземане на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини.

3.2 Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране да осигуряват самофинансиране на водния сектор при спазване принципа „замърсителят и ползвателят плащат“.

3.3 Повишаване капацитета на всички участници в управлението на водния сектор.

Цел 4: Намаляване на риска от щети при наводнения

4.1 Идентифициране на рисковите зони

4.2 Осъществяване на мерките от планове за защита от наводнения.

1.2.7 Връзки с Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.

Оперативните цели на Националния план са както следва:

- Намаляване количеството отпадъци;
- Намаляване вредното въздействие на отпадъците;
- Намаляване съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

Мерките, които Националния план предвижда за предотвратяване образуването на отпадъците са общо 16, от които пряко или косвено отношение към предмета и целите на ИОУПО имат следните мерки:

Мярка 4.1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

Същност на мярката – съдържа две групи дейности - разработване на планове и програми от държавни и общински органи и прилагане на икономически мерки /въвеждане на допълнителни плащания за ползване на ресурси и условия за предоставяне на субсидии/.

Мярка 4.3. Разработване на ефективни и целесъобразни индикатори за вредното влияние върху околната среда от образуването на отпадъци, чиято цел е да допринесе за предотвратяване образуването на отпадъци на всички равнища.

Същност на мярката - задължение на държавите-членки е да разработят качествени и количествени показатели за измерване на успеха на мерките за ПО.

Мярка 4.7. Включване на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци в инсталациите, които не попадат в обхвата на приложение 4 на ЗООС.

Същност на мярката - предвижда да се включат мерки за ПО и в категориите промишлени дейности, които не попадат в обхвата на Приложение 4 към чл. 117, ал. 1 на ЗООС.

Мярка 4.15. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за търгове и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Комисията на 29 октомври 2004

Същност на мярката - в своето съобщение „Обществени поръчки, за по-добра околна среда” (СОМ (2008) 400) Европейската комисия определя зелените обществени поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда.

В по-голямата си част мерките, съдържащи се в този национален план имат отношение към т.н. секторни програми, в разглеждания случай към Програмите за управление на отпадъците на общините и последващи действия от техните предвиждания.

1.2.8. Връзки с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г.

Връзката на ИОУПО с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г., наричан по-нататък за краткост НПДЕВИ, е по линията на ограниченията за използване на местните възобновяеми източници за производство на електроенергия.

Тези ограничения се съдържат в Становището № 1-2/2012 г. на МОСВ по Екологична оценка на НПДЕВИ, обхващат целия период на действието му и се отнасят до използването на потенциалите на водните течения, слънчевата и вятърната енергии. Същността на ограниченията е следната:

- **по отношение на водноелектрическите централи** се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за руслови и деривационни ВЕЦ и МВЕЦ в границите на защитените зони, опазващи водозависимите видове и местообитания: 3260, 6420, 6430, 91EO, 91FO, 92AO, 92CO, 92DO, видра, распер, черна мряна, маришка мряна, белопера кротушка, балкански кротушки, сабица, щипок, виюн, балкански щипок, високотел бибан, ивичест бибан, малка и голяма вретенарка, главоч, ручеен рак и бисерна мида;

- **по отношение на фотоволтаиците** се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им в земеделския и горския фонд, в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени;

- **по отношение на вятърните генератори** се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им на територията на земеделския и горския фонд в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени.

1.2.9. Връзки с Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура” за периода 2014-2020 г.

Общата цел на Програмата е идентична с тази от миналия програмен период, а именно: „Развитие на устойчива транспортна система“. Идентифицирани са две специфични цели за постигане на общата цел на Оперативната програма:

- Интегрирано развитие на транспортната мрежа на страната, като част от Трансевропейската транспортна мрежа;
- Повишаване на ефективността на използването на транспорта и транспортната инфраструктура.

Допустимите за финансово подпомагане интервенции са структурирани в **пет** приоритетни оси:

Приоритетна ос 1. Развитие на железопътната инфраструктура по „основната” и „разширената” Трансевропейска транспортна мрежа;

Приоритетна ос 2. Развитие на пътната инфраструктура по „основната” Трансевропейска транспортна мрежа;

Приоритетна ос 3. Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт;

Приоритетна ос 4. Иновации в управлението и услугите - внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта”;

Приоритетна ос 5. Техническа помощ.

От предвидените във всички приоритетни оси инвестиционни приоритети със съответни допустими дейности за текущия програмен период, не са налице дейности с конкретно отношение към ИОУПО. Със значение за общината е предстоящият за изграждане през следващия планов период тунел под връх Шипка.

1.2.10 Връзки с План за управление на речните басейни 2016-2021г. на БДИБР-Пловдив

В ПУРБ целите за опазване на околната среда при повърхностните води се определят за:

- а) предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;
- б) опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите;
- в) опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;
- г) предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.

В ИБР постигането на целта „добро екологично състояние” е свързано с подобряване на хидроморфоложките условия (възстановяване на брегове и крайречна растителност, нарушения на оттока, рекултивация на речни корита и брегове в следствие въздействието на баластриери, МВЕЦ и др.), намаляване на натоварване с биогенни вещества (главно от отпадъчни води от населени места, от проблеми с отпадъци в речното корито и животновъдство), подобряване на общото физико-химично състояние (от дифузно замърсяване), намаляване замърсяване със специфични вещества (предимно нефтопродукти, мед и цинк от индустриални дейности), подобряване стойностите на биологичните параметри и преодоляване на проблеми с еутрофикацията (цъфтежи на водорасли) в големите язовири.

Непостигането на целите за добро химично състояние до 2015г. са свързани със стари замърсяванията или замърсявания от недействащи минни съоръжения.

Целите, които са свързани с подобряване на екологичното и химично състояние на водните тела са заложи като „подобряване на състоянието по съответните показатели”, за които не е

постигнато добро състояние (стойностите съответстващи на доброто състояние) съгласно Наредба Н-4 от 2012 г. за характеризирание на повърхностните води и Наредба от 2010 г. за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители.

Мерките, за които е оценено, че е необходимо по-дълго време за изпълнение и следователно по-дълго време постигане очакван ефект върху състоянието на водните тела са следните:

- Изграждане на ПСОВ за населени места между 2000 и 10000 е.ж.;
- Изграждане на подходящо пречистване за населени места под 2000 е.ж.;
- Изграждане на пречиствателна станция за индустриални отпадъчни води.

Целите за опазване на околната среда при подземните води се определят за:

- недопускане или ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води и предотвратяване влошаването на състоянието на всички подземни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички подземни водни тела, осигуряване на баланс между водовземането и подхранването на подземните води и постигане доброто им състояние;
- идентифициране и насочване в обратна посока на всяка значима и устойчива тенденция за повишаване на концентрацията на всеки замърсител с цел непрекъснато намаляване замърсяването на подземните води.

За постигане на горепосочените цели Плана за управление предлага програма от мерки.

1.2.11. Връзки с План за управление на риска от наводнения на БДИБР-Пловдив

В изпълнение на изискванията на чл. 5 от Директивата и чл. 146г, ал. 1 от Закона за водите, Директора на БД определя райони, за които се счита че съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Определянето на РЗПРН се извършва на база на резултатите от предварителната оценка на риска от наводнения (ПОРН) по „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН”, утвърдени от Министъра на Околната среда и водите съгласно чл. 187 ал.2 т.6 от Закона за водите.

В БДИБР е разработен План за управление на риска от наводнение /ПУРН/. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за Източнобеломорски район. В плана са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/ по чл. 146г от Закона за водите. Целта на плана е да създаде условия за намаляване неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност за определените райони със значителен потенциален риск от наводнения за територията на Източно беломорския район. Той разглежда всички аспекти на управлението на риска от наводнения, отчитайки характеристиките на конкретния речен басейн и интегрира аспектите на опазване на околната среда, като осигурява високо ниво на опазването и. В него е включена Програма от мерки, която се съсредоточава върху

предотвратяването, защитата, подготвеността, включително прогнозите за наводнения и системите за ранно предупреждение.

За община Пловдив е определен един участък с висока степен на риск от наводнения (BG3_APSFR_MA_05 Марица – Пловдив) с дължина 114 км., който засяга общините Братя Даскалови, Първомай, Садово, Раковски, Марица, Родопи, Пловдив.

1.2.12. Връзки с Регионалния план за развитие на Южния централен район за периода 2014-2020 г. (РПРЮЦР)

Аналитичната част на плана третира единно цялата територия на района като териториалният разрез е на ниво област и в този смисъл не съдържа аналитична информация конкретно за община Пловдив.

Целенасочваща роля за ИОУПО има **стратегическата част на РПРЮЦР** – визията, стратегическите цели, приоритетите, специфичните цели и мерки/дейности, независимо, че в повечето случаи са формулирани твърде общо.

В РПРЮЗРП е заложена следната **визия** – „Южният централен район – привлекателно място за живеене, бизнес и туризъм, с по-добри условия за комуникация и съхранено природно и културно наследство”. С нея се свързват **четири** стратегически цели:

- Икономическо сближаване в национален и вътрешнорегионален план базирано на щадящо/екологосъобразно ползване на собствените ресурси;
- Социално сближаване и намаляване на междуобластните неравенства чрез инвестиции в човешкия капитал и социална инфраструктура;
- Развитие на трансгранично и транснационално сътрудничество в принос на икономическото и социално сближаване;
- Балансирано териториално развитие чрез укрепване на градовете-центрове, подобряване свързаността в района и качеството на средата в населените места.

За ИОУПО, респ. за устройството на територията от значение са четири от общо десетте приоритета към две от стратегическите цели и част от свързаните с тях специфични цели и мерки/дейности.

От приоритет 1.1 към първата стратегическа цел – Повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес – с отношение към устройството на територията е:

- Специфична цел 1: *Повишаване на достъпа и изграждане на регионална и местна бизнес инфраструктура, респ. Мярка: Създаване на нови и развитие на съществуващите бизнес, индустриални и технологични паркове в големите промишлени центрове - Пловдив, Марица, Пазарджик, Раковски, Панагюрище*

От приоритет 1.2. към първата стратегическа цел – Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии – с пряко или индиректно влияние върху устройството на територията е:

- Специфична цел 1: *Създаване на условия за стимулиране развитието на различни форми на туризъм.* Има се предвид използването на ресурсовия потенциал на културното наследство, природното богатство и минералните води. Съответните мерки са свързани с изграждането на инфраструктура за достъп до паметниците на културата и природните забележителности, вкл. за хора с увреждания.

От приоритет 1.3. към първата стратегическа цел – Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда и адаптиране към промените на климата - с пряко или индиректно влияние върху устройството на територията са пет специфични цели, а именно:

- Специфична цел 1: *Подобряване на водоснабдителната инфраструктура и услуги.* Предвидените конкретни действия включват:
 - Изграждане и реконструкция на ВиК мрежи и ПСОВ;
 - Изграждане на пречиствателни станции за питейна вода;
 - Изграждане на нови водоизточници – язовири за водоснабдяване;
- Специфична цел 2: *Изграждане и модернизиране на канализационната инфраструктура и пречиствателна инфраструктура за отпадни води.* Една от мерките е изграждането на регионални центрове за третиране/компостиране на утайките от ПСОВ. Не са посочени локализации.
- Специфична цел 4: *Укрепване на мрежата от защитени територии и места от Европейската мрежа „Натура 2000“.* От предвидените мерки със значение за ИОУПО са:
 - Разработването на планове за управление за всички обекти от НЕМ;
 - Обвързване развитието на екологично земеделие и устойчив туризъм с управлението и опазването на защитените територии и другите обекти от НЕМ.
- Специфична цел 5: *Премахване на последиците от индустриални и битови замърсявания и ограничаването им.* Съответните мерки с отношение към ИОУПО са:
 - Премахване на нерегламентираните сметища и рекултивиране на терените им;
 - Изграждане на мощности за компост и биохумус от оборски тор.
- Специфична цел 6: *Превенция на последиците от климатичните промени.* Предвидени са множество мерки, от които с отношение към ИОУПО са:
 - Насърчаване използването на природен газ, с цел намаляване замърсяването на атмосферния въздух;
 - Подкрепа на проекти за изграждане на нови паркинги и велосипедни алеи;
 - Подкрепа на проекта за увеличаване дела на производство на топлинна и/или електроенергия от възобновяеми източници;
 - Поддръжка на проекти за превенция на свлачища, наводнения и ерозия на почвата.

От приоритет 4.1. към четвъртата стратегическа цел – Подкрепа на интегрирано и устойчиво градско развитие и подобряване на вътрешнорегионалната свързаност - с пряко или индиректно влияние върху устройството на територията са:

- Специфична цел 1: *Интегрирано и устойчиво градско развитие* – респ. дейностите:
 - Изграждане на интегриран градски транспорт;

- Широкоспектрна подкрепа за зоните за въздействие, обособени с интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, в т.ч. подобряване на градската среда;
- Специфична цел 2: *Подобряване вътрешно регионалната свързаност*. С нея се свързва ремонтът и реконструкцията на път II-64 Карлово-Пловдив, II-56 Пловдив-Брезово-Павел баня, II-58 Асеновград-връзка с път I-5.

1.2.13. Връзки с Областната стратегия за развитие на област с административен център Пловдив (ОСР) за периода 2014-2020 год.

Областната стратегия формулира насоки и задачи за развитието, много от които без да са всякога директно адресирани към община Пловдив, поради принципния си характер, би следвало да повлияят на решенията на ИОУПО, респ. да получат с плана устройствени условия за реализация.

В Стратегията е заложена следната визия: „Област Пловдив е област с балансирана и устойчива икономика, с висок жизнен стандарт на населението с възстановена, съхранена и здравословна жизнена и околна среда“.

Реализирането на визията се свързва с постигането до 2020 г. на следната **главна цел**: „Повишаване качеството на живот на населението в област Пловдив чрез изградена конкурентна икономика и създадена привлекателна жизнена среда“.

С визията се свързват пет стратегически цели и редица приоритети, специфични цели и дейности. **Стратегическите цели са:**

Стратегическа цел 1. Ускоряване на социално-икономическото развитие на областта чрез подкрепа на иновациите и модернизацията на икономическата структура.

Стратегическа цел 2. Повишаване на инвестиционната и туристическата атрактивност.

Стратегическа цел 3. Подобряване на инфраструктурната осигуреност на територията.

Стратегическа цел 4. Стимулиране на интегрираното градско развитие и подобряване свързаността на градовете с околните територии.

Стратегическа цел 5. Социално сближаване и намаляване на междуобщинските диспаритети чрез инвестиции в човешкия капитал и социалната инфраструктура.

С отношение към ИОУПО са следните приоритети и мерки, заложиени в стратегията:

Към приоритет 1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката – Мярка 1.3. Стимулиране и подкрепа за изграждане на бизнес мрежи и клъстери (вкл. на иновационни производства);

Към приоритет 2: Стимулиране инвестиционната активност и повишаване нивото на заетост –

Мярка 2.1. Определяне на територии за интегрирани териториални инвестиции и подходящи терени за инвестиции на „зелено“ в иновационни производства;

Мярка 2.8. Разработване и прилагане на общи градоустройствени планове в общините на областта;

Към приоритет 4: Културното и природно наследство като потенциал за генериране на допълнителен устойчив растеж –

Мярка 4.1. Стимулиране на проучването, опазването и валоризацията на културното наследство и създаване на културна индустрия;

Мярка 4.2. Опазване и устойчиво ползване на природната среда, природните ресурси и биоразнообразието в областта;

Мярка 4.3. Ефективно използване на териториите, част от НЕМ „НАТУРА 2000“;

Към приоритет 5: Използването на градските центрове като опорни центрове на развитието на територията и източници за приобщаващ устойчив растеж –

Мярка 5.1. Прилагане на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) на градовете, Пловдив, Карлово, Асеновград;

Мярка 5.2. Подобряване на благоустройството, транспортната и комуникационната свързаност в градските агломерационни ареали;

Към приоритет 6: Достъпност, свързаност и качество на средата -

Мярка 6.1. Рехабилитация на свързващата транспортна инфраструктура, вкл. ниско категорийните пътища;

Мярка 6.2. Осигуряване на надежден и бърз жп транспорт за гражданите и бизнеса (вкл. нарастване ролята му в осигуряване на крайградските ежедневни трудови пътувания);

Мярка 6.3. Повишаване на икономическата ефективност на транспорта чрез подкрепа за изграждане на логистични центрове и транспортни терминали;

Мярка 6.4. Доизграждане на канализационната система на областта и устойчиво подобряване на системата за водоснабдяване и водоползване;

Мярка 6.6. Усъвършенстване на пространствената организация на територията чрез прилагане на устойчиви модели на устройство и земеползване в общините.

1.2.14. Районна устройствена схема на общините Пловдив, „Родопи“, „Марица“, Куклен и Садово (РУС)

С измененията на Закона за регионалното развитие и на Закона за устройство на територията от 2012 година, РУС престана да действа и затова ИОУПО няма отношение към нея.

1.2.15. Връзки с Общинския план за развитие на община Пловдив (ОПР) – програмен период 2014-2020 г.

В аналитичната част на ОПР се припомня изискването на Националната концепция за пространствено развитие „...за големите градове Пловдив, Варна и Бургас, които формират агломерационни ареали в обхвата на група от съседни малки общини общите им устройствени планове да се разработват в обхвата на тези ареали, а не само в границите на централната община“. Във връзка с това се отбелязва, че с Регионалния план за развитие на Южния централен район е определена вътрешно-регионална урбанизационна ос Садово-Пловдив-Пазар-

джик-Септември-Белово, както и обхвата на агломерационното ядро на група общини, включващ и Асеновград, Куклен, „Марица“, Садово и „Родопи“, а също и, че според действащия ОУПО от 2007 г. зоната на влияние на Пловдив включва още Брезово, Калояново, Кричим, Перушица, „Раковски“, „Стамболийски“, „Съединение“ и Хисаря. За ИОУПО това означава при разработването му да се осъществява координация с изброените общини.

Много от постановките на стратегическата част на ОПР имат стойност на целеви ориентир за ИОУПО, а от някои произтичат и конкретни задачи за решаване. ИОУПО е изцяло съобразен с тях. Той е разработен в съответствие с **визията на ОПР – „ПЛОВДИВ, ДРЕВЕН И ВЕЧЕН“** – модерен и проспериращ, административен, университетски икономически и културен център на Южен централен район; град с реализиран научен потенциал; град с достойно представени културно наследство и съвременно изкуство - предпочитана европейска туристическа дестинация; град с динамична, конкурентоспособна икономика, базирана на знанието и новите технологии; град, осигуряващ сигурност, привлекателна жизнена среда и високо качество на живот, равнопоставеност и шанс за всички; място, където младите хора виждат своето бъдеще.“. Подчинен е на четири взаимосвързани **стратегически цели**:

- Стратегическа цел 1: **Пълноценна градска среда** - Комфортно обитаване, разнообразно обслужване и условия за рекреация при ефективно функциониращи технически инфраструктури.

- Стратегическа цел 2: **Икономика на знанието и равните възможности** - Икономически растеж на основата на традициите в производството, научния потенциал и активно партньорство между наука и бизнес.

- Стратегическа цел 3: **Изявени в единство наследство и изкуство** - Съхранени и познати културно наследство и природни дадености, пълноценно включени в богат културен живот и местната икономика.

- Стратегическа цел 4: **Активна роля в развитието на региона** - Креативна партньорска мрежа за съвместното развитие на общините от региона, координирана от община Пловдив.

Основните приоритетни области и мерки с отношение към ИОУПО са:

Към Приоритетна област 1: Наследство и изкуство:

Мярка 1.1. Проучване, консервация и определяне на подходяща съвременна функция на археологически културни ценности;

Мярка 1.2. Консервация и реставрация на архитектурни културни ценности и адаптиране за съвременни функции;

Мярка 1.3. Разработване на планове и програми за управление на културното наследство;

Мярка 1.5. Обвързване на различните културни ценности и исторически теми в единна система от културни маршрути и информационно представяне на историята на Пловдив;

Мярка 1.7. Почистване, поддръжка и активно включване на река Марица в градския живот;

Мярка 1.8. Повишаване атрактивността за отдих и рекреация на тепетата;

Мярка 1.10. Увеличаване на площта, подобряване на състоянието на озеленените пространства и обвързването им в система;

Мярка 1.12. Преосмисляне на откритите публични пространства чрез физическото им обновяване и използване като арена за културния живот на Пловдив;

Към Приоритетна област 2: Наука и образование:

Мярка 2.1. Осигуряване на необходимия капацитет на образователната инфраструктура;

Мярка 2.6. Развитие на “зелена” икономика на основата на разумно използване на ресурсите и осъзнато отношение към околната среда;

Към Приоритетна област 3: Продукти с пловдивска марка:

Мярка 3.1. Съчетаване на природните и историческите дадености за формиране на комплексен и устойчив туристически продукт;

Мярка 3.2. Осигуряване на мрежа от информационни и посетителски центрове, средства за туристическа информация и градска ориентация;

Мярка 3.3. Обновяване на пловдивските индустриални зони;

Мярка 3.5. Развитие на научна дейност и технологии в сферата на земеделието и хранителната промишленост;

Мярка 3.9. Съхраняване на идентичността, атмосферата и функциите на ЦГЧ на Пловдив;

Към Приоритетна област 4: Жизнена среда и свързаност:

Мярка 4.1. Повишаване на енергийната ефективност на публичните и жилищните сгради;

Мярка 4.2. Обновяване на вътрешнокварталните пространства и осигуряване на нови места за отдих и спорт;

Мярка 4.3. Развитие на спортната инфраструктура в града;

Мярка 4.4. Насърчаване на разнообразни форми на придвижване;

Мярка 4.5. Развитие на мрежа за велосипедно движение;

Мярка 4.6. Осигуряване на безопасни пешеходни пространства и достъпна градска среда;

Мярка 4.7. Подобряване на водоснабдителната и канализационната мрежа;

Мярка 4.9. Оптимизиране на транспортната система и организацията на движението в община Пловдив;

Мярка 4.10. Обновяване на уличната мрежа при подобряване на уличното озеленяване и приложение на енергийно-ефективно публично осветление;

Мярка 4.11. Подобрени услуги на масовия градски транспорт;

Мярка 4.12. Осигуряване на подходящи условия за развитие на логистични дейности;

Мярка 4.13. Намаляване на вредните емисии и шума от производството, транспорта и битовото отопляване;

Мярка 4.15. Доразвитие и усъвършенстване на системата за разделно събиране и преработка на отпадъците с изграждане завод за преработка на строителни отпадъци;

Към Приоритетна област 6: Сътрудничество и развитие:

Мярка 6.7. Създаване на организационна основа за междуобщинско сътрудничество в предоставянето на услуги;

Мярка 6.8. Насърчаване на електронното управление в община Пловдив, вкл. оптималното приложение на Географските информационни системи в устройственото планиране и инвестиционното проектиране на общината.

Програмата за реализация на ОПР включва множество проекти, повечето от които с комплексен характер. Въпреки, че много от тях са с отношение към повече от една приоритетна област, респ. мярка те са разпределени по приоритетни области. По-долу са посочени проектите, които в определена степен са свързани с ИОУПО, респ. следва да бъдат съобразявани от нея.

Към Приоритетна област 1: Наследство и изкуство това са проектите:

Комплексен проект П1.1. Изпълнение на консервационно-реставрационни работи и експониране на археологически обект „Източна порта на Филипопол”. Изграждане на пешеходна улица – туристически маршрут между археологически обекти „Малка базилика” и „Източна порта на Филипопол”. Изграждане на обект „Подземен музей на Филипопол – изток”, вкл. консервационно-реставрационни работи и експониране на археологически ценности и изграждане на туристически маршрут в подземно публично пространство;

Проект П1.2. Проучване, изпълнение на консервационно-реставрационни работи и експониране на място на недвижими археологически ценности на определени обекти;

Проект П1.4. Изготвяне на План за опазване и управление (ПОУ) на Историческа зона “Филипопол-Тримонциум-Пловдив” (в съответствие с разпоредбата на чл. 78 от ЗКН);

Проект П1.6. Планиране на мрежа от градски тематични туристически маршрути, включващи разработени и нови туристически атракции – обекти на културното и природното наследство, съвременни атракции, знакови публични пространства;

Проект П1.11. Изработване на информационна система с база данни за обектите на културното наследство на територията на община Пловдив;

Проект П1.25. Изграждане на мрежа от информационни пунктове в структурата на ТИЦ, в т.ч. около автобусните и жп гари на Пловдив и при подстъпите към Стария град;

Проект П1.29. Изграждане на Детски развлекателен комплекс по проект на Държавен куклен театър Пловдив;

Проект П1.32. Създаване на „ЕС-градче”.

Към Приоритетна област 2: Наука и образование това са проектите:

Проект П2.8. Изграждане на 17 нови детски градини за задоволяване на потребностите на местното население

Проект П2.14. Изграждане на 14 училища по 15 кл. стаи.

Към Приоритетна област 3: Продукт с пловдивска марка това са проектите:

Проект ПЗ.1. Изграждане на "Високотехнологичен бизнес център" в квартал "Гладно поле", изграждане на съпътстваща социална инфраструктура;

Проект ПЗ.13. Изграждане на предвидената в ОУПО безмитна търговска зона в район "Тракия";

Проект ПЗ.14. Подобряване и рехабилитация на техническата инфраструктура в индустриалните зони.

Към Приоритетна област 4: Жизнена среда и свързаност това са проектите:

Проект П4.1. Рехабилитация, реконструкция и паркоустройство на улиците: ул. „Богомил“, ул. „Радко Димитриев“, ул. „Лев Толстой“;

Комплексен проект П4.3. Изграждане на продължение (ново трасе) на бул. „Източен“;

Комплексен проект П4.4. Изграждане (реконструкция), рехабилитация, благоустрояване и обзавеждане на улици, обществени озеленени площи, междублокови пространства и други елементи на публична среда, с доизграждане/рехабилитация на подземна техническа инфраструктура и осигуряване на условия за достъпност в зоната със социални функции по ИПГВР;

Комплексен проект П4.5. Рехабилитация, благоустрояване и обзавеждане и естетизация на обществени пространства и обекти на пл. „Понеделник пазар“ и прилежащата територия.

Проект П4.6. Благоустрояване, озеленяване, паркоустройство, нови паркоместа и атракционни по южния бряг на р. Марица. рехабилитация, реконструкция и паркоустройство на ул. „Ник. Войводов“. Нов пешеходен мост „Южен бряг на р. Марица – парк о-в Адата – северен бряг на р. Марица“ и изграждане на публично пространство „Южен приемен вход на Международен панаир чрез развитие на паркоустройствени и атракционни мероприятия“;

Проект П4.7. Комплексен проект: Изграждане на обект „Комуникационно-транспортен пробив“, свързващ бул. „Васил Априлов“ и бул. „Македония“, под ЖП ареал „Централна гара“ и изграждане на подземни публични пространства. Реконструкция, рехабилитация, градско обзавеждане и изграждане на Туристически информационно-приемен център на обект „Предгаров площад“ с благоустрояване на озеленени площи от бул. „Хр. Ботев“;

Проект П4.8. Комплексен проект: Изграждане на обект „Южна тангента“ от бул. „Коматевско шосе“ до възел „Родопи“ и развръзки с бул. „Македония“ с подземното ниво на преминаване под ЖП ареала, паркиране и рехабилитация (реконструкция) на второстепенни транспортни връзки от прилежащи територии по улици: „Петър Динев“, „Кукуш“, „Бачо Киро“, „Одрин“. Озеленяване и социализация на междублокови пространства и други общински терени;

Проект П4.10. Изграждане на велосипедна мрежа – велоалеи и паркинги, съгласно проект за интегриран градски транспорт на Пловдив;

Проекти П4.21. П4.22. и П4.23. Изграждане на единадесет противошумови бариери от прозрачни поликарбонатни панели;

Проект П4.25. Рехабилитация на водоснабдителната и канализационна мрежа;

Проект П4.26. Изграждане на утайково стопанство на ПСОВ Пловдив;

Проект П4.27. Изграждане на стъпало за денитрификация;

Проект П4.29. Изграждане на инсталация за рециклиране на строителните отпадъци (мобилна и стационарна);

Проект П4.30. Изграждане на озеленени пояси от вечно зелени храстови насаждения;

Проект П4.41. Изграждане на зала с ледена пързалка и др. зимни спортове за 2000 д.;

Проект П4.42. Изграждане на покрит олимпийски басейн за 1000 места;

Проект П4.43. Проектиране и изграждане на многофункционална спортна зала с капацитет до 5000 д. за културни, спортни и конгресни прояви;

Проект П4.44. Изграждане на дублиращ гребен канал;

Проект П4.52. Изграждане на бул. „Голямоконарско шосе“;

Проект П4.54. Изграждане на Северна тангента - от мост „Адата“ до Карловския надлез;

Проект П4.55. Изграждане на Югоизточен обход - от „Скобелева майка“ до „Асеновградско шосе“;

Проект П4.58. Увеличаване броя на паркоместата и изграждане на многоетажен гараж.

Към Приоритетна област 5: Приобщаване такъв проект е:

Проект П5.16. Изграждане на общински хоспис.

Към Приоритетна област 6: Сътрудничество в развитието такъв проект е:

Комплексен проект П6.1. Ефективно управление и административен капацитет, респ.

Подпроект: Доставка, внедряване и интегриране на геопространствена информационна система за планиране и управление на територията на община Пловдив.

1.2.16. Връзки с Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на гр. Пловдив - програмен период 2014-2020 г.

Интегрираният план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) е един от основните инструменти за реализация на предвижданията на ИОУПО на Пловдив. Неговите приоритети са изведени от Общинския план за развитие и от целеви проблемен анализ на отделните части на градската територия. В резултат на последния са идентифицирани **трите зони за въздействие**, в чийто обхват ще бъдат провеждани изведените приоритети/инвестиционни програми за развитие и свързаните с тях комплексни проекти. Тези зони са:

- Зона за въздействие с преобладаващ социален характер – Първа градска част;
- Зона за въздействие с потенциал за икономическо развитие – Специален терен, кв. „Гладно поле“;
- Зона за въздействие с публични функции с висока обществена значимост – Районът около Централна ж.п. гара.

Всяка от зоните е с точно определени стабилни граници, съобразени с градоустройствената структура, потвърдена от ИОУПО. Идентифицирани са проблемите ѝ, които следва да бъдат решени с ИПГВР и за целта са дефинирани конкретни проекти и действия. По-долу те са представени по зони за въздействие. Освен комплексните проекти към всяка от зоните за въздействие, ИПГВР предвижда и два комплексни проекта с общоградско значение.

Зона за въздействие с преобладаващ социален характер – Първа градска част

Границите ѝ са: от запад – ул. „Иван Перпелиев”, пл. „Възраждане”, ул. „Митрополит Панарет”, ул. „Цар Иван Шишман”, бул. „6-ти септември”, бул. „Цар Борис III Обединител”, мост на р. Марица към Панаира; от север – южната граница на Международния мострен панаир (бул. „Марица-север”); от изток – мост на р. Марица през остров „Адата”, бул. „6-ти септември”, бул. „Източен” и от юг – бул. „Княгиня Мария Луиза”.

Техническите ѝ показатели са: Обща площ 111.9 ха, Нето жилищна площ 42.3 ха, Бруто жилищна площ 86.4 ха, Устройство зона по действащия ОУП Жс, Жг, СмфЗ, Ц, Смфп, Зос, Ззс, Перспективен брой обитатели между 10 и 120 00 души.

Основните проблеми за решаване са:

- интеграцията на територията на „Хаджи Хасан махала” както към градския организъм като цяло, т.е. „отваряне” на територията за жителите на Пловдив, така и изграждане на хомогенна жилищна застройка;
- „включването” на река Марица към пълноценната градска тъкан.

Решаването на проблемите на зоната се свързва основно с реализирането на следните комплексни проекти и подпроекти:

C01. Комплексен проект: Основен ремонт, реконструкция, обновяване и енергийна ефективност на обекти от образователната инфраструктура – детски градини и детска ясла, училища. Изграждане на нова детска градина в Хаджи Хасан Махала, на територията на Първа градска част на общински терен. Основен ремонт, саниране и изграждане на нови обекти от социалната инфраструктура:

- o C01.1. Подпроект 1: Основен ремонт, внедряване на мерки за енергийна ефективност, както и реконструкция и благоустрояване на прилежащото дворно място на ЦДГ „Перуника”, ул. „Марагидик” № 97А, в кв. 501 по плана на Първа градска част-юг;
- o C01.2. Подпроект 2: Основен ремонт и реконструкция, внедряване на мерки за енергийна ефективност, както и реконструкция и благоустрояване на прилежащото дворно място на ЦДГ „Снежанка”, ул. „Тополница” № 3, в УПИ IX-детска градина, кв. 429 по плана на Първа градска част;
- o C01.3. Подпроект 3: Основен ремонт и реконструкция, внедряване на мерки за енергийна ефективност, както и реконструкция и благоустрояване на прилежащото дворно място на ДЯ „Детски смях”, ул. „Весела” № 30, УПИ I-детски ясли, кв. 441 по плана на Първа градска част – север;
- o C01.4. Подпроект 4: Основен ремонт и реконструкция, внедряване на мерки за енергийна ефективност, както и реконструкция и благоустрояване на прилежащото дворно място на СОУ „Любен Каравелов” – сграда 1, ул. „Лютиче” № 2, УПИ I- училище, кв. 445 по плана на Първа градска част-север;
- o C01.5. Подпроект 5: Основен ремонт и реконструкция, внедряване на мерки за енергийна ефективност, както и реконструкция и благоустрояване на прилежащото дворно място на СОУ „Любен Каравелов”, сграда 2 -ул. „Марагидик” 37, УПИ I-училище, кв. 501 по плана на Първа градска част-юг; основен ремонт, реконструкция,
- o C01.6. Подпроект 6: Изграждане на нова детска ясла/градина в УПИ I-Детска градина, кв. 388А, по плана на Първа градска част-юг;
- o C01.7. Подпроект 7: Основен ремонт, саниране и благоустрояване на дворно място в Комплекс за социални услуги „Олга Скобелева” № 142;
- o C01.8. Подпроект 8: Нова спортна площадка в Дом за деца лишени от родителска грижа „Мария Луиза”, ул. „проф. Ас. Златаров” 29;

- C01.9. Подпроект 9: Внедряване на мерки за енергийна ефективност и благоустрояване и обзавеждане на прилежащото дворно място на Дневен център за стари хора и Кризисен център за жени, жертви на домашно насилие – Пловдив;
- C01.10. Подпроект 10: Изграждане на Център за временно настаняване на лица и семейства в УПИ V-общ., кв. 502 по плана на Първа градска част – юг;
- C01.11. Подпроект 11: Програма "Културата и творчеството на общностите в Хаджи Хасан Махала" за иниципирането на различни събития /пленери, изложби, фестивали, конкурси/, съвместно с местните институции".

C02. Комплексен проект: Благоустрояване, озеленяване, паркоустройство, нови паркоместа и атракционни по южния бряг на р. Марица. рехабилитация, реконструкция и паркоустройство на ул. „Ник. Войводов”. Нов пешеходен мост „Южен бряг на р. Марица – парк о. Адата – северен бряг на р. Марица“ и изграждане на публично пространство „Южен приемен вход на Международен панаир“ чрез развитие на паркоустройствени и атракционни мероприятия:

- C02.1. Подпроект 1: Благоустрояване, озеленяване, паркоустройство, нови паркоместа и атракционни по южния бряг на р. Марица;
- C02.2. Подпроект 2: Рехабилитация, реконструкция и паркоустройство на ул. „Ник. Войводов”;
- C02.3. Подпроект 3: Нов пешеходен мост „южен бряг на р. Марица – парк о. Адата – северен бряг на р. Марица и изграждане на публично пространство „Южен приемен вход на Международен панаир“ чрез развитие на паркоустройствени и атракционни мероприятия.

C03. Комплексен проект: Изграждане на продължение (ново трасе) на бул. „Източен”:

- C03.1. Подпроект 1: Реконструкция на съществуващото трасе на бул. „Източен“ от 320 до нова ОТ 319А (от кръстовището с бул. „Мария Луиза“ до северно от съществуващата бензиностанция на „Петрол”), реконструкция на тротоари и изграждане на двупосочна велоалея от западната страна на трасето;
- C03.2. Подпроект 2: Изграждане на ново трасе от 319А до ОТ 129 на кръстовището на бул. „Източен” (ново трасе) с бул. „Шести септември”.

C04. Комплексен проект: Изграждане (реконструкция), рехабилитация, благоустрояване и обзавеждане на улици, обществени озеленени площи, междублокови пространства и други елементи на публична среда, с доизграждане/рехабилитация на подземна техническа инфраструктура и осигуряване на условия за достъпност:

- C04.1. Подпроект 1. Изграждане (реконструкция) рехабилитация, благоустрояване (в т.ч. озеленяване) и обзавеждане на групи улици, с доизграждане/рехабилитация на подземна техническа инфраструктура, въвеждане на енергоспестяващо улично осветление, обзавеждане и осигуряване на условия за достъпност;
- C04.2. Подпроект 2. Ремонт, реконструкция и социализация на междублокови пространства , вкл. изграждане/рехабилитация, благоустрояване на озелени площи за широко и за ограничено обществено ползване, с доизграждане/рехабилитация на подземна техническа инфраструктура, изграждане на поливни системи, въвеждане на енергоспестяващо парково осветление, изграждане/рехабилитация на детски и спортни площадки, парково обзавеждане, места за паркиране и гариране и осигуряване на условия за достъпност.

C05. Комплексен проект: Изпълнение на консервационно-реставрационни работи (КРР) и експониране на археологически обект „Източна порта на Филипопол”. Изграждане на пешеходна улица – туристически маршрут между археологически обекти „Малка базилика” и „Източна порта на Филипопол”. Изграждане на обект „Подземен музей на Филипопол –

изток”, вкл. КРР и експониране на археологически ценности и изграждане на туристически маршрут в подземно публично пространство:

- С05.1. Подпроект 1: Проучване, консервация, реставрация и експониране на археологически обект „Източна порта“ и устройство и благоустрояване на прилежащата територия, съобразно подробния устройствен план на Първа градска част;
- С05.2. Подпроект 2: Изграждане на пешеходни улици – туристически маршрут между археологически обекти „Малка базилика“ и „Източна порта на Филипопол“;
- С05.3. Подпроект 3: „Подземен музей на Филипопол - изток“: проучване, консервация, реставрация и експониране на археологически ценности и изграждане на туристически маршрут с приемно-информационен център в подземно публично пространство, свързващо подлез „Археологически“, „Археологически обект в кв. 71 по плана на Първа градска част“, „Раннохристиянска базилика на Филипопол“ и археологически ценности от форумен комплекс –север.

С06. Комплексен проект: Комплексен проект: Рехабилитация, благоустрояване и обзавеждане и естетизация на обществени пространства и обекти на пл. „Понеделник пазар“ и прилежащата територия:

- С06.1. Подпроект 1: Реконструкция /рехабилитация на подземна и наземна техническа инфраструктура, благоустрояване, обзавеждане на площад „Понеделник пазар“ и прилежащите улици;
- С06.2. Подпроект 2: Реконструкция и обзавеждане на Понеделник пазар;
- С06.3. Подпроект 3: Саниране на озеленяване и благоустрояване озеленени площи за широко обществено ползване в подножието на хълм Джебаз тепе, оформящи северната „рамка“ на площада;
- С06.4. Подпроект 4: Саниране и естетизация на архитектурната рамка;
- С06.5. Подпроект 5: Организиране и провеждане на ежемесечен "Пазар на производителя".

Зона за въздействие с публични функции с висока обществена значимост – Районът около Централна ж.п. гара

Границите ѝ са: от запад – Коматевски възел; от север – бул. „Христо Ботев“, ул. „Кавала“, ул. „Д-р Никола Ковачев“, бул. „Васил Априлов“, ул. „Велико Търново“, ул. „Одрин“ и ул. „Цанко Дюстабанов“, ул. „Авксентий Велешки“ и бул. „Христо Ботев“; от изток – бул. „Найчо Цанов“ и бул. „Санкт Петербург“ с надлеза над ж.п. ареала; от юг – ул. „Бачо Киро“, ул. „Кукуш“, ул. „Димитър Талев“, ул. „Калиакра“ и ул. „Академик Петър Динев“.

Техническите ѝ показатели са: обща площ 79.5 ха, Бруто жилищна площ 2.2 ха, Устройство зона по действащия ОУП Смфп, Ц, Зс, Зос, Зоз.

Основните проблеми за решаване са:

- решаване на транспортния възел, като се осигурят изключително важните за града транспортни потоци в посока север-юг (под ж.п. ареала), изток-запад - с изграждане на южната тангента с необходимите комуникационни развръзки;
- създаване на модел за адаптиране за нови функции на бившите цигарени фабрики (тютюневи складове) на базата на съществуващата в зоната бивша цигарена фабрика.

Решаването на проблемите на зоната се свързва основно с реализирането на следните комплексни проекти и подпроекти:

П01. Комплексен проект: Изграждане на обект „Комуникационно-транспортен пробив“, свързващ бул. „Васил Априлов“ и бул. „Македония“, под ЖП ареал „Централна гара“ и изграждане на подземни публични пространства. Реконструкция, рехабилитация, градско

обзавеждане и изграждане на Туристически информационно-приемен център на обект „Предгаров площад” с благоустрояване на озеленени площи от бул. „Хр. Ботев”:

- П01.1. Подпроект 1: Изграждане на обект „Комуникационно транспортен пробив” свързващ бул. „В. Априлов” и бул. „Македония” под ЖП ареал „Централна гара” и изграждане на подземни публични пространства;
- П01.2. Подпроект 2: Реконструкция, рехабилитация, градско обзавеждане, изграждане на Туристически информационен център, благоустрояване и озеленяване на „Предгаров площад и бул. „Хр. Ботев”.

П02. Комплексен проект: Изграждане на обект „Южна тангента” от бул. „Коматевско шосе” до възел „Родопи” и развръзки с бул. „Македония” с подземното ниво на преминаване под ЖП ареала, паркиране и рехабилитация (реконструкция) на второстепенни транспортни връзки от прилежащи територии по улици: „Петър Динев”, „Кукуш”, „Бачо Киро”, „Одрин”. Озеленяване и социализация на междублокови пространства и други общински терени:

- П02.1. Подпроект 1: Изграждане на обект „Южна тангента” от бул. „Коматевско шосе” до възел „Родопи” и развръзки с бул. „Македония” с подземното ниво на преминаване под ЖП ареала;
- П02.2. Подпроект 2: Паркиране и рехабилитация (реконструкция) на второстепенни транспортни връзки от прилежащи територии по улици: „Петър Динев”, „Кукуш”, „Бачо Киро”, „Одрин”;
- П02.3. Подпроект 3: Озеленяване и социализация на междублокови пространства и други общински терени.

П03. Комплексен проект: Основен ремонт, реконструкция, обновяване, енергийна ефективност и ново строителство на обекти от социалната инфраструктура – Приют за настаняване на безпризорни деца „Майка Тереза” и нова сграда – център за лица с психически разстройства и център за възрастни с деменция

- П03.1. Подпроект 1: Основен ремонт и реконструкция на Приют за настаняване бездомни деца „Майка Тереза”, с внедряване на мерки за енергийна ефективност и реконструкция и благоустрояване на прилежащото дворно място, бул. „Коматевско шосе” № 1, гр. Пловдив;
- П03.2. Подпроект 2: Нова сграда – център за лица с психически разстройства и център за възрастни с деменция в новообразуван УПИ на ул. „Академик Петър Динев”, част от УПИ I-училище, кв. 1, по плана на кв. „Хр. Ботев”, гр. Пловдив.

Зона за въздействие с потенциал за икономическо развитие – Специален терен, кв. „Гладно поле”

Границите ѝ са: от югозапад – ул. „Богомил”; от запад – ул. „Лев Толстой”, от север – ул. „Генерал Радко Димитриев”; от изток – „Д-р Георги Странски” и от юг – бул. „Санкт Петербург”.

Техническите ѝ показатели са: обща площ 77.5 ха, Нето жилищна площ 1.4 ха, Бруто жилищна площ 21.7 ха, Устройство зона по действащия ОУП: Жс, Ц1, Смф3

Основният проблем на зоната е реализирането на потенциала ѝ за изграждане за нуждите на Южен централен регион на научен град (Science City), включващ изграждане на научни, високо технологични модули, насочени към преориентацията на промишлеността от „производство на стоки” в „избор на технология за производство на стоки”, т.е. друго ниво на икономическа активност.

Решаването на проблема на зоната се свързва основно с реализирането на следните комплексни проекти и подпроекти:

ИО1. Комплексен проект: Изграждане на „Високотехнологичен бизнес център“ в квартал „Гладно поле“, изграждане на съпътстваща социална инфраструктура:

- ИО1.1. Подпроект 1: Изграждане на улична мрежа (главна и второстепенна) с благоустрояване и паркиране в рамките на пълния уличен профил на територията на Високотехнологичния бизнес-център, включително на пълна подземна техническа инфраструктура и зеленина за широко обществено ползване;
- ИО1.2. Подпроект 2: Изграждане на зони с административни и бизнес сгради, незамърсяващи производства, бизнес жилища и обекти на обслужването; изграждане на районен център и третични градски центрове; изграждане на зона с високотехнологични производства и енергонезависима инфраструктура като производствено ядро на високотехнологичния клъстер „Агро Фууд Тех“;
- ИО1.3. Подпроект 3: Изграждане на високоетажна и средноетажна жилищни зони, включително на социални жилища;
- ИО1.4. Подпроект 4: Изграждане на социална инфраструктура – две детски градини – на ул. „Радко Димитриев“ 3 и ул. „Богомил“ 79;
- ИО1.5. Подпроект 5: Внедряване на мерки за енергийна ефективност, изграждане на спортна база и благоустрояване на прилежащото дворно място на Селище „Младост“;
- ИО1.6. Подпроект 6: Организиране на периодичен пловдивски форум, интернет портал и маркетингов продукт, представящи Пловдив като традиционен производствен център и бъдещ град на иновациите.

ИО2. Комплексен проект: Рехабилитация, реконструкция и паркоустройство на улиците: „Богомил“, „Радко Димитриев“ и „Лев Толстой“:

- ИО2.1. Подпроект 1: Реконструкция, включително разширяване, на ул. „Лев Толстой“ и изпълнение на улично озеленяване;
- ИО2.2. Подпроект 2: Рехабилитация на съществуващи улици „Богомил“ и „Радко Димитриев“, улично озеленяване и прилежащи обществени зелени площи.

Хоризонтални проекти от общоградско значение

Х01. Комплексен проект: Ефективно управление и административен капацитет:

- Х01.6. Подпроект 6: Изработване на интегрирана Географска информационна система на община Пловдив.

1.2.17 Връзки с Концепцията за пространствено развитие на община Пловдив

С изменението на Закона за регионално развитие през 2017 г. Концепцията за пространствено развитие на община Пловдив, създадена през 2015 г. престана да действа. По тази причина към 2018 г. ИОУПО няма отношение към нея. Следва, обаче, да се използва значителна част от съдържанието в нея информация.

1.2.18 План за управление на ПЗ „Данов хълм“ утвърден със Заповед № РД-687/20.10.2017 г. на МОСВ (ДВ, бр.91/2017 г.)

В Плана за управление на ПЗ „Данов Хълм“ (Сахат Тепе) направеното зонироване и определено функционално предназначение на зоните е както следва:

Зона „А”: „Обслужваща” зона (ниска)

Обхват: включваща имот № 521.1249 и западната част от имот № 521.1471. В тази зона са разположени лятното кино и кафенето към него, лабораторията на гражданска защита, преоборудвана в кафене и ресторант Диана, заедно с прилежащите им паркови зони. Растителността тук е предимно от декоративен тип.

Граници: север – скален масив, изток – сградата на Телевизионния център, юг – ул. ”Дондуков”, запад – ул. ”Т. Каблешков”.

Функционално предназначение: За ежедневен отдих в полу-естествена (лесопаркова) природна среда, опазване на растителни и животински видове и характерни ландшафти. Зона А е територията с най-нисък режим на защита, защото растителността тук е предимно декоративна.

Цел на управление на зоната: Поддържане на декоративната растителност в добро здравословно състояние и постепенното и подменяне с естествена растителност.

Зона „В”: „Истински хълм” (висока зона)

Обхват: включва имот № 521.1214 и основната част от имот № 521.1471. Растителността тук е от семи-натурален тип. Сред естествените за района видове присъстват и множество рудерални, плевелни, също и чисто декоративни, а и някои инвазивни видове. На места се срещат видове с висок консервационен статус.

Граници: север – ул. ”Б. Здравков”; изток – имотите, посочени като граници с ПИ номера на КК на Пловдив, ул. ”А. Букурещлиев” и ул. ”Н. Геров”; юг – сградите на Телевизионния център и на Радио Пловдив, запад- ниската обслужваща зона до Лятното кино и ул. ”Т. Каблешков”, два гранични имота с ПИ номера по ул. ”П. Ю. Тодоров” до ул. ”Б. Здравков”

Функционално предназначение: ежедневен отдих, опазване на растителни и животински видове и характерни ландшафти; поддържане на естествената растителност и на застрашените, редките и ендемичните видове. Зона В е територия със среден по степен режим на защита.

Цел на управление на зоната: Запазване на естествения характер на местообитанията на растителните видове.

Зона „С”: „Зона с висока концентрация на консервационно значими видове”

Обхват: обхваща средната част от имот № 521.1471 – територията южно от ретранслаторната кула. Тук преобладават естествените за района видове. Съществуват и неместни и инвазивни видове, но концентрацията на видове с висок природозащитен статус е най-голяма именно в тази зона.

Граници: по целия си периметър граничи със Зона В.

Функционално предназначение: Опазване на растителни и животински видове и характерни ландшафти, опознавателно-рекреационни маршрути за разходка. Зона С е зоната с най-висок консервационен статус.

Цел на управление на зоната: Запазване на естествения характер на местообитанията на растителните видове.

С ПУ на ПЗ са определени следните режими:

Режими регламентирани с Закона за защитените територии, обн. ДВ 133/1998 (чл. 24 и чл. 25):

- ☐ В природните забележителности се забраняват дейности, които могат да нарушат тяхното естествено състояние или да намалят естетическата им стойност.
- ☐ Мерки за опазване, укрепване и възстановяване на природните забележителности се допускат с разрешение на Министерството на околната среда и водите съгласувано със собствениците на природните забележителности и други заинтересовани институции

Режими в защитената територия, регламентирани със Заповед №РД-466/22.12.1995 г. и Заповед №РД-903/01.12.2008 г. на Министъра на ОСВ

В границите на природната забележителност се забранява:

- ☐ Всякакво строителство, с изключение на предвиденото в плановете за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения
- ☐ Разрушаване и изземване на скални маси
- ☐ Унищожаване или увреждане на естествената и паркова растителност.
- ☐ Безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата.
- ☐ Палене на огън
- ☐ Паша на домашни животни
- ☐ Внасяне на нехарактерни растителни видове.

Допълнителни режими норми и условия въведени с ПУ

Режими

В границите на природната забележителност се забранява:

- ☐ Движението и паркирането на автомобили извън обособения паркинг с изключение на специални транспортни средства, свързани със снабдяването на обекти и поддържането на територията;
- ☐ Движението на мотоциклети и АТВ;
- ☐ Увеличаване на ширината на съществуващите алеи;
- ☐ Търсенето и проучването на подземни богатства;
- ☐ Събирането на лечебни и други растения и на части от тях, с изключение събирането за научни цели;
- ☐ Въздушното прокарване на електропреносни мрежи и мрежи за пренос на информация;
- ☐ Улавянето, нараняването и убиването на диви животни, с изключение улавянето на опасни за посетителите екземпляри;
- ☐ Увеличаване на застроената площ на съществуващите сгради.

Допълнителни режими норми и условия въведени с ПУ по зони

Режими норми и условия в Зона А – „Обслужваща зона” (ниска)

Режими

- ☐ Забранява се присъствието на домашни любимци.

В зоната се забранява всякакво строителство с изключение на:

- ☐ Реконструкция и възстановяване на водни площи и водни ефекти;
- ☐ Изграждане и поддържане на детски площадки;
- ☐ Изграждане на паркинг зона в разширението на ул. „Божидар Здравков“ при входа към хълма;
- ☐ Изграждане и поддържане на парковата инфраструктура в т.ч. ВиК мрежи, Ел. мрежи, съобщителни мрежи;
- ☐ Ремонт и реконструкция на алейната мрежа;
- ☐ Преоборудване на съществуващи сгради в т.ч. трансформация на съществуваща постройка към трансформаторен пост в сградата за поддръжка на парка;
- ☐ Ремонт и реконструкция на съществуващи сгради и други съоръжения.

Норми

- ☐ Ширината на предвидените за реконструкция алеи за посетители и велосипедисти да не превишават 3.00 м. с изключение при изграждането на алеи за хора с увреждания.

Условия

- ☐ При реконструкцията на обекти да не се допуска увреждането на видове с висок консервационен статус.

В границите на зоната е забранено извършването на всякакви дейности с изключение на:

- ☐ Поддържане на парковите площи;
- ☐ Отстраняване на загинала и/или в лошо състояние декоративна растителност;
- ☐ Постепенната подмяна на инвазивни и чужди видове;
- ☐ Внасянето на нова декоративна растителност;
- ☐ Оборудване на детски площадки;
- ☐ Поставяне и обслужване на парково обзавеждане (пейки, кошчета и др.);
- ☐ Дейности свързани с използването на съществуващите сгради и съоръжения, съгласно тяхното функционално предназначение.

Условия

- ☐ При внасянето на нова растителност да се използват местни видове с голяма биомаса (летен дъб, полски клен, явор, мекиш, липа, ясен, калина, люляк, смрадлика, див рошков, червена хвойна, кукуш, копривка);

Режими и условия в Зона В – „Истински хълм“ (висока зона)**Режими****В зоната се забранява всякакво строителство с изключение на:**

- ☐ Възстановяване и поддържане на парковата инфраструктура в т.ч. Ел. мрежи, осветителни мрежи, съобщителни мрежи;
- ☐ Възстановяване и доизграждане на системата за водоснабдяване и поливане (ремонт и изграждане на ВиК мрежи, помпена станция, резервоар);
- ☐ Ремонт и реконструкция на алейната мрежа и подходи;

- ☐ Укрепване на срутища и опасни места в скалните масиви;
- ☐ Възстановяване на традиционния ресторант съществувал в зоната.

В границите на зоната е забранено извършването на всякакви дейности с изключение на:

- ☐ Отстраняване на загинала и/или в лошо състояние растителност;
- ☐ Постепенната подмяна на инвазивни и чужди видове;
- ☐ Отстраняване на рудерални видове;
- ☐ Внасяне на нова растителност от местни характерни за района видове;
- ☐ Борба с ерозията и внасяне на почва в ерозиран участък;
- ☐ Поставяне и обслужване на парково обзавеждане (пейки, кошчета и др.);
- ☐ Монтиране на информационни табели;
- ☐ Организиране на познавателни маршрути;
- ☐ Дейности свързани с поддържането на парковите зони и използването на съществуващите съоръжения съгласно тяхното функционално предназначение.

Условия

- ☐ При внасянето на нова растителност да се използват местни видове развиващи голяма биомаса (летен дъб, полски клен, явор, мекиш, липа, ясен, калина, люляк, смрадлика, див рошков, червена хвойна, кукуш, копривка);
- ☐ При организирането на познавателни маршрути да не се изгражда нова алейна мрежа.
- ☐ При реализирането на дейностите да не се увреждат видове с висок консервационен статус

Норми

- ☐ При съхнене на дървесна растителност да се оставят до 3 единични едроразмерни дървета на 1 ха в случай че не представляват опасност за посетителите.

Режими и условия в Зона С – консервационно –значими видове

Режими

В зоната се забранява всякакво строителство с изключение на:

- ☐ Възстановяване и поддържане на парковата инфраструктура в т.ч. Ел. мрежи, осветителни мрежи, съобщителни мрежи;
- ☐ Възстановяване и доизграждане на системата за поливане;
- ☐ Ремонт и реконструкция на алейната мрежа;
- ☐ Укрепване на срутища и опасни места в скалните масиви;

В границите на зоната е забранено извършването на всякакви дейности с изключение на:

- ☐ Отстраняване на загинала и/или в лошо състояние растителност;
- ☐ Постепенната подмяна на инвазивни и чужди видове;
- ☐ Отстраняване на рудерални видове;
- ☐ Внасяне на нова растителност от местни характерни за района видове;
- ☐ Борба с ерозията и внасяне на почва в ерозиран участък;
- ☐ Поставяне и обслужване на парково обзавеждане (пейки, кошчета и др.);
- ☐ Монтиране на информационни табели;

- ☐ Организиране на познавателни маршрути;
- ☐ Дейности свързани с поддържането на съществуващите съоръжения съгласно тяхното функционално предназначение.

Условия

- ☐ При внасянето на нова растителност да се използват местни видове развиващи голяма биомаса (полски клен, явор, мекиш, липа, ясен, калина, люляк, смрадлика, див рошков, червена хвойна, кукуш, копривка);
- ☐ При организирането на познавателни маршрути да не се изгражда нова алейна мрежа.
- ☐ При реализирането на дейностите да не се увреждат видове с висок консервационен статус

Норми

- ☐ При съхнене на дървесна растителност да се оставят до 3 единични едроразмерни дървета на 1 ха в случай че не представляват опасност за посетителите.

1.2.19 План за управление на Природна забележителност „Хълм на Освободителите“ (Бунарджик), утвърден със Зап. № РД-687/20.10.2017 г. на МОСВ (ДВ, бр.91/2017 г.)

В Плана за управление на ПЗ „Хълм на освободителите“ направеното зонироване и определено функционално предназначение на зоните е както следва:

• Зона 1 - “Паркова” зона

Обхват: Включва територии с типично парков характер за широко обществено ползване.

Граници: *Север – ул. “Волга”: изток – бул. “Руски”; юг – Икономически техникум, Техникум по вътрешна архитектура, стадион “Кочо Цветаров”, запад – обслужващия хълма път, летния театър, “централната алея”, площадката с пързалките и водопадите.*

Функционално предназначение: Поддържане на парковата среда, ежедневен отдих, обществено обслужване, провеждане на спортни и културни мероприятия.

Цел на управление на зоната: Поддържане в добро състояние на парковата растителност и на инфраструктурата за рекреация.

Зона 2 - “Лесопаркова” зона

Обхват : Зоната включва територии заети от изкуствено създадена растителност съставена предимно от декоративни видове.

Граници: *север: ул. “Волга”, жилищни имоти, изток – Първа – “паркова” зона, юг – детска площадка с пързалките, водопадите, южен скален ръб на висока зона; запад – зона на паметниците, контактна жилищна зона.*

Функционално предназначение: Опазване на растителни и животински видове и характерни ландшафти и осигуряване на условия за ежедневен отдих в полу-естествена (лесопаркова) природна среда.

Цел на управление на зоната: Поддържане на декоративната растителност в добро здравословно състояние и постепенното и подмяна с естествена типични за района видове и поддържане на съществуващата инфраструктура.

Зона 3 – “Висока зона”

Обхват: Зона включваща участъците от защитената територия, които се характеризират с най-голям дял на естествената за района растителност. В зоната са включени територии с най-висока концентрацията на видове с висок консервационен статус, застрашени, редки и ендемични видове.

Граници: север – втора “лесопаркова зона”, юг – тенис кортове, църква “св. Мина”, ул. “Никола Петков”, запад – контактна жилищна зона.

Функционално предназначение: Поддържане на естествената растителност и опазване на застрашените, редките и ендемичните видове.

Цел на управление на зоната: Запазване на естествения характер на местообитанията.

Зона 4 – “Мемориална зона”

Обхват : Зоната включва високата част, в която са разположени руския паметник и паметника на Освободителите.

Граници: север изток и запад - “лесопаркова зона”, юг – скални образувания – “висока зона”.

Функционално предназначение: Опазване на мемориалния комплекс.

Цел на управление на зоната: Запазване и възстановяване на обектите на историческото наследство и поддържане на парковата среда.

Режими и норми

Режими в защитената територия, съгласно ЗЗТ обн. ДВ 133/1998 (чл. 24 и чл. 25):

- В природните забележителности се забраняват дейности, които могат да нарушат тяхното естествено състояние или да намалят естетическата им стойност.
- Мерки за опазване, укрепване и възстановяване на природните забележителности се допускат с разрешение на МОСВ съгласувано със собствениците на природните забележителности и други заинтересовани институции.

Режими в защитената територия, определени със Заповед № РД-466/22.12.1995г. и Заповед №РД-903/01.12.2008 г. на Министъра на ОСВ:

В границите на природната забележителност се забранява:

- Разрушаване и изземване на скални маси.
- Унищожаване или увреждане на естествената и паркова растителност.
- Безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата.
- Палене на огън.
- Паша на домашни животни.
- Внасяне на нехарактерни растителни видове.
- Всякакво строителство, с изключение на предвиденото в плановете за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения

Допълнителни режими и норми въведени с ПУ, общовалидни за цялата територия на природната забележителност**В границите на природната забележителност се забранява:**

- Движението и паркирането на автомобили с изключение на специални транспортни средства, обслужващи познавателни маршрути в ЗТ, снабдяване на обекти и за поддръжка на територията;
- Движението на мотоциклети и АТВ;
- Увеличаване на ширината на съществуващите алеи;
- Търсенето и проучването на подземни богатства;
- Събирането на лечебни растения или части от тях;
- Въздушното прокарване на електропреносни мрежи и мрежи за пренос на информация;
- Улавянето, нараняването и убиването на диви животни, с изключение на улавянето на опасни за посетителите екземпляри;
- Увеличаването на застосаната площ на съществуващите сгради.

Условия:

- Улавянето, транспортирането настаняването в Спасителен център или освобождаване на уловените екземпляри диви животни да се извършва от специалисти след уведомяване на РИОСВ – Пловдив.

1.2.20 План за управление на Природна забележителност „Младежки хълм“, утвърден със Заповед №РД-687/20.10.2017 г. на МОСВ (ДВ, бр.91/2017 г.)

В Плана за управление на ПЗ „Младежки хълм“ направеното зонироване и определено функционално предназначение на зоните е както следва:

Зона 1 – „Ниска паркова зона”

Обхват: включва ниската южна част на защитената територия, устроена като типичен парк за широко обществено ползване. Зона 1 „Ниска паркова зона” включва вегетативни площи и скални образувания, непосредствено граничещи с главната алея около парка, до пресичането на алеята с обслужващия път, водещ до върха на хълма. В Зона 1 „Ниска паркова” попада и територията западно от колелото на ЖП линията на детската железница.

Граници: от запад Зона 1 граничи с ул. „Копривщица”; от юг и югоизток – с бул. „Хр. Ботев”; от изток със Зона 2 „Висока лесопаркова зона”; от север – с алеята, водеща до върха на хълма.

Функционално предназначение: ежедневен отдих, обществено обслужване и рекреационни, спортни и културни мероприятия.

Цел на управление на зоната: възстановяване, поддържане и опазване на естествената растителност и ландшафта на хълма, и поддържане на добро техническо състояние на инфраструктурата за рекреация.

Зона 1 - „Ниска паркова зона” е разделена на две подзони със следните условни наименования:

□ Подзона „Атракции”

Обхват: обхваща откритите най-западни и южни части между прилежащата улична мрежа. Фактически това е откритата тревна площ.

Граници: от юг – бул. ”Хр. Ботев”; от запад – бул. “Копривщица”; от север и изток – подзона „Отдых” на Зона 1 (границата на дървесния масив).

Функционално предназначение: атракции и развлечения. Тук са разположени ресторантът, картинг пистата, тенис кортовете и други съоръжения за развлечения.

Цел на управление на зоната: опазване и съхранение на естественото състояние и целостта на ландшафта, както и на съществуващите съоръжения за обществено обслужване, за спортни и културни мероприятия и атракциони. Тази под-зона е с най-нисък консервационен статус.

□ Подзона „Отдых”

Обхват: заема останалата територия от Зона 1 „Ниска паркова зона”.

Граници: от запад и югозапад – подзона „Атракция” на Зона 1; от югоизток – бул. „Хр. Ботев”; от изток – подзона „Лесопаркова” от Зона 2 „Висока лесопаркова зона”; от север – черен път.

Функционално предназначение: отдых и развлечения. Тук се намират типичните паркови елементи и съоръженията на детската железница.

Цел на управление на зоната: опазване и съхранение на естественото състояние и целостта на ландшафта, както и на съществуващите съоръжения за ежедневен отдых, обществено обслужване. Зоната е с нисък режим на природозащита.

Зона 2 – „Висока лесопаркова зона”

Обхват: включва високата част на хълма, включително склоновете, разположени северно от границите на Зона 1.

Граници: от запад и югозапад – Зона 1 „Ниска паркова зона”, подзона „Отдых”; от юг – алея, продължение на ул. „Л. Каравелов”; от изток и североизток – павирана алея, представляваща продължение на ул. „Велбъжд”; от север – черен път.

Функционално предназначение: ежедневен отдых, познавателен туризъм и научно-изследователски дейности.

Цел на управление на зоната: опазване на растителни и животински видове и характерни ландшафти.

Зона 2 - „Висока лесопаркова зона” също е разделена на две подзони със следните условни наименования:

□ Подзона „Лесопаркова”

Обхват: включва основната част на Зона 2 – северните и част от източните склонове, както и самия връх на хълма.

Граници: от запад и югозапад – подзона „Особена защита”; от юг – алея, продължение на ул. „Л. Каравелов”; от изток и североизток – павирана алея, продължение на ул. „Велбъжд”; от север – черен път.

Функционално предназначение: ежедневен отдих, познавателен туризъм и научно-изследователски дейности.

Цел на управление на зоната: опазване на местообитанията, които тук са от семи-натуралистичен тип, с по-висок процент на естествените за района видове. Като цяло е с по-висок режим на природозащита от Зона 1 „Ниска паркова зона”.

□ Подзона „Особена защита”

Обхват: това е зоната на защитените, редки, “червени” и ендемични растителни видове.

Граници: от запад и югозапад – подзона „Отдых” на Зона 1 „Ниска паркова”; от юг – бул. „Христо Ботев”; от югоизток, изток и север – подзона „Лесопаркова” на Зона 2 „Висока лесопаркова”. Границите на тази подзона следва да се маркират ясно, защото тя е с висока степен на защита.

Функционално предназначение: опознавателно-рекреационни и научно-изследователски дейности.

Цел на управление на зоната: опазване на защитените, редки, “червени” и ендемични растителни видове и приоритетни местообитания. Тази зона се ползва с особен статут на защита – близък до този на природните резервати. Защитените местообитания следва да се маркират по подходящ ясен начин, за да се осигури тяхната защита.

Режими в защитената територия, съгласно ЗЗТ, обн. ДВ 133/1998 (чл. 24 и чл. 25), предвижда следното:

- В природните забележителности се забраняват дейности, които могат да нарушат тяхното естествено състояние или да намалят естетическата им стойност.
- Мерки за опазване, укрепване и възстановяване на природните забележителности се допускат с разрешение на МОСВ, съгласувано със собствениците на природните забележителности и други заинтересовани институции.

Режими в защитената територия, определени със Заповед №РД-466/22.12.1995 г. и Заповед №РД-903/01.12.2008 г. на Министъра на ОСВ:

В границите на природната забележителност се забранява:

- Всякакво строителство с изключение на предвиденото в планове за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения
- Разрушаване и изземване на скални маси
- Унищожаване или увреждане на естествената и паркова растителност.
- Безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата.
- Палене на огън
- Паша на домашни животни
- Внасяне на нехарактерни растителни видове.

Допълнителни режими норми и условия въведени с ПУ, общовалидни за цялата територия на природната забележителност.

Режими

В границите на природната забележителност се забранява:

- ☐ Движението и паркирането на автомобили извън обособените паркинги с изключение на специални транспортни средства, свързани със снабдяването на обекти, поддръжката на територията и обслужващи познавателни маршрути;
- ☐ Движението на мотоциклети и АТВ;
- ☐ Увеличаване на ширината на съществуващите алеи;
- ☐ Търсенето и проучването на подземни богатства;
- ☐ Събирането на лечебни и други растения и на части от тях, с изключение събирането за научни цели;
- ☐ Въздушното прокарване на електропреносни мрежи и мрежи за пренос на информация;
- ☐ Улавянето, нараняването и убиването на диви животни, с изключение улавянето на опасни за посетителите екземпляри;
- ☐ Увеличаване на застроената площ на съществуващите сгради.

Условия

- ☐ Улавянето, транспортирането настаняването в Спасителен център или освобождаване на уловените екземпляри диви животни да се извършва от специалисти след уведомяване на РИОСВ – Пловдив.
- ☐ Събирането на растения или части от тях с научна цел се съгласува по реда на ЗЗТ и ЗБР

Допълнителни режими норми и условия въведени с ПУ по зони

Режими норми и условия в Зона 1 – „Ниска паркова зона”

Режими

В зоната се забранява всякакво строителство с изключение на:

- ☐ Реконструкция и възстановяване на водни площи;
- ☐ Реконструкция и възстановяване на картинг писта;
- ☐ Изграждане и поддържане на детски площадки;
- ☐ Изграждане на информационен център;
- ☐ Изграждане на паркинг зона западно от спортната площадка;
- ☐ Изграждане на паркинг зона, частично върху изоставена кариера, северно от терена на Стоматологичния факултет;
- ☐ Изграждане на Природонаучен музей;
- ☐ Възстановяване на детска железница;
- ☐ Изграждане и поддържане на парковата инфраструктура в т.ч. ВиК мрежи, Ел. мрежи, съобщителни мрежи;
- ☐ Ремонт и реконструкция на алейната мрежа;
- ☐ Изграждането на нови алеи по предварително съгласуван проект;
- ☐ Ремонт и реконструкция на съществуващи сгради и други съоръжения.

Норми

☐ Ширината на предвидени за изграждане нови алеи за посетители и велосипедисти да не превишават 3.00 м. с изключение при изграждането на алеи за хора с увреждания.

Условия

- ☐ Картинг пистата да се оборудва с електрически картове;
- ☐ При изграждането на нови обекти да не се засягат съществуващи естествени скални разкрития;
- ☐ При изграждането на нови обекти да не се засяга повече от 1% от проективното покритие с едроразмерна растителност;
- ☐ При изграждането на нови обекти да не се допуска увреждането на видове с висок консервационен статус

В границите на зоната е забранено извършването на всякакви дейности с изключение на:

- ☐ Поддържане на парковите площи;
- ☐ Отстраняване на загинала и/или в лошо състояние декоративна растителност;
- ☐ Внасянето на нова декоративна растителност;
- ☐ Оборудване на детски площадки;
- ☐ Поставяне и обслужване на парково обзавеждане (пейки, кошчета и др.);
- ☐ Дейности свързани с използване на съществуващите сгради и съоръжения съгласно тяхното функционално предназначение.

Условия

- ☐ При внасянето на нова растителност да се използват местни видове с голяма биомаса (летен дъб, полски клен, явор, мекиш, липа, ясен, калина, люляк, смрадлика, див рошков, червена хвойна, кукуш, копривка);

Режими и условия в Зона 2 – „Висока лесопаркова зона”**Режими**

- ☐ Забранява се присъствието на домашни любимци.

В зоната се забранява всякакво строителство с изключение на:

- ☐ Възстановяване и поддържане на парковата инфраструктура в т.ч. Ел. мрежи, осветителни мрежи, съобщителни мрежи;
- ☐ Възстановяване и доизграждане на системата за поливане (изграждане на ВиК мрежи, помпена станция, възстановяване на открит и закрит резервоар);
- ☐ Ремонт и реконструкция на алейната мрежа и подходи;
- ☐ Укрепване на срутища и опасни места в скалните масиви;
- ☐ Изграждането на алеи за хора с увреждания.

В границите на зоната е забранено извършването на всякакви дейности с изключение на:

- ☐ Отстраняване на загинала и/или в лошо състояние растителност;
- ☐ Постепенната подмяна на инвазивни и чужди видове;
- ☐ Отстраняване на рудерални видове;
- ☐ Внасяне на нова растителност от местни характерни за района видове;

- Борба с ерозията и внасяне на почва в ерозирани участъци;
- Поставяне и обслужване на парково обзавеждане (пейки, кошчета и др.);
- Монтиране на информационни табели;
- Организиране на познавателни маршрути;
- Дейности свързани с използване на съществуващите съоръжения съгласно тяхното функционално предназначение.

Условия

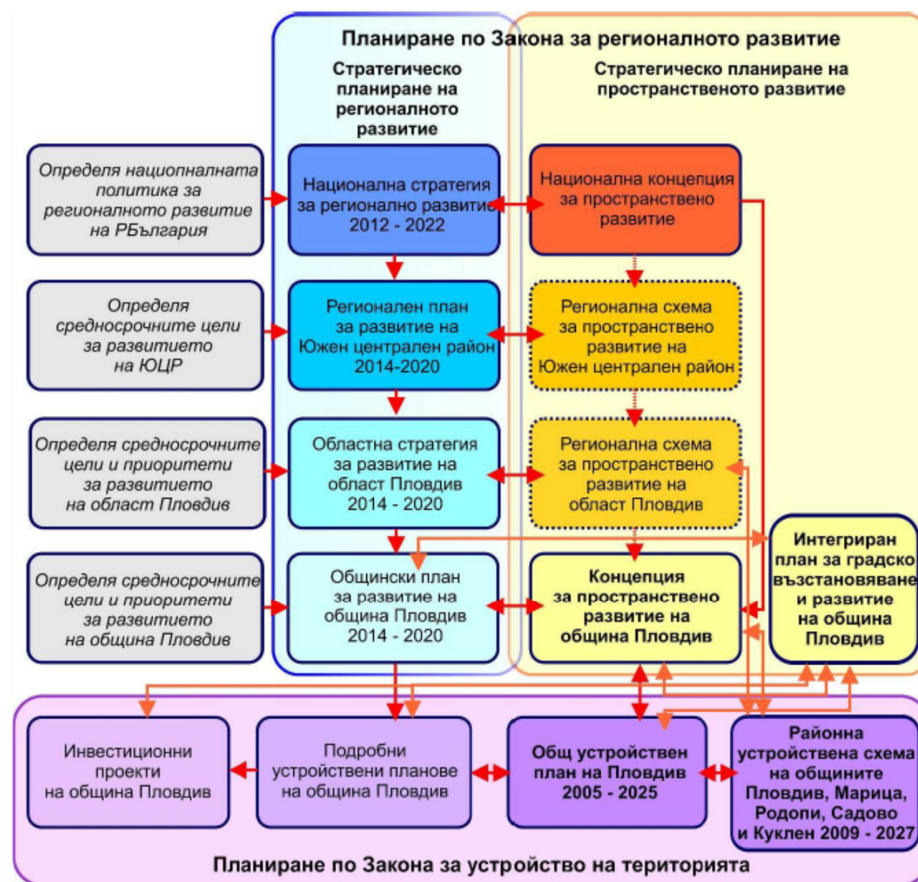
- При внасянето на нова растителност да се използват местни видове развиващи голяма биомаса (летен дъб, полски клен, явор, мекиш, липа, ясен, калина, люляк, смрадлика, див рошков, червена хвойна, кукуш, копривка);
- При организирането на познавателни маршрути да не се изгражда нова алейна мрежа.
- При реализирането на дейностите да не се увреждат видове с висок консервационен статус

Норми

- При съхнене на дървесна растителност да се оставят до 3 единични едроразмерни дървета на 1 ха в случай че не представляват опасност за посетителите.

1.3 МЯСТО НА ПЛАНА В СИСТЕМАТА НА ПЛАНИРАНЕ

Мястото на ИОУПО в системата на планиране съгласно обяснителната записка на плана е показано на следващата схема:

2. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ЗНАЧЕНИЕ

Целите на опазване на околната среда от национално и международно значение са анализирани в точка 6 от настоящата екологична оценка, където предмет на анализ за съответствия между националните цели и предвижданията на ИОУП на община Пловдив с Национална програма за развитието на България 2020.

3. КОНСУЛТАЦИИ С КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА

Провеждането на консултации и отразяване на резултатите от тях е извършено съгласно изискванията на глава IV от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Организираните от Възложителя, авторския колектив на ИОУПО и експертите по ЕО консултации са обработени и представени в приложенията към настоящият доклад.

4. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

В методически аспект, при анализа на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и особено предвид подчертано динамичният характер на някои от тях, предмет на оценка са и територии, разположени извън границите на общината.

4.1. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ, МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

4.1.1. Териториален обхват и местоположение

Община Пловдив е разположена в Горнотракийската низина, в центъра на област Пловдив, на двата бряга на река Марица и принадлежи на Южния централен район за планиране. На северозапад, север и североизток община Пловдив граничи с община Марица, на югоизток, юг и югозапад – с община Родопи. Отстои на 15 км. северно от Родопите и на 50 км. южно от Стара планина.

Разстоянието от град Пловдив – единственото населено място в общината до столица София е 133 км. и до най-близкото летище Крумово – 12 км.

Територията на общината е с площ от 101,981 кв.км. Според категоризацията на общините на Република България община Пловдив е от 1-ва функционална категория. Също от 1-ва категория е и град Пловдив. Кодът на общината по ЕКАТТЕ е PDV22, а на града 56784.

4.1.2. Обща характеристика

Сегашната селищна структура на общината, включваща само един град – Пловдив от категорията на много големите градове, е резултат на следните административно-териториални промени от втората половина на 20 век:

- през 1969 г. селата Коматево и Прослав са присъединени към града със статут на негови квартали;

- през 1987 г. са образувани общините „Марица“ и „Родопи“, в чийто състав са включени всички села, принадлежали дотогава на община Пловдив.

Административното устройство на града включва 6 района - „Централен“, „Източен“, „Западен“, „Северен“, „Южен“ и „Тракия“.

Пловдив е град на над 8 000 години. Първите неолитни поселения започват от VI хилядолетие пр.н.е., а от каменно-медната епоха (IV-III хилядолетие пр.н.е.) животът в града не е прекъсвал, което го нарежда сред най-древните постоянно обитавани градове в света. **През Римската епоха** Филипополис е главен града на провинция Тракия и важен кръстопът на пътя Виа Милитарис и пътищата, водещи до Ескус край дунавския лимес и през Никополис ад Нестум до другия основен път на Балканите – Виа Егнация. **През Средновековието** Филипопол остава в Източната Римска империя, в границите на която е през по-голямата част от следващото хилядолетие. През този период Филипопол нееднократно преминава под властта на Първата и Втората Българска държава, като през последните ѝ 140 години градът осем пъти попада по мирен или военен път от български под византийски контрол и обратно. Филипопол пада **под Османска власт** през 1371 година. С разрушени укрепления и попаднал дълбоко във вътрешността на Османската империя, Филибе губи стратегическото си значение на крепост. През XVIII век Пловдив се утвърждава като водещ икономически център във вътрешността на Балканския полуостров с продължаващото разрастване на традиционното абаджийство и други текстилни производства. През втората половина на XIX век в Пловдив се развива мащабно строителство. Тук работят много представители на Брациговската, Дебърската и Самоковска школа, формира се характерният стил на пловдивската къща. **След Освобождението**, през юли 1878 г., Пловдив, чието население наброява 33 хиляди човека, става столица на автономната провинция Източна Румелия. Започва неговата индустриализация. В началото на 20 век градът се утвърждава като водещ промишлен и търговски център с 50 хилядно население. След Балканските войни приютява хиляди бежанци от Македония и източна Тракия. Междувоеният период е време на по-нататъшна индустриализация и благоустрояване на Пловдив, като към 1939 г. населението му нараства на 106 хиляди д. През 1945 г. се откриват медицински и аграрен университети, Следват години на изграждане на големи индустриални обекти, последвано през 60-те и 70-те години от масирано жилищно строителство и формиране на жилищните комплекси около традиционния град. През седмото десетилетие се разкриват повечето от известните ни днес археологически обекти и се реставрира изцяло Старият Пловдив, а през 1990 г. се завършва спортния комплекс „Пловдив“.

Пловдив е един от най-значимите икономически центрове на България. Структурата на икономиката му е промишлено-аграрна с високо участие на сектора на услугите.

Промислеността е многоотраслова със специализация в производството на храни, напитки и тютюневи изделия; текстил, текстилни изделия и облекло; машини и оборудване; електро-,

оптично и друго оборудване, металургия и метални изделия; производство на лицеви кожи и обувки. Промислеността е локализирана основно в четири индустриални зони – „Север“, „Изток“, „Юг“ и „Тракия“. В близост до града е изградена *Тракия икономическа зона*, една от най-големите индустриални зони в Източна Европа. Освен промишлените, водещи функции в община Пловдив са обслужващите и туристическите. Пловдив е водещ център на научното обслужване на аграрния сектор. Наличието на много исторически и архитектурни паметници и Пловдивският международен панаир са фактори за развитието на културно-познавателния и бизнес туризъм.

Аграрният сектор е с подчинено значение поради недостига на поземлени ресурси. Отглеждат се зеленчуци, а трайните насаждения са предимно от ябълкови масиви. Животновъдството е представено от свиневъдство и млечно говедовъдство.

Социалната инфраструктура е с общинско, регионално, а в определени сфери и с национално значение. Пловдив е университетски център с 7 висши учебни заведения и голям брой средни училища. Болничното обслужване се извършва в няколко областни, районни и специализирани болници. Градът е седалище на апелативен, военен, окръжен и районен съд.

Културно-историческите забележителности в общината са над 200, като 30 от тях са с национално значение. Най-известни са Римският театър, Античният стадион, Архитектурно-историческият резерват „Старият Пловдив“.

Общата територия на града в регулационни граници (селищната територия) възлиза на 5 661.08 ха, което представлява 55.55 % от общата територия на общината – 10191.12 ха.

4.2 КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ, КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

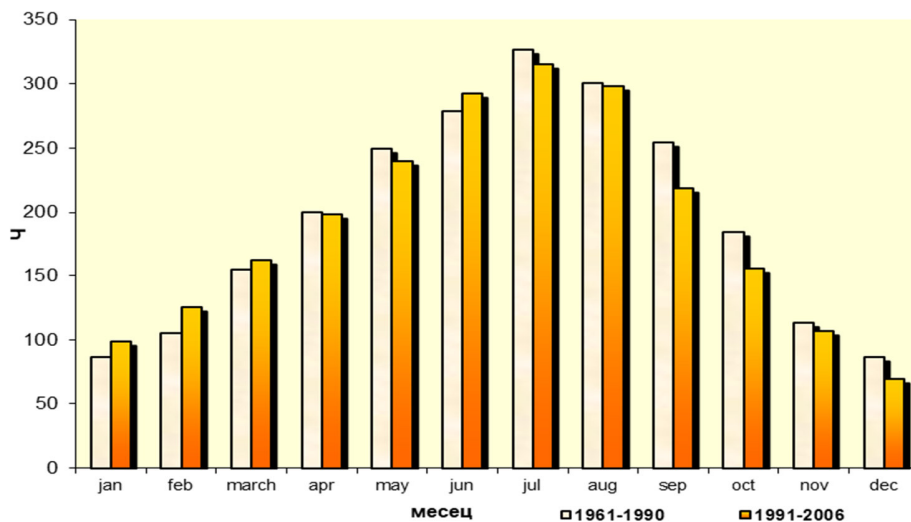
4.2.1 Климатични фактори

В климатично отношение град Пловдив се отнася към преходно-континенталната климатични подобласт и към климатичния район на Източна Средна България /Събев и Станев, 1959г/. В този район се извършва преход от континентален режим на валежите към континентално-средиземноморски, което се изразява в малките различия между сезонните суми на валежите, както и във факта, че почти в целия район минимумът на валежите е през август или септември, а максимумът - през май или юни – белези, характерни както за източно-континенталния, така и за средиземноморско-континенталния климат.

Климатичният фон в района е проследен по данни от Климатичен справочник на НРБ том 1-4. Анализът на климатичните условия е направен по основните метеорологични елементи и характеристики, както следва:

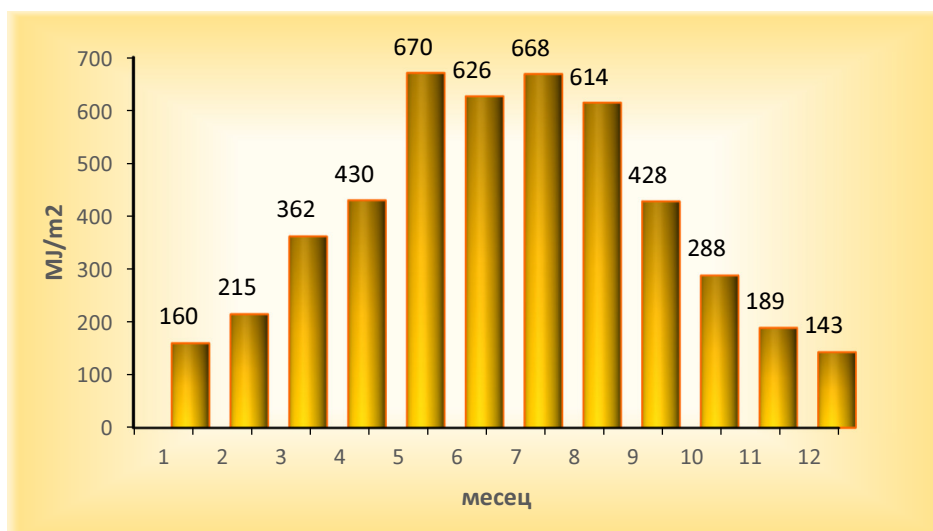
Слънчева радиация - максималната продължителност на слънчевото греење е през юли, след което продължителността на слънчевото греење започва да намалява, като преходът от юли към август е сравнително много малък, но след това тя спада бързо към декември /вж. фиг.1/.

Средната годишна продължителност на слънчевото греене е около 2290 часа, като най-малка е през зимата – средно 300 часа. Средногодишно слънчевите дни са около 70-85, през лятото те са около 30 дни, докато през зимата са само 10-14 дни.

Фиг.1. Продължителност на слънчевото греене

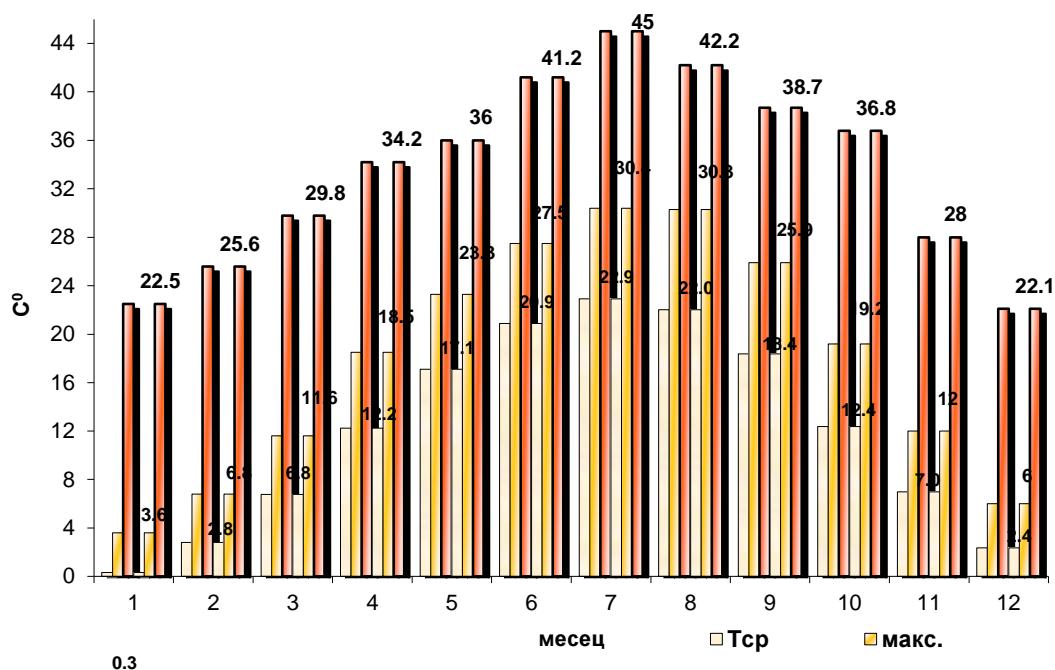
Годишният приход на сумарна слънчева радиация в района е около 4800 MJ/m². През годините се наблюдава известно различие в разпределението на месечните суми на сумарната слънчева радиация, което се дължи на различия в атмосферната циркулация.

Фиг.2. Сумарна слънчева радиация

Температура на въздуха – годишният ход на основните характеристики на температурата – средни месечна, максимална и минимална, абсолютна максимална и абсолютна минимална температури е показан на фигури 3 и 4. Зимата в този район е сравнително мека, със средна януарска температура около -0,5°. Около 50% от дните на януари са със средни денонощни

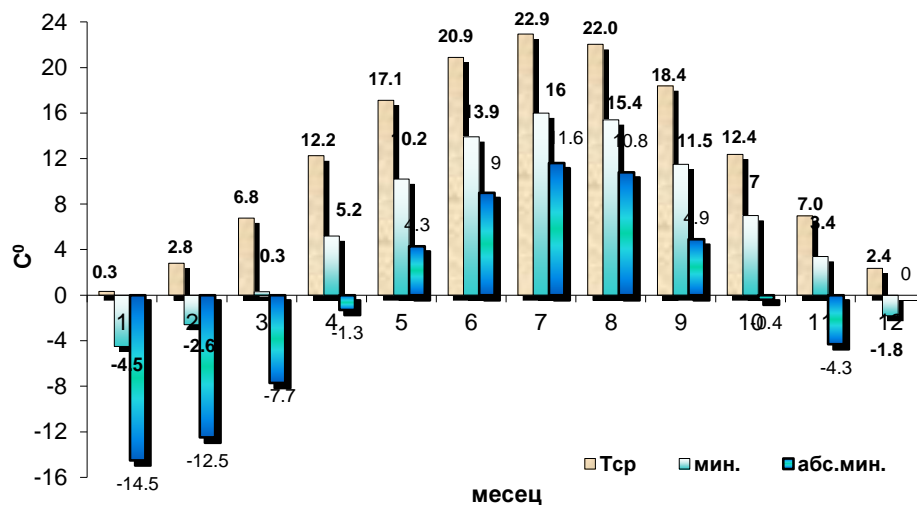
температури около и над нулата. Разположението на старопланинската верига защитава района от по-слабите студени северни и североизточни нахлувания. По тази причина, средните от абсолютните минимални температури са над -5° , абсолютните минимални стойности на температурата не падат под около -14° . Относително топлите зимни условия до голяма степен се дължат и на откритостта на района по отношение на зимните средиземноморски циклони. Средните от максималните януарски температури са около 4° , а абсолютните максимуми на температурата надвишават 19° .

Фиг.3. Средни месечни, средни максимални и абсолютни максимални температури на въздуха

Пролетта настъпва сравнително рано, като още в началото на март средната месечна температура на въздуха надвишава 5° и едва в края на ноември спада под тази граница. За този период се натрупва температурна сума над 4300° . Пролетта е по-хладна от есента, но средната априлска температура е само с около $0,5^{\circ}$ по-ниска от средната октомврийска.

Лятото е сравнително горещо със средни месечни температури през юли около 23° . При продължителна антициклонална обстановка, максималните температури на въздуха могат да надхвърлят 36° , а при студени нахлувания температурите могат да спаднат и до $8-9^{\circ}$. Броят на летните дни със средна денонощна температура над 25° е над 20. При мека зима, средната годишна амплитуда на температурата на въздуха е около $23 - 24^{\circ}$.

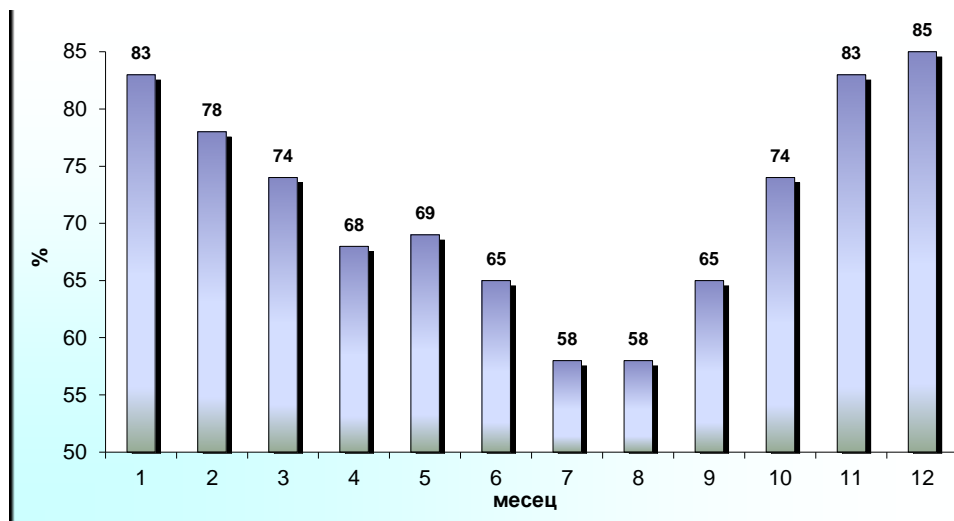
Фиг.4. Средни месечни, средни минимални и абсолютни минимални температури на въздуха

Морфометричните характеристики на района, в който е разположен град Пловдив, благоприятстват образуване на **температурни инверсии** при ясно и тихо време, особено в нощните часове, което е характерно за условията на антициклонално и размито антициклонално време. Термичния режим на Пловдив е с относително голямата честота на температурните инверсии. От изследването на Пеню Христов /1974г./ е установено, че средно през 81% от дните в годината има температурни инверсии с различна мощност, като през всички месеци се случват около 20-25 дни с инверсия.

През зимата преобладават дълбоките инверсии с мощност 400-550м. През ноември средната мощност на инверсиите е около 700м., като в отделни случаи може да достигне и до 1600м. Тези инверсии обхващат голяма територия и могат да се задържат продължително време дни, дори и седмици.

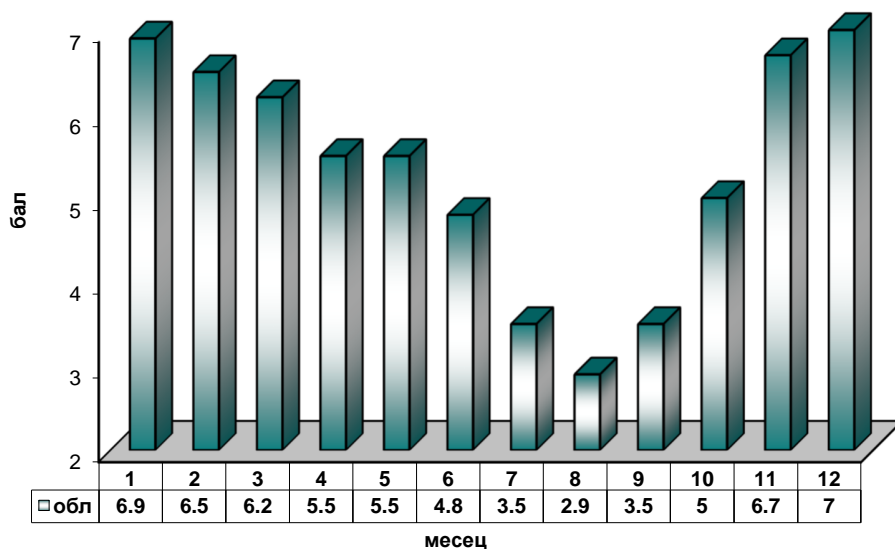
Лятото се характеризира с плитки инверсии с незначителна мощност – 150-170м. През преходните сезони мощността на инверсиите може да достигне средно 300м. Характерна особеност на летните и ранните есенни инверсии е, че те са краткотрайни и се разрушават след изгрева на слънцето. Тази особеност е от значение при оценката на замърсяването на въздуха и определяне на съответните мерки за подобряването му.

Влажност на въздуха – относителната влажност е с годишен ход, обратен на температурата на въздуха.. Годишният ход на относителната влажност за Пловдив е показана на фиг.5. Средната годишна относителна влажност е 73%, като от ноември до февруари включително тя се задържа над 80%..От април до септември средната месечна относителна влажност е под 70%. Максимумът е през януари 85%, а минимумът през юли и август – 58%.

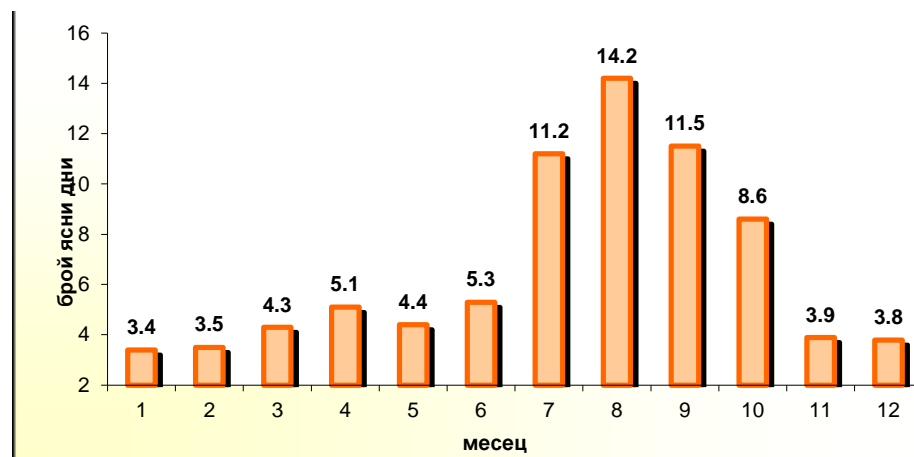

Фиг.5. Годишен ход на относителната влажност

Облачност - средната годишна *обща облачност* е 5,3 бала. Средната облачност на района през зимата е в граници 6,3- 6,6 бала (фиг. 6), при средно 4 - 5 ясни и 11 - 16 мрачни дни на месец (фиг.7). При този режим на облачност, относителната продължителност на слънчевото греене в проценти от възможната през зимата е 32 - 38%. Средната месечна обща облачност през лятото е в граници 2,8-4,9 бала, със 7 - 15 ясни дни на месец и само от 1 до 5 мрачни дни месечно. През лятото продължителността на слънчевото греене е 60-70% от максимално възможната, така че при сравнително високите летни температури на въздуха откритите метални съоръжения, бетонови покрития, асфалтови покривки и др.п. са подложени на значително нагряване и влияят индиректно върху температурния режим. Общо през годината има средно 79 ясни и 104 мрачни дни.

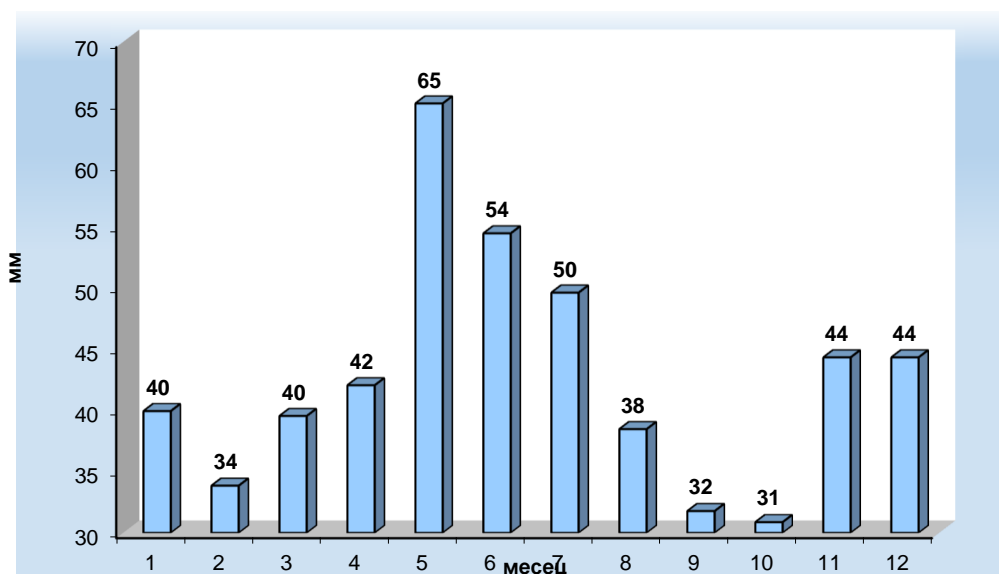

Фиг.6. Годишен ход на общата облачност

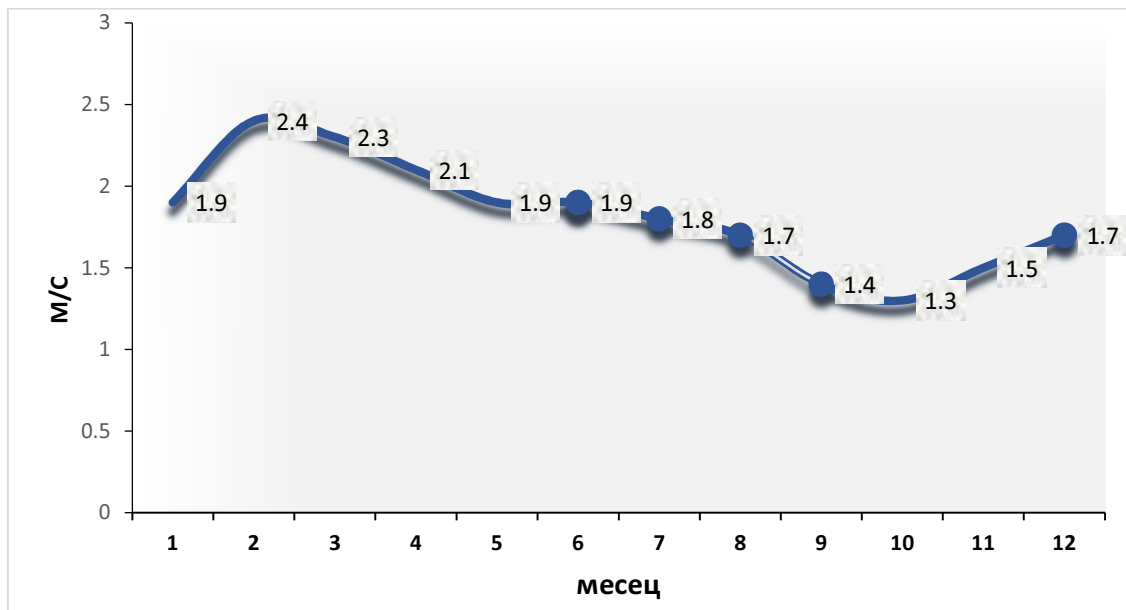
Фиг.7. Годишен ход на броят ясни дни

Валежи – зимните валежи са средно около 123 мм., като не повече от 25-30% от тях са от сняг. Поради честия преход на температурата над 0°C, снежната покривка рядко издържа до нов снеговалеж. Характерна особеност на режима на валежите е, че през пролетта вали през средно 40-45 дни, а през есента - около 30 дни. Средната сума на летните валежи е около 140 мм., като броят на дните с валеж за сезона е около 30% от дните. Минимумът на валежите е през август, а максимумът през май, което е потвърждение за преходния характер на климата в района. Общо през годината падат около 550 мм. валеж. Вътрешно годишното разпределение на валежите е показано на фиг.8.

Фиг.8. Вътрешно годишно разпределение на валежите

Вятър – средните месечни скорости на вятъра са в граници 1,3-2,4 м/сек. (фиг.9). Преобладаващи за района през цялата година са западните ветрове (45,1%), следвани от източните (25,5%). Зимата е сезонът с най-голям относителен дял на тихо време – 57,8% от общия случай на наблюдение. Районът е относително защитен спрямо слабите северни нахлувания, но при мощни североизточни нахлувания тук се проявяват силните северни ветрове. Средно през 3 от дните в сезона се наблюдават силни ветрове /скорост на вятъра над 14 м/сек/.

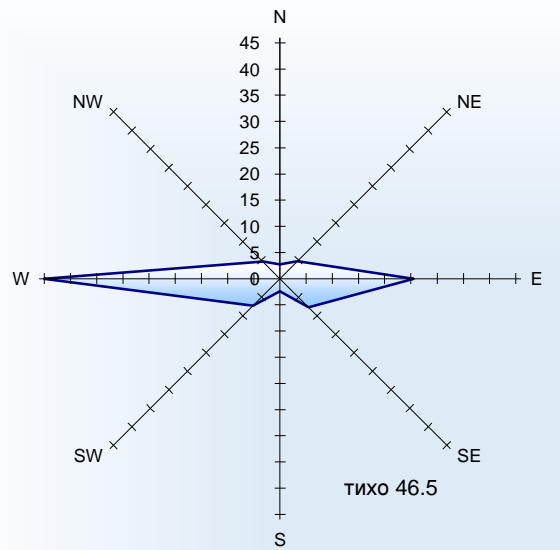

Фиг.9. Годишен ход на скоростта на вятъра

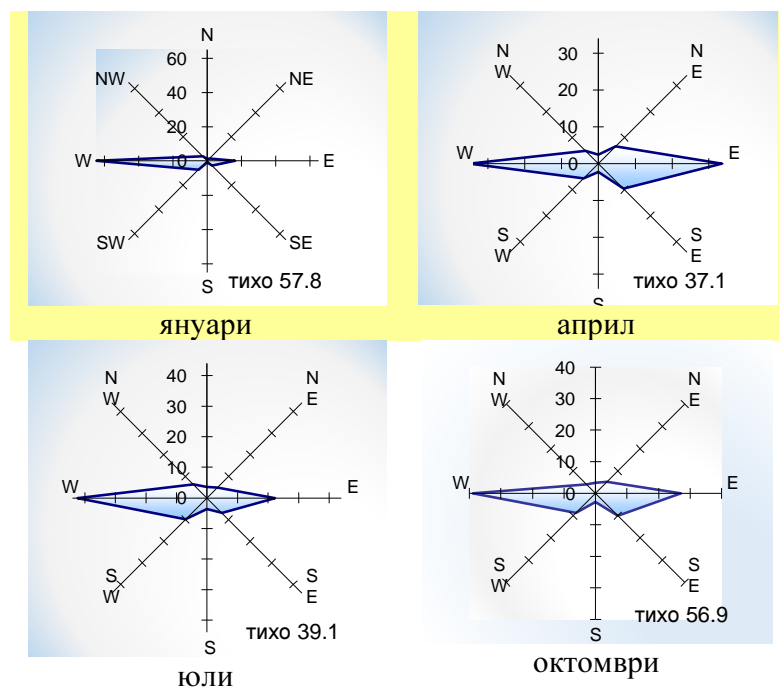
Краят на зимата и пролетта са най-ветровити - средната скорост по посоки достига средно до 2,4-2,3 м/сек, като най-голяма е скоростта на вятъра от запад – 5,4 м/сек през февруари. За разлика от пролетта, есента е най-тихият сезон със средни месечни скорости на вятъра 1,4-1,3 м/сек.

Режимът на вятъра през лятото е силно повлиян от орографията. През този сезон се появяват благоприятни условия за развитие на локална планинско - долинна циркулация, която се изразява в проявата на ветрове с южна компонента, спускащи се по северните склонове на Родопите, което влияе пряко на посоката на разпространение на замърсители и условията на комфорт.

От показаните рози на вятъра се вижда, че метеорологичната станция е силно повлияна от местоположението. Геометрията и остава непроменена през цялата година (вж. фиг. 10 и 11).

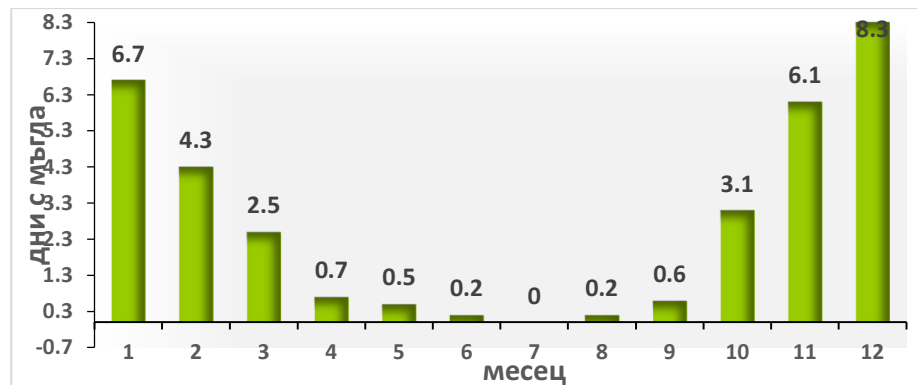

Фиг.10. Средна годишна роза на вятъра

Фиг.11. Сезонни рози на вятъра

Мъгли – мъглите са често явление в Пловдив. Факторите, които ги формират, са високата честота на температурните инверсии, слабите ветрове и наличието на по-големи количества аерозоли във въздушния басейн. Средно през годината 33.3 дни от времето е с мъгла (срещу 23.8 в Пещера и 11.5 в Хисаря).

Фиг.12. Годишен ход на мъглите

Видно от горната фигура, мъглите се формират предимно през студената част от годината – от ноември до февруари включително. Най-голяма е тяхната честота през декември, когато почти през 1/3 от дните на месеца има мъгли. Средно за декември броят на дните с мъгла е 8,3. През пролетта честотата им постепенно намалява, като от април средният месечен брой на дни с мъгла спада под 1 ден, като минимумът е през юли, когато по данни от Климатичния справочник на Република България е 0.

Микроклиматични особености на градската среда

Като правило, в резултат от градската урбанизация, над града се формира въздушен „градски купол“, под който характерът на метеорологичните характеристики е различен от този в извън градските райони.

➤ *Слънчева радиация* - средно пряката слънчева радиация отслабва до 38%, като все пак това зависи както от местоположението, така и от производствата и конфигурацията на града. Същевременно расте потокът разсеяна радиация (в градски условия той е 2.35 пъти по-голям от този над "чистите" области). Потокът сумарна слънчева радиация в града е около 82% от най-ниско изследваната сумарна радиация над извънградска територия.

➤ *Температура на въздуха* – факторите, формиращи полето на температурата на въздуха в условията на града нямат еднопосочно действие. По-малката загуба на топлина за изпарение и допълнителното дълговълново излъчване на нагорещените стени и настилки до известна степен се компенсират в часовете около пладне от намаления приход на слънчева радиация. Тази компенсация не е пълна. Една от най-характерните черти на микроклимата на градските територии е така нареченият градски "**остров на топлина**" - област от града, където температура на въздуха е по-висока от тази над извънградските райони. Интензивността на тази разлика в температурите нараства с увеличаването на града, а височината на "острова на топлина" е 3-4 пъти височината на сградите.

➤ *Вятър* – скоростта на вятъра в градската среда като цяло намалява и се отклонява от първоначалната си посока. Картината на въздушните течения в града значително се изменя от застроените части, в уличните "каньони" между сградите и от отделните обеми. Измененията

се отнасят както до средния вятър за града като цяло, така и по улиците и между постройките. Островът на топлина предизвиква локална конвективна циркулация, наричана понякога "градски бриз". При нея в приземния слой вятърът е насочен към центъра на града, а във височина има противотечение, насочено към периферията. Тази циркулация се откроява при безветрие или слаб фонов вятър (под 3 м/сек).

➤ *Влажност* – редица проучвания показват, че относителната влажност, измерена на стандартната височина 2 м. е по-ниска в града, отколкото в извънградските райони. По средни показатели, намаляването на относителната влажност в града през деня е с около 4%. В отделни участъци на града, в отделни моменти, тази разлика надхвърля 40%. В градската среда този момент настъпва по-късно отколкото над извънградските територии, където това става скоро след залез слънце. Това обстоятелство, а също така и по-ниската степен на нощното охлаждане водят до много по-рядкото падане на роса в териториите на града.

Влияние на градския климат върху състава на градската атмосфера

Важна особеност на "градския купол" е повишеното замърсяване на въздуха, породено от различни източници, като индустрия, транспортен трафик, битови източници и др. Особено високо може да бъде това замърсяване в условията на лоша вентилация. Лоша вентилация на въздуха в конкретен район се създава тогава, когато ниския слой на атмосферата е в устойчиво равновесие, като съществен интерес представляват ситуации със силна устойчивост, наблюдаваща се в отделни слоеве, наричани слоеве на температурна инверсия. Характерно свойство на тези слоеве е подтискането на появили се движения на въздуха в тях. Те водят до затихване на динамичната турбулентност и термичната конвекция, от които зависи разсейването на замърсителите във въздуха.

Нееднородна подложна повърхност както в случаите на граница между водни площи и суша (в разглеждания случай река Марица) може да доведе до някои съществени изменения в характера на метеорологичните характеристики. Речното корито играе роля на естествен аерационен канал усилващ вятъра духащ успоредно на течението. В зависимост от синоптичната обстановка, димният (прахов) факел ще е насочен предимно по посока съобразена с тази особеност. Въздушният поток по-течението на реките, тъй като е по-хладен от околния въздух, също спомага за пренасянето на примеси на големи разстояния от източника по течението на реката. От друга страна при безветрие се създават условия за инверсионно разпределение на температурите, особено в подножието на тепетата, което може да доведе до натрупване на замърсители в приземния въздушен слой, което от своя страна също може да има опасни последици. Наличието на местни планинско-долинни ветрове също води нощем до пренос на замърсители по посока на вятъра. Режимът на вятъра оказва следното въздействие: при - преобладаващите слаби ветрове (1-5 м/сек) са предпоставка за задържане на замърсителите в атмосферата.

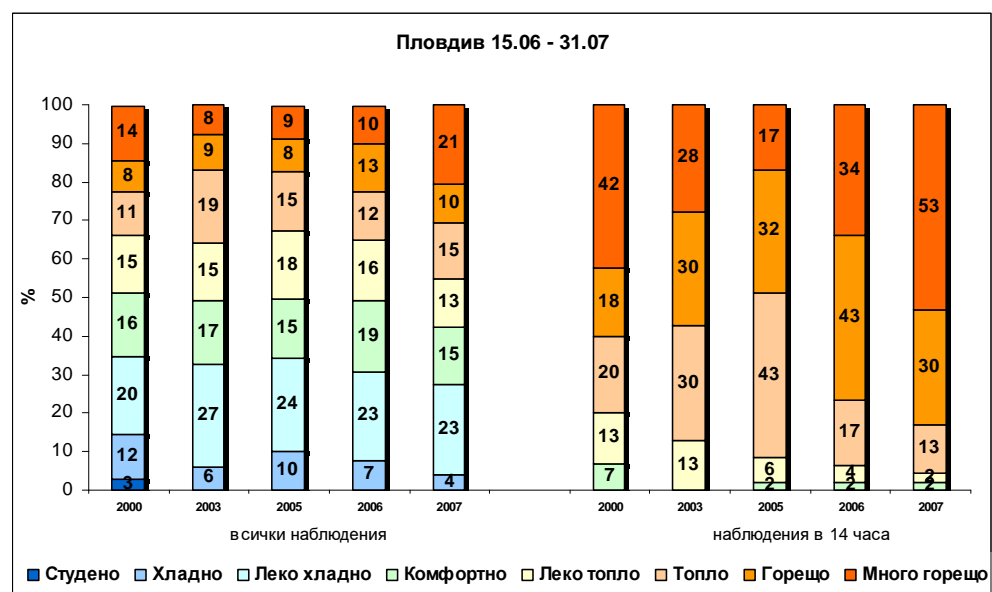
Условия на човешки комфорт

Настъпилите промени в естествения климат в резултат на антропогенната дейност водят и до промени в условията на човешкия комфорт, определян чрез комплексното въздействие на

метеорологичните условия върху термичния баланс на човека и усещането му за комфорт. Във връзка с процесите на изменение и колебание на климата и тяхното въздействие върху здравето на хората, все по-голямо значение се отделя на горещите вълни, резултиращи в повишена смъртност и здравни кризи. Интензивната топлинна вълна в източна Европа през юни и юли 2007г. например, беше обект на проучване за различни градове от страната включително и Пловдив (А. Ценкова-Братоева и др. 2008г). За целта са разглеждани различни индекси, описващи състоянието на топлинен комфорт на човека, като един от най-разпространените е PET, който отчита комплексното въздействие на времето върху човешкия организъм, а не само от температурата. От табл.2. се вижда каква е степента на термичен стрес на човешкия организъм при различните типове възприятие.

Таблица 2 Биоклиматични класове време според PET

PET	Физиологично въздействие	Степен на физиологичен стрес
$18 \leq PET \leq 23$	Комфортно	Няма термичен стрес
$23 \leq PET \leq 29$	Леко топло	Лек термичен стрес
$29 \leq PET \leq 35$	Топло	Умерен термичен стрес
$35 \leq PET \leq 41$	Горещо	Силен термичен стрес
$PET \geq 41$	Много горещо	Екстрем термичен стрес

Фиг.12. Разпределение на класовете на комфортност според индекса PET през дневните часове за периода 15.6-31.7 2007г.

Както е видно от фиг.12, проучвания, проведени през периода 15 юни-31 юли 2007г. показват, че през 53% от дните в периода на формиране на температурния максимум - 14ч., метеорологичните условия са предизвиквали екстрем термичен стрес върху хората, а в 30% - силен термичен стрес. И двата типа време са неблагоприятни за здравето на хората, особено на страдащите от сърдечно съдови заболявания, възрастните и децата. Както се вижда от графиката, в една или друга степен такива условия се наблюдават и в други години, като честотата им нараства. При такива ситуации е необходимо да се информира населението, а в

бъдеще да се извършва оценка на въздействието на отделните елементи на околната среда върху условията на термичен комфорт.

Всички описани изменения в градския климат и качеството на въздуха в градска среда зависят от конкретните физикогеографски характеристики на града, различните производства и териториалното им разположение, както и от вида и пространственото разпределение на елементите на урбанизацията.

ИОУПО коректно определя, че в града се оформят 4 микроклиматични зони, от които с най-добри условия е зона А, разположена на по около 100-200 м. двустранно на бреговете на р. Марица. В най-неблагоприятна позиция е зона 4, която обхваща югоизточната част на кв. Въстанически, южните промишлени зони, югоизточната част на кв. Тракия.

4.2.2 Качество на атмосферния въздух

Под „качество на атмосферния въздух” /КАВ/ се разбира състоянието на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и състоянието естествените й съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Качеството на атмосферния въздух се определя от едновременното въздействие на три основни фактора:

- параметри на източника на атмосферно замърсяване – височина и геометрия на комина, скорост и температура на емитираните замърсители, режим на работа;
- местоположение на източника;
- характер на локалните климатични условия.

Анализът на източниците на замърсяване на въздуха е направен на базата на Програмата за подобряване качеството на въздуха на територията на община Пловдив 2018-2023г., Доклади на РИОСВ-Пловдив за състоянието на околната среда 2017, 2018 и 2019г.

Основните причинители за замърсяване на въздуха като правило са:

– **производствени дейности** – за община Пловдив е характерна много широка производствена специализация – производство и преработка на месо, млечни произведения, плодове и зеленчуци, производство на захарни изделия, пиво, безалкохолни напитки, цигари, метали и метални изделия, текстил и текстилни изделия, производство на облекла, преработка на кожи, производство на обувки, преработка на дървен материал, производство на хартия, картон и изделия от тях, производство на химически продукти, каучук, пластмаси и други неметални суровини, производство на лекарствени вещества и продукти, производство на машини и оборудване, на компютърна и комуникационна техника, оптични продукти, електрически съоръжения, производство на превозни средства, строителство, търговия, туризъм; по-голямата част от различните производства са ситуирани в 4 производствени зони – Северна, Източна, Южна и Югоизточна зона; общата площ на производствено-складовите

зони в общината са с площ около 1166 ха., в т.ч. тези с дисперсно разположение; основните характеристики на производствените зони са както следва:

Таблица 3 Основни характеристики на производствените зони в община Пловдив

Производствена зона	Площ, ха	Брой фирми	Бр. заети	Основна специализация
Северна	550	около 1 000	повече от 10 000	Складово-търговска, производство на ел-енергия, металообработване, производство на мебели, текстилни изделия, хранително-вкусова промишленост, строителство
Източна	170	около 450	около 8 000	Търговия на едро и дребно, складове, търговия с горива и смазочни материали
Южна	401	около 450	около 9 000	Производство на машини и метални изделия, електро, оптично и електронно оборудване, металургия, производство на текстил и изделия от текстил, кожи, производство на обувки
Югоизточна	280	повече от 5 000	повече от 5 000	Производство на машини, електро, оптично и електронно оборудване, производство на хранителни продукти, напитки, производство на текстил и текстилни изделия, търговия на едро, складови дейности

Производствените ядра в жилищната зона на гр. Пловдив са както следва:

- *район Централен* – обекти от хранително-вкусовата промишленост, машиностроителни обекти, едно дървопреработващо предприятие, обекти на търговско-складова дейност;
- *район Източен* – полиграфически комбинат, няколко автосервиза, други обслужващи обекти;
- *район Западен* – търговски и обслужващи обекти, бази на строителството, металообработващи предприятия;
- *кв. Прослав* – в терена на бившето ТКЗС – около 30 фирми с разнообразна икономическа дейност;
- *район Северен* – захарен комбинат, производствено-складови обекти;
- *район Южен* – разнообразни производствено-складови дейности;
- *кв. Коматев* – различни по характер производствени дейности, търговско-складови обекти;
- *район Тракия* – производствени обекти почти липсват;
- *свободна зона Пловдив* – складови и индустриални площи;
- *икономическа зона Тракия* – обединява 6 икономически и индустриални зони.

☛ **топлоснабдяване и газоснабдяване** – които като правило, при условията на работа с природен газ се считат за екологично подходящи; влияещите фактори от тази сфера са извършващата се понастоящем смяна на котлите, начина на поддържане на горивния процес, но те са краткотрайни и преодолими;

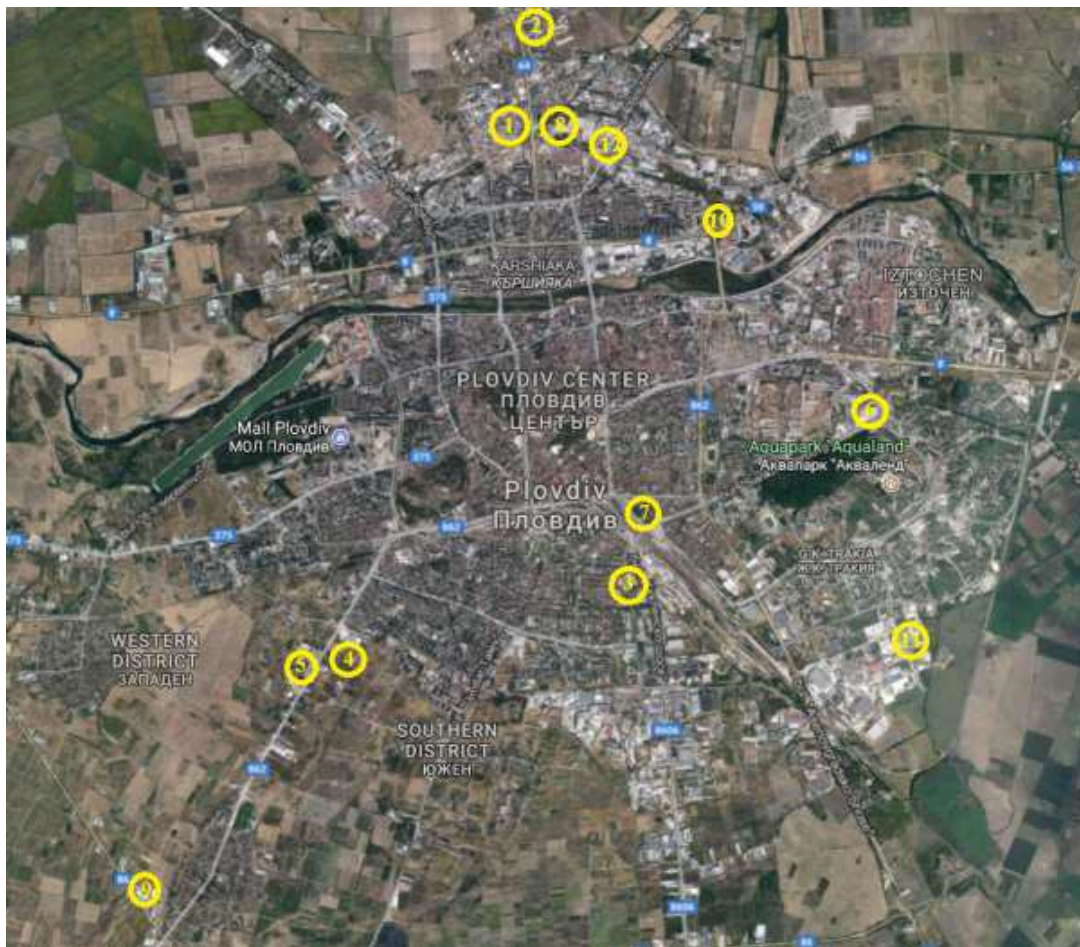
Според данните, обобщени в Програмата за подобряване на КАВ 2018-2023г. е установено, че в рамките на община Пловдив по-значими (емисии над 0,1 т/г.) по отношение на източници на емисии са единствено инсталациите на „Дружба стъklarски заводи“ АД и „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД- ТЕЦ Пловдив-Север, които основно емитират азотни оксиди. Емисиите на прах са незначителни.

Общите емисии на прах са определени на 1.75 т/г., а общите емисии на азотен диоксид са 144.58 т/г.

Таблица 4 Промислени източници на емисии в атмосферния въздух за 2016 г.

Номер	Инсталация	Замърсител	Годишно количество, т/г
1.	„Дружба стъklarски заводи“ АД	Азотен диоксид*	107.382
2.	"ЕВН България Топлофикация" ЕАД - "ТЕЦ Пловдив Север"	Азотен диоксид	30.964
3.	„Брилянт“ АД	Азотен диоксид	0.122
4.	„Филикон-97“ АД	Азотен диоксид	0.175
5.	„Филкаб“ АД	Азотен диоксид	0.207
6.	„Метро Кеш Енд Кери България“ ЕООД	Азотен диоксид	0.262
7.	„Пътинженеринг“ ЕООД Асфалтова база	Азотен диоксид	0.271
8.	„Прото“ ЕООД	Прах, Азотен диоксид	0.876 0.673
9.	„Транспласт МПД“ ЕООД	Прах	0.876
10.	„Юрий Гагарин“ АД	Азотен диоксид	0.525
11.	„Сантинелли 2007“	Азотен диоксид	0.7
12.	„Инпринт“ АД	Азотен диоксид	3.3

Резултатите от извършения през 2017 г. и 2018 г. емисионен контрол показват, че все по-голям процент от обектите с неподвижни източници изпускат емисии в съответствие с нормите, определени в действащото законодателство или в издадените комплексни разрешителни. Същевременно, тези източници допринасят само с 0,5% към замърсяването на въздуха в града, което е показател за добрия контрол относно КАВ от страна на общината и РИОСВ-Пловдив.

Фиг.13. Разположение на промишлените източници на атмосферно замърсяване

Основният източник на замърсяване през студената част на годината е **битовото отопление**. Най-високо замърсяване е установено за район „Централен”. Средни нива на емисиите са установени за районите „Западен”, „Северен”, „Южен” и „Източен”, а най-ниски са емисиите в район „Тракия” /вж. долната таблица/.

Таблица 5 Общи емисии по райони

Район/квартал		ФПЧ, kg/god	NO ₂ , kg/god	ПАВ, kg/god
1.	Централен	58 150	13 796	2.3536
2.	Източен	40 348	11 496	1.5742
3.	Западен	44 072	10 598	1.7792
4.	Северен	34 845	9 940	1.3600
5.	Южен	53 542	14 981	2.0976
6.	Тракия	15 068	4 215	0.5902
	Общо	245 845	65 016	9.7548

– **транспортен трафик** – транспортът е с най-голямо въздействие върху качествата на атмосферния въздух на общината; структурата на републиканската и общинската пътна мрежа е радиална и покрива добре територията на общината; проблемът за замърсяването на атмосферния въздух от автотранспорта е особено актуален за жителите на натоварените улици и булеварди в града. Степента на замърсяване от транспорта зависи от типа на превозните средства, от вида и качеството на използваното гориво, интензивността на трафика и състоянието на пътната мрежа включително паркингите и тревните площи. В долните таблици са показани емисиите от транспорта.

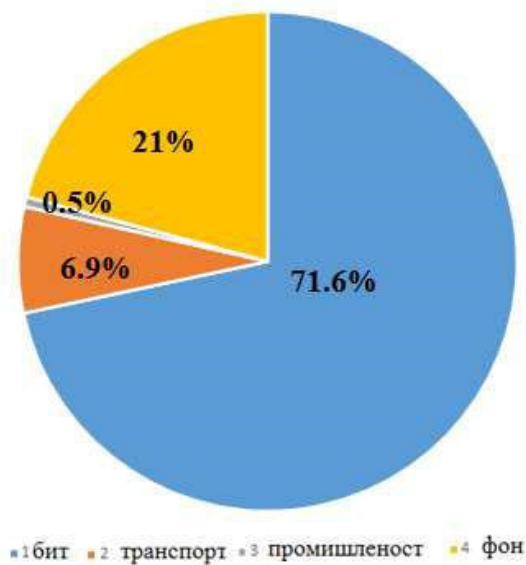
Таблица 6 Общи емисии от транспортните средства за 2016г.

МПС брой- 205 004	ФПЧ ₁₀	ФПЧ _{2.5}	NO ₂	ПАВ
Общи емисии, леки МПС, кг/г,	17 321	12 124	87 958	0.2018
Общи емисии, тежки МПС, кг/г	1 832	1 282	107 679	0.003
Общи емисии, автобуси, кг/г	4 150	2 905	147 253	0.0264
Общо емисии кг/г	23 303	16 312	342 890	0.2312

Таблица 7 Изчислени емисии от градския транспорт на база изразходвано гориво през 2016г.

Бр. автобуси делнични/ празнични дни	Годишен разход на гориво- дизел/газ	Емисии, ФПЧ ₁₀ /ФПЧ _{2.5} , кг/г/	Емисии, NO ₂ , кг/г	Емисии, ПАВ, кг/г
227/106	5 195 956.13/ 892 000.48	4 150/2 905	147 253	0.0264

Както се вижда от долната фигура, формирането на средната годишна концентрация на ФПЧ₁₀ се дължи 71,6% на бита, 6,9% на транспорта 1 0,5% на промишлените източници и 25% на фоновото замърсяване.

Фиг.13. Принос на различните източници върху средната годишна концентрация на PM_{10} за 2016г.

Качеството на атмосферния въздух в района, контролиран от РИОСВ - Пловдив се следи чрез пунктовете за мониторинг на въздуха, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС).

На територията на община Пловдив има два постоянно действащи пункта за мониторинг на КАВ, част от РОУКАВ „Агломерация Пловдив“:

- АИС „Каменица” (Pld2) – фонов пункт, разположен в централната градска част застроена предимно с жилища и средна интензивност транспортния трафик;
- АИС „Ж.К. Тракия” (Pv5) – транспортно ориентиран пункт, намиращ се на територията на квартал „Тракия” на кръстовището на бел. „Освобождение” и ул. „Съединение”. Данните от този пункт показват нивото на замърсяване на въздуха в непосредствена близост до пътното платно.

Местоположението на пунктовете за мониторинг на КАВ на територията на гр. Пловдив е показано на фиг.14.

Фиг.14. Местоположение на пунктовете за мониторинг на КАВ

Фини прахови частици /ФПЧ/

2016г.

През 2016г. в АИС „Каменица” са регистрирани 82 превишения на средната денонощна концентрация на ФПЧ₁₀ ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) при допустими 35 денонощия на година, а средната годишна концентрация е $42,33 \mu\text{g}/\text{m}^3$, при норма $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

В АИС „Тракия”, поради прякото въздействие на автомобилния транспорт, броят на превишенията е бил 114, а средната годишна концентрация $51 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

В АИС „Каменица” – определена за градски фонов пункт, за периода 1.01.2016г. – 31.03.2016г. броят на превишенията на средната денонощна норма (СДН) е 38, за периода от 1.04-30.09.2016г. са регистрирани само 2 превишения, а за периода 1.10.2016г. – 31.12.2016г. 42. Това потвърждава водещата роля на отоплението при формиране на замърсяването с фини прахови частици на територията на общината.

И по отношение на ФПЧ_{2.5} е установено по-високо замърсяване през отоплителния период и значително по-ниско през топлото полугодие. Средната годишна концентрация на този замърсител в АИС Каменица за 2016г. е $27.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ при норма $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2017г.

И през 2017г. се запазва високо ниво на ФПЧ₁₀. Броят на регистрираните превишения по отношение на средната денонощна концентрация са съответно 85 за АИС „Каменица” и 127 за

АИС „Тракия”. Средните годишни концентрации на фините прахови частици под 10 микрона също са наднормени - АИС „Каменица” ($44,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$), АИС „Тракия” ($55,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$) при норма $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Контролираното ниво на замърсяване на въздуха с $\text{ФПЧ}_{2,5}$ в АИС „Каменица” запазва тенденциите от предходната година със средна годишна стойност $27,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ при норма $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2018г.

През 2018г. се наблюдава известна тенденция за понижаване нивото на замърсяване с ФПЧ_{10} . Броят на превишенията на СДН в АИС „Каменица” е 78, със 7 по-малко от предходната година, а в АИС „Тракия” те са 107 – с 20 по-малко от 2017г. Максималната средна денонощна концентрация в АИС „Каменица” е $158,49 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а в ж.к. „Тракия” – $207,41 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което е съответно 3 и 4 пъти над пределно допустимата стойност. Средната годишна концентрация на ФПЧ_{10} в АИС „Каменица” е $38,97 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а за АИС „Тракия” тя е $49,43 \mu\text{g}/\text{m}^3$ при норма $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Въпреки, че не са постигнати нормативните изисквания по отношение на този замърсител, то в резултат на комбинирането на характера на метеорологичните условия през годината и предприетите от община Пловдив мерки има положителна тенденция по отношение на подобряване на КАВ. Замърсяването на въздуха с $\text{ФПЧ}_{2,5}$ в АИС „Каменица” следва тенденцията за намаляване, наблюдавана при ФПЧ_{10} . Средната годишна стойност е $19,45 \mu\text{g}/\text{m}^3$ спрямо $27,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ през 2018г. при норма $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2019г.

През първото тримесечие на 2019г. отново са регистрирани нарушения на пределно допустимите нива на концентрация на фини прахови частици в атмосферата на община Пловдив, общо 69 на брой. В АИС „Каменица” за периода от януари до март включително са наблюдавани 25 превишения на средноденонощната пределно допустима стойност, като максималната измерена концентрация е била $124,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а в ж.к. „Тракия” регистрираните превишения са 34, а максимумът е $152,73 \mu\text{g}/\text{m}^3$. През второто и третото тримесечие на тази година, във връзка с намаляване на битовото отопление и преустановяване на отоплителния период, нивото на замърсяване с фини прахови частици е значително по-ниско - не се наблюдават превишения на пределните стойности на средноденонощната норма. През четвъртото тримесечие са регистрирани 44 превишения.

В АИС „Каменица” не е регистрирано нарушение на законово определената норма, като максималната измерена стойност е $48,10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. И в района на ж.к. „Тракия” не е много високо нивото на този замърсител – регистрирани са само 2 превишения на нормата, което обаче в комбинация с тези от предходното тримесечие (35 дни) надхвърлят законовите 35 дни за 1 календарна година, а като се вземе през вид, че и през четвъртото тримесечие в резултат от комбинацията на отоплителния период и метеорологичните условия се очаква увеличаване на броя дни с наднормена концентрация на ФПЧ_{10} над допустимите 35. Максималната регистрирана концентрация в този пункт е $54,74 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Азотен диоксид /NO₂/**2016**

По отношение на азотния диоксид за 2016г. няма превишаване на средната часова норма и средногодишните норми в АИС „Каменица”. В резултат на интензивния трафик в района на АИС „Тракия” са регистрирани замърсявания със азотен диоксид. Средната годишна концентрация е $49.84 \mu\text{g}/\text{m}^3$, при норма $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Измерени са и 11 превишения на средната часова норма $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, при разрешени 18 за една календарна година.

2017г.

В АИС „Каменица” през годината са измерени 4 превишения на средната часова норма за опазване на човешкото здраве, а в АИС „Тракия” тези превишения са 33, т.к. този пункт е транспортно ориентиран и натовареният трафик на кръстовището, където е разположен пункта е причина и за регистриране на по-високи нива на този замърсител. Завишени стойности се наблюдават в часовите интервали 8:00-11:00 и 18:00-21:00. Трябва обаче да се отчете, че тези данни са представителни за участък от пътя < 10-15 м. Средната годишна концентрация на азотен диоксид в АИС „Каменица” е $27.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а в АИС „Тракия” $43.3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ при норма (СГН $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Максималната концентрация регистрирана в АИС „Тракия” е $303.97 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2018г.

През 2018г има прекъсвания на измерванията на азотен диоксид и в двете станции. От проведените измервания са установени 2 превишения на СЧН ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$) в АИС „Каменица” през четвъртото тримесечие с максимална стойност $207,82 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и 7 превишения на ГОП ($140 \mu\text{g}/\text{m}^3$) общо през първото и четвъртото тримесечие. За АИС „Тракия” има регистрирано само 1 превишение на ГОП. Непълният набор от данни не позволява да се направи анализ на причините за такава картина по отношение на замърсяването с азотен диоксид.

2019

През първата половина на тази година не са регистрирани нарушения на законово определените пределно допустими стойности по отношение на азотен диоксид. Само в района на АИС „Каменица” има 5 превишения на горния оценъчен праг с максимум $180,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

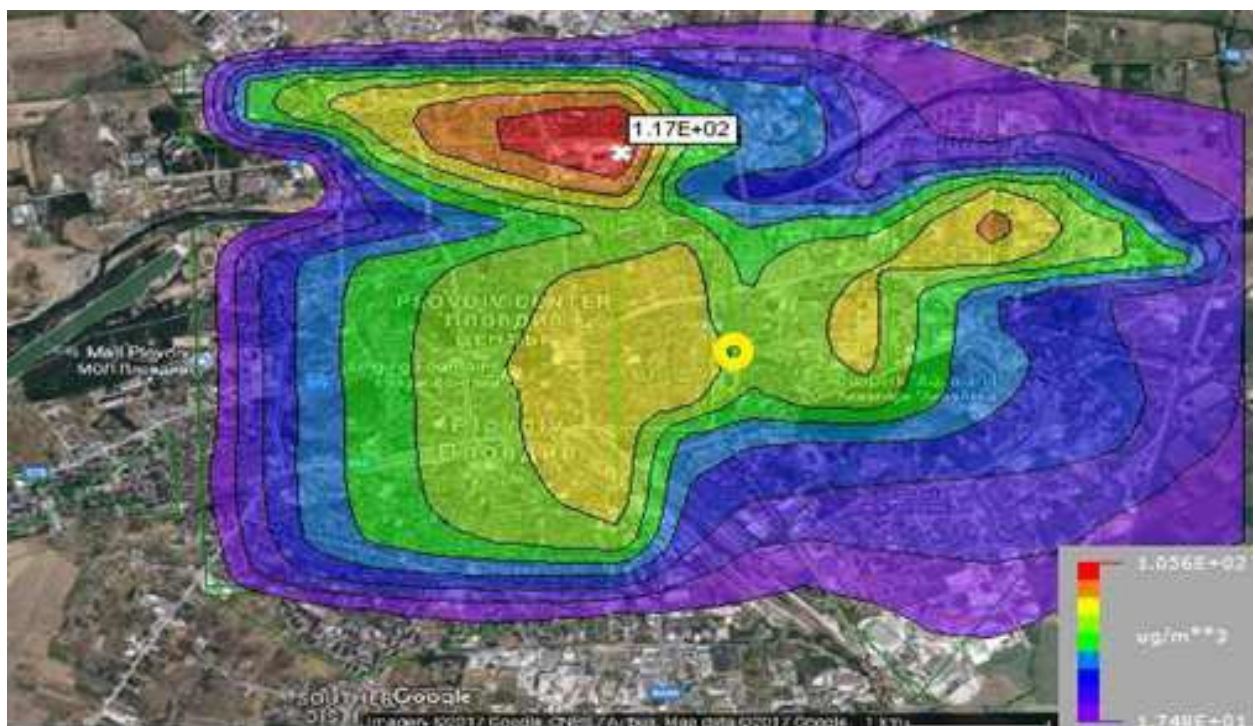
По отношение на останалите контролирани атмосферни замърсители не се наблюдава значимо замърсяване.

Заклучение

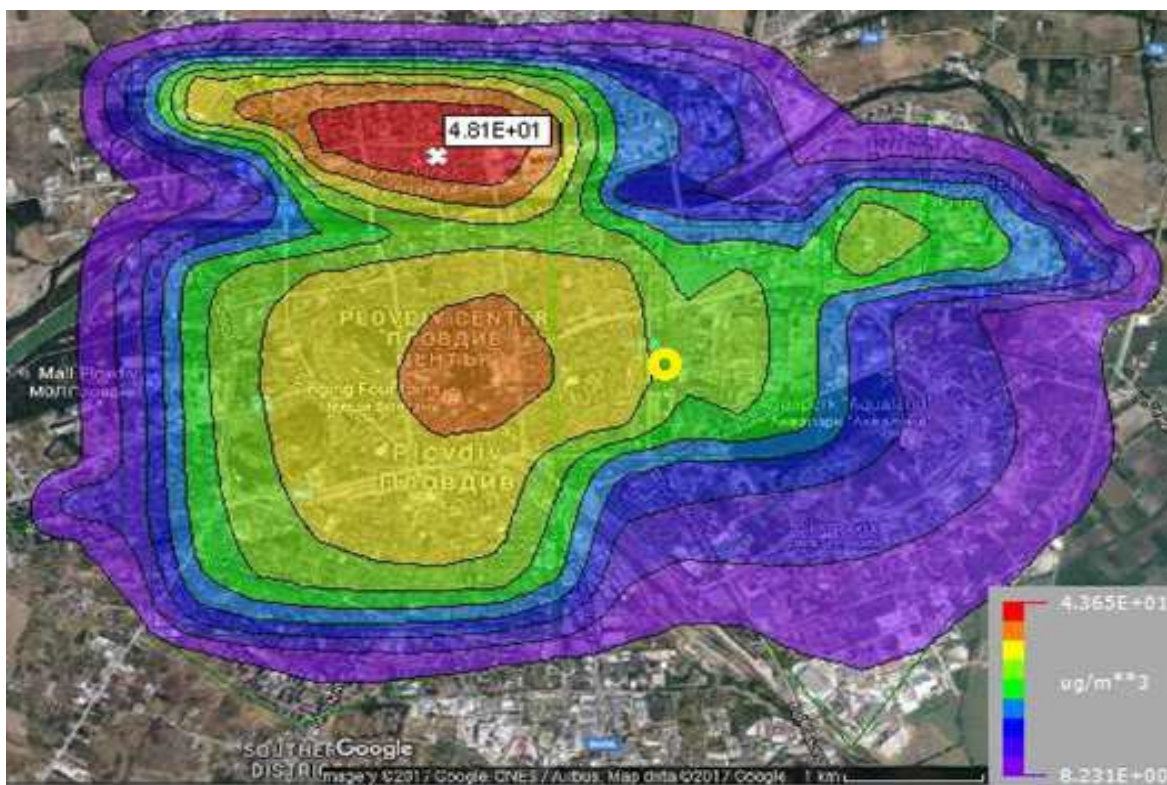
Направеният анализ показва, че нивото на замърсяване на атмосферния въздух в Пловдив е високо по отношение на фините прахови частици. Това замърсяване има добре изразен годишен ход с високи стойности през отоплителния сезон и значително по-ниски през топлата част на годината. Причина за това е съвместното действие на битовото отопление, транспортния трафик, производствената дейност и локалния климат, характеризиращ се с

голяма честота на температурните инверсии и ниски скорости на вятъра, в комбинация с режима на валежите и мъглите. Наблюдава се тенденция на намаляване на праховото замърсяване през 2018г. и 2019г, което намира обяснение в значителния обем мерки, предприети от общината и постоянната контролна дейност на РИОСВ-Пловдив.

Съгласно програмата за КАВ на общината за периода 2018-2023г., на долните фигури е показано очакваното ниво на атмосферно замърсяване с ФПЧ_{10} след коректното и цялостно прилагане на предложените от програмата мерки за преодоляване на наднорменото атмосферно замърсяване.

Фиг.14. Разпределение на максималната средноденонощна концентрация на ФПЧ_{10} след прилагане на мерките по сценарий с приоритетни мерки

Фиг.15. Разпределение на средногодишната концентрация ФПЧ₁₀ след прилагане на мерките по сценарий с приоритетни мерки

Приложените схеми показват ограниченията за пространствено насочване на обекти с вредни въздушни емисии, като в обхватите с червен и кафяв цвят не следва да се насочват дейности, свързани с емисии на прах, респ. до повишаване на замърсяването на въздуха с прахови частици.

4.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

4.3.1. Хидрографска мрежа

Главна водна артерия от повърхностно течащи води за района на община Пловдив е р. Марица, както и множество напоителни и отводнителни канали. Те са от водосбора на река Марица, чийто басейн се намира в екорегиян № 7 „Източни Балкани“ в Източнoбеломорския район за управление на водите. Подхранването на реките е дъждовно-снежно с летен минимум на маловодието през септември, началото на пълноводието е през февруари, а максимумът - през април. Водите им се използват за напояване и промишлено водоснабдяване.

Река Марица е най-голямата река на Балканския полуостров и най-пълноводната у нас. Тя има водосборна област до устието си 53 000 км², а до държавната граница между НР България и Гърция — 21 084 км². Древното ѝ име е Хебър (Хеброс, Евър, Еврос). Води началото си от Рила планина, от двете Маричини езера под връх Манчо и има около 100 по-значителни

притока. В Тракийската низина, след гр. Пазарджик, р. Марица тече бавно и по-близо до Родопите – по южния край на низината, в широко песъчливо корито, като прави множество ръкави и острови. Крайречните лъки се заблатяват от ръкавите на притоците ѝ. Коритото на реката е изградено от алувиални наслаги, представени от глинести пясъци, пясъци и чакъли и при високи води слабо се деформира. Наклонът в Пловдивското поле е много малък: 0,13‰. Тук Марица приема множество притоци. За десните притоци е характерно, че правят много ръкави преди вливането си, а левите, като много поройни, смъкват големи количества наносни материали и засипват работни площи от низината. Бреговете са коригирани с подпорни стени.

Река Пясъчник е ляв приток на река Марица. Дължината ѝ е 72 km. Река Пясъчник води началото си от 1512 m н.в., на 300 m западно от връх Шилигарка (1577 m) в Същинска Средна гора, под името Меча река. По цялото си протежение, реката тече в югоизточна посока. Влива се отляво в река Марица на 155 m н.в., в североизточната част на град Пловдив. Площта на водосборният басейн на реката е 663 km². Реката е с дъждовно-снежно подхранване, като максимумът е в периода февруари-юни, а минимумът – юли-октомври. Нивото на реката зависи изцяло от изпускането на води от язовир „Пясъчник“ и през по-голямата част от времето е напълно безводна. Въпреки, че коритото на реката в Горнотракийската низина навсякъде е коригирано с водозащитни диги, неведнъж река Пясъчник е излизала от дигите и е наводнявала околните райони. Почти 100% от водите на реката се използват за напояване в Горнотракийската низина.

Други открити водни площи са предимно язовирните системи при селата Труд, Граф Игнатиево и Войводиново и някои малки стопански язовири, разпръснати по цялата територия на общината – естествено свързани с каналите от ННС и ВКМ, подхранвани от язовирите Пясъчник, Домлян и речните течения. Повърхностните водни площи, освен за общото си предназначение се ползват за напояване, рибовъдство и са традиционни естествени развъдници на водолюбиви птици и животни.

Първенецка река извира на 1816 m н.в., на 500 m западно от връх Модър (1 992 m) в рида Чернатица на Западните Родопи под името Рибеново дере. Първенецка река (Тъмръшка река, 37 km) протича изцяло (с изключение на най-долното ѝ течение) през общината. Влива се отдясно в река Марица на 164 m н.в., в западната част на Пловдив. Неин основен приток е Лилковска река (десен). Площта на водосборният басейн на реката е 217 km². Реката е с дъждовно-снежно подхранване, като максимумът е в периода април-май, а минимумът – август-септември.

4.3.1.1. Данни за водните обекти с повърхностни води, преминаващи през общината и екологичното и химично състояние на водните тела в тях.

➤ Повърхностни водни тела категория „РЕКА“:

Водосборният басейн на река Марица е част от Източнобеломорски район на басейново управление на водите в РБългария. Речният басейн на река Марица, се намира изцяло в

екорегион №7 “Източни Балкани.”¹ В действащият ПУРБ/2016-2021г, приет с Решение на МС №1106/29.12.2016г., са отразени актуализираните оценки и анализи в направения „Междинния преглед на установени значими проблеми при управлението на водите в Източнореломорския басейн“ на БДИБР-Пловдив. Направена е актуализирана оценка на типологията, на границите на водните тела и тяхното състояние на територията на общината, идентифицираните значими проблеми за замърсяване на повърхностните води и на поставените екологични цели. Промените в границите на типовете не са съществени и не са довели до значителни промени в броя на водните тела през периода на втория ПУРБ. Повърхностните водни тела са актуализирани съгласно разработения и одобрен национален «подход за определяне/актуализация на границите на повърхностните водни тела при актуализацията на ПУРБ».

Определянето на повърхностните водни тела за всяка категория е извършено съгласно изискванията на ЗВ, Наредба №Н-4 от 14.09.2012г. и Ръководство №2 Идентифициране на водните обекти от общата стратегия за прилагане на Рамковата директива за водите 2000/60 на ЕС/РДВ/. Целта е да се определят отделни участъци от повърхностните води, които се явяват самостоятелни и значими единици от гледна точка на управление на водите.

Водните обекти на територията на община Пловдив се отнасят към категория повърхностни води – “РЕКА, тип полупланински и големи равнинни реки. През територията на община Пловдив протичат части от следните повърхностни водни тела категория „река“ съгласно Писмо №ПУ02-92(1)/31.07.2019г. на БДИБР-Пловдив:

- в.т. с код BG3MA500R118- р. Пясъчник от яз. Пясъчник до устие и ГОК-3, с. Строево, с. Труд-СМВТ

- в.т. с код BG3MA500R217- р. Марица от р. Въча до р. Чепеларска, ГК-2,4,5 и 6 и Марковски колектор-естествено

- в.т. с код BG3MA500R126- р. Първенецка река от вливане на р. Пепелаша река до устие-СМВТ

Силно модифицираните водни тела (СМВТ) са силно изменени спрямо естественото им състояние водни обекти или части от тях в резултат на човешка дейност /защита от наводнения, водоползване, отводняване на земи или друга икономически или социално значима дейност/ и чието възстановяване в естествено състояние е необосновано, защото е непропорционално скъпо или би повлияло на икономическите дейности и околната среда.

За определянето на СМВТ компетентния орган е използвал разработеният национален „Подход при определяне на силномодифицирани водни тела и изкуствени водни тела“, който е разработен съгласно изискванията на Ръководство № 4 към общата стратегия за прилагане на РДВ.

¹ Рамкова Директива за водите 2000/60 на ЕС.

В БДИБР от значение за определяне на силномодифицирани и изкуствени водни тела са следните употреби: напояването, производство на електроенергия, защита от наводнения, питейно водоснабдяване, рекреация, напояване, урбанизация, риборазвъждане, като най-значимо ползване е напояването, следвано от хидроенергетиката и защитата от наводнение. При някои от водните тела целта на ползване е повече от една.

✓ **Екологично състояние/потенциал, химично състояние, екологична цел за повърхностните водни тела**

В ПУРБ /2016-2021/ е направена оценка от компетентния орган за управление на водите - БДИБР - съгласно класификационните системи, описани в Наредба Н-4 от 14.09.2012 г за характеризирание на повърхностните води и Наредба за стандартите на качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела на територията на общината. Идентифицирани са значимите проблеми за замърсяване на повърхностните води и е извършената риск оценка за непостигане на поставените екологични цели. Определено е ЕС/ЕП (екологично състояние/потенциал), ХС (химично състояние) и ЕЦ (екологична цел) за всяко едно водно тяло, като е определен и риска от непостигането ѝ. Екологичните цели са определени в член 4 от Рамковата директива за водите (РДВ). Целта е дългосрочно устойчиво управление на водите, основано на висока степен на защита на водната среда.

✓ **Химично състояние**

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на **Директива 2008/105/ЕО**, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010г.

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. Тези водни тела, които отговарят на химичните стандарти за качество на околната среда (СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като «неизвестно».

Химично състояние	
Добро	Лошо

✓ **Екологично състояние/потенциал**

Екологичното състояние /потенциал на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: много добро, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние				
Отлично	Добро	Умерено	Лошо	Много лошо

За оценка на екологичното състояние/потенциал се разглеждат биологични и физико-химични елементи. Водещи за определяне на състоянието са биологичните елементи.

В действащият ПУРБ е определено ЕС/ЕП и ХС и са изведени екологични цели-ЕЦ за водните тела на територията на община Пловдив:

-в.т. с код BG3MA500R118- р. Пясъчник от яз. Пясъчник до устие и ГОК-3, с. Строево, с. Труд - СМБТ-R13- Малки и средни равнинни егейски реки- ЕП-умерен, ХС-неизвестно. Хидроморфологичен умерен натиск от Защита от наводнения и Селско стопанство – напояване. Натиск от урбанизация-слаб. Натиск от миграционни бариери-значителен

Е.Ц. 2016-2021- постигане на добро състояние по Макрозообентос, NH₄, PO₄. В.т. е в изключение по 4(4)(а)(i) от РДВ. Чл.156в,т.1, а) от ЗВ.

Обосновка на изключението и причини:

1. Замърсяване на малки равнинни реки от населени места (нерегламентирано заустване на отпадъчни води, отглеждане на животни и изхвърляне на битови и животински отпадъци).
2. Поради своя нерегламентиран характер прилагането на регулаторни мерки (чрез разрешителен режим) спрямо този вид замърсяване е почти невъзможно;
3. Подготвени са проекти за изграждане на канализация (за две населени места) и включване на отпадъчните води в друга ПСОВ (Пловдив);
4. Необходимост от преразглеждане на вече издадените разрешителни и промяна на условия с очакван ефект след най-малко 3 години;

Технически причини и естествени условия.

-в.т. с код BG3MA500R217- р. Марица от р. Въча до р. Чепеларска, ГК-2, 4, 5 и 6 и Марковски колектор-естествено - R12- големи равнинни реки - (от ПУРБ 2010-2015 BG3MA400L078 и BT BG3MA500R117). ЕС-умерено, ХС-добро.

Натоварване от Интензивно рибовъдство. Натиск от урбанизация-слаб. Натиск от добив на инертни материали-слаб. Натиск от миграционни бариери-умерен.

Е.Ц. 2016-2021- постигане на добро състояние по Макрозообентос, Фитобентос, Макрофити, NO₃, NO₂, PO₄, Робщ.

В.т. е в изключение по 4(4)(а)(i) от РДВ. Чл.156в,т.1, а) от ЗВ.

Обосновка на изключението и причини:

1. Натиск от производствена дейност и населени места без изградени ПСОВ;
2. Равнинен тип реките от R12 се характеризират с бавно течение, по-високи стойности на биогени и естествено натрупване на органични утайки, което е причина за значително по-ниската самопречиствателна способност в сравнение с реките от планински и полупланински тип. Тези характеристики са определящ фактор за по-бавния процес на възстановяване на водните екосистеми имайки предвид големия товар от биогени, постъпващ чрез непречистени отпадъчни води от големи населени места в течение на десетилетия. Този факт определя естествените причини за отлагане на сроковете за постигане на добро състояние дори след въвеждане в действие на ГПСОВ;

3. Въведена забрана за изземане на наносни отложения, която ще допринесе за възстановяване състоянието на дъното, но ще е необходим известен период от време;

4. Има разработени проекти за канализация и ПСОВ или включване в изградена вече ПСОВ, но изграждането на някои от тях се предвижда да завърши през 2023 г.

Технически причини и естествени условия.

- в.т. с код BG3MA500R126- р. Първенецка река от вливане на р. Пепелаша река до устие-СМВТ- R5- Полупланински тип в екорегиян 7. ЕП-умерен, ХС-неизвестно
Хидроморфологичен значим натиск от Защита от наводнения и Селско стопанство – напояване. Натиск от урбанизация-слаб. Натиск от миграционни бариери-значителен
Е.Ц. 2016-2021- постигане на добро състояние по Макрозообентос, Нобщ.
В.т. е в изключение по 4(4)(а)(i) от РДВ. Чл.156в,т.1, а) от ЗВ.

Обосновка на изключението и причини:

1. Полупланински реки - замърсяване от населени места (нерегламентирано заустване на отпадъчни води, отглеждане на животни и изхвърляне на битови и животински отпадъци).
2. Поради своя нерегламентиран характер, прилагането на регулаторни мерки (чрез разрешителен режим) спрямо този вид замърсяване е много трудно;
3. Необходимост от преразглеждане на вече издадените разрешителни и промяна на условия с очакван ефект след най-малко 3 години.;

4.3.1.2 Програми за мониторинг

Съгласно Заповед №РД-970/28.07.2003г. на Министъра на МОСВ, поречието на река Марица е определено като чувствителна зона. В ПУРБ е даден код на зоната - BGCSARI06- и име „Водосбор на река Марица”.

За населените места с над 10 000е.ж.²/гр. Пловдив/, които заустват канализационните си системи във водоприемници, определени като чувствителни зони, освен биологично пречистване на отпадъчните води и допълнително третиране за отстраняване на биогенните елементи-азот и фосфор и се изисква подобряване на екологичното им състояние.

Програмите за мониторинг на водите и ЗЗВ на територията на Източнoбеломорски район са подготвени от БДИБР съвместно с Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) в частта за количествения мониторинг на водите.

Основна задача на мониторинга в процеса на управление на водите е да осигури надеждна информация за оценката на състоянието на водните тела и ЗЗВ.

В пунктовете за мониторинг на повърхностни води системно се контролират основни физикохимични показатели за качеството на водите (температура, рН, разтворен кислород,

² 1 е.ж.—означава органичен биоразградим товар за денонощие, който има биохимична потребност от кислород за 5 денонощия (БПК₅) 60 г кислород

електропроводимост, БПК₅, ХПК, разтворени вещества, амониев азот, нитратен азот, нитритен азот, фосфати, и др.), като в зависимост от специфичните условия и източниците на замърсяване за конкретните пунктове допълнително се контролират и други специфични показатели (тежки метали, цианиди, нефтопродукти, детергенти и др.). Мониторингът и оценката на състоянието на водите и ЗЗВ се извършват в съответствие с изискванията на Приложение V към РДВ и свързаните с нея директиви, транспонирани в националното законодателство. Честотата на пробовземане и схемата на анализи е в зависимост от вида на пункта съгласно Заповед на МОСВ. Резултатите от програмите за мониторинг са използвани за оценката на екологичното състояние на водните тела категория “река” и категория “езеро” в Източно беломорски район за басейново управление на водите. Програмите за мониторинг на водите включват програми за контролен, оперативен и при необходимост – проучвателен мониторинг, които се подготвят и изпълняват в рамките на всеки период на ПУРБ.

- ✓ **Програми за контролен мониторинг** на повърхностните води за оценка на дългосрочните промени в естествените условия и промени, които са резултат от широко разпространени човешки дейности.

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типовете водни тела. Избраните пунктове за контролен мониторинг са част от програмите, докладвани през 2007 г. и в ПУРБ (2010 г.), което гарантира представителна редица от мониторингови данни чрез които се проследяват тенденциите в промените на състоянието и се валидира процедурата за оценка на въздействието в значимите водосбори на територията на ИБР. Планирано е контролният мониторинг на територията на ИБР да се извърши във всеки пункт за срок от една година в периода на ПУРБ 2016-2021г, като през останалите години в периода на ПУРБ избраните пунктове се включват в мрежата за вътрешен контролен мониторинг, т.е. наблюдението продължава за голяма част от избраните ФХ показатели и индикативни за комбиниран натиск БЕК. Във връзка с определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела в тези пунктове се извършва мониторинг на биологични и физико-химични елементи, като еднократно в периода на ПУРБ е предвидено да се извърши и мониторинг и хидроморфологични елементи за качество.

- ✓ **Програми за оперативен мониторинг** на повърхностните води за повърхностни водни тела, в които е установен значим натиск, водещ до влошаване на тяхното екологично и/или химично състояние и за оценка на ефективността на програмите от мерки.

В тези пунктове се извършва мониторинг по физико-химични елементи за качество за определяне на екологично и химично състояние на повърхностните води. Предвижда се мониторинг на всички физико-химични показатели, превишаващи стандартите за качество на околната среда (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на физико-химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физико-химични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават отклонения

- ✓ **Програми за проучвателен мониторинг** на повърхностните води при подадени сигнали за инциденти със замърсяване на води се изпълнява проучвателен мониторинг за установяване на източниците, интензивността и обхвата на разпространението на настъпилото замърсяване, както и оценка на ефекта от предприетите дейности по неговото отстраняване.

Действащият ПУРБ планира в ИБР да се проведе и проучвателен мониторинг във връзка с необходимостта от допълнителна информация в направленията:

- оценка на екологичния потенциал и дефиниране на ДЕП за СМВТ и ИВТ, определяне на ефекта от прилаганите смекчаващи мерки;
- оценка на екологичното състояние в повърхностни водни тела, в които липсват на представителни пунктове за мониторинг на биологичните елементи за качество;
- идентифициране на източниците и степента на замърсяване на повърхностни и подземни водни тела;
- прилагане на методологии и модели за оценка на дифузно замърсяване и развитие на информационната система за водите³.

Допълнителна информация за натиска и въздействието от антропогенна дейност, оценка на състоянието на водните тела и ефекта от изпълнението на програмите от мерки в ПУРБ се осигурява от провеждания собствен мониторинг, регламентиран в съответствие с издадените комплексни разрешителни по ЗООС, разрешителни за водоползване и ползване на водни обекти по Закона за водите.

Мониторинговите пунктове на територията на община Пловдив са:

Програма за контролен и оперативен мониторинг на водите - код на пункта BG3MA00055MS0670-Река Марица – гр. Пловдив на в.т. с код BG3MA500R217.

Програма за мониторинг на приоритетни вещества в седименти и биота в ИБР в периода на втория ПУРБ 2017-2021г - код на пункта BG3MA00055MS0670-типS-Марица Пловдив на в.т. с код BG3MA500R217.

Програмата предвижда **хидробиологичен мониторинг** за периода 2017-2021 в 6 бр. пункта на водното тяло, включително:

- пункт с код **BG3MA00055MS0670**-Марица в гр. Пловдив пешеходен мост ХМС304-на в.т. с код **BG3MA500R217**(стар в.т. BG3MA500R117).
- пунктове с код **BG3MA00561MS0673**- Първенецка след вливане на р. Пепелаша,
- BG3MA00561MS0672**-Първенецка след с. Храбрино и пункт с код **BG3MA00561MS0671**- Първенецка устие на в.т. с код **BG3MA500R126**
- пункт с код **BG3MA00561MS0671**- Пясъчник гр. Пловдив, преди северен колектор на гр. Пловдив на в.т. с код **BG3MA500R118**

³ ПУРБ 2016-2021 на ИБР-Пловдив

Мониторингът по нитратната директива (за замърсяване с нитрати от селскостопански източници) е организиран с цел да следи състоянието на повърхностните води и да осигури данни за провеждане на мерки за намаляване замърсяването на водите, причинено или предизвикано от земеделски източници и да предотврати по-нататъшно замърсяване. През 2018 г. на територията на РИОСВ-Пловдив е проведен мониторинг за нитрати в повърхностни води и еутрофикация на повърхностни води по Заповед № РД-175/02.04.2018 г. на Министъра на околната среда и водите. За **пункт с код BG3MA00055MS0670-Река Марица гр. Пловдив**- в.т. с код BG3MA500R217, резултатите показват, че за 2018г. няма превишаване на нитрати във водите, отнесено спрямо граничната стойност от $>50 \text{ mg/ NO}_3\text{/l}$ за реки и езера/язовири.

Съгласно Годишен доклад за дейността на РИОСВ-Пловдив 2019г., оперативния контрол е съсредоточен върху опазването на повърхностните води по поречията на реките Марица и Тунджа от замърсяване в резултат заустване на отпадъчни води след или без пречистване, чрез извършван системен емисионен контрол на обектите за съответствие със заложените изисквания и условия в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води в повърхностни води. Контролът на отпадъчните води се организира от РИОСВ – Пловдив и се извършва съвместно с Регионална лаборатория (РЛ) - Пловдив към Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) – София.

В изпълнение на законовите си задължения, експертите в РИОСВ-Пловдив извършват превантивен, текущ и последващ контрол на обекти по ЗВ.

От извършените проверки на действащите пречиствателни станции и съоръжения за отпадъчни води към фирмите и предприятията е установено, че същите се поддържат в сравнително добро състояние. Затрудненията и проблемите при експлоатацията на съоръженията са предимно по финансови и организационни причини, предизвикани от нередовната работа на основните производства.

За констатираните нередности са давани своевременно предписания и са извършвани проверки за тяхното изпълнение. За установените нарушения са съставяни актове и са налагани имуществени санкции и глоби.

Основен замърсител на повърхностните водни обекти на територията контролирана от РИОСВ - Пловдив са канализационните системи на населените места, в които няма изградени селищни ПСОВ, както и липсата на цялостна изградена канализационна мрежа на голяма част от селищата. Много от малките агломерации нямат изградени канализационни мрежи и отпадъчните води най-често се отвеждат в земните пластове или заустват в прилежащи отводнителни канали, дерета и реки. В канализационната мрежа на селищата без пречиствателни станции заустват и производствените отпадъчни води от предприятията с изградени локални пречиствателни съоръжения. Изградените локални пречиствателни

станции и съоръжения на територията на инспекцията се поддържат сравнително в добро и задоволително техническо и експлоатационно състояние.

За заустването на канализационните мрежи в повърхностните водни обекти, както и за заустването на пречистените битово – фекални отпадъчни води след пречиствателните станции са издадени разрешителни за заустване на отпадъчните води в съответните водни обекти, като за някои от тях срокът е изтекъл.

Отпадъчните производствени води от гр. Пловдив след пречистване в локални пречиствателни съоръжения са включени в градска канализация и се допречистват в **ГПСОВ**. Станцията е разположена на територия от 200 дка в югоизточната част на гр. Пловдив. Изградена е по схемата за механично и пълно биологично пречистване на отпадъчните води за трета категория водоприемник. Въведена е в експлоатация в края на 1984г. В периода 1996 – 2006г. е извършена реконструкция, модернизация и разширение на биологичното стъпало, на решетъчно стопанство и съоръженията за обезводняване на утайките. Пречиствателната станция е предназначена да пречиства битово-фекалните, производствените и дъждовните води, формирани в града при канализация от смесен тип.

Проектният капацитет на ПСОВ е $Q_{ср.дн} = 2440 \text{ л/сек}$, при качества на отпадъчната вода – $БПК_5 = 168 \text{ мг/л}$ и НВ (неразтворени вещества) = 324 мг/л . При осъществявания емисионен контрол на пречистени отпадъчни води, на изход ГПСОВ – Пловдив, преди заустване във водоприемника Марковски колектор, на 2,6 км преди заустването му в р. Марица е констатирано превишаване на индивидуалните емисионни ограничения /ИЕО/, определени в Разрешителното за заустване на пречистени отпадъчни води след ГПСОВ, по показатели общ азот и общ фосфор. В представените резултати от провеждания собствен мониторинг на отпадъчни води на изход от ГПСОВ също е установено превишаване на нормите по тези показатели⁴. Причина за това е, че с първоначалния проект за изграждане на станцията не са предвидени и изградени съоръжения за отстраняване на азота и фосфора.

В рамките на ОПОС 2014-2020, Община Пловдив е внесла в МОСВ за оценка Проект за модернизация и реконструкция на пречиствателната станция и за изграждане ВиК мрежа. Проектът предвижда пречиствателната станция да се реконструира, като се изгради съоръжение за отстраняване на азота и фосфора от отпадъчните води, да се извърши рехабилитация на механичното стъпало за пречистване и се осигури екологосъобразно третиране на утайките. През 2020 година предстои да бъде сключен договор с изпълнител на реконструкцията и модернизацията на ГПСОВ.

Във връзка с внедряване в системата на МОСВ на Информационна система за разрешителни и мониторинг при управление на водите, ежегодно за обектите, които формират отпадъчни води и заустват във водни обекти се изготвя списък за осъществяване на задължителен контрол,

⁴ ГД за околна среда но РИОСВ-Пловдив за 2019г.

като списъкът се утвърждава от Министъра на околната среда и водите. ГПСОВ и промишлените предприятия се проверяват и се извършва мониторинг на отпадъчните води задължително два пъти годишно. По-голяма част от обектите притежават разрешително за заустване на отпадъчните води или Комплексно разрешително, в които са определени индивидуални емисионни ограничения /ИЕО/, на които следва да отговарят формираните от дейността отпадъчни води, преди да се заустват в повърхностни водни обекти.

При извършените проверки през 2019г. са констатирани най-често нарушения, изразяващи се в неспазване на условия в издадените разрешителни за зауствания като липса на протоколи от проведен мониторинг, заустване на отпадъчни води над индивидуалните емисионни ограничения, неподдържане на пречиствателните съоръжения в техническа експлоатационна изправност, неосигурен безопасен и удобен достъп за взимане на проба.

При проверки на канализационни мрежи с ГПСОВ на населените места се установява, че не цялото количество отпадъчна вода се отвежда за пречистване в пречиствателните станции, част от отпадъчните води се отвеждат през дъждопреливници и байпасни връзки.

За констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения определени в разрешителните, издадени по реда на чл.46, ал.1 т.3 буква Б от Закона за водите са съставени актове за установено административно нарушение /АУАН/ и издадени наказателни постановления, като за част от дружествата нарушенията на нормите са за повторност. През 2019 год. са съставени 25 АУАН и са издадени 19 наказателни постановления. Извършени са общо 39 проверки на 36 обекта, съвместно с Басейнова дирекция за Източно беломорски район-Пловдив, при които е установено, че 23 от подадените сигнали и жалби са основателни. За констатирани нарушения по време на проверките са дадени 24 предписания за отстраняването им, от които само едно предписание не е било изпълнено. За констатирани нарушения при проверки по жалби и сигнали са съставени 4 акта за административно нарушение.

Комплексните разрешителни, които са били предмет на съвместен контрол на РИОСВ с БДИБР през 2019г. на територията на общината са:

- **КР №34-Н1/2011г**- на “ЕВН БЪЛГАРИЯ ТОПЛОФИКАЦИЯ” ЕАД, гр. Пловдив - Горивна инсталация за производство на електрическа и топлинна енергия с номинална топлинна мощност 431MW - “ТЕЦ Север” по Заповед №РД-88/29.03.2019г на Директора на РИОСВ-Пловдив, на 11.04.2019 г. и 12.04.2019 г. Резултати⁵:

Използване на вода- Не са констатирани несъответствия при използването на водите.

Емисии на отпадъчни води:

⁵ Доклади от проверка на комплексно разрешително съгласно чл.154а, ал.9, т.2 от ЗООС на РИОСВ-Пловдив за 2019г.

Работа на пречиствателните съоръжения- Операторът е извършил предвидения мониторинг с условията на комплексното разрешително на работата на пречиствателните съоръжения

Емисионни норми-индивидуални емисионни ограничения:

Производствени отпадъчни води. Операторът извършва предвидения мониторинг на пречистени производствени отпадъчни води, като част от смесен поток (производствени, охлаждащи, битово-фекални и дъждовни) отпадъчни води, при спазването на максимално допустимите концентрации на вещества за смесен поток, посочени в условията на комплексното разрешително с честота два пъти годишно.

Охлаждащи води- Не са констатирани несъответствия

Битово-фекални води- Не са констатирани несъответствия

Дъждовни води- Не са констатирани несъответствия.

- **КР №48-Н2/2019г.**- “БиЕй Глас България” АД -площадка Пловдив. Инсталация за производство на опаковъчно стъкло. Извършена проверка на 28.05.2019 г. и 29.05.2019 г;

Резултати:

Използване на вода - Не са констатирани несъответствия при използването на водите.

Производствени отпадъчни води - не са констатирани несъответствия. Извършен е предвидения с условията на комплексното разрешително мониторинг на производствени отпадъчни води

Охлаждащи води - не са констатирани несъответствия. Извършва се заложеният с условията на комплексното разрешително мониторинг на работата на пречиствателните съоръжения.

Битово-фекални води - не са констатирани несъответствия.

Дъждовни води - не са констатирани несъответствия.

-**КР №380-Н0/2009 г** на “Депо за неопасни отпадъци и инсталация за биологично разграждане по закрит способ”, площадка в с. Шишманци. Извършена проверка на 19.09.2019 г. и 20.09.2019 г;

Използване на вода - изграден е тръбен кладенец, разположен на производствената площадка. Представено е Разрешително за водоползване от февруари 2013 г. за ТК намиращ се на територията на производствената площадка (с краен срок: 20.02.2023 г.) с титуляр ДЗЗД “Консорциум Екологичен Завод” издадено от Басейнова дирекция Източноевропейски район - Пловдив. От проверка на място извършена на 13.09.2019 г. от експерти на БДИБР-Пловдив е констатирано, че Община Пловдив като оператор на обекта няма издадено разрешително за водовземане от подземни води, съгласно Закона за водите.

Производствени отпадъчни води - експлоатират се разрешените с условията на комплексното разрешително пречиствателни съоръжения

Емисионни норми-индивидуални емисионни ограничения - при извършена извънредна проверка на “Депо за неопасни отпадъци”, с. Шишманци е констатирано, че има

разлив на инфилтратни води извън границите на депото и извън ретензионния басейн, което се явява неизпълнение на Условие 10.1.2.1. от комплексното разрешително. За констатираното нарушение е съставен АУАН. За проверявания период е извършен предвиденият в условията на комплексното разрешително мониторинг на смесен поток отпадъчни води.

Битово-фекални отпадъчни води - от проверка, извършена на място не е констатирано изтичане на смесен поток отпадъчни води на изход на ПСБФВ. Извършен е предвиденият с условията на комплексното разрешително мониторинг на смесен поток отпадъчни води.

Дъждовни води - извършен е предвиденият в условията на комплексното разрешително мониторинг на дъждовни води в точка на пробовземане (ТП) - съществуващата ревизионна шахта на дъждовната канализация, преди смесване с очистената в ПСБФВ вода.

4.3.1.3. Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите (ЗЗВ) са със специална защита съгласно Рамковата директива по водите. Те включват територии, определени по други директиви, както и зони по чл.6, чл. 7 и Приложение IV на РДВ. РДВ определя типовете зони за защита на водите. Разработен е национален „Подход за определяне/актуализиране на зоните за защита на водите и техните екологични цели, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 4 от Закона за водите”, на база на който е извършена актуализация на регистъра на зоните за защита на водите.

✓ Зони, чувствителни към биогенни елементи

Съгласно Заповед №РД-970/28.07.2003г. на Министъра на околната среда и водите поречието на р. Марица е определено като чувствителна зона. В ПУРБ е даден код на зоната - **BGCSARI06-** и име **Водосбор на река Марица.**

✓ Нитратно уязвими зони - Южна зона с код BGVZ01

✓ Зони за защита на водите, предназначени за питейно битово водоснабдяване

В действащият ПУРБ, в регистъра на зоните за защита на повърхностни води, предназначени за ПБВ **на територията** на община Пловдив няма определени повърхностни водни тела от тази категория, но **има такава зона в общ.Родопи**, която защитава водите, предназначени за човешка консумация в общ.Пловдив и това е зоната **с код BG3DSWMA32 на в.т. BG3MA500R127-р.Тъмръшка до село Храбрино и притоците р. Дормушевска и Пепелаша.**

✓ Зони от „Натура 2000”, определени като зони за защита на водите съгласно Директивата за хабитатите

ЗЗВ „Брестовица“ с код BG0001033 - в.т. BG3MA500R217и в.т. BG3MA500R126

ЗЗВ „Попинци“ с код BG0001039 - в.т. с код BG3MA500R118

ЗЗВ „Река Марица“ с код BG0000578 - в.т.BG3MA500R118, в.т. BG3MA500R126 и в.т. BG3MA500R217

ЗЗВ „Река Пясъчник“ с код BG0000444 - в.т.BG3MA500R118, в.т.BG3MA500R217

33В „Река Стряма“ с код BG0000429- в.т. BG3MA500R217

- ✓ Зони от „Натура 2000“, определени като зони за защита на водите съгласно Директивата за птиците

33В „Марица-Пловдив“ с код BG0002087 - в.т. BG3MA500R126**33В „Язовир Пясъчник“ с код BG0002010 - в.т. BG3MA500R118****4.3.1.4 Програма от мерки /ПоМ/ във ПУРБ /2016-2021/**

Програмата от мерки /ПоМ/ е основния инструмент за постигане целите на Плана за управление на речните басейни съгласно Рамковата директива за водите и Закона за водите. Мерките се планират като отговор на установеното състояние за конкретните повърхностни и подземни водни тела и зоните за защита на водите, както и поставените цели за запазването или подобряването му.

Програмата от мерки от ПУРБ на ИБР за периода 2016-2021 година включва основни мерки и където е необходимо, допълващи мерки.

Основните мерки осигуряват изпълнението на задължителните изискванията на европейското и друго екологично законодателство.

Допълващите мерки са планирани там, където е необходимо допълнение към основните мерки за постигане на целите на РДВ. Възможна е ситуация, при която предвидените основни и допълващи мерки не дават нужния резултат в предвидения срок, което налага допълнително да се планират в рамките на утвърдения и действащ ПУРБ нови „допълнителни“ мерки по отношение установения натиск за дадено водно тяло.

В ПоМ информацията за всяка индивидуална мярка е отнесена към конкретно повърхностно или подземно водно тяло, към зона за защита на водите или към целия РБУ.

В ПУРБ 2016-2021 на Източнобеломорския речен басейн са предвидени мерки, свързани със:

- защита качеството на питейната вода и намаляване на необходимото ниво на пречистване;
- контрол на водовземането от повърхностни и подземни води и върху точковите зауствания;
- предотвратяване или контрол внасянето на дифузни замърсители във водите;
- справяне с други значими въздействия върху състоянието, по-специално на хидроморфологичните условия;
- изграждане, доизграждане и реконструкция на канализационната мрежа, изграждане на пречиствателни станции за пречистване на градски отпадъчни води и решаване на проблеми с отпадъци;
- индустриални източници на замърсяване, селското стопанство, енергетиката, рибовъдството и отглеждането на аквакултури, защита от наводнения, изменението на климата, горското стопанство, туризъм и рекреационни дейности;

- зони за защита на водите от екологичната мрежа „Натура 2000” и др.

В ПУРБ е отбелязано, че общините на територията на БДИБР са отговорни за изпълнението на мерките, свързани със санитарно-охранителни зони около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване, депа за отпадъци и рекултивация на замърсени терени, ВиК системите.

В Програмата от мерки за постигане на добро екологично състояние/потенциал и добро химично състояние в ПУРБ /2016-2021/ за водните тела на територията на община Пловдив и двете близки общини Марица и Родопи са предвидени следните основни /О/ и допълнителни /Д/ мерки, за които общината има отношение:

-в.т. с код BG3MA500R118- р. Пясъчник от яз. Пясъчник до устие и ГОК-3, с. Строево, с.Труд-СМБТ-R13-Малки и средни равнинни егейски реки- ЕП-умерен, ХС-неизвестно. Хидроморфологичен умерен натиск от Защита от наводнения и Селско стопанство – напояване. Натиск от урбанизация-слаб. Натиск от миграционни бариери-значителен.

Е.Ц. 2016-2021- постигане на добро състояние по Макрозообентос, NH₄, PO₄. В.т. е в изключение по 4(4)(а)(i) от РДВ. Чл.156в,т.1, а) от ЗВ.

ЕЦ по ХС- Постигане на добро състояние или опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването

Мерки: Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места.

- изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.
- изграждане и/или реконструкция на канализационна мрежа за населено място от 2000-10000 е.ж.
- изграждане или разширение на ПСОВ до 5000 е.ж.

-в.т. с код BG3MA500R217- р. Марица от р. Въча до р. Чепеларска, ГК-2, 4, 5 и 6 и Марковски колектор-естествено - R12-големи равнинни реки - (от ПУРБ 2010-2015 BG3MA400L078 и ВТ BG3MA500R117). ЕС-умерено, ХС-добро

Натоварване от Интензивно рибовъдство. Натиск от урбанизация-слаб. Натиск от добив на инертни материали-слаб. Натиск от миграционни бариери-умерен.

Е.Ц. 2016-2021- постигане на добро състояние по Макрозообентос, Фитобентос, Макрофити, NO₃, Нобщ, PO₄, Робщ. В.т. е в изключение по 4(4)(а)(i) от РДВ. Чл.156в,т.1, а) от ЗВ.

Мерки- Изграждане или модернизиране на пречиствателни станции за отпадъчни води.

- изграждане и/или реконструкция на канализационна мрежа за населено място от 2000-10000 е.ж.-общ. Родопи с. Марково
- осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места

- изграждане, реконструкция или модернизация на ГПСОВ за агломерации с над 2 000 е.ж.-общ. Пловдив
- изграждане или разширение на ПСОВ до 3000 е.ж. - общ. Марица с. Калековец
- изграждане или разширение на ПСОВ до 5000 е.ж. - общ. Родопи-Марково
- изграждане или разширение на ПСОВ до 8000 е.ж. - общ. Пловдив Куклен

- в.т. с код BG3MA500R126- р. Първенецка река от вливане на р. Пепелаша река до устие-СМВТ- R5- Полупланински тип в екорегиян 7. ЕП-умерен, ХС-неизвестно
Хидроморфологичен значим натиск от Защита от наводнения и Селско стопанство – напояване. Натиск от урбанизация-слаб. Натиск от миграционни бариери-значителен
Е.Ц. 2016-2021- постигане на добро състояние по Макрозообентос, Нобщ- В.т. е в изключение по 4(4)(а)(i) от РДВ. Чл.15бв,т.1, а) от ЗВ.

Мерки: Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места.

4.3.2. Съществуващи В и К мрежи и съоръжения

4.3.2.1. Водоснабдяване

Водоснабдяването на гр. Пловдив се осъществява по гравитачен начин от речно водохващане на р. Тъмрашка с пречиствателна станция за питейни води “Храбрино” и помпажно – от четири групи помпени станции: “Южна помпена станция”, “Северна помпена станция”, “Помпена станция Изток 1” и “Помпена станция Изток 2”, разположени в терасата на р. Марица, които черпят вода от 54 броя тръбни кладенци. Гр Пловдив се водоснабдява и от подземно водно тяло BG3G00000NQ018. Тази водоснабдителна система захранва помпено и гравитачно гр. Пловдив, като населено място над 10000 е.ж.

Няма промени в годишното добитите водни количества количество през последните пет години. Средно то е около 48 394 000 м³/год. Разрешеното водно количество е около един път и половина по-голямо от добитото. Водоизточниците имат ресурс да покрият нуждите от вода на населените места, които водоснабдяват, т.е. няма недостиг. Най-голям водоизточник се явява ПС „Юг“, който осигурява половината от разрешеното водно количество за системата. Той е и основен водоизточник за водоснабдяването на областния център гр. Пловдив. Подземно водно тяло „BG3G00000NQ018 - Порови води в Неоген - Кватернер - Пазарджик - Пловдивския район е оценено „в лошо количествено състояние“. Разрешените средногодишни количества са по-големи от разполагаемия ресурс на водното тяло. Има опасност в бъдеще да се получи недостиг на вода за гр. Пловдив и другите населени места, които се водоснабдяват от това подземно водно тяло.

Подобряване качествата на водата се реализират в съществуващата пречиствателна станция за питейни води «Храбрино». Производителността на станцията възлиза на 3886 м³/ден или 45.0 л/сек. От в.т. BG3MA500R127-R3-планински тип-естествено водно тяло-река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша.

За водата на гр. Пловдив, добита от подземни водоизточници няма изградена ПСПВ, т.е. питейните води не се пречистват, а само се подлагат на дезинфекция чрез хлориране с хлор-газ.

✓ **Съществуваща външна водоснабдителна инфраструктура на водоснабдителна система Пловдив**

Водата от речното водохващане гравитачно постъпва в Пречиствателна станция за питейни води (ПСПВ) „Храбрино“. От нея по чугунен водопровод Ø300 се довежда до водопроводната мрежа на град Пловдив. От Помпените групи, черпещи вода от терасата на р. Марица, водата постъпва директно във водопроводната мрежа на град Пловдив. За изградените ТК има изградени и СОЗ.

Водовземно съоръжение на р. Тъмръшка от в.т. BG3MA500R127 на около 15 км от гр. Пловдив. Водовземното съоръжение представлява водохващане „Планински тип“ на р. Тъмръшка, състоящо се от бетонов преливаем яз, водобоеен кладенец - комбиниран тип, с водобойна стена и рисберма, крилни стени от двете страни на яза преграждащи речното корито и водовземна шахта. От нея по открит бетонов канал и азбестоциментов водопровод Ø500 водата постъпва в хоризонтален утаител, в който се подлага на коагулация и утаяване.

ПСПВ се състои от 1 бр. вертикален утаител, 2 бр. бързи филтри и 6 бр. бавни филтри. От нея по гравитачен чугунен водопровод Ø300 водата се подава към кв. Коматеве на град Пловдив.

Площадката на пречиствателната станция е разположена в имот № 002104 в землището на с. Храбрино. Помпената станция за с. Храбрино и Вилни зони 1 и 2 се намира в командната сграда на пречиствателната станция. Същата е оборудвана с 3 групи помпи съответно – с. Храбрино и Вилна зона 1 и Вилна зона 2. ПСПВ „Храбрино“ е в експлоатация от 1895 година, претърпяла е няколко реконструкции, като най-съществената през 1932 г. Извършен частичен основен ремонт на сградата през 2012 год. и на част от съоръженията, които са морално остарели въпреки добрата си работа.

В ИОУПО е отразено, че е крайно необходимо пълно обновяване на сградния фонд и пълна рехабилитация на съоръженията от засиленото замърсяване на водите от източници нагоре по течението.

За речното водохващане е изградена СОЗ, като пояс I на СОЗ обхваща територията, чиято дължина включва частта от реката 500 м. над водохващането, 50 м. под него и на не повече от 30 м. от двете страни на реката.

Довеждащи (магистрални) водопроводи и напорни резервоари /НР/ във водоснабдителна система Пловдив

От ПСПВ „Храбрино“, по гравитачен водопровод от чугун, водата се довежда до водопроводната мрежата на гр. Пловдив. За всяка ПС, черпеща вода от подземни води, има

изградени по два тласкателни водопровода, по които добитата вода се довежда до водопроводната мрежа на гр. Пловдив, като само ПС „Тутракан” черпи вода от водопроводната мрежа ниска зона и чрез тласкателен водопровод от чугун водата се довежда до НР „Висока зона”.

Водопроводите основно са изградени от етернитови тръби, които са амортизирани и стоманени в добро състояние.

Водоснабдителната система на гр. Пловдив е изградена и функционира по схемата на контра-водоем. Към водоснабдителна система „Пловдив“ има изградени два напорни резервоара за съхранение на водата.

Необходима е подмяна на тръбната разводка във водоемите и ремонт на вътрешната изолация на водните камери.

Основните консуматори на питейна вода в гр. Пловдив са населението на града, промишлените предприятия и по-големи обществени консуматори. Анализът показва, че напоследък няма големи колебания във подаваното и фактурираното водно количество, както и в потреблението за битови и небитови нужди. Загубите остават в порядъка от 65% до 67%. Битовото водопотребление за населението е 96 л/жит/ден. Небитовото водопотребление, което включва комунално – битовите консуматори и индустрия (училища, детски градини, администрация, ведомства, промишлени предприятия и др.) – 50,60 л/жит/ден.

✓ Водоснабдителна мрежа на гр. Пловдив

Строителството на градската водопроводна мрежа е започнало още през 1891 г. с довеждането на вода от ПСПВ Храбрино. Водопроводната мрежа на града се състои от чугунени, стоманени, етернитови, полиетиленови и поцинковани тръби. Характерно за водопроводната мрежа е, че съществуват добре оформени пръстени, изградени изключително от етернитови тръби. Експлоатационният период на по-голямата част от мрежата е изтекъл. Обща дължина на мрежата е 598,217 км. Сградните водопроводни отклонения са стари и амортизирани и процентът на аварии по тях е висок. Налице е тенденция за постепенно подменяне на съществуващите тръби с полиетиленови за второстепенната мрежа и чугунени тръби за магистралните водопроводи.

Основните недостатъци и проблеми по водопроводната мрежа, установени с ИОУПО, са:

- водопроводната мрежа на град Пловдив, изпълнена с етернитови тръби, има най – много аварии – тези тръби са изградени между 1960 и 1980 г. и са с изтекъл амортизационен срок;
- стоманени тръби са положени през осемдесетте години на миналия век и също имат изтекъл амортизационен срок и често аварират;
- сградните водопроводни отклонения от поцинковани тръби са стари и амортизирани, процентът на аварии по тях също е значителен;
- ниското налягане в мрежата поради малки (недостатъчни) диаметри на водопроводите, което причинява големи загуби на напор в мрежата.

- необходима е подмяна на 5 бр. ТК;
- недостатъчни обеми (11 500 м³) на съществуващите резервоари за гр. Пловдив;
- строителните конструкции на помпените станции са компрометирани и се нуждаят от сериозна рехабилитация и да се изгради SCADA система на ПС;
- за ПСПВ Храбрино е необходимо пълно обновяване на сградния фонд и пълна рехабилитация на съоръженията;
- за Помпени станции на ВС Пловдив няма предвидена система за автоматизирано дезактивиране на пропуските в резултат от евентуално нарушаване плътността на връзките по линията за подаване на хлор;
- довеждащи (магистрални) водопроводи - по-голямата част от тръбите са стари и амортизирани;
- чести аварии по старата разпределителна водопроводна мрежа от етернит, стомана и поцинковани тръби;
- риск за водоизточниците от наводнения, риск от замърсяване от филтратата от депата за ТБО в Цалапица и от замърсяване от разрастването на града към съществуващите водоизточници, както и от околните земеделски земи, които се наторяват.

В ИОУПО е отразено, че генералното решаване на въпроса с преодоляване на евентуална криза с бъдещото водоснабдяване ще се осъществи с реализацията на проекта „Водоснабдяване на гр. Пловдив от язовирни води на каскада „Въча“.

4.3.2.2 Съществуваща канализационна мрежа

Първите стъпки по изграждането на канализационната система на гр. Пловдив са направени през 1934г. Тогава е изготвен първият идеен проект за градска канализация.

През 1938г. е извършено проектирането и строителството на канализацията на старинна градска част- Трихълмието и част от Сахат тепе.

През периода 1940-1944г. е бил изготвен проект за голяма част от града и въз основа на него последователно са изградени различни канализационни клонове в центъра на града и Главен колектор III, чиито функции към настоящият момент са преразпределени към други второстепенни колектори.

Същественото си развитие канализационното строителство получава след 1957г., като и към настоящия момент то не спира. В периода 1959-1965 г. е изградена колекторната мрежа на града, заедно с част от второстепенната мрежа. Строителството на големите жилищни квартали през 1965-1970г. е съпроводено от развитието на системата в тези райони – ЖК „Смирненски“, ЖК „Гагарин“. През 70-те години е изградена канализационната мрежа на ЖК „Тракия“.

Съвременните решения на мрежата са на база Предпроектните проучвания за реконструкция на канализационната мрежа на града от 1988г. В голяма степен, развитието на мрежата се е обуславяло от строителството на съвременните булеварди на града. Канализационната мрежа покрива територия в регулацията на града.

Незначителните терени без канализация са неканализирани територии в регулацията на кв. Гаганица, незастроената територия на Младежки хълм.

Канализираните територии извън регулацията на града са предимно тези, разположени по входно-изходните пътни артерии на града – Карловско шосе, Голямоконарското шосе, Кукленско шосе, шосето за с. Първенец.

Канализационната мрежа на града поема също битово-дъждовния отток и от урбанизираните територии извън обхвата на община Пловдив. Това са териториите на гр. Куклен, с. Брестник, с. Браниполе, с. Марково и с. Първенец. Тези населени места са 10–30% канализирани. Най-характерния белег на водосбора на канализационната мрежа на града е изключителната му равнинност с минимален наклон на изток и към р. Марица.

✓ Вид и дължина и състояние на канализационната система

В ОУПО е представена подробна информация за канализационната система на града. От първите изградени участъци и до сега канализацията на града се развива като смесена система без преливници. Плиткото дъно на р. Марица, малкият ѝ надлъжен наклон и високите стоежи при пълноводие са причина заустването на градската канализация в реката да става далеч надолу по течението ѝ. Разделна канализационна система тепърва се развива по крайбрежните улици на р. Марица.

Към 31.12.2015г. общата дължина на канализацията на града е около 488 км., в т.ч. колекторна мрежа 93 км. и второстепенна канализация 395 км.

Със строежите през последните години /Коматевско шосе, бул. Северен, бул. Цв. Лазаров, бул. Руски и др./, общата дължина на мрежата е достигнала около 490 км. 96% от градската канализация е изпълнена от бетонови и стоманобетонови сечения- кръглите и яйцеобразните сечения, които са от стоманобетонена монтажна конструкция и петоъгълните и устообразни сечения стоманобетонови-монолитно изпълнение. Чугунените тръби са приложени при напорните тласкатели на Канализационна помпена станция „Север“.

Конструктивното състояние на стоманобетоновите сечения е добро.

Хидравличното състояние на второстепенната канализация е тревожен проблем. Направените проучвания сочат, че в канализацията има значително количество твърд отток, който трудно се почиства и води до намаляване капацитета на системата, която е и с минимални надлъжни наклони поради естеството на терена. Освен това, хидравличната проводимост на колекторите е недостатъчна и по време на интензивен дъжд те се препълват. Малката дълбочина на р.

Марица спрямо прилежащия терен не дава възможност за устройване на дъждопреливници в чертите на града. Към момента има изградени два дъждопреливника в системата на града. Първият преливник е пред ГПСОВ, вторият е в края на Главен колектор VII и Северния обходен колектор. Двата дъждопреливника са напълно изградени и конструктивно са в добро състояние. Проблемът на преливника в края на Главен колектор VII /Рогошки гробища/ е в непочистения Северен открит отливен канал. Той е силно затлачен и повдига водното ниво в преливника, с което се нарушава хидравличния режим на съоръжението. Необходимо е “ВиК” ЕООД, в чиито активи е Северният отливен канал да извършва наблюдение и при необходимост саниране на канала.

✓ Главни колектори

Общата дължина на колекторната мрежа е около 90 км. Главните колектори на града са точно определени - те са 7 на бр. и определят т.н. канализационни райони. Те са изградени през 60-те и 70-те години на миналия век и са били гръбнака на канализацията. Към тази група колектори могат да се включат и нови големи канали, които да допълнят и разширят общата колекторна мрежа. Северният обходен колектор е точно такъв пример. Той има капацитет 18 м³/сек. Към всеки Главен колектор има изградени различен брой второстепенни колектори. Те също са изградени в периода 1960-1970г.

Изградената колекторна мрежа на града не достига като капацитет, а с разширяването на града не достига и като покритие на новите урбанизирани територии. В подготовка за строителство е Южния периферен колектор. Проектирани са два разтоварващи /облекчителни/ колектора – един в Северна градска част и един в Южна градска част. Очаква се финансиране за Облекчителния колектор в Северна градска част.

В конструктивно отношение колекторната мрежа е здрава, надеждна и малко водопропусклива. Въпреки доброто изпълнение на колекторната мрежа, те вече имат реализиран 60-годишен експлоатационен период и е необходима съответната рехабилитация.

✓ Пречиствателна станция за отпадъчни води /ПСОВ/

Пречиствателната станция е предназначена да пречиства битово-фекалните, производствените и дъждовните води, формирани в града при канализация от смесен тип. Проектният капацитет на ПСОВ е $Q_{ср.дн.} = 2\,440$ л/сек, при качества на отпадъчната вода – $БПК_5 = 168$ мг/л и НВ (неразтворени вещества) = 324 мг/л. Отпадъчните производствени води след пречистване в локални пречиствателни съоръжения са включени в градска канализация и се допречистват в ГПСОВ. Станцията е разположена на територия от 200 дка. в югоизточната част на гр. Пловдив. ГПСОВ – Пловдив е изградена по схемата за механично и пълно биологично пречистване на отпадъчните води. През годините е извършена реконструкция, модернизация и разширение на биологичното стъпало, на решетъчно стопанство и съоръженията за обезводняване на утайките.

Констатирано е превишаване на индивидуалните емисионни ограничения /ИЕО/, определени в Разрешителното за заустване на пречистени отпадъчни води след ГПСОВ, по показатели общ азот и общ фосфор. В представените резултати от провеждания собствен мониторинг на отпадъчни води на изход от ГПСОВ, също е установено превишаване на нормите по тези показатели⁶. Причина за това е, че с първоначалния проект за изграждане на станцията не са предвидени и изградени съоръжения за отстраняване на азота и фосфора. С цел подобряване пречиствателният ефект на станцията, Община Пловдив е изготвила Проект за модернизация и реконструкция на пречиствателната станция и за изграждане ВиК мрежа. Проектът предвижда пречиствателната станция да се реконструира, като се изгради съоръжение за отстраняване на азота и фосфора от отпадъчните води, да се извърши рехабилитация на механичното стъпало за пречистване и се осигури екологосъобразно третиране на утайките. Проектът предвижда частична подмяна на канализация и водопровод. Средствата за проекта са по Оперативна програма „Околна среда”.

Хронология на експлоатацията на ГПСОВ:

- 1984г. - официален пуск на ПСОВ;
- 1988г. - метантанковете излизат от експлоатация, което е факт до момента;
- 1992-1995г. - вакуумфилтрите на брой 6 са заменени с два броя лентови преси;
- 1994-2002г. - извършва се поетапен ремонт на 4 от общо 5 броя шнекови помпи
- 1998г. - извършва се реконструкция на пясъчното стопанство;
- 1995-2001г. - извършена е реконструкция на биологичното стъпало – нови аератори, нова въздуходувна станция, нова помпена станция за активна утайка, нови 4 броя вторични утайтели.
- 2002-2003г. - извършена е реконструкция на решетъчното стопанство;
- 2009-2010 г.- изготвен е идеен проект за нейната реконструкция;
- 2017-2018 г. - проекта е актуализиран;
- работен проект и изпълнение на реконструкцията на ПСОВ-Пловдив.
- в Идеиния проект е залегнала цялостна реконструкция на ПСОВ, включително и Каловото стопанство и крайната обработка на утайките.

Проектът на Община Пловдив за реконструкция на ГПСОВ е озаглавен: „Интегриран проект за водите на град Пловдив – Етап 1” с финансираща програма/институция: Оперативна програма „Околна Среда 2014-2020“ и срок на изпълнение – 30.06.2024г.

С реализиране на проекта ще се гарантира оптимално отвеждане и пречистване на отпадъчните води, събирани в канализационните мрежи, които в момента се изхвърлят без съответното достатъчно пречистване, което да отговаря на заложените в Директива 91/271/ЕЕС изисквания.

В проектното предложение са включени следните мерки, които касаят канализационната мрежа:

⁶ ГД за околна среда на РИОСВ-Пловдив за 2019г.

- подмяна на 13,428 км. второстепенна канализационна мрежа с цел да се намали инфилтрационния поток към пречиствателната станция за отпадъчни води (ПСОВ);
- рехабилитация на Главен колектор VII и изграждане на нов колектор с дължина 2,746 км., за да се осигури достатъчен хидравличен капацитет на системата.

Одобреният идеен проект за реконструкция, модернизация и доизграждане на ПСОВ – Пловдив ще намали притока на вредни вещества и боиенни елементи във водоприемника. Пречистването на отпадъчните води ще даде възможност за надеждно и технологично стабилно постигане на съответствие с европейските изисквания за водите, изпускани ПСОВ при икономически изгодни условия. С реализацията на проекта ще бъде оптимизиран процесът за обработка на утайката, включително чрез стабилизация на утайката, механично отстраняване на водата и термично изсушаване на утайката и използване на биогаза.

4.3.3 Стратегически алтернативи за ВиК системите на община Пловдив

В ИОУПО е представен подробен анализ за стратегически алтернативи за водоснабдителните и канализационни системи, **предложени в регионалния генерален план /РГП/ и РПИП на ВК сектора в Пловдивска област.**

РГП разглежда и развитието на водоснабдителна система /ВС/ Пловдив и третирането на отпадъчните води. В РГП са разгледани и всички възможни алтернативи за територията обслужвана от “ВиК” Пловдив ЕООД по отношение на техните предимства и недостатъци, по отношение на проблеми с качеството, с количеството, със сигурността и необходимостта от подобрения. Изведени са краткосрочна, средносрочна и дългосрочна програма за действие.

Регионалният генерален план е с планов хоризонт 2038 год., т.е. обхваща целия период на действие на изменения Общия устройствен план на община Пловдив.

За ВС Пловдив, в краткосрочната програма на РГП, например, са заложили следните мерки:

1. Подмяна на тласкателен водопровод от ПС „Север”;
2. Реконструкция на водопроводи по бул. ”В.Априлов”, бул. ”Руски” и ул. ”Гладстон”;
3. Главни водопроводи в кв. ”Остромила” и кв. ”Беломорски”;
4. Разпределителни мрежи по ул.”Цв. Лазаров”, бул.”Македония”, бул. ”Свобода”, ул. „Пере Тошев” и бул. ”Източен”.

Тези мерки се предвижда да намалят броя на аварията и загубите на вода с 35% по РГП, подобряване качеството на обслужване, ефективност и устойчивост на водоподаването.

В средносрочната програма на РГП акцент е в предвидения проект за водоснабдяване на ВС Пловдив от каскада „Въча“. С реализацията на проекта за водоснабдяване от каскада „Въча“, ще се подава пречистена планинска вода по гравитачен път, ще се подобри сигурността във водоподаване, ще се повишава се енергийната ефективност и ще се осигурява системата с необходимия обем резервоари.

Тези мерки са от особено значение за водоснабдителната система на общината имайки предвид, че има опасност в бъдеще да се получи недостиг на вода за гр. Пловдив и другите населени места, които се водоснабдяват от подземно водно тяло с код BG3G00000NQ018, което е с изчерпан ресурс (разрешеното водочерпене надхвърля ресурса с 20%).

Идейният проект на обект: „Водоснабдяване на гр. Пловдив от каскада „Въча” включва водовземане и деривация до ПСПВ „Пловдив”, Гравитачен водопровод от ПСПВ „Пловдив” до НР на гр. Пловдив и Напорен резервоар на гр. Пловдив.

По отношение на канализационната мрежа, отводняваната територия на града е 5107 ха. Неканализираните територии в регулация и канализираните такива извън регулация са относително малки.

Важна характеристика на водосбора, е т.нар. отточен коефициент. В чертите на града няма преливници, т.е. дъждовния отток от най западния край на града пресича целия град и се влива в р. Марица далеч на изток от града. Това е тежка схема на отводняване, но е единствено възможна за настоящата територия на града. При новите урбанизирани територии в посока запад-югозапад е възможна разделна система в близост до р. Първенецка.

Класическата разделна система е възможна също за отводняването на крайбрежни булеварди на р. Марица. При решения за такава разделна канализация изисква проучване за всеки конкретен случай.

Общата дължина на канализацията на града е 488 км., в т.ч. колекторна мрежа 93 км. и второстепенна мрежа 395 км. В конструктивно отношение състоянието на канализацията е задоволително. Няма изградени дъждозадържателни резервоари. При недостатъчният капацитет в колекторната мрежа на града подобно решение може да се окаже добро.

В РПИП на ВиК сектора от 2018 г., за канализацията на града такъв вид съоръжения са предвидени за облекчаване работата на Главни колектори II и IV.

Централната част на града е далече от разтоварващите Северен и Южен обходен колектор и въпреки, че тук терените са най-оскъдни, именно тук ефектът на дъждозадържателните резервоари ще е най-голям.

Същият подход е необходим и при отводняването на новите урбанизирани територии. Целесъобразно е дъждовният отток от тях да се съхрани на място в такъв вид съоръжения и след спиране на дъжда, този отток постепенно да се изпуска в посока на съществуващата канализационна мрежа.

Дъждопреливниците са в добро конструктивно състояние. Следва да се извършва регулярен мониторинг на тяхното хидравлично състояние и се осигури редовно почистване.

Конструктивното състояние на колекторната мрежа е добро и няма констатирани съществени напуквания, пропадания и т.н. Необходима е рехабилитация на системата по отношение на натрупания твърд отток.

Важна особеност на водоприемника – р. Марица е, че тя и нейните притоци имат регулиран отток. В РПИП е предложено заустване на дъждовните отпадъчни води от новите урбанизирани територии в р. Първенецка и р. Марица, чрез обособена дъждовна канализация.

4.3.4 Риск от наводнения

Наводненията са природни и техногенни. Основна причина за наводненията са разливанията на реките вследствие на продължителни и интензивни и/или краткотрайни интензивни валежи, както и опасно повишаване на нивото на подземните води. В некоригираните речни участъци се наблюдава естествено преливане, а в коригираните са налице два механизма: разрушаване на защитните съоръжения (диги) на местата, където са в лошо техническо състояние в резултат недобра експлоатация, и преливане над защитните съоръжения при протичане на максимални водни количества по-високи от оразмерителните за корекцията. Характерни са и поройните наводнения, при които интензивността на водообразуването надвишава естествения отточен модул на терена и този на канализационните и дренажните системи.

Управлението на риска от наводнения се извършва на основата на речния басейн като се прилага принципът за солидарност.

Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, позната още като Европейска Директива за наводненията, която е в сила от 26.11.2007г и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010г. В БДИБР е разработен План за управление на риска от наводнение. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за района. Тези райони са определени със Заповед № РД-03-152/08.08.2013 год. на директора на БДИБР и със заповед № РД-743/01.10.2013 год. на Министъра на околната среда и водите са утвърдени районите със значителен потенциален риск от наводнения в Източнобеломорския район за басейново управление. Сценариите за моделиране и картиране на заплахата и риска от наводнения в РЗПРН са с период на повторение 20, 100 и 1000 години.

В изпълнение на Директива 2007/60/ЕО за оценка на риска от наводнения и в изпълнение на разпорежданията на Глава девета, Раздел IV от Закона за водите, с Решение № 1109 от 29.12.2016 год. на МС е приет План за управление на риска от наводнения в Източнобеломорския район за басейново управление на водите за периода 2016-2021 г. и национални програми за изпълнението му. Този план, заедно с плана за управление на речните басейни по Рамковата директива по водите (Директива 2000/60/ЕО), представлява елемент от интегрираното управление на речните басейни.

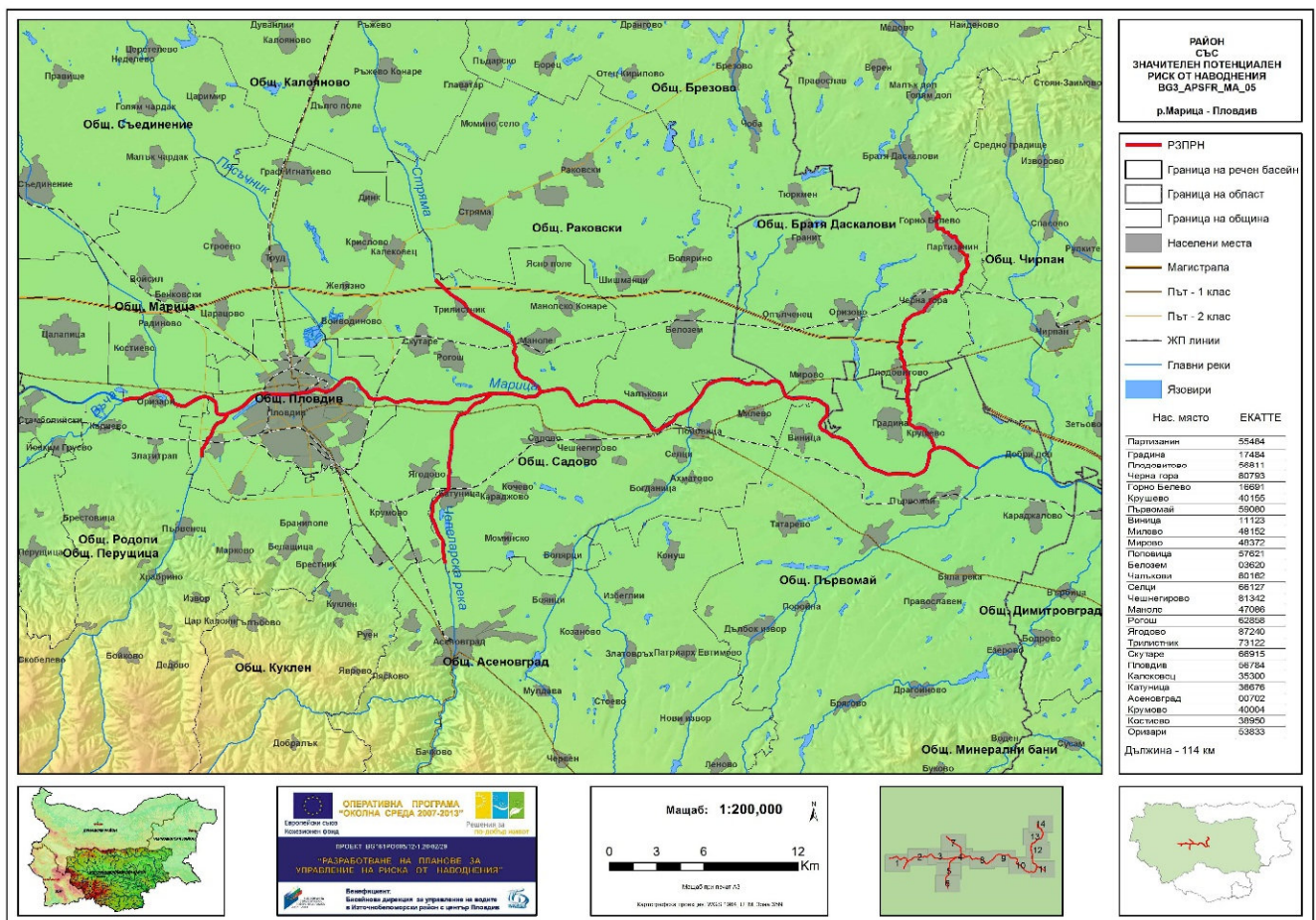
За територията на община Пловдив в ПУРН с висока степен на риск от речни наводнения е определен района с код **BG3_APSFR_MA_05-Марица-Пловдив** - 114 км. - Реки: р. Марица, р. Първенецка, р. Стряма, общини: Братя Даскалови, Първомай, Садово, Раковски, Марица, Родопи и Пловдив. Определени са засегнатите водни тела, засегнатите землища на населени места и самите населени места, оценен е риска за човешкото здраве, инфраструктурата, материалните и културни ценности. Определени са дълбочините на заливане при наводнение с различна обезпеченост на високите води.

Засегнати водни тела на територията на община Пловдив:

-в.т. с код BG3MA500R126- р. Първенецка река от вливане на р. Пепелаша река до устие

-в.т. с код BG3MA500R217- р. Марица от р. Въча до р. Чепеларска, ГК-2,4,5 и 6 и

Марковски колектор

Фиг.№16 РЗПРН с код BG3 APSFR МА 05-Марица-Пловдив-114км, Изт. ПУРН на БДИБР

В чертите на гр. Пловдив р. Марица е коригирана. По двата ѝ бряга са иззидани 4-метрови подпорни стени за предпазване от вредното въздействие на водите. Изградена е дига от км 179^{+700} до км 181^{+500} . Коритото на р. Пясъчник е коригирано от 0^{+000} до км 4^{+275} като преди

заустването е укрепено с прагове. Корекцията на р. Първенецка е от 0⁺⁰⁰⁰ до км 5⁺⁰⁰⁰. В северната част от територията на общината са изградени отводнителни канали ОК ГК-3, ОК ГК-4 от 0⁺⁰⁰⁰ до км 3⁺⁶⁴⁵ и ОК ГК-2 от 0⁺⁰⁰⁰ до км 3⁺⁴²⁰.

В ПУРН е включена Програма от мерки /ПоМ/, която се съсредоточава върху предотвратяването, защитата, подготвеността, включително прогнозите за наводнения и системите за ранно предупреждение.

Програмата от мерки за изпълнение с отговорност на кметовете на общините включва:

- информирание и осигуряване на широк достъп до информация на населението чрез използването на съвременни способи и технологии;
- документиране на събитията и оценка на щетите от наводненията
- осигуряване на обществена подготвеност за реакция при заплаха от наводнения
- отстраняване на запушвания от съборени мостове, сгради и други строителни отпадъци
- оценка на устойчивостта и годността за ползване на засегнати от наводнения сгради и инфраструктура
- оценка на щетите по сгради и инфраструктура
- провеждане на обучителна и информационна кампания по проблемите свързани с наводненията
- изграждане на технически съоръжения за борба с ерозията на водосбора-прагове, баражи и др.
- изграждане на преграда от сглобяеми панели
- разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения
- надграждане на диги
- възстановяване на компрометирани диги
- разширяване на „тесните места“ като мостове и др., които водят до подприщване на речния отток
- изграждане на земно-насипна дига и комбинация
- реконструкция и поддържане на корекциите
- изграждане на нови корекции
- реконструкция и ремонт на язовири
- почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия
- премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета
- издаване на забрана за строителството в зони с риск от наводнения
- постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони
- въвеждане и изпълнение на изисквания за добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи
- контролирано временно наводняване на селскостопански площи с цел разтоварване на наднормените водни количества

В Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения за РЗПРН конкретно за територията на община Пловдив са изведени следните мерки:

- ежегодно почистване на коритото и бреговете на река Дермендере в границите на гр. Пловдив;
- изграждане/надграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на десния бряг на река Марица от вливането на десен приток при с. Оризаре до р. Дермендере;
- изграждане/надграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на левия бряг на река Марица нагоре по течението от масивната подпорно стена в участък от 2500 м.;
- рехабилитация на 1 000 м. канализационна мрежа в западната част на града;
- поддръжка на 5 000 м. канализационна мрежа в западната част на града;
- периодично почистване на коритото и терасите на река Марица и река Пясъчник от дървета и храсти, битови и строителни отпадъци;
- поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на река Марица в гр. Пловдив;
- изграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на левия бряг на река Пясъчник;
- поддръжка на 80 000 м. канализационна мрежа в западната част на града;
- почистване на мръсния канал вливащ се в река Марица източно жп гр. Пловдив;
- изграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на десния бряг на река Марица нагоре по течението от вливането на мръсния канал и възстановяване на слегнали участъци на дигите от мръсния канал.

В ИОУПО подробно и изчерпателно са представени мерките, които следва да се изпълняват от общината с оглед превенция и защита от наводнения. Представени са и някои други институционални мерки.

Предвидени са и мерки, които следва да се предприемат за предотвратяване на потенциално наводнение в териториите, които са извън РЗПРН.

Някои мерки, които имат отношение към разглежданата територия:

- ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях (Мярка ВМ_А.3.6.5). Мярката акцентира върху обследване състоянието и безопасността на язовирите и е изключително важна за избягване на аварии и разрушаване на язовирните стени при наводнения. Отговорни за дейността са собствениците на съоръженията съгласно Закона за водите;
- реконструкция и ремонт на язовири (Мярка ВМ_В.1.1.2) Насочена е към общинските язовири/водоеми. Тук отговорността е на общината като собственик на съоръженията;
- създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките" /Мярка ВМ_А.1.1.8/. Тук важна роля играят старите корита на реките;

- възстановяване на компрометиран диги (Мярка ВМ_В.3.2.4) Мяската предвижда ремонт на съоръжения за защита от наводнения в РБУ. Ремонтите на дигите се извършват в рамките на РЗПРН и извън РЗПРН.

В този сегмент е важно да се отбележи задължението и отговорността на кмета на общината свързано с превенцията на риска от наводнение, а именно: компетенции по почистване на речните легла в урбанизирани територии, мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони, изграждане на нови корекции в населените места, реконструкция и ремонт на общински язовири и др.

4.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ

Съгласно Заданието за обхват и съдържание на екологичната оценка, предмет на анализ в този раздел са както съществуващата структура на територията и характера на ползването ѝ, така и основните типове почви и тяхното ползване и състояние.

4.4.1 Структура на територията

Общата площ на територията на община Пловдив е 101.912 кв.км. От тях територията на града в регулационни граници, възлиза на 4991.12 ха. и е разпределена между 6-те административни района, както следва:

- Район „Централен“ 824.72 ха /16.5%/;
- Район „Северен“ 1380.00 ха, /27.7%/;
- Район „Източен“ 416.40 ха, /8.3%/;
- Район „Тракия“ 890.00 ха, /17.8%/;
- Район „Южен“ 942.00 ха, 18.9%/;
- Район „Западен“ 538.00 ха, /10.8%/.

Параметрите на **структурата на територията на общината** са показани на долната таблица.

Таблица 8 Баланс на територията по начин на трайно ползване

Наименование на териториалния елемент	Съществуващо положение	
	Площ (ха)	Дял (%)
1. Урбанизирани територии, в т.ч.	4 678.15	45.91
1.1. Жилищни функции	2 026.08*	
1.2. Обществено-обслужващи функции	582.00	
1.3. Производствено-складови функции и инфраструктура, обслужваща селското стопанство	1 166.08	
1.4. Рекреационни дейности – съществуващ къмпинг	7.30	
1.5. Озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение	536.76	
1.6. Спорт	98.9**	
1.7. Техническа инфраструктура	80.50	
1.8. Специални	97.16	
1.9. Други урбанизирани територии	83.37	

2. Земеделски територии, в т.ч.:	3 667.02***	35.98
2.1. Обработваеми земи – ниви	2 342.00	
2.2. Обработваеми земи – трайни насаждения, вкл. разсадници за трайни насаждения	576.30	
2.3. Други	104.22	
2.4. Оризища	278.10	
2.5. Бази на научно-изследователски институти на селското стопанство	238.10	
2.6. Рибарници	128.30	
3. Горски територии, в т.ч.:	19.00	0.19
3.1. Специални горски територии по чл.5, ал.3 от ЗГ – горски разсадник	15.10	
3.2. Други горски територии	2.90	
4. Водни площи и течения	382.65	3.75
5. Територии за транспорт и комуникации	1 440.50****	14.13
6. Територии с друго и без определено стопанско предназначение (в т.ч. скали и дерета)	3.80	0.04
Общо	10 191.12	100.00
*в т.ч. променени извън населени места съгласно ККР; **вкл. съществуващ гребен канал и прилежащата територия /по ККР/; ***в т.ч. земеделски земи в регулационни граници. ****в т.ч. ж.п. инфраструктура – 174.7 ха.		

От посочените данни е видно, че при съществуващите условия, с най-голям относителен дял в баланса на общинската територия са урбанизираните територии, които заемат 45.91% от нея, следвана от земеделските територии – 35.98%. Териториите, заети от транспорт и комуникации съставляват 14.13% от общинската територия. Най-малък е относителния дял на горските територии, които заемат едва 0.19% от общинската територия.

Териториите с особена териториално-устройствена защита заемат общо 965.74 ха. и включват:

Таблица 9 Територии с особена териториално-устройствена защита

Защитени територии и защитени зони	Площ (ха)	Дял (%)
Защитени територии:		
Защитена местност „Ношувка на малък корморан – Пловдив“	41.48*	0.40
Природна забележителност „Младежки хълм“	36.20**	0.36
Природна забележителност „Данов хълм“	5.24**	0.05
Природна забележителност „Хълм на Освободителите“	22.00**	0.22
Защитени зони по ЗБР („Натура 2000“):		
BG 0002087 - за опазване на дивите птици „Марица – Пловдив“	146.60*	1.44
BG 0002016 - за опазване на дивите птици „Рибарници Пловдив“	106.00*	1.04
BG 0000578 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Марица“	607.52*	5.96
BG0000444 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Пясъчник“	12.30*	0.12
Защитени територии за опазване на културното наследство	312.31***	3.06
* Площ в границите на община Пловдив ** Площ по заповед за обявяване *** в т.ч. „Историческа зона „Филипопол – Тримонциум – Пловдив“, защитени територии на единични НКЦ извън историческата зона и археологически обекти с полигони извън историческата зона		

Тъй като защитените територии по Закона за биологичното разнообразие и Закона за водите не представляват начини на трайно ползване и обхватите им се припокриват с територии с други трайни предназначения, те не са елемент на баланса на територията.

4.4.2. Ползване на земеделските земи

Съгласно баланса на територията, земеделските земи са с обща площ от 3667.02 ха. и заемат 35.98% от територията на общината. Те се използват ефективно – 79.7 % от тях се обработват, като повече от половината от обработваемите земи са поливни. По бонитетни категории, земеделски земи от 1-ва и 2-ра категория има само в единични случаи; земите от 3-та категория са сравнително малко и са разположени в най-западната и най-източната крайнини на общинската територия, земите от 4-та категория доминират по площ и са разположени във всички посоки около градската територия, земите от 5-та и 6-та категория са с неголям дял и са съсредоточени в северната и северозападната част на общинската територия.

Земеделските земи непрекъснато намаляват общата си площ, тъй като отделни земеделски имоти постоянно са обект на промяна на предназначението им за строително усвояване. Освен, че площта на земеделските земи намалява като цяло, промените на предназначението им ги раздробява. Отглеждат се зеленчуци, а трайните насаждения са предимно от ябълкови масиви и са съсредоточени в югозападната част на общинската територия.

4.4.3 Гори и земи от горския фонд

Горските територии са с незначителна площ от 19.0 ха. и не са обект нито на горскостопанско, нито на друго стопанско ползване.

4.4.4. Урбанизирани територии

4.4.4.1. Устройство и изграденост на град Пловдив

Сегашната селищна структура на общината включва само едно населено място - град Пловдив. Съгласно категоризацията на общините, кметствата, районите и населените места в Република България община Пловдив и град Пловдив са от първа категория.

Административното устройство на града включва 6 района - „Централен“, „Северен“, „Източен“, „Тракия“, „Южен“ и „Западен“.

- **Планова структура, площоразпределение и функционално зониране**

Общото впечатление за плановата структурна схема на Пловдив е за „кръгово развитие“ около една централна част с ортогонално очертана улична мрежа. На „кръговото развитие“ обаче се противопоставят мощно два основни линеарни градообразуващи обекта - река Марица и ЖП-ареала, които разделят градската територия на три части - Северен, Среден и Южен град. Между тези три части, а също и на по-ниско структурно ниво са налице съществени различия, както по отношение на функционалното съдържание (жилищни, производствени, обществено-обслужващи, рекреационни и транспортни функции), така и по отношение на плановата им

структура, формите (нискоетажно, квартално средно и високо етажно, безпарцелно комплексно застрояване) и степените на изграденост (периоди на изграждане, технологии на строителство, степен на амортизация на сградните и благоустройствените фондове), микроклиматичните и санитарно-хигиенни качества на околната среда.

Съществено влияние върху плановата структура на локално ниво са оказали четирите хълма/тепета. Компактната планова структура постепенно се трансформира в звездообразна в резултат на линейното развитие на града по входно-изходните пътища.

Независимо от функционално-пространственото разнообразие на отделните части на градската територия, сравнително отчетливо са изявиени територии по водещи функции – за обитаване, за производствени дейности, за рекреация и обществени озеленени площи, с обществено обслужващи и със смесени функции.

От 2007г., с влизането в сила на действащия Общ устройствен план, върху цялата градска територия е въведено устройствено зонироване със силно разчленен набор от видове устройствени зони и терени със собствен устройствен режим. За нуждите на градоустройствените анализи и планиране ОУПО-2007 е разчленил територията на града на 91 броя устройствени модули.

• Жилищна изграденост и обитаване

Жилищен фонд

По данни от НСИ към 31.12.2017 г. на територията на общината има изградени 19 337 жилищни сгради с 153 566 жилища с обща полезна площ от 11 354 062 кв.м. От нея жилищната площ възлиза на 8 628 530 кв.м., което осигурява жилищен стандарт от 24.99 кв.м. жилищна площ на човек.

Данните за жилищна задоволеност показват, че на 1000 жители се падат 445 жилища при средна задоволеност в Европа от 420/1000. Едно жилище се обитава средно от 2.25 човека. Като се отчете обаче, че обитаваните жилища съставляват 79.8 % от наличните, задоволеността намалява на 357 жилища на 1000 човека, а средният брой обитатели на едно жилище нараства на 2.82 човека.

По вида на конструкцията жилищните сгради, респ. жилищата в преобладаващата си част са масивни, но само 15.44 % са със стоманобетонна конструкция, от които почти половината са панелни.

Таблица 10 Разпределение на жилищните сгради по вид на конструкцията

Град Пловдив	Жилищни сгради общо	По конструкция			
		Панели	Стоманобетон	Тухлени	Други
2011 год.	18 828 100.00 %	928 4.93 %	1 929 10.25 %	13 473 71.56 %	2 346 12.46 %
2017 год.	19 337 100.00 %	928 4.80 %	2 058 10.64 %	15 363 79.45 %	988 5.11 %

По възраст, т.е. по години на построяване, жилищният фонд на общината е разнообразен. Най-голям брой жилища са построени в периода 1970-1989 г., общо 77 063 на брой, представляващи 51.59% от наличните жилища в града. През този период са построени 22.07% от жилищните сгради в града. Това показва, че в 22.07% от сградите са разположени 51.59% от жилищата. Това е периодът на масовото строителство на многофамилни жилищни сгради. Подобно на всички големи градове, около половината от жилищния фонд тогава е строен по индустриален способ с доминиращ дял на панелните жилища.

Жилищният фонд на град Пловдив е сравнително добре благоустроен, отчитайки статистическите данни и наличност на основни благоустройствени елементи. Жилищата с най-висока степен на благоустроеност са 69 562 или 45.29 %. Въпреки това, оценката е, че благоустроеността на жилищата (като изключим водопровод и електроснабдяване) не отговаря напълно на съвременните норми. Водопреносната и канализационната мрежа са амортизирани. С парно отопление от централен източник се отопляват едва 8.8 % от жилищата в град Пловдив. От изграждането на жилищните комплекси не са провеждани мерки по поддържане и модернизиране на сградния фонд.

По форма на собственост, около 95 % от всички жилища са частна собственост на физически лица, като този процент плавно и непрекъснато се увеличава от началото на прехода. Помалко от 5 % е общинският и държавен жилищен фонд, като правило трудно управляем и не достатъчно ефективен

- **Устройствено състояние на средата за обитаване**

Задоволеността с терени е първата съществена характеристика на средата за обитаване. Осигуреността с нето жилищни терени е висока - средно 37.39 кв.м/обитател (при норматив за големите градове 18-28 кв.м/об.) като варира съществено между различните части на градската територия – от 44.0 кв.м в район „Северен” и 41.7 кв.м. в район „Централен” до 27.4 кв.м в район „Източен”. Високите стойности в първите два района са обусловени от наличието на значителни части от територията им с ниско и средноетажно застрояване. Като недостатъчни, обаче трябва да се оценят останалите терени в жилищната зона – за ниските нива на обслужване, озеленяване и спорт.

Изградеността на жилищните територии на града е разнообразна по начин на застрояване – свободно и свързано в квартални структури и комплексно без квартална структура; по характер на застрояване – ниско, средно и високоетажно; по период на изграждане, както и по способ на строителство – монолитен или индустриален. По начин и характер застрояване в структурата на Пловдив се открояват относително ясно четири вида територии – „ядро” и три „пояса”, около него:

- ядро, “традиционната” градска част;
- първи пояс около “традиционната” градска част, възникнал и изграден между двете световни войни, но претърпял последващи строителни намеси;

- втори пояс около първия, изграден основно през 50-те години на миналия век;
- трети пояс на жилищните комплекси.

В „традиционната“ градска част, жилищните квартали са възникнали от основаването на града и доизградени след Първата световна война. Те се отличават с квартално-улична структура, изявен градски характер и подчертана идентичност. Тези квартали са с плътност на застрояване около 25 %, средна етажност 4.2 ет. и Кинт 1.0-1.5.

Първият „пояс“, опасващ градското ядро и осъществяващ прехода между същинския център и периферията е с чисто жилищни части. Той е с ниска индивидуална застройка. През 70-те години на миналия век между индивидуалните сгради, се „вграждат“ жилищни блокове от т.н. II-ро поколение – на обособени групи, с по умерени размери и височина.

Вторият „пояс“ се формира от изградените през 50-те години жилищни сгради на кварталите „II Каменица“, „Свобода“, „Гагарин“, „Захарна фабрика“, „Пазарище“ и др. Те са запазили кварталната структура и са отворени към вътрешно кварталното пространство, оформено като добре озеленена спокойна среда. Този „пояс“ е с добре балансирана плътност и етажност на застрояване. Изградеността му е 85-90 %, т.е. тук няма теренни възможности за ново жилищно строителство.

Третият „пояс“ е този на жилищните комплекси, които заемат половината от територията и побират половината от населението на Пловдив. Възникнали върху свободни терени, те са изградени с панелни сгради. Плътността на застрояване е средно 15-18 %, етажността 8-9 етажа и Кинт 1.3-1.5. Изградеността им по отношение на жилищните терени, с малки изключения на „Тракия“ е почти 100%, т.е. липсват възможности за добавяне на нов жилищен фонд. Характерни са с недоизградената обслужваща социална инфраструктура и неблагоустроените междублокови пространства.

Етнически обособените квартали „Столипиново“, „Хаджи Хасан махала“, „Шекер махала“ и „Арман махала“ се характеризира с недостатъчност на жилищните терени – 13 кв.м/об. при средно за града 84 кв.м/об.; жилищен стандарт от 10-12 кв.м. РЗП при средно за града е 22-23 кв.м; гъстота на обитаване от 700 д/ха средно, варираща от над 800 д/ха в „Шекер махала“ до 400 д/ха в „Хаджи Хасан махала“; пълна липса на обществена зеленина; примитивна и недостатъчна социална и техническа инфраструктура, недостатъчна и в крайно лошо състояние улична мрежа.

Обособените жилищни квартали (бившите села) Прослав и Коматеве са със запазена улично-квартална структура, средна етажност до 3 ет. и плътност на застрояване 30 – 40 % .

• **Устройствено състояние и изграденост на териториите с производствени дейности**
Производствените дейности са концентрирани в четирите производствено-складови зони, които имат характер на комплексни зони за труд, тъй като в тях са разположени и обекти от

третичния сектор (търговско-складови дейности, транспортни ареали, обекти на комуналното стопанство).

Териториите на зоните през годините са напълно оборудвани с производствена, транспортна и техническа инфраструктура, но от съвременна гледна точка в значителната си част е неефективна, енергоемка.

В резултат на коренно променените стопански условия през последните две десетилетия, в производствените зони протичат хаотично процеси на изменение на първоначалните им производствени профили, „раздробяване” на бивши крупни производствени единици и вмъкване на нови (различни) производствени и/или складови дейности върху части от техните бивши площадки.

Успоредно с това, през последното десетилетие, нови производствени и други стопански дейности активно се локализируют извън градската черта по протежение на входно-изходните артерии върху земеделски земи. В действащия ОУП на Пловдив част от тези локализации са предвидени за разширение на съседните им съществуващи производствени зони.

- **Съществуващо състояние на производствените зони**

Северна производствена зона

Общата ѝ площ възлиза на 580 ха., от които около 160 ха. са неефективно използвани. Зоната е напълно инфраструктурно осигурена и с отличен транспортен достъп, вкл. близост до магистрала „Тракия” и развита мрежа от индустриални ж.п. клонове.

Източна производствена зона

Общата ѝ площ възлиза на 225 ха., от които около 60 ха. са неефективно използвани. Зоната е инфраструктурно осигурена, разположена в относителна близост до автомагистрала „Тракия”, но сравнително добрият ѝ транспортен достъп се осъществява в значителната си част през жилищни територии.

Южна производствена зона

Общата ѝ площ възлиза на 401 ха., от които около 92 ха. са подходящи за последващо развитие.

Югоизточна производствена зона „Тракия“

Общата площ на територията на зоната възлиза на 308 ха. От тях 135 ха. са незастроени или неефективно използвани. Разположени са основно в устройствен модул Т-11. Зоната е инфраструктурно осигурена, но е отдалечена от и с труден достъп до автомагистрала „Тракия”. Пряк достъп до магистралата ще бъде осигурен след изграждането на източния участък на обходния път на града.

Извън гореописаните производствени зони Интегрираният план за градско възстановяване и развитие предвижда устройването в кв. „Гладно поле“ на Високотехнологичен бизнес център и съпътстваща социална инфраструктура.

4.4.4.2 Урбанизирани територии извън градските граници

Урбанизираните територии извън регулационните граници на града са с обща площ 718.17 ха. Те включват основно терени за производствено-складови дейности, жилищни терени, терени за обществено обслужване, терени за спорт и научно-изследователски бази. През последните петнадесет години общата площ на урбанизираните територии извън регулация непрекъснато расте и се е увеличила с 556.33 ха., в резултат на променено предназначение на земеделски земи. В общия случай, урбанизираните територии са разположени хаотично, но едновременно с това е налице ясно изразена концентрация двустранно по протежение на основните входно-изходни магистрали „Карловско шосе“, „Голямоконарско шосе“, „Кукленско шосе“.

4.4.5 Почви

Територията на община Пловдив представлява коритообразна морфоструктура, обградена от хълмисти и планински форми:

- от северозапад – Същинска и Сърнена Средна гора /1200-1600 м.нм.в./;
- от изток – Чирпански възвишения /650 м.нм.в./ и масивите Драгойна и Мечковец /300 м.нм.в./;
- от юг – Родопи /1300 м.нм.в./;
- от запад – Рила /1700-2100 м.нм.в./ и масивите Еледжик и Овчи хълмове /531 м.нм.в./.

Наличните геоморфоложки, експозиционни, растителни, климатични и други почво-образуващи условия са обусловили формирането на сравнително еднообразна почвена покривка. Съгласно Общинската програма за опазване на околната среда, на територията на общината се различават следните основни почвени типове:

- алувиални (*Alluvial Fluvisols*) и алувиално (делувиално)-ливадните почви (*Fluvisol*)-разположени са върху по-голямата част от територията на общината; образувани са от алувиални отложения от р. Марица и притоците ѝ; поради голямото разнообразие на почвообразуващи наноси, отложени в различно време и с различна скорост, развитието на ливадния процес е протичало неравномерно и в голяма зависимост от нивото на подпочвените води, което се различава в отделните части на речните тераси и поройни конуси; Алувиално-ливадните почви с 3-та категория при неполивни условия са най-много в района на Пловдив (28,52 ha), кв. Прослав (26,30 ha) и кв. Коматево (1,65 ha); алувиално (делувиално) ливадните почви са формиран на север от река Марица и западно от река Пясъчник и на границата между алувиалните (речни наноси на река Марица, река Пясъчник и река Първенецка. Притежават благоприятни физико-механични свойства, лесно се обработват поради лекия механичен състав и слабата им свързаност. Естественото им плодородие е от средно до добро;
- смолници и ливадни смолници - имат светъл хумусен хоризонт и рН-5,2 във всички хоризонти на дълбочина до 75 cm от повърхността. Профилът им е непълен. На повърхността е разположен органичен хумусен хоризонт със средна мощност 20 cm. Първият минерален

хоризонт е слабо хумусен, слабо карбонатен, текстурно недиференциран, глинестопесъчлив, рохкав, безструктурен с постепенен преход. Почвата е податлива на ерозия, въпреки разположението ѝ върху равнинни терени. Преходният "В" хоризонт е по-светъл на цвят, с по-голяма мощност, глинесто-песъчлив, рохкав и безструктурен. Присъстват глинени частици, формиращи лещообразни прослойки, разположени на различни нива и дебелини (между 0,20 и 3,00 m). Хоризонт "С" постепенно преминава в слабокарбонатни материали, съставени от рохкав пясък и чакъл с глина, постепенно преминава в пясък с глина.

- блатни почви (*Gleysols*) – разпространени са северозападно от града, югоизточно от Коматевото. Блатният процес е ясно изразен при високо ниво на подпочвени води (50-100 cm) и под въздействието на ливадно-блатна растителност. Те имат тежък механичен състав – тежкопесъчливо глинест до леко глинест. Хумусното съдържание е високо – в обработваемите земи е около 3-4%, а при целинните – около и над 5%. Съдържанието на основните хранителни елементи също е високо. Висок е и сорбционният капацитет, а наситеността с бази – голяма. Реакцията на почвите е неутрална до слабо алкална. Тези почви имат добри физико-механични свойства с добра влагемност. Поради провеждани мелиоративни мероприятия във връзка с уедреното интензивно земеделие и земеползване в района, по-голямата част от блатните почви, описвани в района отдавна са обработваеми земеделски земи и се описват като ливадно блатни или с такъв произход.

-рендзини /хумусно-карбонатни почви/ (*Rendzinas*) – срещат се главно южно от Коматевото. Мощността на тези почви е по-голяма от 50 cm. Тези почви са богати на хумус. Рохкавият им строеж и добра структура обуславят много добри физични свойства и високи почвено-хидрологични величини. Много добрите им воднофизични свойства, добрата запасеност с хранителни елементи, високото съдържание на карбонати и калций са предпоставка за високата им буферна способност и по-добрите възможности за блокиране подвижността на тежките метали.

-антропогенни почви (*Antrosols*) - спадат към типа урбаногенни (*Urbic antrosols*) – те са условно наречени „почви”; заемат терени с унищожени почвени характеристики вследствие на човешката дейност. В тази разновидност попадат терените с иззети почвени и подпочвени слоеве с цел разполагане на промишлени и комуникационни обекти; терени със съществено променена вертикална планировка-насипи, изкопи, корекция на дерета; терени с натрупани върху почвите изкуствени насипи от глинени материали за оформяне протежението на основните транспортни артерии-ЖП, пътища и др. Антропогенните наслаги са променили изцяло естествената геоложка среда и почвените характеристики. Урбанизираните земи заемат 56.46% от територията на общината.

Съгласно Годишни доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Пловдив /2017-2019г./, на територията на общината не е установено замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди, устойчиви органични замърсители и нефтопродукти, няма нарушени от добивни дейности почви. През периода не са извършвани рекултивации на нарушени терени.

4.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ

4.5.1 Земни недра

● Геоложки строеж

Територията на община Пловдив обхваща гр. Пловдив, присъединените към нея землища на селата Коматево и Преслав и територии извън регулацията на града. Тя е разположена в Пазарджишко - Пловдивското поле, в западната половина на Горнотракийската низина – котловинна морфоструктура, развита върху тектонска депресия, за чието оформяне главна роля е изиграла Маришката разломна зона, по която се разделят Родопския масив от Средногорието.

Горнотракийската депресия е изпълнена от палеогенски, неогенски и кватернерни седименти, които залягат върху скална подложка с блоков строеж. В долината на р. Марица, която в териториален аспект съвпада с Маришката разломна зона, са формирани различни по размер и тип блокови структури – грабени, хорстове, възседи, навлаци и др. Всред тях са Пловдивското понижение и Пловдивският хорст, представен от вътрешнокотловинните възвишения, известни като Пловдивските хълмове (тепета), генетично свързани с дълбоките тектонски разломявания, проводници на вулканска дейност.

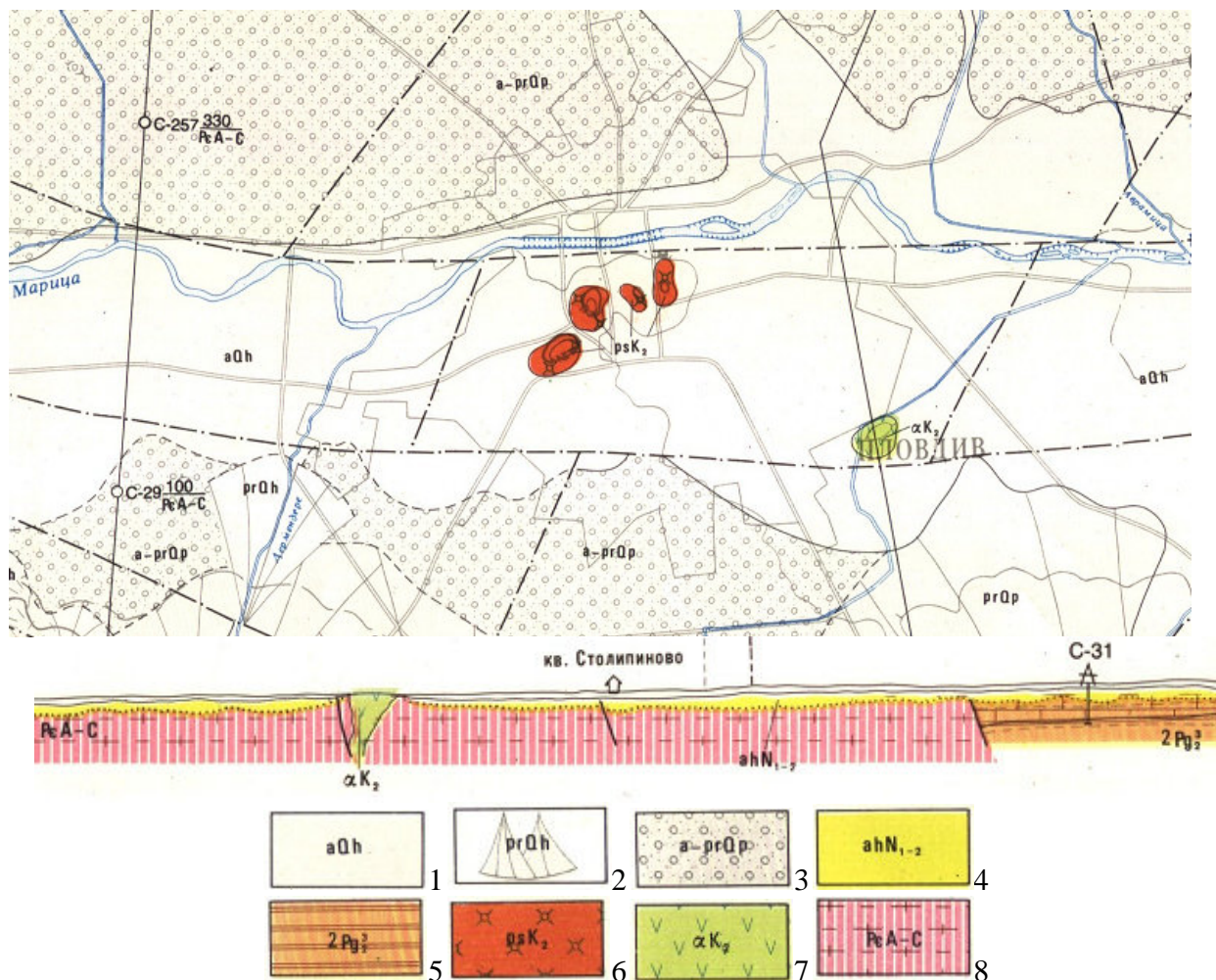
В Пловдивското понижение са установени хроностратиграфските единици докамбрий, горна креда, палеоген, неоген и кватернер (вж. фиг.№17), с характеристики, както следва:

- **Докамбрият** е представен от *Неразчленената Прародопска надгрупа*, изградена от силно дислоцирани метаморфити, процепени от гранитни интрузии.

- **Горната креда** включва *сиенитите на Пловдивският плутон и андезити*. *Пловдивският плутон* изгражда Пловдивските тепета в централната част на града. Той представлява адамелит-левкогранодиорит, в който, вследствие наличието на голям брой ксенолити, се констатираат значителни вариации в състава на гранитоидите. В този смисъл названието “сиенити” е условно. Със скалите на плутона е свързана и жилната фаза от гранитоиди, аплити и пегматити. *Андезитите* се разкриват във височината Лаута (178,8 m) в източната периферия на гр. Пловдив.

- **Палеогенските седименти** от органогенни варовици на *Мергелно-варовиковата задруга* пясъчниците, алевролитите и варовиците на *Пясъчниковата въгленосна задруга* и брекчоконгломератите и пясъчниците на *Брекчоконгломератната задруга* залягат под неогенските отложения на дълбочина по-голяма от 250÷350 m западно гр. Пловдив и северно от р. Марица.

- **Неогенът** е представен само от *Ахматовската свита*, която се разкрива по северната периферия на Пазарджик-Пловдивското поле и по северния ръб на Родопите. Заляга трансгресивно върху подложка от докамбрийски, палеозойски, горнокредни, и палеогенски скали. На обширна площ се покрива от кватернерни образувания. Литоложкият ѝ разрез включва разнообразни материали с обща дебелина от 49÷369 m: пясъци, чакъли, брекчоконгломерати, пясъчници, алевролити, глини и въглефицирани дървесни фрагменти от лигнитен тип.

Кватернер:1-Алувиални образувания-русови и на заливните тераси (пясъци, чакъли, глини);2-Пролувиални образувания (валуни, чакъли, пясъци);3-Алувиално-пролувиални образувания (чакали, пясъци, глини);**Неоген:**4-Ахматовска свита (конгломерати, пясъчници, алевролити, пясъци, чакъли, глини);Палеоген:5-Пясъчничова въгленосна задруга (пясъчници, алевролити варовици);**Горна креда:**6-Сиенити (Пловдивски плутон);7-Андезити;**Докамбрий:**8-Нерезчленена Прародопска надгрупа (метаморфити, процепени от гранитни интрузии)

Фиг. №17. Фрагмент от геоложка карта на България. картен лист Пловдив,
М 1:100 000 /Кожухаров Д. и др., 1990/

▪ **Кватернерните образувания** в регионален аспект образуват една алувиално-пролувиална пясъчливо-чакълеста задруга, в която по морфоложки белези на повърхността се разграничават следните генетични типове: алувий, пролувий, делувий и алувиално-пролувиални образувания (Драгоманов и др., 1989). Алувиалните образувания са привързани към руслата и заливните тераси на р. Марица и нейните по-големи притоци Въча, Първенецка река (Дермен дере), Чепеларска река, Потока, Пясъчник, Стряма и др. Представени са от пясъци, чакъли и пясъчливи глини. Пролувиалните образувания са засебени като наносни конуси или фрагменти от тях към подножията на оградните родопски и средногорски склонове. Отделните конусни тела са изградени от валунно-чакълести, чакълести, пясъчливи и пясъчливо-глинести до глинести материали. Алувиално-пролувиалните образувания имат

голямо площно развитие и дебелина. Изградени са от чакъли и песъчливо-глинести материали.

Дебелината на кватернерните образувания варира в широки граници – от около 10 m покрай Пловдивските тепета до 122 m при с. Ръжево Конаре. Генетичното им разграничаване в дълбочина е затруднено поради сходния късов състав и бързите латерални преходи.

Освен естествените литостратиграфски единици, предимно в чертите на гр. Пловдив се срещат и антропогенни археологични и съвременни насипи. Приповърхностната геоложка среда на община Пловдив и околния терен включва основно кватернерни алувиални, пролувиални и алувиално-пролувиални образувания с дебелина 10÷60 m, отчасти горнокредни сиенити и андезити, изграждащи Пловдивските тепета и от антропогенни археологични и съвременни насипи.

● Физико-геоложки процеси и явления

От физико-геоложките процеси и явления по-съществено развитие в разглеждания район имат изветрянето на скалите и ерозионно-аккумуляционните процеси и явления, отчасти и гравитационните процеси и явления.

Изветрителните процеси са изразени в механично разкриване на петрогенните и тектонски пукнатини, развитие на нови неориентирани пукнатини, разчленяване и дезинтеграция на масива в хипергенната зона на горнокредните скали, изграждащи Пловдивските тепета, и в химическо преобразуване на скалообразуващите минерали.

Ерозионно-аккумуляционните процеси включват повърхностна денудация и руслова ерозия. Най-значими продукти на ерозионно-аккумуляционните процеси са алувиалните, пролувиалните и алувиално-пролувиалните образувания, изпълващи Горнотракийския грабен, в това число и Пловдивското понижение.

От гравитационните процеси и явления характерни за Пловдивските тепета са срутищата, които са изградени от здрави, но напукани скални разновидности. Те, освен от естествените изветрителни и ерозионни процеси и явления, се предизвикват и от техногенни въздействия – взривни работи, подкопаване и друг строителни дейности, както и в резултат на динамични въздействия. Опасността от срутища се изразява в пряка заплаха за изградени сгради, пътища и други съоръжения.

Според „Карта на свлачищата“, изготвената от „Геозащита“ - Перник“ ЕООД и „Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г.“ на територията на община Пловдив **няма регистрирани свлачища.**

• Сеизмичност на района

Територията на община Пловдив попада в Пловдивско-Чирпанска сеизмоактивна зона. Най-силните земетресения в тази зона са Чирпанското (14.04.1928г. с магнитуд $M = 6,8$) и Пловдивското (18.04.1928 г. с магнитуд $M = 7,0$). Съгласно „Наредба № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони“ територията на община Пловдив попада в сеизмичен район от IX степен със сеизмичен коефициент $K_s = 0,27$. По БДС EN 1998-1:2005/NA:2012, Приложение NA.D2 (Еврокод 8) територията на общината попада в сеизмичен район с референтното максимално ускорение $0,23 g$ за период на повторемост от 475 години.

• Инженерно-геоложки условия

Инженерно-геоложките условия на община Пловдив се обуславят предимно от литоложкия състав и физико-механичните свойства на геоложката среда, дълбочината на залягане на ниво на подземните води в нея и сезонното му колебание, хидравличната връзка с повърхностните води в р. Марица и приустовите участъци на нейните притоци, филтрационните свойства на водоносния колектор и пр. Тези фактори са били определящи при проектирането и изграждането на сградния фонд, повърхностните и подземните комуникации в града. С произтичащите от тях изисквания следва да се съобразява фундирането на предстоящото строителство на сгради, съоръжения, комуникации, подземни пространства и свързаното с тях изпълнение на изкопни и насипни работи.

От съдържащата се в ИОУПО и в литературни източници, геолого-литоложка, инженерно-геоложка и хидрогеоложка информация произтича, че новата строителна дейност, както и досегашната, ще се осъществява предимно в кватернерни пясъчливо-чакълести и глинести алувиални и алувиално-пролувиални образувания, отчасти в археологични насипи и в горнокредни скали.

Според литоложкия състав и изчислителното натоварване на земната основа R_0 , определено въз основа на физико-механичните показатели на литоложките разновидности, съдържащи се в голямо множество доклади за проведени инженерно-геоложки проучвания и изследвания, е направено инженерно-геолошко райониране на гр. Пловдив на дълбочина под 2,0 m, както следва:

- *Район 1*, обхващащ хълмовете (тепетата) на града, където се разкриват горнокредни скали с изчислително натоварване $R_0 \geq 1,0 \text{ MPa}$;

- *Район 2*, обхващащ ивици по двата бряга на р. Марица, включващи Северна индустриална зона, кв. „Каменица“, кв. „Столипиново“, северната част на ж.к. „Тракия“ и част от кв. „Въстанически“ с преобладаваща геоложка основа от пясъци и чакъли с изчислително натоварване $R_0 \geq 0,25 \text{ MPa}$;

- *Район 3*, обхващащ кв. „Хр. Смирненски“, кв. „Хр. Ботев“, кв. „Въстанически“, ж.к. „Тракия“ и района западно от хълма „Бунарджика“ с преобладаваща геоложка основа от глини с изчислително натоварване $R_0 \leq 0,20 \div 0,25 \text{ MPa}$;

- *Район 4*, обхващащ северната част на града от кв. „Захарна фабрика“ по бул. „Дунав“ до З.Х.А. „Родина“ и района източно от „Трихълмието“ с преобладаваща геоложка основа от тинести глини с изчислително натоварване $R_0 < 0,15 \text{ MPa}$.

В района източно от „Трихълмието“ се разкриват и археологични насипи с дебелина $6 \div 7 \text{ m}$, за които изчислителното натоварване съставлява $R_0 \leq 0,15 \text{ MPa}$.

Изложените условия за фундиране на сгради, съоръжения и изпълнение на подземни и надземни комуникации са насочващи. Задължително е проектирането на всеки нов конкретен обект да се базира на инженерно-геоложки проучвания и изследвания на земната основа и на подземните води в нея.

● Подземни богатства

Пясъците и чакълите в кватернерната алувиално-пролувиална задруга по същество представляват подземни богатства, които се отнасят към групата на строителните материали. Количеството им в границите на Пловдивското поле очевидно е голямо, но те не могат да бъдат предмет на повсеместна експлоатация. На територията на община Пловдив **няма проучени и доказани** запаси от тези строителни материали.

4.5.2. Подземни води

● Хидрогеоложки условия

Горнотракийската депресия, изпълнена с неогенски седименти на Ахматовската свита и кватернерни образувания, е най-голям акумулатор на порови подземни води, които, по данни от „План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район 2016-2021 г.“, формират 2 подземните водни тела с характеристики, както следва

■ *Подземно водно тяло „Порови води в Неоген-Кватернер – Пазарджик-Пловдивски район“ с код BG3G00000NQ018* представлява напорен водоносен комплекс в отложенията на Ахматовската свита в неогена и в част от кватернерните пясъчливо-чакълести образувания. Колектор на подземните води са разнорънестни чакъли, пясъци и пясъчливи глини. Подхранването на комплекса е от инфилтрация на атмосферни валежи по периферията на Пазарджик – Пловдивското поле, повърхностни води от речно-овражната мрежа и от пукнатинни и карстови води. Дренирането е в р. Марица и притоците ѝ, чрез водовземни системи и чрез отгоре лежащите кватернерни образувания на р. Марица, с който по-същество формира общ подземен воден обект. Подземното водно тяло е определено като зона за защита на питейни води с код BG3DG00000NQ018. Химичното му състояние е лошо поради замърсяване с нитрати, фосфати, сулфати, амониеви йони, калций и обща твърдост. **То е в риск за влошаване на количественото му състояние.**

■ *Подземно водно тяло „Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина“ с код BG3G000000Q013* представлява безнапорен водоносен хоризонт в кватернерните образувания на Горнотракийската депресия. Колектор на подземните води са разнорънестни пясъци и чакъли, отложени върху неравна повърхност на неогенски глинесто-пясъчливи и чакълести

седименти. Подхранването на подземното водно тяло се осъществява от инфилтрация на атмосферни валежи, от повърхностни речни води, от поливни води и от карстовите води в палеогена. Дренажа се от малкодебитни извори в овражната мрежа, в р. Марица при ниски водни стоежи в нея и от множество водоземни системи и съоръжения. Движението на подземния поток е главно към р. Марица, локално към нейни притоци в приустьевите им участъци и към множество водоземни системи и съоръжения, които дренират водоносния хоризонт. Средният градиент на потока от северната страна на р. Марица е 0,003, от южната ѝ страна – 0,005, а покрай нея намалява до около 0,002. Според хидрогеоложкото райониране статичното ниво на водата се установява на дълбочина:

- до 2,0÷3,0 m – в обсега на Северната индустриална зона;
- 3,0÷3,5 m – в района северно от р. Марица от Окръжна болница до Североизточната индустриална зона, където теренът е по-нисък спрямо този покрай десния бряг на реката;
- 3,5÷4,0 m – в района на кв. „Хр. Ботев“, кв. „Въстанически“ и ж.к. „Тракия“ до кв. „Столипиново“, където по-ниското водно ниво се дължи на гъсто изградената канализационна мрежа, както и покрай десния бряг на р. Марица северозападно от хълмовете „Бунарджика“ и „Младежки хълм“ около Гребния канал;
- 4,0÷5,0 m – в района западно от „Младежки хълм“ и „Коматовския възел“, където подземните води се дренират от дълбоката канализация по бул. „Пещерско шосе“ и в участъка между хълмовете „Бунарджик“ и „Сахат тепе“ до западната граница на кв. „Столипиново“;
- по дълбоко от 6,0 m – в района на тепетата в частта на археологическите насипи, установени от разкопките.

Подземното водно тяло е определено като зона за защита на питейни води с код BG3DG000000Q013. Химичното му състояние е лошо поради замърсяване с нитрати, фосфати и калций. То е в **риск за влошаване на количественото му състояние**.

Наличната информация за подземните водни тела и тяхното количествено и химично състояние, по данни от „План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район 2016-2021 г.“ и „Доклад за състоянието на водите на територията на Източнобеломорски район през 2017 г.“ е отразена в таблица №1 по-долу.

На територията на община Пловдив и около нея се формират и пукнатинни води с плитка и дълбока циркулация, в които не са обособени подземни водни тела.

Пукнатинните подземни води с плитка циркулация са привързани към хипергенната напукана и изветряла зона на горнокредните сиенити (Пловдивски плутон), разкриващи се в издигнатите блокове, изграждащи Пловдивските хълмове (тепета). В тази зона те формират ограничени по площ потоци със свободно водно ниво, интензивен отток и къс циркуляционен път. Режимът им е непостоянен, със сезонен характер. Подхранват се от валежи. Характеризират се с много ниска водообилност и са без практическо значение за стопански цели.

Пукнатинни подземните води с дълбока циркулация са акумулирани в донеогенската скална подложка от докамбрийски метаморфити. Те са напорни, с много ниски филтрационни свойства.

Пукнатинно-карстови подземните води с дълбока циркулация се съдържат в напуканият и окарстен карбонатен колектор в разреза на мергелно-варовиковата задруга на палеогена, залягаща под неогенските отложения северно от гр. Пловдив. В района на с. Калековец тези води са разкрити на дълбочина под 323 m с температура 28⁰C (РД “Екоюгозапад” – Благоевград, ИВП при БАН, МОСВ и др., 2006).

Пукнатинните и пукнатинно-карстовите подземни води се разтоварват по разломни нарушения в залягащите над тях неогенски и кватернерните отложения.

Целите за опазване на околната среда на описаните подземни водни тела на територията на община Пловдив са посочени в следващата таблица.

На територията на община Пловдив **няма** находища на минерални води.

Таблица 11 Информация за подземните водни тела и актуалното им количествено и химично състояние, части от които попадат на територията на община Пловдив

Наименование подземното водно тяло /ПВТ/ Код на ПВТ	Основни характеристики на водното тяло					Разполагаеми ресурси l/s	Разрешени водни количества l/s	Експлоатационен индекс %	Химично състояние на ПВТ и зоните за защита
	Тип на ПВТ	Площ на ПВТ km ²	Средна дебелина m	Проводимост m ² /d	Коеф. на филтрация m/d				
Порови води в Неоген-Кватернер - Пазарджик-Пловдивски район/ BG3DG00000NQ018	напорен	4013,81	1-580	300-2200	0,08-80	3335	3033,14	90,85	лошо
Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина/ BG3G000000Q013	безнапорен	2818,07	1-20	250-1200	30-400	8254	3384,05	41,00	лошо

Таблица 12 Цели за опазване на околната среда на подземните водни тела

Код на ПВТ	Цел хим. състояние	Година на постигане	Изключения	Обосновка на изключения
BG3DG00000NQ018	Постигане на добро състояние по показател нитрати, фосфати, калций, обща твърдост, амониев йони, сулфати	2027	4(4)Технически причини и естествени условия	Замърсяването се дължи на производствената дейност в района. Предприети са мерки за спиране постъпването на замърсяващи вещества.
BG3G000000Q013	По-малко строга цел по показател нитрати, фосфати, калций	По-малко строга цел	4(5)Не толкова строги цели при определени условия	83 % от площта на ПВТ е засегнато от дифузни източници, основно от селското стопанство. Планирани мерки: 1. Прилагане на добри фермерски практики за животновъдството; 2. Прилагане на добри земеделски практики за торене и съхранение на торове; 3. Провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики

• Водовземни системи и съоръжения. Санитарно-охранителни зони

На територията на община Пловдив са изградени и със съответни разрешителни за водовземане се ползват множество водовземни съоръжения, описани в Приложение №III-4, включващо:

✓ **Водовземните системи за питейно-битови и промишлени нужди на община Пловдив** с титуляр „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД-Пловдив са:

- **Помпена станция „Юг“** - намира се на около 4,0 km западно от града в дясната южна тераса на р. Марица. Включва 20 броя тръбни кладенци, оборудвани за водовземане от подземно водно тяло BG3DG00000NQ018. Проектният дебит на станцията по Разрешително за водовземане № 300528/16.19.2004 г. е 1000 l/s. През 2012 г. тръбни кладенци ТК1 и ТК6а са подменени с тръбни кладенци ТК1а и ТК 6б с общ проектен дебит 100 l/s по Разрешително за водовземане № 31510376/19.09.2012 г.;

- **Помпена станция „Север“** – намира се западно от гр. Пловдив, на около 2,0 km северно от река Марица в местността „Мерич-ялча“. Състои се от 9 броя тръбни кладенци, оборудвани за водовземане от подземно водно тяло BG3DG00000NQ018 с проектен дебит 540 l/s по Разрешително за водовземане № 300601/15.11.2004 г.;

- **Помпена станция „Изток 1“** - намира се на около 3,0 km източно от града покрай десния бряг на р. Марица. Състои се от 10 броя тръбни кладенци, оборудвани за водовземане от подземно водно тяло BG3DG00000NQ018 с проектен дебит 350 l/s по Разрешително за водовземане № 301132/14.11.2005 г.;

- **Помпена станция „Изток 2“** - намира се на 6,0 km източно от града в лявата северна тераса на р. Марица, в землището на с. Скуtare, община Марица. Състои се от 12 броя тръбни кладенци, оборудвани за водовземане от подземно водно тяло BG3G000000Q013 с проектен дебит 300 l/s по Разрешително за водовземане № 300941/13.17.2005 г.;

Около тези водовземни системи са учредени санитарно-охранителни зони в три пояса I, II и III по реда на „Наредба № 3/16.10.200 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди“, както следва:

- за ПС „Юг“ - със Заповед №СОЗ-М-36 от 05.01.2006 г.;
- за ПС „Север“ - със Заповед № СОЗ-М-24 от 03.08.2005 г.;
- за ПС „Изток 1“ - със Заповед № СОЗ-М-66 от 25.10.2006 г.;
- за ПС „Изток 2“ - със Заповед № СОЗ-М-66 от 25.10.2006 г.

По данни на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД-Пловдив общият средногодишен работен дебит на помпените станции от 2325 l/s през 1989 г. е намалял до 1488÷1528 l/s през периода 2011÷2014 г., което ограничава възможностите за осигуряване на настоящето и нарастващото водопотребление на общината в бъдеще.

-**Тръбни кладенци ТК1 и ТК2 (резервен)** за водоснабдяване на ГПСОВ-Пловдив с титуляр „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД-Пловдив. Оборудвани са за промишлено водовземане от подземно водно тяло BG3DG00000NQ018. Проектният им дебит е 15 l/s по Разрешително за водовземане № 31530219/29.12.2011 г.;

- Тръбни кладенци - 77 броя за поливане на зелени площи, миене на улици и други дейности с титуляр община Пловдив, от които 3 броя, изградени в подземно водно тяло BG3DG000000NQ018 и 74 броя - в ПВТ BG3G000000Q013;

-Тръбни кладенеца – 3 броя за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване на „Чайка-98“ АД-Пловдив, „Джия-Бийч“ ООД-Пловдив и „Евролюкс-РВ“-Пловдив;

-Тръбни кладенци - 454 броя за промишлени, поливни и други цели на множество предприятия, дружества, учебни и други заведения, в това число 72 броя изградени в подземно водно тяло BG3DG000000NQ018 и 382 броя - в ПВТ BG3G000000Q013.

Основните водовземни системи за питейно-битови нужди на община Пловдив са разположени покрай р. Марица, което определя и значителния дял на привлекаемите ресурси от нея в общото количество на експлоатационните ресурси.

Съществен дял във формирането на експлоатационните ресурси имат и изкуствените ресурси, към които може да се отнесе инфилтрацията от каналите на напоителната система, от поливните води, както и от течове във водоснабдителната и канализационната система, макар че тази инфилтрация не е от специално изградени съоръжения за изкуствено подхранване на подземните води.

4.6 ЛАНДШАФТ

4.6.1 Структура и устойчивост на ландшафта

Съгласно Европейската конвенция на ландшафта-2005г., “ландшафтът е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали в резултат от действията и взаимодействията между природните и/или човешки фактори”.

Съгласно приетите в България определения, “ландшафтът е териториална система, съставена от взаимодействащи си природни и антропогенни компоненти и комплекси”.

Състоянието на ландшафтите се измерва чрез категорията “устойчивост на ландшафтите”. Това е категория, която отразява тяхното постоянство във времето. Тя се разглежда като неподатливост спрямо величината на въздействието, влияещо върху структурата на ландшафта, както и като способността му към продължително еднопосочно развитие при спазване на естествените му или придобити свойства за определен прогностичен период.

Като правило, устойчивостта на ландшафтите е:

- **потенциална**, определена още като естествена или генетична, характерна за ландшафти, при които антропогенен натиск липсва или е много нисък; към тази категория се отнасят озеленените и незастроени пространства, речните долини, земеделските земи и горски територии, териториите, намиращи се под защита на специални закони;
- **конкретна**, определена и като относителна, която е в пряка зависимост от степента на антропогенното въздействие и колкото по-хетерогенна е ландшафтната структура, толкова по-податливи на промени и нарушения са ландшафтите; към тази категория се отнасят територии,

които се намират под антропогенен натиск, като в зависимост от характера на натоварване могат да бъдат изведени различни степени на устойчивост на ландшафтите.

Ландшафтът на община Пловдив се характеризира с 2 типа ясно разграничаващи се ландшафти – ландшафт в регулационните граници на града и ландшафт извън тези граници.

Всеки от тези типове ландшафти се изграждат от 3 основни групи ландшафти според степента им на устойчивост:

- ландшафти с **висока естествена устойчивост** – към тази категория принадлежат горските територии, водните площи, териториите за отдих, естествени природни комплекси /скални, пясъчни, и др./;
- ландшафти с **естествена устойчивост** – тук се отнасят селскостопанските ландшафти, които в по-голямата си част, основно поради обстоятелството, че не се обработват, притежават и по-висока естествена устойчивост и други с подобна характеристика;
- ландшафти с **относителна устойчивост** – към тази категория се отнасят урбанизираните територии, земите, заети от депа за отпадъци и други нарушени земи.

Характерът и степента на натовареност на ландшафтите в общината по степен на тяхната устойчивост е както следва:

Таблица 13 Устойчивост на ландшафтите в община Пловдив

Територия	Площ - ха	Относителен дял -%
1. С висока естествена устойчивост	942.21	9.3
2. С естествена устойчивост	3406.82	33.4
3. С относителна устойчивост	5842.09	57.3
Общо	10191.12	100

В обхвата на общината, относителният дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост са малко над 9%, което априорно показва недостатъчност на среди с естествени качества и високи възстановителни способности. С най-голям относителен дял /повече от половината от територията на общината/ са антропогенно модифицираните ландшафти, носители на материални активи от социалната, производствена, инженерна, транспортна и други видове сфери. В този обхват са съсредоточени установените на различно ниво екологични проблеми, за чието решаване планът предлага съответните устройствени мерки и изисквания, съответстващи на неговите компетенции. В териториите с естествена устойчивост антропогенната намеса е допустима, но при съобразяване на спецификите на съответния ландшафт.

Като цяло, съществуващият ландшафт на община Пловдив е носител на собствена специфика, формирана от елементи, комбинацията от които дава основание за следната класификация на ландшафта по принадлежност:

- по основен тип социално-икономическа функция – комбинация от ландшафти с различна принадлежност – урбанистични, земеделски, транспортни, защитени, горски;
- по степен на континенталност на климата – преходно-континентален;
- по макрорелефни форми - котловинно-низинен;

- по водещ ландшафтообразуващ фактор –антропогенен;
- по стадии на формиране и развитие – хомеостаз;
- по генезис на антропогенните въздействия – смесен;
- по интензивност на антропогенните въздействия –средни до високи;
- по мащаб на антропогенни въздействия – локални и регионални;
- по продължителност на антропогенни въздействия – постоянно;
- по устойчивост на антропогенно въздействие – средно устойчив;
- по степен на антропогенно изменение – антропогенно трансформиран;
- по целенасоченост на антропогенните въздействия – преки и косвени; директни и индиректни;
- по възможност за регулиране на антропогенното въздействие – контролируемо и регулируемо със средствата на планирането и проектирането.

4.6.2 Миграция на замърсителите в ландшафта

Миграцията на замърсителите в ландшафта се осъществява по пътя на **четири** основни компонента на околната среда – атмосферен въздух, води /повърхностни и подземни/ и почви. Анализът на възможните миграции дава основание за следната оценка:

- **по пътя на атмосферният въздух** – подчертаната динамичност на този компонент определя значително разнообразие в разпространението на вредности по въздушен път в пространствен аспект; предпоставките за разпространение на замърсители във въздуха на общината, както и източниците на вредни емисии /подвижни и стационарни/ са налични, което налага контрол и санкции за съответните емитери;

- **по пътя на повърхностните води** – миграцията на замърсители по пътя на повърхностните води се стимулира по индиректен път – от подпочвените води и по директен – чрез вливането на непречистени отпадъчни води в нерегламентирани приемници; веригата е сравнително лабилна и в първия случай зависи от състоянието на подземните води, а във втория – от техническата обезпеченост за пречистване на отпадъчните води; от двете възможности, по-неблагоприятната за общината е свързана със степента на пречистване на отпадъчните води;

- **по пътя на подземните води** – по отношение на подземните води, миграция на вредни вещества е възможна т. к. подхранването на водоносния комплекс е резултат от инфилтрацията на атмосферни валежи, повърхностни води, вкл. недостатъчно пречистени отпадъчни и подземни води;

- **чрез почвите** – пренос на замърсители по пътя на почвите е възможна, мотивирано като правило от наличието основно на нерегламентирано депониране на отпадъци.

От посоченото по-горе може да се направи заключението, че ландшафтите с висока естествена устойчивост в границите на общината са със сравнително слабо участие – по-малко от 10%. Значително е присъствието на антропогенно трансформираните ландшафти, което налага прилагане на устройствени мерки за повишаване относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост. Основните съставляващи ландшафта елементи се намират в непосредствена връзка по отношение миграцията на замърсители и влошаването състоянието на който и да е от тях може да се отрази неблагоприятно върху състоянието на всички останали.

4.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

Съгласно определението на Конвенцията по биологично разнообразие, под „биологично разнообразие” се разбира както многообразието от живи организми от всякакъв вид, включително сухоземните, морски и други водни екосистеми и екологичните комплекси, към които те принадлежат, така и генетичните различия в рамките на съответния вид.

4.7.1 Биоразнообразие

Във фитогеографско отношение Община Пловдив спада към Медитеренската провинция на Европейската широколистна област, която се характеризира с разпространението на ксеротермни гори от космат дъб (*Quercus pubescens*), благун (*Quercus frainetto*) и цер (*Quercus cerris*) и на мезофилни гори от летен дъб (*Quercus robur*) и полски бряст (*Ulmus minor*), и др.

Според геоботаническото райониране на Р България (проф. Ив. Бондев и колектив, 1997 г.), територията на община Пловдив попада в Пловдивския район на Горнотрокийския окръг от Македоно-Тракийската провинция на Европейската широколистна горска област.

Характерно за района е, че понастоящем почти изцяло е зает от агрофитоценози. В миналото е бил покрит от гори с дръжкоцветен дъб, който сега се среща поединично и на групи заедно с полски бряст и полски клен. Естествена флора от автохтонни, редки и защитени растителни видове и съобщества е запазена в природните забележителности в общината – ПЗ „Младежки хълм“, ПЗ „Данов хълм“ и ПЗ „Хълм на Освободителите“: мъждрян, летен дъб, полски бряст, румелийска жълтуга, хинап, салкъм, див рожков, кукувича прежда, блед карамфил, стълбчесто винче, миризлива перуника, фривалдско плюскавиче, нисък жълт равнец, родопска незабравка и др.

Долината на р. Марица е важен фитоклиматичен път за проникването от юг на север средиземноморски и субсредиземноморски ксеротермни гори от космат (бял) дъб (*Quercus pubescens* Willd.), благун (*Quercus frainetto* Ten.), цер (*Quercus cerris* L.) и на мезофилни гори от летен дъб (*Quercus robur* L.) и полски бряст (*Ulmus minor* Mill.). Освен това тук се наблюдават остатъци от влаголюбива тревна и горска растителност, представена от камъш, върба, топола и елша.

В общинската територия едроразмерната горска растителност е развита по поречията на реките, в градските паркове и градини, по тепетата и като улично озеленяване. Представена е от чинар, акация, летен дъб, айлант, бряст, гледичия, китайски ясен, японска акация, каталпа, липа, див рожков, конски кестен, полски бряст, мъждрян, смокиня, гинко, дюля, сребролистна липа и др.

Храстообразните съобщества са представени от смил, глог, звъника, кучешки дрян, къпина, драка, люляк, майски сняг, трънка, смрадлика, трънка, хинап, черен бяз, шипка и др.

Тревистите растения са представени от рудерални и плевелни видове - лепка, ливадина, овчарска торбичка, полска детелина, млечка, разклонена боянка, дългоосилеста овсига, луковична ливадина, трескот, лечебна комунига, разперена метличина и др.

Значително е видовото разнообразие на лечебните растения – над 100. Представени са от семействата на Бобовите, Устоцветните, Сложноцветните и Розоцветните видове. Растителните видове с лечебни свойства, използвани за лична нужди са: жълт кантарион, мащерка, смрадлика, равнец, обикновен пелин, липа и др.

По зоогеографско райониране, община Пловдив попада в Тракийския район на Средиземноморската подобласт. Представителите на фауната са средноевропейски и средиземноморски елементи. Разнообразието и числеността на фауната е силно повлияна от антропогенния фактор.

Разнообразието при безгръбначните е голямо – насекоми, многоножки, паяци, мекотели. Популациите им са основно от средиземноморски видове, широко разпространени и типични за България. В територията се срещат обикновен сечко, бръмбар рогач, педомерка, хоботник и др.

От земноводните и влечугите се срещат голяма крастава жаба, зелена крастава жаба, жаба дървесница, водна змия, змия медянка, слепок, смок-мишкар, зелен гущер, степен гущер, сухоземна костенурка, дъждовник и др.

От орнитологична гледна точка, поречието на реките Марица, Пясъчник и Първенецка са изключително важни места. Дървесната и храстова растителност по бреговете им, както и островите и пясъчните коси в р. Марица, приютяват редица водоплаващи и водолюбиви птици, значими в консервационно отношение. Такива са малък и голям корморан, ням лебед, зеленоглава патица, поен лебед, земеродно рибарче, малък гмурец, сива чапла, голяма чапла и др. В останалата територия се срещат голям ястреб, калугерица, черешпарка, кукувица, скорец, домашно и полско врабче, авлига, керкенез, синигер, славей, авлига, гугутка, ушата сова, чучулига и др.

От бозайниците често срещани са заек, невестулка, черен пор, оризищна мишка, полска мишка, таралеж, обикновена полевка, голям нощник, кафяво прилепче, малък вечерник, ръждив вечерник и др.

4.7.2. Защитени територии

Защитените територии в обхвата на община Пловдив са:

- **Природна забележителност „Младежки хълм“** – код 519 (№ 496) на територията на район „Централен“ върху площ от 36.2 ха. Обявена е със заповед № РД466 от 22.12.1995 г., ДВ, бр. 3/1996 с цел Запазване на ландшафта на уникални геоморфоложки образувания - част от тепетата в Пловдив. Приемане на План за управление със Заповед № РД-541 от 26.05.2004 г., ДВ, бр. 57/2004. Промяна в режима на дейностите със Заповед № РД-903 от 11.12.2008 г., ДВ, бр. 3/2009. Приемане на План за управление със Заповед № РД-687 от 20.10.2017 г., ДВ, бр. 91/2017. На територията ѝ са забранени:

- о всякакво строителство, с изключение на предвиденото в плановете за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения;

- разрушаване и изземване на скални маси;
- унищожаване или увреждане на естествената и парковата растителност;
- безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата;
- палене на огън;
- паша на домашни животни;
- внасяне на нехарактерни растителни видове в границите на природната забележителност;

- **Природна забележителност „Данов хълм“** – код 520 (№ 217) на територията на район „Централен“ върху площ от 5.24 ха. Обявена е със заповед № РД466 от 22.12.1995 г., ДВ, бр. 3/1996 с цел Запазване на ландшафта на уникални геоморфоложки образувания - част от тепетата в Пловдив. Приемане на План за управление със Заповед № РД-541 от 26.05.2004 г., ДВ, бр. 57/2004. Промяна в площта – намаляване със Заповед № РД-591 от 04.08.2006 г., ДВ, бр. 75/2006. Промяна в режима на дейностите със Заповед № РД-903 от 11.12.2008 г., ДВ, бр. 3/2009. Приемане на План за управление със Заповед № РД-687 от 20.10.2017 г., ДВ, бр. 91/2017. На територията ѝ са забранени:

- всякакво строителство, с изключение на предвиденото в плановете за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения;
- разрушаване и изземване на скални маси;
- унищожаване или увреждане на естествената и парковата растителност;
- безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата; палене на огън;
- паша на домашни животни;

- **Природна забележителност „Бунарджик“** – код 521 (№ 953) на територията на район „Централен“ върху площ от 22.0 ха. Обявена е със заповед № РД466 от 22.12.1995 г., ДВ, бр. 3/1996 с цел Запазване на ландшафта на уникални геоморфоложки образувания - част от тепетата в Пловдив. Приемане на План за управление със Заповед № РД-541 от 26.05.2004 г., ДВ, бр. 57/2004. Промяна в режима на дейностите със Заповед № РД-903 от 11.12.2008 г., ДВ, бр. 3/2009. Приемане на План за управление със Заповед № РД-687 от 20.10.2017 г., ДВ, бр. 91/2017. На територията ѝ са забранени:

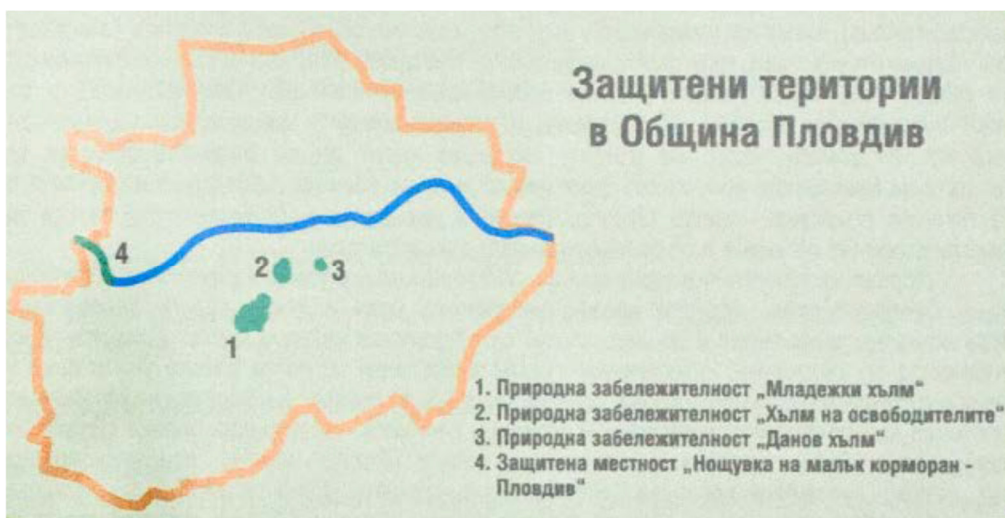
- всякакво строителство, с изключение на предвиденото в плановете за управление на природните забележителности, както и поддържане на съществуващи сгради, алеи, паркови и инфраструктурни съоръжения;
- разрушаване и изземване на скални маси;
- унищожаване или увреждане на естествената и парковата растителност;
- безпокоене на птиците, вземане на яйцата и малките им, разрушаване на гнездата;
- палене на огън;
- паша на домашни животни.

- **част от Защитена местност „Нощувка на малък корморан – Пловдив“** – код 449 (№ 600) с обща площ от 82,09 ха., 41,48 ха от които попадат на територията на район „Северен“. Обявена е със Заповед № РД-644 от 05.09.2006 г., ДВ, бр. 85/2006г. с цел Опазване

местообитание, място за почивка и струпване по време на миграция на малък корморан (*Phalacrocorax pygmaeus*). Промяна в режима на дейностите със Заповед № РД-139 от 18.02.2014 г., ДВ, бр. 24/2014. На територията ѝ са забранени:

- изсичане и опожаряване на дървета;
- добив на пясък и други инертни материали, с изключение на добив съгласно издадените до влизането на тази заповед в сила разрешителни от Басейнова дирекция за управление на водите - Източно-Беломорски район, Пловдив;
- ловуване;
- строителство, с изключение на хидротехнически съоръжения за осигуряване проходимостта на реката, инфраструктурни съоръжения с национално значение, както и ремонт и поддръжка на съществуващата инфраструктура.

Местоположението на защитените територии е показано на следващата фигура:

Фиг. №18. Местоположение на защитените територии в общината, Изт. ПООС 2014-2020

4.7.3. Защитени зони по Натура 2000

На територията на община Пловдив попадат **значителни части от следните защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000:**

- **Защитена зона „Река Марица“ - BG0000578** – (№ 1252) за опазване на природните местообитания, обявена с Решение на МС № 122 от 02.03.2007 г., ДВ, бр. 21/2007. Общата площ на зоната е 14 693.1 ха., от които на територията на община Пловдив попадат 12.30 ха. и засягат районите „Западен“ и „Северен“.

Зоната е обявена за опазване на:

- *Местообитания по Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС*: 3150 – Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*, 3270 – Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidention p.p.*, 6110 – Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества, 6210 – Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик, 6220 – Псевдостепа с житни и едногодишни растения от класа *Thero-Brachypodietea* 91AA – Източни гори от космат дъб 91EO – Алувиални гори, 91FO – Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, ..., 91MO – Балкано-панонски церово-горунови гори, 92AO – Крайречни

галерии от *Salix alba* и *Populus alba*, 92CO – Гори от *Platanus orientalis*, 92DO – Южни крайречни галерии и храсталаци (*Nerio-Tamaricetea* и *Securinegion tinctoriae*);

- Видове, включени в приложение II на Директива № 92/43/ЕЕС, а именно: бозайници – 16 вида, земноводни и влечуги – 8 вида, риби – 3 вида, безгръбначни – 15 вида;
- Други значими растителни и животински видове – 56 вида.

- Защитена зона „Марица Пловдив“ - BG0002087 - (№ 1173) за опазване на дивите птици, обявена със Заповед №РД-836 от 17.11.2008 г., ДВ, бр. 108/2008. Общата площ на зоната възлиза на 1 108.81 ха., от които на територията на община Пловдив попадат 146.60 ха.
Цели на обявяване:

- Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видовете птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

- Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*);
- Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Няма лебед (*Cygnus olor*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкенез) (*Falco tinnunculus*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Речна чайка (*Larus ridibundus*).

На територията на зоната се забранява:

- намаляването площта на крайречните гори от местни дървесни видове;
- паленето на тръстикови масиви и крайречна растителност;
- използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.

-Защитена зона „Рибарници Пловдив“ - BG0002016 – (№ 1276) за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-81 от 03.02.2009 г., ДВ, бр. 14/2009. Общата площ на зоната възлиза на 145.81 ха., от които 100.2 ха. са разположени в границите на община Пловдив, район „Северен“.

Цели на обявяване:

- Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видовете птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

- Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*),

Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Сив жерав (*Grus grus*), Голяма бекарина (*Gallinago media*), Блатна сова (*Asio flammeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*);

- Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Фиш (*Anas penelope*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clypeata*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Средна бекарина (*Gallinago gallinago*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*).

На територията на зоната се забранява:

- строителството, с изключение на такова, свързано с рибопроизводството;
- добиването на подземни богатства;
- депонирането на отпадъци;
- залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- източването на рибарниците в периода от 1 май до 30 юли;
- паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
- косенето на тръстика, папур и плаваща водна растителност във водните басейни в периода от 1 март до 30 юли.

- **Защитена зона „Река Пясъчник“ - BG0000444** – (№ 1261) за опазване на природните местообитания, обявена с Решение на МС № 122 от 02.03.2007 г., ДВ, бр. 21/2007. Общата площ на зоната е 1879.97 ха., от които на територията на община Пловдив попадат 12.3 ха. и засягат район „Северен“.

Зоната е обявена за опазване на:

- Местообитания по Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС: 91АА – Източни гори от космат дъб, 91МО – Балкано-панонски церово-горунови гори;
- Видове, включени в приложение II на Директива № 92/43/ЕЕС, а именно: бозайници – 10 вида, земноводни и влечуги - 7 вида, риби – 2 вида, безгръбначни – 5 вида;
- Други значими растителни и животински видове – 15 вида.

4.7.4. Вековни дървета

На територията на община Пловдив няма регистрирани вековни дървета.

4.7.5 Озеленени площи за обществено ползване

Съгласно ИОУПО, в сегашния си обхват, **зелената система** на община Пловдив се разпределя по райони както следва:

Таблица 14 Разпределение на зелената система по райони

Район	За широко общ. ползване, ха	Със специфично предназначение*, ха	Озеленяване, общо, ха	Спорт, ха	Общо озеленяване и спорт, ха
Централен	95.70	0.0	95.70	6.69	102.40
Източен	7.0	24.41	31.41	6.23	37.64
Западен	121.39	13.45	134.84	127.82	262.66
Северен	32.38	47.31	79.69	9.31	89.00
Южен	25.26	8.02	33.28	19.07	58.35
Тракия	99.62	15.33	114.95	14.67	129.62
Общо	381.36	108.52	489.88	183.79	673.67

*ботаническа градина, зоопарк, защитно озеленяване, гробищни паркове

Като пространствена система, зелената система на Пловдив се базира основно на уличното, дворищното и вътрешно квартално озеленяване (зеленина за ограничено обществено ползване и със специфично предназначение), докато терените от най-важната ѝ категория – зеленината за широко обществено ползване имат разпокъсан характер. Нейни основни елементи са парковете, хълмовете, най-старите паркове на Пловдив като „Цар Симеоновата градина“, „Дондуковата градина“ и още множество малки обществени градини, които са с различна степен на фактическа изграденост.

Съществуващата система от обществени озеленени площи се характеризира и с две съществени функционални слабости. Първата е, че **не е налична** 15 минутна пешеходна достъпност до границите на общоградските паркове за близо половината от територията на града, а там където съществува, капацитетът на парковете не е достатъчен да поеме контингента от население.

Вторият недостатък е липсата на необходимите зелени клинове, пояси и зони за осъществяване на контакта на града с природата и планината, трансформирайки свободните пейзажни пространства в архитектурно оформени паркови композиции, подобряващи микроклимата.

Количествените параметри на системата от обществени зелени площи показват ясно нейната недостатъчност. Терените за озеленени обекти за широко обществено ползване (паркове, градини и скверове) възлизат на 9.27 кв.м/об. Терените за озеленени обекти със специфично ползване (гробищни паркове, Ботаническа градина, дендрариуми, разсадници) са 2.14 кв.м/об. или общо обществено достъпните озеленени площи на един обитател възлизат на 11.51 кв.м, при норматив от порядъка на 20 кв.м/об.

Освен че е недостатъчна, обществената зеленина покрива твърде неравномерно отделните градски части. С най-висок показател е тя в район „Западен“, където благодарение на масива на парк „Отдых и култура“ задоволеността с терени за зелена система (вкл. и спорт) е 55.52 кв.м/об., при това в благоприятен пешеходен изохрон. В низходящ ред следват районите „Тракия“ – 23.14 кв.м/об. благодарение на парка „Лаута“, въпреки, че не е цялостно устроен; „Централен“ – 14.87 кв.м/об., благодарение на хълмовете и двете градски градини; „Северен“ –

10.84 кв.м/об, от които обаче 9.06 кв.м/об. идват от гробищен парк в производствената зона; „Източен” – 6.49 кв.м/об., от които и тук 4.48 кв.м/об. са от Централен гробищен парк и накрая район „Южен” – 3,89 кв.м/об. с една единствена градина на ул. „Скопие”.

На ниво устройствен модул, неравномерната осигуреност с обществена зеленина е още по-силно изявена като в етнически обособените квартали и производствените зони обществени озеленени площи изобщо отсъстват.

Зелени площи с **ограничено обществено ползване** - това са зелените площи към обществените сгради, жилищните комплекси, производствените терени и озеленяването в имотите на частните физически и юридически лица. Същите не подлежат на нормиране, но имат жизненоважно значение за зелената система на града и неговата екология. Направени изследвания на тези зелени площи показват, че:

- 49 % от междублоковите пространства са добре озеленени, при 22 % от случаите те се нуждаят от реконструкция и допълване и в 29 % от случаите липсва каквато и да е дълготрайна декоративна дървесна растителност;
- озеленяването в обектите на общественото обслужване не е на необходимото ниво.
- зелените площи към обектите на здравеопазването и образованието са в окаяно състояние. Там нещата са оставени на самотек от години. Вегетативните площи са изчезнали или подивели, дълготрайната декоративна растителност е в незавидно фитосанитарно състояние.

Зелените площи със специално предназначение в града са представени от Ботаническата градина, зоокътът, гробищните терени и защитните насаждения.

4.7.6 Благоустройство на жилищните територии

Анализът на състоянието на благоустройството на жилищните територии показва наличието на множество проблеми.

Първият проблем е липсата на достатъчно детски площадки и в междублоковите пространства и в парковете и градините, както и осигуряване на безопасността им чрез обследване и ремонт.

На **второ място** следват проблемите, свързани със техническото състояние на уличната мрежа, вкл. вътрешно-кварталната, които се нуждаят било от текущ ремонт и преасфалтиране, било от основен ремонт и реконструкция. Това се отнася и до тротоарните настилки.

Потребността от обновяване на уличното осветление и комплексното устройване на междублоковите пространства формира **третата по значимост** група проблеми. Обновяването на уличното осветление включва както първостепенната, така и обслужващата и вътрешно-кварталната улична мрежа. Като правило почти всички междублоковите пространства се нуждаят от комплексно устройване, обхващащо зелените площи, алейната мрежа и осветлението ѝ, детските площадки и паркингите около жилищните блокове.

На **четвърто място** е необходимостта от обновяване и комплектуване на елементите на градското обзавеждане и изграждането на спортни площадки. По отношение на градското обзавеждане проблемът е териториалното разположение на съдовете (вкл. кошчетата) за смет и устройване на „джобове” за контейнерите. Неудовлетворително е и състоянието на заслоните на спирките на масовия обществен транспорт, чешмите-питейни фонтани. Общеизвестна слабост е липсата на достатъчно спортни площадки, основния елемент на материалната база за масов спорт.

Устройването на паркинги около жилищните блокове и необходимостта от ремонт и изграждането на пешеходни подлези са задачи, които са наложени от недостатъчната ефективност и безопасност на транспортната система на локално ниво.

Друг проблем на благоустройството е нуждата от увеличаване на озеленените площи за широко обществено ползване, чрез изграждане на нови градини (в кварталите „Гладно поле” и „Беломорски”) и паркоустояване на занемарени съществуващи.

Бавно се реализират предвидените в общинската програма мерки за осигуряване достъпността на средата за хора с увреждания и създаването на условия за развитие на велосипедното движение.

4.8 ОТПАДЪЦИ И ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на община Пловдив се генерират различни по вид и количества отпадъци – битови, производствени, опасни, строителни отпадъци, отпадъци с растителен произход и др.

Анализът на съществуващото състояние на този компонент се базира на Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците 2014-2020г. (актуализация 2016г.) както и на база доклад за Състоянието на околната среда през 2018г., изготвен от РИОСВ-Пловдив.

4.8.1 ОТПАДЪЦИ

Битови отпадъци

Съгласно Програма за управление на отпадъците на община Пловдив количеството битови отпадъци, генерирани на територията на община през последните години възлиза на:

Таблица 15 Количество битови отпадъци, генерирани на територията на общината

Година	2012	2013	2014	2015
Тона	147 438	152 658	158 550	161 311
Източник: Общинска програма за управление на отпадъците				

От горната таблица е видно, че количеството на генерираните отпадъци показва тенденция на увеличаване през годините. Количеството генерирани отпадъци през 2015г. е 9% повече в сравнение с това през 2012г., което може да се дължи на различни причини - промени в бита

на жителите, увеличаване на броя на населението, увеличаване на броя на работните места, респективно увеличаване на трудовата миграция и др.

В общинската програма за управление на отпадъците е определена норма на натрупване за 2015г., възлизаща на 472 кг/ж/год., която ще възприемем и за целите на настоящата оценка. Така общото количество битови отпадъци, генерирани на територията на общината през 2018г., получено по изчислителен път, възлиза на 181 186 т/год. (при население на общината от 383 870 д. по данни на ГРАО).

Съгласно Доклад за състоянието на околната среда през 2018г., изготвен от РИОСВ-Пловдив, сметосъбирането и сметоизвозването към 2018г. покрива 100% от населението на общината. Системата е добре организирана, в съответствие със специализирани планови и проектни разработки, отразяващи характера на застрояване, местоположението на съдовете за смет, състоянието на уличната мрежа, маршрутни графици на сметовозните коли и др.

За третиране на генерираните битови отпадъци се използват:

- „Инсталация за биологично разграждане по закрит способ с Депо за неопасни отпадъци”, разположени в с. Шишманци, общ. Раковски, включващо общините Пловдив, Раковски, Брезово и Марица;
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Пловдив, Марица, Стамболийски, Родопи, Перущица, Съединение, Кричим, в землището на с. Цалапица, общ. Родопи.

Освен посочените, по данни от Доклад на РИОСВ за състоянието на околната среда, налични на територията на общината са и следните съоръжения за третиране на отпадъци:

- „Би Ей Глас България“ АД, площадка град Пловдив (КР №48-Н1/2010г.) - Инсталация за производство на опаковъчно стъкло – операция по оползотворяване, обозначена с код R5 (рециклиране или възстановяване на други неорганични материали);
- „КЦМ“ АД, град Пловдив (КР№1-Н3/2017г.); операция по оползотворяване обозначена с код R4 (рециклиране/възстановяване на метали и метални съединения) и операция по оползотворяване обозначена с код R5 (рециклиране/възстановяване на други неорганични материали); операция по оползотворяване обозначена с код R4 (рециклиране/възстановяване на метали и метални съединения); Инсталация за преработване на амортизирани оловно-кисели акумулатори – операция по оползотворяване, обозначена с код R 12 размяна на отпадъци за подлагане на някоя от дейностите с кодове R 1-R 11 (предварително третиране – отстраняване на електролита, раздробяване, разглобяване и подготовка за рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъците от предварителното третиране).

Към момента на разработване на изменението на ОУПО, община Пловдив изпълнява проект BG16M1OP002-2.005-0007-C01 „Изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци“ с бенефициент община Пловдив, регистрирано проектно предложение в ИСУН 2020 № BG16M1OP002-2.005-0007 по процедура чрез директно предоставяне №BG16M1OP002-2.005 „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци“, одобрен от Управляващия орган по оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“. Площадката за компостиране на биоотпадъци от поддържане на обществени площи, паркове и

градини, зелени площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради е с площ от 31 дка от УПИ 56784.504.254 в Северна индустриална зона - II част, град Пловдив.

Разделно събиране

В изпълнение на изискванията, заложи от националното и европейското законодателство по отношение на управлението на отпадъците, Община Пловдив има сключени договори за разделно събиране на отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и за опасни отпадъци от домакинствата.

Община Пловдив е в процедура по набиране на предложения за сключване на договори за организиране на разделно събиране на отработени масла (ОМ) и излезли от употреба гуми (ИУГ).

На територията на община Пловдив функционират 6 броя площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата. Пет от тях са чрез сключен договор по ЗОП, а една от тях е общинска и се намира в базата на ОП „Чистота”.

Продължава предоставянето на съдове за домашно компостиране на проявилите интерес граждани във връзка с програмата на Община Пловдив за намаляване образуването на отпадъци, чрез предотвратяване – домашно компостиране. На територията на Община Пловдив, от стартиране на програмата през 2017 г. до настоящия момент са предоставени за ползване над 170 компостера на домакинства, които желаят да ги използват.

В Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Пловдив, приета с Решение 215, взето с Протокол 12 от 10.07.2014 г. са регламентирани изискванията към площадките за приемане на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло. Те подлежат на вписване в регистър, поддържан от кмета на общината. За вписване в регистъра собствениците на площадките подават заявление до община Пловдив в срок до 30 дни от въвеждане на площадката в експлоатация. На вписване в регистъра подлежи всяка отделна площадка, за която има издадено от компетентния орган разрешение за извършване на дейността. В регистъра са вписани 26 фирми, които са подали заявления по надлежния ред.

Строителни отпадъци

Съгласно издаденото комплексно разрешително за Регионалното депо за неопасни отпадъци в земл. на с. Цаланица е разрешено да се приемат до 50 000 т/год. строителни отпадъци с цел оползотворяване.

До 5 000 т/год. строителни отпадъци е допустимо да се приемат на „Депо за неопасни отпадъци и инсталация за биологично разграждане по открит способ“ в с. Шишманци с цел тяхното оползотворяване.

Организирано е разделното събиране на строителни отпадъци от домакинствата на територията на Община Пловдив.

Община Пловдив има сключен договор за третиране на строителни отпадъци с фирма притежаваща документ по чл. 35 от ЗУО.

По данни от общинска програма за управление на отпадъците община Пловдив не разполага с инсталация за третиране на строителни отпадъци.

Производствени отпадъци

Към тази категория се отнасят отпадъците, генерирани от различни производствени дейности на територията на общината. Като структуроопределящи производства в последните години се оформят хранително-вкусовата промишленост, производството на обувки, а така също и някои ешелони на шивашката индустрия, производството на машини и оборудване; електро-, оптично и друго оборудване, металургия и метални изделия и др.

Количеството генерирани производствени отпадъци е с променливи характеристики през различните години. Същото се отнася и за състава им. Значителна част от отпадъците се оползотворяват, като се предават на специализирани фирми, а останалата част производствените отпадъци с неопасен характер се депонират.

Към категорията „Производствени отпадъци“ спадат и **утайките**, генерирани в пречиствателната станция за отпадъчни води на гр. Пловдив. Съгласно Програма за управление на дейностите по отпадъците от работата на ГПСОВ за 2015г. са генерирани 18 826 т. утайка със средна влажност 80,9%.

След преустановяване на работата на депото за неопасни отпадъци – утайки на ПСОВ – Пловдив, находящо се в землището на с. Катунца, общ.Садово, през 2009г. утайките се съхраняват на изсушителните полета /22 бр./, разположени на територията на ГПСОВ - Пловдив. За подхода към Депото е изградена защитно-охранителна дига /насипен тип/, ограда и денонощна жива охрана, поставени са указателни табели. По данни от Доклад за състоянието на околната среда през 2018г. на РИОСВ-Пловдив, в момента се извършва третиране на утайките с бактериален препарат, което намалява значително обема им и неприятните миризми. С „Биолайф” се третират новообразуваните утайки и утайки, които се съхраняват в ПСОВ, чрез авиоразпръскване, след обезводняването им с филтър – преси.

Опасни отпадъци

Събирането и третирането на опасните отпадъци, генерирани от промишлените предприятия се извършва от лицензирани фирми, с които са сключени договори.

Болничните отпадъци, формирани от лечебните заведения на територията на общината не представляват сериозен проблем. В годишния доклад на РИОСВ-Пловдив е указано, че лечебните заведения на територията, контролирана от РИОСВ, имат сключени договори с лицензирани фирми за предаване на отпадъците за последващо им третиране в автоклавни инсталации.

4.8.2 ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

Съгласно Публичен регистър на предприятията с нисък и висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от ЗООС на територията на община Пловдив към

настоящия момент има следните предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал:

- „СЕВИ ОЙЛ“ ЕООД, Инсталация за химическа преработка на горива, район „Южен“, ул. „Кукленско шосе“ №17 – нисък рисков потенциал; налични са веществата метанол, нефтопродукти и алтернативни горива със следните опасни свойства: P5в Запалими течности, E2 Опасни за водната среда в Категория Хронична опасност, Категория 2;
- КЦМ АД, производство на олово, цинк, кадмий, благородни метали и сплави на тяхна основа, ул. „Асеновградско шосе“ – висок рисков потенциал; налични са следните вещества с опасни свойства: Втечнени запалими газове, Ацетилен, Кислород, канцерогенни вещества или смеси, съдържащи тези канцерогенни вещества, при концентрации над 5 % от теглото: Нефтопродукти и алтернативни горива: Опасни свойства: H1 Остра токсичност, Категория 1, H2 Остра токсичност, Категория 2 и 3, P2 Запалими газове, P4 Оксидиращи газове, P5а Запалими течности, P5в Запалими течности, P7 Пирофорни течности и твърди вещества, P8 Оксидиращи течности и твърди вещества, E1 Опасни за водната среда в Категория Остра опасност, Категория 1, или Хронична опасност, Категория 1, E2 Опасни за водната среда в Категория Хронична опасност, Категория 2, O2 Вещества и смеси, които при контакт с вода отделят запалими газове, Категория 1
- „ОЙРОЛОГ ЕООД – ОЙРОШПЕД“ АД, ул. „Кукленско шосе“ №12 – нисък рисков потенциал; Дейностите, които се извършват на площадката обхващат: доставка и складиране на стока /вкл. препарати за растителна защита/, разтоварване на стоките с помощта на електрокари през товарни рампи в групов склад и разпределението им по отделните складови секции, съхраняване на препаратите за растителна защита; съхраняват се вещества със следните опасни свойства: P5в Запалими течности, E1 Опасни за водната среда в Категория Остра опасност, Категория 1, или Хронична опасност, Категория 1, E2 Опасни за водната среда в Категория Хронична опасност, Категория 2;
- ПЕТРОЛНА БАЗА-Пловдив, ул. „В. Левски“ №111-121 - висок рисков потенциал; извършва се приемане и пласмент на нефтопродукти (горива и добавки); налични са нефтопродукти и алтернативни горива със следните опасни свойства: P5а Запалими течности P5в Запалими течности;
- Пласментно-снабдителна база Пловдив, с оператор Лукойл България ЕООД, ул. „Васил Левски“ №121 – висок рисков потенциал; Дейностите и наличните вещества са класифицирани като поверителна информация;
- Склад за втечнени въглеводородни газове (IPO) с разтоварище, „Южна индустриална зона“, УПИ №X, кв.3, ул. „Кукленско шосе“ № 19В – нисък рисков потенциал; извършва се приемане, съхраняване и експедиране на газ пропан-бутан съхраняват се втечнени запалими газове, със следните опасни свойства: P2 Запалими газове;
- „Скорпио-46“ ЕООД, ул. „Васил Левски“ № 242 – нисък рисков потенциал; производство, съхранение и търговия на хлор-алкални продукти за дезинфекция на питейни води, съдове и повърхности, свързани с храненето и за избелване на памучни и ленени тъкани; на площадката е налично веществото хлор със следните опасни свойства: H2 Остра токсичност, Категория 2 и 3, P4 Оксидиращи газове, E1 Опасни за

водната среда в Категория Остра опасност, Категория 1, или Хронична опасност, Категория 1.

Съгласно писмо на РИОСВ-Пловдив с изх.№ОВОС-1463-2/19.07.2019г. само четири от изброените по-горе предприятия са действащи: Пласментно-снабдителна база на „Лукойл България“ ЕООД, „Сторидж Ойл“ ЕАД, „Скорпио-46“ ЕООД и „Булмаркет ДМ“ ЕООД.

Във връзка с горното е необходимо местоположението на тези предприятия/съоръжения да се съобрази в ОУПО от гледна точка осигуряване на съответните отстояния.

На територията на общината са налице предприятия и съоръжения, в които има налични опасни вещества по приложение №3 от ЗООС. Съгласно изискванията на чл.103 от ЗООС всеки оператор на съществуващо предприятие и/или съоръжение, в което са налични опасни вещества по приложение №3 на ЗООС, е длъжен да извърши класификация на предприятието и/или съоръжението в съответствие с критериите по приложение №3 и да документира извършената класификация.

В случая, упоменатите по-горе предприятия и/или съоръжения не се класифицират като такива с висок или нисък рисков потенциал, респективно нямат отношение към предвижданията на плана от гледна точка осигуряване на съответни безопасни отстояния.

4.9 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

4.9.1 Шум

Основните източници на шум на територията на общината са типичните източници, характерни за съвременните населени места – транспортните потоци на различните видове транспорт – шосеен, ж.п., въздушен и локалните източници на шум - промишлени, комунално-битови, спортни и други обекти.

4.9.1.1 Външен транспорт

Връзките на Пловдив с със зоната на активното му влияние, страната и чужбина се осъществяват чрез автомобилен, железопътен и въздушен транспорт. За тези връзки особено важно е разположението на Европейските транспортни коридори ЕТК-10, ЕТК-8 и ЕТК-9, чиито трасета се кръстосват в непосредствена близост до Пловдив.

- **Пътна мрежа**

В непосредствена близост, северно от общината, преминава автомагистрала „Тракия“ (А-1), която провежда европейските транспортни коридори ЕТК -8 и ЕТК-10.

През общината преминават частично 11 (10) пътя от Републиканската пътна мрежа и 9 общински пътя.

Републикански пътища

Участъците на пътища от републикански пътища с обща дължина 34,5 (?) км на територията на община Пловдив са следните:

- участък от Републикански път I-8 Граница Реп. Сърбия - Калотина - София - Пловдив - Свиленград - Капитан Андреево - граница Турция (16,8 км.). Провежда Европейски транспортен коридор ЕТК-9;
- последният участък от Републикански път II-56 Шипка - Павел баня - Брезово – Раковски - Калековец - п.в. "Пловдив изток" - п.в. "Рогош" – п.к. Асеновград (от км 94,9 до км 100,1 - 5,2 км.);
- последният участък от Републикански път II-64 Карлово - п.в. "Труд" - Пловдив (от км 50,4 до км 54,5 - 4,1 км.);
- началният участък от Републикански път II-86 (Пазарджик - Пловдив) - Асеновград - Бачково - Смолян - Рудозем - граница Гърция (от км 0 до км 7,7 - 7,7 км.);
- последният участък от Републикански път III-375 (Пазарджик - Пещера);
- последният участък от Републикански път III-606 (Пирдоп - Розино);
- началният участък от Републикански път III-862 Пловдив - Първенец - Лилково – Михалково (от км 0 до км 0,7 - 0,7 км.);
- участък от Републикански път III-8601 (Пловдив - Асеновград) КЦМ -летище Пловдив;
- началният участък от Републикански път III-8602 Пловдив - Кричим (от км 0 до км 0,9 - 0,9 км.);
- началният участък от Републикански път III-8604 Пловдив - Белащица - хижа „Здравец" - Студенец - Бяла черква - Косово - (Бачково -Хвойна);
- началният участък от Републикански път III-8606 Пловдив - Брестник – Куклен.

Общински пътища

Общинските пътища в обхвата на общината са 9:

- PDV1154 /III-805, п.к.I-8-Бенковски/-граница общ.(Марица-Пловдив)-Пловдив;
- PDV1161 /II-56/-п.в. Рогош-граница общ.(Марица-Пловдив)-Пловдив;
- PDV1190 /I-8/-Пловдив-граница общ.(Пловдив-Родопи)-Ягодено-Граница общ.(Родопи-Садово)-Катуница-Болярци-Граница общ.(Садово-Асеновград)-Избеглии-/PDV1011/;
- PDV1191 /I-8/-Пловдив-граница общ.(Пловдив-Марица)-Войводиново-/II-56/;
- PDV1192 /II-86, п.к. Белащица-п.к. Крумово/-Пловдив;
- PDV1193 /II-86, п.к. I-8-Пловдив, кв. Прослав/-Пловдив;
- PDV1194 /II-86, кв. Прослав - п.к. Марково/-кв. Коматеве –Пловдив;
- PDV1195 /II-86, п.к. Перушица-Пловдив, кв.Коматеве/-Пловдив,кв.Прослав-/PDV1193/;
- PDV1196 /II-86, кв. Коматеве -п.к. Белащица/-Пловдив.

● **Железопътна инфраструктура**

Железопътни линии

Железопътен възел Пловдив обхваща множество релсови линии, гари и съоръжения на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (НКЖИ). Разположен е на магистралната ж.п. линия Калотина-София-Пловдив-Свиленград. В ж.п. възела се включва и главна ж.п. линия Пловдив – Стара Загора-Бургас и второстепенни ж.п. линии към гари Карлово, Панагюрище, Скуtare.

Магистралната трансевропейска ж.п. линия преминава през самия град, разполовявайки го и заедно с р. Марица, са определящи по отношение формираните линейни структури в града.

През територията на общината преминават или започват от нея няколко участъка от железопътната мрежа на страната с обща дължина 39.6 км.

- ⊖ Железопътна линия № 1 София – Пловдив – Свиленград (участък от 11.4 км.). Линията е двойна, електрифицирана и представлява „железопътна магистрала“;
- ⊖ Железопътна линия № 8 Пловдив – Стара Загора – Карнобат – Бургас (участък 7.3 км.). Линията е железопътна магистрала, двойна и електрифицирана;
- Железопътна линия № 82 Пловдив – Филипово – Дол. махала – Карлово (участък 8.3 км); Линията е I-ва категория;
- ж.п. линия Филипово – Скуtare; (участък от 10 км.). Линията е I-ва категория;
- Железопътна линия № 81 Филипово – Панагюрище (участък 2.6 км.). Линията е II-ра категория;
- Железопътна линия Пловдив–Крумово–Асеновград (у-к ? км). Линията е II-ра категор.

Освен железопътните линии, на територията на града има и *специални железопътни връзки*. Те са били предназначени за обхождане на централния градски железопътен диаметър (Централна гара – гара Филипово), в случай на непредвидени обстоятелства. Те са т.нар. „отвързани трасета“, тъй като в местата на вливане липсват железопътни стрелки.

Железопътни гари

- Гара Пловдив - приемното здание на гарата разполага с необходимите служби и помещения за обслужване на пътниците: чакалня, тоалетни, билетни каси, багажно отделение, колетно отделение, бюфет, павилиони, медицински пункт, информационна система и др.
- Гара Филипово - разположена е в северната част на града. От гарата водят началото си железопътни линии за Карлово, Панагюрище и Скуtare (Бургас), връзка за товарна гара и множество индустриални железопътни клонове за Северна производствена зона.
- Гара Тракия - намира се в източната част на града. Основното предназначение на гарата е да обслужва пътниците от и за жилищен комплекс Тракия.
- Товарна гара Пловдив (Сточна гара) - намира се между пътническата и разпределителна гара Пловдив. Не изпълнява функции, свързани с ж.п. обслужването.
- Товарна гара Филипово - намира се югоизточно от гара Филипово. Включва разтоварища и коловози.
- Разпределителна гара Пловдив- най-големият експлоатационен пункт в системата на железопътния възел. Предназначен е за композиране, разкомпозиране и прекомпозиране на товарни влакове и местна дейност за обслужване на товарополучателите. Състои се от два парка на коловозното развитие, разположени последователно в посока от Пловдив към пост „Кръстовище“. От 1988 година в разпределителната гара работи система за комплексна автоматизация.

Железопътно стопанство и поделения

- Локомотивно депо Пловдив - намира се южно от пътническата гара; предназначено е за гариране, екипиране и ремонт на локомотиви и електрически мотриси.

- Депо за пътнически вагони - намира се южно от двойната ж.п. линия Пловдив – пост „Кръстовище” и е паралелно на нея.
- Депо за товарни вагони - намира се срещу пътническото депо и е между коловозите на разпределителната гара и двойната железопътна линия за пост „Кръстовище”.
- Индустриални железопътни клонове- лошо състояние на коловозите и голям брой запустели железопътни клонове; обслужва незначителен брой клонопритежатели.

• Въздушен транспорт

Въздушният транспорт на територията на община Пловдив се осъществява през летище Пловдив, което е една от петте международни аерогари на страната. Намира се на територията на община Родопи, на 12 км. югоизточно от границите на град Пловдив. Летището е централно разположено в Южна България и е между четири гранични пункта – с Турция, Гърция, Македония и Сърбия.

Летище Пловдив разполага с една бетонна писта с дължина 2 500 м. и ширина 45 м., която позволява кацане и излитане на всички типове пътнически самолети, опериращи в момента с изключение на Boeing 747 Jumbo Jet и наскоро въведения в търговска експлоатация Airbus A380. Перонът на летището е с дължина 800 м., ширина 112 м. и 14 самолетни стоянки.

Пътническият терминал е с обща закрита площ 6750 кв.м., капацитет за обработка на 1000 пътници в час-пик и годишен капацитет 500 000 пътника.

Летището развива и карго-дейност и притежава капацитетът за 30 тона карго на час.

4.9.1.2. Комуникационно-транспортна система на град Пловдив

Формирането на комуникационно-транспортната система на Пловдив е резултат от историческото развитие на града и неговата функционално-пространствена структура, както и от местоположението му на международните трасета посока Изток-Запад и на регионалните национални връзки Север-Юг.

• Улична мрежа

По ИОУПО, общата площ на уличната мрежа е 651,61 ха., разпределена по административни райони както следва:

Таблица 16 Площи на уличната мрежа по райони

	Район	ПУМ*	ОУМ**
1	Северен	22.44 ха	100.86 ха
2	Централен	37.07 ха	127.19 ха
3	Източен	8.63 ха	60.66 ха
4	Тракия	15.77 ха	62.26 ха
5	Южен	72.92 ха	75.52 ха
6	Западен	2.99 ха	66.30 ха
	Общо	***157.82 ха	492.79 ха
* първостепенна улична мрежа			
** Обслужваща/второстепенна/ улична мрежа			
*** Площта е по опорния план към ОУПО'2007			

Първостепенна улична мрежа /ПУМ/

Формирана е от историческото развитие на града първоначално като линейна спрямо р. Марица, а впоследствие, с входно-изходните артерии, се е оформила и като радиално-растерна. Общата дължина на ПУМ е 162.44 км.

Първостепенната улична мрежа на града включва:

- улици II-ри клас (градски магистрали) с обща дължина 40.68 км.
- улици III-ти клас (районни артерии) - те са основната част от уличната мрежа, която осигурява локалните транспортни връзки между отделните градски части и провежда движението до по-висок клас улици. Общата им дължина е 70.0 км., като са разделени на IIIа клас – 22.7 км. и IIIб клас – 47.3 км.). Третокласните улици са основен носител на МОПТ в града.
- улици IV-ти клас (главни улици) - обща дължина около 52.0 км. Те обслужват главния градски център и вторичните центрове, съвместно с районните артерии.

За гр. Пловдив, плътността на ПУМ към 2012 г. е 3.0 км/кв.км, като дължината на ПУМ е 162.44 км., а територията в регулация е 54.11 кв.км. В дължината на ПУМ не е включен околоръстният пръстен III 864. Като се има предвид, че нормативно плътността трябва да бъде от 3 до 5 км/кв.км, тази на Пловдив лежи в долния край на норматива. Това означава, че мрежата е неразвита за нуждите на съвременния град.

Анализът на качествените характеристики на ПУМ изявява следните констатации:

- основните трасета на първостепенната улична мрежа, в по-голямата си част около централната зона на града, са целодневно претоварени с транспортни потоци. Пиковото натоварване на първостепенната мрежа се е увеличило значително и категорично е затвърден пиковия интервал - 17-18 часа. При това, докато през 2005 година разликата между сутрешния пик 8-9 часа и следобедния пик 17-18 часа е била около 6 %, то през 2015 г. разликата е около 14 %.
- пропускателната способност на първостепенната улична мрежа в града е изчерпана и се получават систематично големи задръствания по кръстовищата – сутрин, около обяд и късния следобед, въпреки извършеното през последните години разширение на определени трасета на главни артерии. Налице е тенденция за непрекъснато нарастване на интензивността на транспортните потоци по ПУМ. За периода 2005 – 2015 година това нарастване средно годишно е 1.2 %.
- през същия период не са предприети действия за реализация на предвидените от ОУПО'2007 нови трасета на първостепенната мрежа, не е построена нито една нова улична отсечка. Отделните части от вече изградени трасета, все още не са включени и до момента не работят съвместно като мрежа, поради липсата на някои пробиви и недобрата организация на движението.
- основни трасета от първостепенната улична мрежа технически не отговарят на функционалното си предназначение.
- всички трасета на МОПТ преминават през Централната градска част и липсва по-мощна превозна система, която да служи за разпределител и около която те да се обединят. Лип-

сват и основни прекачни пунктове на системата на масовия градски транспорт, които да съвместят основните пътникопотоци.

Второстепенна улична мрежа

Площта на второстепенната улична мрежа е 492.79 ха., а общата ѝ дължина – 528.76 км. Второстепенната улична мрежа включва улици V-ти и VI-ти класове, които директно обслужват прилежащите жилищни и производствени зони и отвеждат автомобилното движение до улици от по-високи класове.

• **Масов обществен пътнически транспорт (МОПТ)**

Вътрешноградски обществен транспорт

Автобусен транспорт

Градските превози по маршрутни линии с автобуси са с най-голям дял в транспортното обслужване на населението. Маршрутните линии са 29, с обща двупосочна маршрутна дължина 730.41 км. В рамките на едно денонощие през 2015 г. автобусния транспорт осигурява превозването средно на 160 000 пътници.

Силно са развити допълнителните маршрутни линии - 7 броя, което заедно с редовните 29 линии прави много висока степен на дублиране вкл. и с регионалните и републикански схеми. Това е и сериозна причина транспортните средства на масовия обществен транспорт по редовните маршрутни линии да пътуват с ниско уплътнение на превозния капацитет, което определя нисък коефициент на използване на наличната пътническа вместимост на ПС. За Пловдив той е едва 0.13 при 0.37 за София.

Решението на проблемите на масовия обществен транспорт се възлага на проекта „Интегриран градски транспорт” в частта му „Оптимизация на маршрутите и спирките на Транспортната схема на МОПТ-Пловдив”, като оптимизацията включва и внедряването на управляващата система „ЕСУ-МОПТ с GPS контрол”.

Маршрутни таксите

Пловдив има 45 бр. маршрутни таксите, които покриват 10 линии и се налагат като предпочитан транспорт.

Таксиметров транспорт

Броят на таксиметровите автомобили в Пловдив е 2150. Нерешен е проблемът с такси–стоянките по първостепенната улична мрежа, особено тези, разположени в зоната на спирките за масовия обществен транспорт.

Извънградски обществен транспорт

В град Пловдив има три основни пункта, от които тръгват и пристигат извънградските автобусни маршрути – автогарите „Юг”, „Родопи” и „Север”. Автогарите са с добри връзки с маршрутите/спирките на градския обществен транспорт. Конкретните пътникопотоци за и от околорадската зона са много интензивни и са проучени със специализирано изследване. Те

са от порядъка на 13 000 лица на денонощие и се разпределят по цел на пътуването както следва:

- ежедневни пътувания с цел „Труд” – 8 012 бр.
- ежедневни пътувания с цел „Образование” – 2 864 бр.
- ежедневни пътувания с цел „Услуги и други” – 2 558 бр.

• Организация на движението

Действащата организация на движението в града е въведена въз основа на Генерален план за организация на движението (ГПОД). Този план е реализиран в голяма степен особено в частта му :

- синя зона за платено кратковременно паркиране,
- знаково стопанство в града.

Сепарирано е движението на товарните моторни превозни средства, като централната зона на града е освободена от тях. Въведени са и скоростни режими по отсечките на уличната мрежа на града. Тъй като ГПОД е оперативен план, предстои изготвянето на нов план за следващия планов период.

• Паркиране и гариране

В община Пловдив към 2015 г. проблемът с паркирането, както в повечето български градове е особено изострен. Основната причина той да се задълбочава е неизграждането на предвидените паркоместа (по конкретни разработки в ПУП-ПРЗ). С особена острота проблемът с паркирането стои в ЦГЧ. В нея, въз основа на Генералния план за организация на движението (ГПОД), е въведена Синя зона за платено кратковременно паркиране.

По данни от ГПОД в града има 153 000 домакинства или на всяко домакинство се падат по 1.45 автомобила. Данните по райони са:

Таблица 17 Разпределение на броя автомобили и паркоместа

Район	Население Брой (по ГПОД)	Площ ха	Паркоместа брой	Автомобили брой	Автомобили на едно паркоместо
Централен	75 629	858	7 550	49 764	6.59
Източен	54 009	657	4 780	35 538	7.43
Западен	35 713	664	5 220	23 499	4.50
Северен	47 365	1 408	6 635	31 166	4.70
Южен	70 093	922	5 620	46 121	8.21
Тракия	55 344	931	11 670	36 416	3.12
Общо за града	338 153	5 440	41 475	222 505	5.36

От посочените данни ясно се вижда, че положението с паркирането в града е много лошо. Средно на 5.36 автомобила се пада едно паркоместо. Всички останали паркират по улици, градинки и пешеходни зони. В същото време има райони, където ситуацията е по-зле, като най-лошо е положението в район "Южен", където на 8.2 автомобила се пада едно паркоместо.

• Велосипедно движение

Пловдив разполага с добре развита велосипедна мрежа, която обхваща почти всички градски райони. Общата дължина на изградените велосипедни алеи е 48 км., като в процес на изграждане са още 12 км. Градът разполага с 690 велостоянки.

4.9.1.3 Нива на шум

Граничните стойности на нивото на шума за различните територии и зони са регламентирани в Наредба №6 за показателите за шум в околната среда (МЗ, МОСВ, ДВ. бр.58/2006 г.) и са дадени в следващата таблица.

Таблица 18 Гранични стойности на нивата на шум за различните територии

№	Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шум, dBA		
		ден	вечер	нощ
1.	Жилищни зони и територии	55	50	45
2.	Централни градски части	60	55	50
3.	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5.	Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	65
6.	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9.	Зони за научно-изследователска и учебна дейност	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

По експертна оценка, в аспекта на шумовото натоварване, общинската територия принадлежи към тези, чието население е застрашено от наднормени шумови нива. Конфигурацията на пътната мрежа предполага в определени участъци наднормено акустично натоварване, особено в централната градска част.

Шумовите характеристики на потока на разстояние 7,5 m. от оста на близката лента за движение, в зависимост от класа на пътя са :

- II клас – в граници 65÷70 dBA при разрешена скорост 80 km/h;
- III клас – в граници 60÷65 dBA при разрешена скорост 60 km/h;
- IV и V клас – до 60 dBA в зависимост от конкретното натоварване и скорост на движение.

Съгласно актуализацията на Стратегическата карта на шум на агломерация Пловдив, 2017г., основен източник на шум за населението остава **автомобилния трафик** - 77% от населението на Пловдив е изложено на нива на шум от автомобилен трафик над граничните стойности за L24, а 73% – над граничните стойности за Lнощ. Същевременно, 98% от детски, лечебни, учебни, научноизследователски заведения и обществени сгради са изложени на нива на шум над граничните стойности за всички показатели.

Много по-малко е влиянието на шума от **железопътния трафик**. Само 0,13% от населението е изложено на нива на шум над граничните стойности за L24, а 0,69% - над граничните стойности за Lнощ. По отношение обектите, подлежащи на усилен шумозащита и обществените сгради – 30% са изложени на нива на шум от железопътен трафик над граничните стойности за L24, а – 35% - над граничните стойности за Lнощ.

Направените изчисления за **въздухоплавателните средства** показват, че нивата на шум, които достигат до жилищните територии на агломерация Пловдив са в диапазона 0 – 27 dB(A), което е под граничните стойности за нива на шум в околната среда. Липсата на влияние от този вид източник може да бъде обяснено с отдалечеността на летище Пловдив от жилищните територии на град Пловдив.

Промислените източници на шум не оказват неблагоприятно влияние върху акустичната среда на град Пловдив. Този факт може да бъде обяснен с тяхното локално действие и разположението им предимно в промишлените зони на града.

От данните, получени в резултат от общата Стратегическа карта, отчитаща шумовите нива в резултат на влиянието на всички източници на шум на територията на агломерация Пловдив е видно, че 45 % от населението на Пловдив е изложено на нива на общ шум над граничните стойности за L24, а 85% – над граничните стойности за Lнощ.

По отношение обектите, подлежащи на усилен шумозащита и обществените сгради – 83% са изложени на нива на шум от всички източници над граничните стойности за L24, а 96% - над граничните стойности за Lнощ.

По данни от Годишен доклад за шумовото натоварване в гр. Пловдив през 2017 год., изготвен от РЗИ-Пловдив, разпределението на регистрираните шумови нива на територията на града по диапазони е както следва:

Таблица 19 Разпределение на регистрирани шумови нива в града за 2017 г.

Град	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)	над ГС*
Пловдив	45	0	1	7	36	1	0	0	33
ГС* - гранична стойност									

Данните в горната таблица показват, че:

- Не са регистрирани средни шумови нива в диапазоните 78-82 dB(A), над 82 dB (A) и под 58 dB (A).
- Шумови нива в диапазона 73-77 dB(A) са регистрирани в 1 пункт (2.22%) - в зони с интензивен автомобилен трафик и ЖП транспорт:
 - пункт №7, разположен на бул. „Цар Борис III Обединител”, Гарнизонен стол – 72,7 dB(A);

Максимално измереното ниво на шум е 72,9 dB (A) в пункт №7, територия подложена на въздействието на интензивен автомобилен трафик, минималното е 72.4 dB(A) и е отчетено в пункт № 23 – територия подложена на въздействието на ЖП транспорт. Отчетените през десетгодишния период нива в пункт № 7 винаги са били над граничните стойности за зоната.

На база анализ на данните за процентното разпределение на регистрираните шумови нива в периода 2008 – 2017 г., в годишния доклад за шума са направени следните констатации (стр.8):

- Като положителен ефект от предприетите мерки можем да посочим и тенденцията за намаляване на относителния дял измерени стойности в диапазона 73 - 77 dB(A) в сравнение с предходни години;
- За шумовите нива в диапазона 68-72 dB(A) се наблюдава тенденция за повишаване на стойностите на еквивалентния шум. През периода на мониторинга в града се извършваха много строително - монтажни дейности и в почти всички пунктове се наблюдаваше нетипично структуриране на транспортните потоци;
- В диапазона 63-67 dB(A) се наблюдава намаление в процентното съотношение на шумовите нива спрямо предходната година (2016 г.);
- В диапазона 59-62 dB(A) не се наблюдава промяна в стойностите на нивата на шум;
- През периода 2008-2017 г. не са отчетени стойности на нива в шумовите диапазони 78-82 dB(A) , над 82 dB(A) и под 58 dB(A).

Съгласно Годишен доклад на РИОСВ-Пловдив за състоянието на околната среда, основните източници на шум в границите на гр. Пловдив са средствата за транспорт – леки и товарни автомобили, масов градски транспорт, ж.п. транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са по-голямата част от улиците и булевардите в града и входно-изходните направления. Особено неблагоприятно влияние върху акустичната среда оказва движението по павираните булеварди на града. Въздействие оказват и локалните източници на шум свързани с извършването на различни дейности – работилници, търговски центрове, хипермаркети и др. С по-ниски нива на шум се характеризират отдалечените от центъра жилищни квартали, а най-благоприятни са зоните с обилно озеленяване и липса на транспортна активност, каквито са градските паркове.

През 2018 г. в годишния график за контролни измервания на РИОСВ-Пловдив са включени 6 обекта, като два от тях са в община Пловдив – „Дружба Стъкларски Заводи“ АД, инсталация за производство на опаковъчно стъкло, площадка гр. Пловдив и „Мебелор“ ООД, гр. Пловдив, Фабрика за производство на корпусна мебел. Не са установени превишения на граничните стойности за шум в околната среда.

През 2018 г. са извършени 4 броя проверки на обекти във връзка с постъпили сигнали и жалби за наднормени нива на шум в околната среда, а именно:

- "Джордимекс Комерсиал" ЕООД, гр. Пловдив, цех за производство на пластмасови чаши. Не са констатирани нарушения.
- Проведени контролни измервания по сигнал в магазин Билла, гр. Пловдив, ул. Черешово топче 4. Не са констатирани нарушения.

- Фабрика за производство на корпусна мебели на Мебелор ООД, гр. Пловдив. От страна на оператора са изпълнени предвидените мерки и дейности по обезшумяване на аспирационната система, служеща да обезпрашава работните участъци. След изпълнението на мерките за обезшумяване на възлови участъци, са проведени контролни измервания на нивата на шум, излъчвани в околната среда от фабриката, с цел установяване на степента на съответствие с установените норми. Не са констатирани превишения на нормите за шум в околната среда.
- „Колиант“ ЕООД, гр. Пловдив, бул. Дунав 194А, комплекс Русалка, участък за сглобяване на ЖП релси. Не се извършва дейност по сглобяване на ЖП релси в обекта.

Като цяло, съществуващият шумов режим на ниво община се характеризира с преобладаване на шумовете от транспортни източници. Като пространствено разпределение, високи шумови нива са характерни за централната градска част, намаляващи по посока периферията на града. По периода, най-високи са шумовите нива в началото и края на работните дни и началото и края на почивните и празнични дни.

4.9.4 Други вредни физични фактори

В категорията „други вредни физични фактори“ принадлежат електромагнитното и топлинно замърсявания, радиоактивни въздействия, вибрации. Като правило, източници на електромагнитни полета са радиопредавателите на къси, средни и дълги вълни, частните радиостанции на УКВ, телевизионни предаватели и ретранслатори, подстанции за високо напрежение – открити и закрити, електропроводи, трафопостове, захранващи жилищни квартали, късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др., радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки, лични системи за комуникации (радиолюбителски предаватели). За посочените предаватели не е определяна хигиенно-защитна зона спрямо жилищната и работната среда. Не съществува информация доколко интензитета на РЧ полетата е в границите или над нивата на пределно допустимото ниво (ПДН) – 3 V/m за жилищни квартали и 60 V/m за работна среда (БДС 14525 и Наредба № 9 от 1991 г. на МЗ).

Източниците на ЕМП не са предмет на наблюдение и контрол както по време на проектирането и изграждането, така и при експлоатацията им.

По данни на Годишния доклад за състоянието на околната среда, няма наднормено въздействие на други вредни физични фактори върху околната среда.

Към 12.12.2017г., най-голям брой обекти, източници на нейонизиращи лъчения - базови станции на мобилни оператори са регистрирани на територията на община Пловдив – общо 235.

В доклада за резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращи лъчения като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, обхванати от РЗИ Пловдив, 2017г., е посочено, че се спазват изискванията на Наредба № 9 от 14.03.1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти при въвеждането на обекти източници на нейонизиращи лъчения в експлоатация.

Съгласно ПООС 2014-2020, радиационният гама фон в община Пловдив е в границите на характерните за страната фонове стойности. Не се наблюдават повишавания на специфичните активности на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух на град Пловдив и стойностите са сходни с измерените през предходната година.

4.10 НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

4.10.1 Територии и обекти със статут на недвижими културни ценности

Понастоящем, под юридическа защита с различни режими за опазване по Закона за културното наследство (ЗКН) е поставена компактна територия в обхвата на централното градско ядро, обединяваща осем групови недвижими културни ценности и охранителните им зони. В нея са включени и преобладаващата част от единичните недвижими ценности на града от всички научни и културни области, общо над 700, включително пет обекта на парковото и градинското изкуство и охранителните им зони.

- Групови недвижими културни ценности

- Историческа зона “Филипопол-Тримонциум-Пловдив”.

Статутът на зоната е „групов археологически и архитектурно-строителен паметник на културата и паметник на урбанизма и културния пейзаж“. В границите на зоната са включени долупосочените групови недвижими културни ценности (ГНКЦ), в т.ч. „Старинен Пловдив“ и ансамбли, обектите на градинското и парковото изкуство и охранителните им зони:

- *“Старинен Пловдив”*- „архитектурно-музеен резерват“, по-късно – „архитектурно-исторически резерват“. За територията му действа и приета от Общинския съвет на Пловдив *„Концепция за устойчиво развитие на Архитектурно-историческия резерват “Старинен Пловдив”*. Тъй като в новия ЗКН липсва класификация на ГНКЦ „архитектурно-исторически резерват“, в приложението към чл. 50, ал. 3 от закона „Списък на археологическите резервати“, под № 30 е включен „Античен град Филипопол и Старинен Пловдив“. До момента не са провеждани законоустановените процедури за определяне на режими за опазване на резервата, нито за класифициране по смисъла на чл. 48, т. 2 от ЗКН на архитектурно-градоустройствената структура на Старинен Пловдив, която не е археологическо наследство;

- ГНКЦ *„Капана”* – статутът е определен с решение на НСОПК, протокол №13/02.11.1998 г., одобрен от Министъра на културата.

- *Други ГНКЦ* - общо 6 групови археологически и архитектурно-строителни НКЦ в обхвата на историческата зона, определени с решението по т. 2 от протокол № 5/22.05.2000 на НСОПК.

Парково и градинско изкуство.

Със статут по ЗКН като обекти на парковото и градинското изкуство са градина „Цар Симеон“, Градска градина, като елемент на групов НКЦ, незастроените части на Данов хълм и на Хълма на освободителите (с охранителни зони), както и уличното озеленяване по бул. „Руски“ и ул. „Иван Вазов“.

За историческа зона „Филипопол-Тримонциум-Пловдив“, като част от режима за опазване са приети „общи“, но и „детайлизирани“ предписания. Приети са и предписания за опазване на

ГПК (сега ГНКЦ) „Капана“. Режими за опазване са определени за НКЦ на градинското и парковото изкуство.

Останалите ГНКЦ и охранителни зони в границите на историческата зона предписания не са приети по законоустановения ред.

- **Единични недвижими културни ценности**

Единичните недвижими културни ценности представляват безценно богатство на града, не само поради значителния им брой и темпоралната принадлежност (Праистория, Античност, Средновековие, Османски период, Възраждане, периода след Освобождението – „ново и най-ново време“), но и поради видовото разнообразие и висока културна и научна стойност и обществена значимост.

По отношение научната и културна област, в регистъра са включени археологически, архитектурно-строителни, исторически и художествени единични НКЦ. Част от тях принадлежат едновременно на повече от една научна и културна област.

По отношение културната и научна стойност и обществена значимост, недвижимите културни ценности с категория „национално значение“ са 45 обекта (в т.ч. архитектурно-строителни, исторически и художествени, показани в табличен вид в приложенията към настоящия доклад), както и всички археологически ценности; категория „местно значение“ – 91 обекта от всички научни и културни области; категория „ансамбловое значение“ – общо 243 архитектурно-строителни НКЦ; категория „за сведение“ – общо 29 архитектурно-строителни НКЦ.

Все още не за всички обекти на НКН - както за ГНКЦ, така и за ЕНКЦ - е определен окончателен статут и конкретни режими за опазване.

4.10.2. Културни маршрути

Тематични туристически културни маршрути в рамките на града са утвърдени с решение № 261, протокол № 11 от 12.07.2007 г. на Общински съвет-Пловдив. Те се основават на проект „Културно-исторически маршрути – Пловдив“, представен от СНЦ „Български културни следи“, Пловдив и Център за Художествена Консервация в Уилямстаун, Масачузетс, САЩ. Проектът е реализиран съвместно с Община Пловдив през 2008 – 2009 г. Туристическите маршрути са тематично обособени като: „Античност“, „Средновековие“ и „Възраждане“. Трите маршрута включват общо 25 културно-исторически забележителности, които са характерни за съответните исторически епохи.

4.10.3. Движимо и нематериално културно наследство

Дейностите, свързани с изучаването, опазването, социализацията и популяризацията на движимо наследство, както и други дейности, свързани с културното наследство, културния живот и културния туризъм на гр. Пловдив се изпълняват от регионалните музеи и Градската художествена галерия, представени по-долу.

- Регионален исторически музей - съхранява около 62 500 културни ценности и поддържа постоянни музейни експозиции - „Българско Възраждане”, „Съединение на България 1885 г.”, „Българско книгоиздаване през втората половина на XIX и началото на XX век” и Музеен център за съвременна история с Постоянна изложба „Японската кукла” и зала за временни изложби;

- Регионален археологически музей - извършва научно-изследователска дейност, свързана с проучването, опазването и социализацията на археологическите обекти на територията на Пловдивска област като притежава, експонира и отговаря за опазването на над 100 000 движими културни ценности.

- Регионален етнографски музей - съхранява повече от 40 000 движими културни ценности, свързани предимно с традицията на населението в Пловдив и неговия културен и стопански хинтерланд, разпределени в шест фонда: „Селско стопанство”, „Занаяти”, „Тъкани и облекло”, „Мебели и интериор”, „Музикални инструменти и обреден реквизит”, „Фототека и произведения на изобразителното изкуство”. Експонирани са в Къща на Аргир Куюмджиоглу – НКЦ с категория „национално значение”.

- Регионален природонаучен музей - втори по големина и богатство музей в страната, който поддържа тематичните експозиции „Палеонтология, минералогия и петрография”, „Ботаника” „Безгръбначни”, „Аквариум”, „Морско дъно”, „Риби”, „Земноводни и влечуги”, „Птици”, „Бозайници”.

- Градска художествена галерия - включва над 7750 единици живопис, графика, скулптура, приложно изкуство и фотография, представени в общо пет експозиции, разположени в различни сгради в града.

Опазването и популяризацията на *нематериалното наследство* е част от дейността или предмет на конкретни проекти и на народните читалища, както и на ОИ „Старинен Пловдив”, Фолклорен ансамбъл „Тракия”, Регионална занаятчийска камара, Задругата на майсторите на народни художествени занаяти, Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство, ПУ „Паисий Хилендарски”, Съвет по туризъм – Пловдив, Фондация „Тракарт” 2000 и др.

Дейности в същата област изпълняват и други културни институти и организации в Пловдив, като Общински институт „Старинен Пловдив”, Районна библиотека „Иван Вазов”, Културен център „Тракарт” и др.

4.10.4. Туризъм

Пловдив е водеща дестинация за културен, исторически и събитийен туризъм. Към 2012 год. той е посещаван годишно от над 800 000 туристи и екскурзанти. Това му качество се дължи в голяма степен на богатството на туристическите и природни ресурси, както на града, така и на целия Тракийски регион.

Природни ресурси за развитието на туризма

Поради малката си територия, извънградските територии на общината не предлагат природни ресурси с притегателна стойност за туризъм. За сметка на това Пловдив е известен като „Града на тепетата”. Оценява се обаче, че те не се използват достатъчно като туристическа атракция. Въпреки, че са обявени за защитени територии със значителен брой редки видове не са

създадени инфраструктурни условия за показване на това разнообразие. Малкото атракции (напр. Детската железница) са малко използвани и трудно могат да се включат в цялостен туристически продукт.

От *водните ресурси* водеща е река Марица. Състоянието ѝ обаче не позволява да бъде използвана като актив за туризъм. Бреговете ѝ в рамките на града не са устроени за отдих и почивка. *Зелените площи* са един от най-притегателните елементи за големи групи хора. Имат се предвид тепетата като градски паркове, „Цар Симеоновата градина“ „Дондуковата градина“, Паркът за отдих и култура.

Антропогенни ресурси за развитието на туризма

Културно-историческото наследство е безспорно най-ценният ресурс на града за развитието на туризма и в частност на културния туризъм, по отношение на който Пловдив заема първото място в страната.

Съществуват обаче някои проблеми, свързани с реализацията на наследството като туристически ресурс. *По отношение на недвижимите културни ценности* в Общинския план за развитие е налице оценка за незадоволителното им състояние, което се отнася основно за най-значимите индивидуални и ансамблови НКЦ като физическо състояние и реставрация. Отчита се и липса на информационна и навигационна архитектура и неосигурена достъпност за хора с увреждания.

По отношение на движимите културни ценности, също в ОПР, се отчита консерватизма в дейността на музеите като основна причина за ограничената им посещаемост от туристите., т.е. непълната им реализация като ресурс за развитието на туризма.

Други ресурси за развитието на туризма

Събитиеен туризъм

Ежегодните събития са един от основните ресурси за развитие на туризма. В Пловдив през 2012 г. са се провели над 400 културни събития – фестивали, панаири, концерти, дни на изкуствата и мн. др. Най-много посетените от тях са:

- Нощ на музеите и галериите – септември - 60 000
- Есенен салон на изкуствата – 27 000
- Дефиле на младото вино - 18 000
- Лятна академия на изкуствата „Орфей“ - 18 000
- Фестивал на занаятите - 12 000
- Международен фестивал „Дни на музиката в Балабновата къща“, „Верди фестивал“, Международен фолклорен фестивал, Дни на литературата и книгата, Немски коледен базар - всеки по 1000
- Античен фестивал - 9 000
- Международен театрален фестивал „Сцена на кръстопът“ - 7 000
- Фестивал „Sound Of The Ages“ - 6 000
- Филмови нощи във Филипополис - 5 000
- Международен ден на музеите – май - 5 000

- Международни дни на фотографията - 5 000
- Национални есенни изложби - 5 000

Въпреки това се смята, че липсват мега-събития, които да привличат десетки хиляди посетители.

Ресурси за развитието на спортен туризъм

Пловдив разполага с множество спортни зали, съоръжения и други места за практикуване на по-голямата част от всички популярни спортове. Изградени са 7 спортни комплекса и стадиони, 7 спортни игрища, 9 плувни басейна, 3 тенис-корта и други. Ежегодно се реализират 45 разнообразни спортни събития и прояви, чиято посещаемост е неголям. Това дава основание за извода, че спортните ресурси - както зали и съоръжения, така и събития, свързани със спорта, не се използват пълноценно за развитието на спортния туризъм.

Ресурси за развитие на бизнес и конгресния туризъм

Един от най-важните ресурси за бизнес, конгресен и събитийен туризъм е Пловдивският панаир. През 2013 год. в него са проведени 31 международни изложения, а през 2012 год. Есенният технически панаир е бил посетен от 40 000 души. В залите на Панаира се провеждат много високопрофилни концерти и събития.

• **Туристическа инфраструктура**

Пловдив разполага със значителна леглова база – 6422 легла, разпределени по класове и видове, показани на долната таблица. Местата за настаняване от клас А възлизат общо на 4951 легла, от които 53.3% - в хотели 4-та категория, следвани от тези в 3-та категория – 37.7%. Местата за настаняване клас Б са общо 1430, от които почти половината са в семейни хотели.

Таблица 20 Места за настаняване

Видове места за настаняване	Обекти	Стаи	Легла
Места за настаняване клас А			
Хотели, в т.ч.:	71	2 872	4 951
Хотели 1-ва категория	5	92	146
Хотели 2-ра категория	8	173	270
Хотели 3-та категория	42	1 054	1 865
Хотели 4-та категория	15	1 544	2 649
Хотели 5-та категория	1	9	21
Общо места за настаняване клас А	71	2 872	4 951
Места за настаняване клас Б			
Семейни хотели, в т.ч.:	29	378	706
Семейни хотели 1-ва категория	2	16	26
Семейни хотели 2-ра категория	3	18	26
Семейни хотели 3-та категория	24	344	654
Хостели	1	10	20
Пансиони	1	5	11
Къщи за гости, в т.ч.:	16	122	169
Къщи за гости 1-ва категория	4	23	70
Къщи за гости 2-ра категория	4	36	70
Къщи за гости 3-та категория	8	63	129
Стаи за гости, в т.ч.:	77	247	503
Стаи за гости 1-ва категория	59	187	390
Стаи за гости 2-ра категория	9	21	38

Стаи за гости 3-та категория	9	39	75
Бунгала	2	7	21
Общо места за настаняване клас Б	126	769	1 430
Места за настаняване туристически			
Туристически учебен център	1	17	41
Общо места за настаняване туристически	1	17	41
Общо места за настаняване	198	3 658	6 422

Заведенията за хранене и развлечения също имат изключително голям капацитет. Местата в тях възлизат на 152 593, от които с най-голям относителен дял са ресторантите – 39%, следвани от питейните заведения – 20.3%, тези за бързо хранене и кафе-сладкарниците – по 14%.

4.11 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Материалните активи на общината обхващат съществуващите обекти на жилищния сектор; социалната инфраструктура; туристическа инфраструктура; транспортната инфраструктура; друга техническата инфраструктура; инфраструктурата за предпазване от предвидими природни бедствия.

4.11.1. Материални активи на жилищния сектор

Към 31.12.2017 г. на територията на общината има изградени 19 337 жилищни сгради с 153 566 жилища с обща полезна площ от 11 354 062 кв.м. От нея жилищната площ възлиза на 8 628 530 кв.м, което осигурява жилищен стандарт от 24.99 кв.м жилищна площ на човек.

4.11.2. Материални активи на социалната инфраструктура

4.11.2.1. Образование и обучение

- Детски градини - 65;
- Общообразователни училища – 64;
- Професионални гимназии и училища по изкуствата – 19;
- Университетски комплекси – 7;

4.11.2.2. Здравеопазване

- Кабинети на индивидуални лекарски практики за първична медицинска помощ – 185;
- Кабинети на групови лекарски практики за първична медицинска помощ – 10;
- Кабинети на индивидуални практики за първична дентална помощ – 121;
- Кабинети на групови практики за първична дентална помощ – 50;
- Кабинети на индивидуални лекарски практики за специализирана мед. помощ – 340;
- Кабинети на групови лекарски практики за специализирана медицинска помощ – 12;
- Кабинети на индивидуални практики за първична дентална помощ – 19;
- Диагностично консултативни центрове – 12;
- Многопрофилни болници за активно лечение – 15;
- Център по кожно-венерически заболявания – 1
- Център за психично здраве – 1;
- Комплексен онкологичен център – 1;
- Детски ясли – 23;

4.11.2.3. Социални дейности

- Дневен център за стари хора с капацитет 15 ч.;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца от рискови групи с капацитет 50 ч.;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за подкрепа на деца за развиване на умения за самостоятелен живот и превенция на рисково поведение с капацитет 40 ч.;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи с увреждания (мобилни услуги) с капацитет 20 ч.;
- Кризисен център за жени, жертви на домашно насилие с капацитет 9 ч.;
- Кризисен център за деца с девиантно поведение и деца в конфликт със закона с капацитет 12 ч.;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост с капацитет 10 ч.;
- Наблюдавано жилище с капацитет 6 ч.;
- Център за обществена подкрепа „За деца и родители“ с капацитет 70 ч.;
- Център за обществена подкрепа „Столипиново“ с капацитет 15 ч.;
- Дом за деца, лишени от родителска грижа, от I до XIII клас вкл., 3 бр. с общ капацитет 184 ч.;
- Дневен център за деца с увреждания 2 бр. с общ капацитет 79 ч.;
- Кризисен център за деца, жертви на насилие – 10 ч.;
- Център за работа с деца на улицата – 15 ч.;
- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост– 48 ч.;
- Дом за възрастни хора с физически увреждания– 80 ч.;
- Дневен център за възрастни хора с увреждания – 45 ч.;
- Преходно жилище за възрастни хора с умствена изостаналост – 15 ч.;
- Защитено жилище за възрастни хора с психични разстройства – 15 ч.;
- Дом за стари хора– 200 ч.;
- Център за временно настаняване– 10 ч.;
- Защитено жилище– 17 ч.;
- Наблюдавано жилище– 20 ч.;
- Приют за бездомни лица – 10 ч.;
- Център за социална рехабилитация и интеграция 2 бр. с общ капацитет 38 ч.;
- Социален учебно- професионален център– 110 ч.;
- Центрове за настаняване от семеен тип 3 бр. с общ капацитет 40 ч.;
- Звено „Майка и бебе“ – 9 ч.;
- Център за обществена подкрепа – 100 ч.;

4.11.2.4. Културни дейности

- Театри и културни клубове – 7;
- Открити театрални обекти – 3;
- Киносалони – 4;
- Лятно кино – 1;
- Музеи – 11;
- Художествени галерии – 6;
- Библиотеки – 1;

- Читалища – 12 (25);

4.11.2.5. Спорт

- Спортни зали – 13;
- Многофункционална зала – 1;
- Други покрити спортни обекти, вкл. физкултурни салони – 76;
- Стадиони – 7;
- Гребна база – 1;
- Картинг писта – 1;
- Други открити спортни обекти – 436;

4.11.2.6. Пощенско обслужване

- Централна пощенска станция -1;
- Пощенски клонове – 21.

4.11.3. Материални активи на транспортната инфраструктура

4.11.3.1. Пътна инфраструктура

- Участъци от републикански пътища I-ви клас – 1 с дължина 16.8 км;
- Участъци от републикански пътища II-ри клас – 3 с обща дължина 17.0 км;
- Общински пътища – 9 с обща дължина (?) км.

4.11.3.2. Градска улична мрежа

- Първостепенна улична мрежа – 162.44 км. с обща площ 157.82 ха;
- Обслужваща улична мрежа – 528.76 км. с обща площ 492.79 ха.

4.11.3.3. Инфраструктура на железопътния транспорт

- Железопътни линии – 5 (6) с обща дължина 39.6 (?) км.
- Пътнически железопътни гари – 3;
- Товарни железопътни гари – 1;
- Разпределителни гари – 1.
- Локомотивно депо – 1;
- Депо за товарни вагони – 1;
- Индустриални железопътни клонове – 100.

4.11.3.4. Въздушен транспорт

- Летище – 1.

4.11.3.5. Масов обществен пътнически транспорт

- Автогари – 3.

4.11.4. Материални активи на техническата инфраструктура

4.11.4.1. Водоснабдяване

- Пречиствателна станция за питейна вода – 1;
- Помпени станции – 5;
- Тръбни (сондажни) кладенци – 54;

- Довеждащи водопроводи, чугунени – 14 000 м.;
- Довеждащи водопроводи, стоманени – 20 324 м.;
- Довеждащи водопроводи, етернитови – 11 546 м.;
- Водоеми – 2 с общ обем 11 500 куб.м.;
- Разпределителна водопроводна мрежа – 585 368 м.

4.11.4.2. Канализация

- Канализационни колектори – 80 км.;
- Второстепенна канализационна мрежа – 390 км.;
- Дъждопреливни шахти – 2;
- Градска пречиствателна станция за отпадъчни води – 1.

4.11.4.3. Електроенергийна инфраструктура

- Топлоелектрическа централа – 1;
- Подстанция 220/100 kV - 1;
- Електропроводи високо напрежение 440 и 220 kV – 1 + 1 в строеж;
- Подстанции 110/20 kV – 11 + 1 в строеж;
- Електропроводи високо напрежение 110 kV – (?);
- Мрежа от електропроводи средно напрежение, въздушна – 80 999 м.;
- Мрежа от електропроводи средно напрежение, кабелна – 633 270 м.;
- Трансформаторни постове – 1 200;

4.11.4.4. Топлофикация

- Топлоелектрическа централа – 1;
- Отоплителна централа – 1;
- Когенерационна централа – 1;
- Топлопреносна мрежа – 170 км;

4.11.4.5. Газоснабдяване

- Преносен газопровод – 1;
- Газоразпределителни станции – 2;

4.11.5. Материални активи на инфраструктурата за предпазване от предвидими природни бедствия

- Земнонаситни предпазни диги – 2 x 1.520 км;
- Корекция на р. Марица от зидани/бетонни подпорни стени двустранно – 2 x 7.390 км.

4.12 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Проучването на здравното състояние на населението на общината е извършено чрез демографски показатели и сравнителна характеристика на здравните данни с показателите за цялата област Пловдив и страната. Проучени са основните демографски показатели отделно за населението на община Пловдив и общо за цялото население на страната.

Възрастовата структура на населението (данни от последното преброяване 2011г.) и разпределението по пол за община Пловдив, е “стационарен тип”, при най-широко представителство на населението в активна трудоспособна възраст и възраст над 65 години. Разпределението на населението по възрастови групи за община Пловдив е по-благоприятно от средното за страната (Таблицы №№21 и 22).

Таблица 21 Разпределение на населението на община Пловдив

Обект и признаци	Брой
Население на община Пловдив към 01.02.2011г.	683 027
от тях мъже жени	329 900 (48,3%) 353 127 (51,7%)
до 19 години 20-64 години над 65 години	124 898 (18,3%) 430 758 (63,1%) 127 371 (18,6%)

Таблица 22 Разпределение на населението на Република България

Обект и признаци	Брой
Население на Република България към 01.02.2011г.	7 364 570
от тях мъже жени	3 586 571 (48,7%) 3 777 999 (51,3%)
до 19 години 20-64 години над 65 години	1 352 857 (14,4%) 4 650 316 (63,1%) 1 361 397 (22,5%)

Обобщени са показателите детска смъртност, обща смъртност, раждаемост и естествен прираст за община Пловдив, област Пловдив и за цялата страна.

Показателите за **раждаемостта и общата смъртност** се различават значимо между населението на община Пловдив и това на цялата страна, като по-ниска е общата смъртност за населението на община Пловдив. Раждаемостта е със стационарни показатели за 2016, 2017 и 2018г., като тя е по-висока за общината спрямо тази за страната.

Естественият прираст като резултативен показател между двата основни демографски индикатора - раждаемост и обща смъртност, за тригодишния период е значимо по-благоприятен и с по-малки отрицателни стойности за населението на община Пловдив, както при сравнение с данните за област Пловдив, така и спрямо средните данни за страната, като последните указват за задълбочаваща се демографска криза на национално ниво /вж. долната таблица/.

Таблица 23 Демографски показатели за община Пловдив, област Пловдив и цялата страна

Година	Показатели на 1000 жители	Община Пловдив	Област Пловдив	Република България
2016г.	Раждаемост	10,0	9,5	9,2
	Смъртност	11,9	14,6	15,1
	Естествен прираст	-1,9	-5,1	-5,9

	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	3,2	6,1	6,5
2017г.	Раждаемост	9,9	9,6	9,1
	Смъртност	11,8	14,8	15,6
	Естествен прираст	-1,9	-5,2	-6,5
	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)	5,5	6,6	6,4
2018г.	Раждаемост	9,9	9,5	8,9
	Смъртност	11,8	14,7	15,5
	Естествен прираст	-1,9	-5,2	-6,6
	Детска смъртност до 1г. (на 1000 живородени деца)		7,9	5,8

Може да се обобщи, че към настоящия момент, **демографската характеристика** на общината е значимо по-добра от средната за страната, при отсъстваща неблагоприятна тенденция, но въпреки това с отрицателен естествен прираст. Въпреки повишаване интензитета на различни демографски процеси – естествено и механично движение на населението, понастоящем е налице запазване броя и структурата на населението в община Пловдив. Данните **не установяват** предпоставки за краткосрочна неблагоприятна динамика на демографския облик на общината.

Информативни в демографско и здравно отношение са данните за **смъртността по причини** от някои класове болести според МКБ-10 – един от косвените индикатори за здравния статус на населението. Информацията е налична общо за област Пловдив, в която се намира и община Пловдив, с население 51,9% (2018г.) от това на областта /вж. долната таблица/.

Класовете болести, които в най-голяма степен са свързани с факторите на жилищната среда са:

II клас: новообразувания;

IV клас: болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата;

IX клас: болести на органите на кръвообращението;

X клас: болести на дихателната система;

XI клас: болести на храносмилателната система;

XII клас: болести на кожата и подкожната тъкан;

XIV клас: болести на пикочно-половата система;

XVII клас: вродени аномалии.

Таблица 24 Умрели по причини за смъртта (класове болести), област Пловдив и страната (на 100 000 души от населението)

Клас болести	2016г.		2017г.		2018г.	
	Област Пловдив	България	Област Пловдив	България	Област Пловдив	България
Обща смъртност	1461,0	1509,3	1473,9	1551,6	1471,6	1544,9
II	295,6	242,6	300,3	246,3	303,4	248,6
IV	4,3	22,9	2,4	22,4	4,5	24,3
IX	953,9	988,5	966,0	1017,5	956,4	1004,2
X	32,9	62,1	24,5	64,5	28,4	69,3

XI	56,7	55,2	55,6	54,8	54,4	56,2
XII	1,0	0,8	1,5	0,8	0,7	0,7
XIV	9,2	20,7	8,2	21,9	6,9	21,9
XVII	2,1	1,7	2,2	1,5	1,5	1,4

Общата смъртност на населението от област Пловдив е по-ниска от средната за страната, включително по отношение болести на органите на кръвообращението и болестите на дихателната система. През периода 2016-2018г. смъртността е по-висока от средната за страната по отношение новообразувания. Основна причина за умиранията са болестите на органите на кръвообращението, които са 956,4 на 100 000 или 65.0% относителен дял. Показателя за страната за 2018 г. е съответно 1004,2 на 100 000 или също 65.0%. На второ място по причини за умирания са новообразуванията, които за област Пловдив са 265,5 на 100 000 (20,6% относителен дял). Следват болестите на храносмилателната и дихателна системи. На тези 4 класа болести се дължат 91.2 % от всички смъртни случаи в област Пловдив за 2018г.

Регистрираните **заболявания и заболяемостта**, според обръщаемостта за медицинска помощ към лечебните заведения, през 2017 г. са съответно 1558.7 и 777.3 случая на 1000 души от населението. В нозологичната структура на болестността водещи са болестите на дихателната система, които представляват 417.6 случая на 1 000 души (26.8%), следвани от болестите на органите на кръвообращението – 338.4 случая на х. д. (21.7%).

Данните за хоспитализираната заболеваемост на населението са налични за 2016г. и са представени в следващата таблица.

Таблица 25 Хоспитализирана заболеваемост на населението в област Пловдив

КЛАС ЗАБОЛЯВАНИЯ ПО МКБ-10		На 100 хил. души	Отн. дял %	ОБЩО ЗА СТРАНАТА На 100 хил. души
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	626,68	1,19%	698,38
II	Новообразувания	3 481,86	6,59%	2 321,92
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	470,24	0,89%	255,83
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	2 151,75	4,07%	943,39
V	Психични и поведенчески разстройства	482,43	0,91%	585,37
VI	Болести на нервната система	1 216,34	2,30%	1 003,27
VII	Болести на окото и придатъците му	1 711,41	3,24%	969,12
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1 011,11	1,91%	511,83
IX	Болести на органите на кръвообращението	6 774,55	12,82%	4 548,07
X	Болести на дихателната система	3 226,81	6,11%	2 985,06
XI	Болести на храносмилателната система	5 517,47	10,44%	2 835,09
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	1 349,59	2,55%	698,91
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	4 342,47	8,22%	1 712,14
XIV	Болести на пикочно-половата система	4 549,19	8,61%	2 260,58
XV	Бременност, раждане и послеродов период	2 367,69	4,48%	1 897,70
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	419,08	0,79%	319,72
VII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	182,32	0,35%	93,55

XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	644,53	1,22%	365,58
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	2 218,53	4,20%	1 773,35
XX	Външни причини за заболяемост и смъртност	-	-	-
XXI	Фактори, влияещи върху здравето състояние на населението и контакта със здравните служби	10 092,98	19,10%	4 907,98
Общо		52 837,03	100,00 %	31 686,80

В долната таблица са представени наличните данни за дейността на лечебните заведения за първична медицинска и дентална помощ за територията на община Пловдив.

Таблица 26 Брой по видове лечебни заведения (ЛЗ) за първична медицинска и дентална помощ – Община Пловдив

Видове лечебни заведения	2018г.
ИП ПИМП	193
ИП ПИДП	689
ГП ПИМП	10
ГП ПИДП	55

Първичната извънболнична медицинска помощ се осъществява от общо 203 практики за медицинска и 745 практики за дентална помощ. Осигуреността на населението на общината със специалисти в извънболничната медицинска помощ е над средната за страната и задоволява потребностите на населението.

Системата на **болничната помощ** в община Пловдив към 2018г. е представена в долната таблица.

Таблица 27 Система на болничната помощ в община Пловдив

Вид на болничното заведение	Брой на територията на община Пловдив	Общ капацитет (бр. легла)
Университетска болница	6	3437
МБАЛ (многопрофилна)	9	1136
СБАЛ (специализирана)	5	149
Специализирани центрове	4	529

С наличните 5251 болнични легла, степента на задоволеност с болнична инфраструктура на 1000 души от населението е висока - 15,3 легла. Тази фактическа висока задоволеност с болнични легла в общината следва да бъде коригирана, тъй като част от болничните легла се ползват от пациенти не само от съседните общини, а и от съседни области. В най-голяма степен това се отнася за университетските и специализираните болници.

5. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

5.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

Ако територията на Пловдив продължи да се развива и застроява без изменение на Общия устройствен план на общината от 2007 год., биха останали и съответно биха влияли неблагоприятно върху по-нататъшното развитие на града, проблемите, които са мотивирали Общинския съвет да вземе решение за обновяване на устройствената планова основа. Определени

жилищни територии ще продължат да се презастрояват, респ. да се влошават качествата на околната среда в тях. Недостигът на обществени озеленени площи ще продължи да се задълбочава. Открит ще остане проблемът с недостига на терени за детски ясли, детски и учебни заведения и за развитие на инфраструктура за масов спорт. Също така открити ще останат проблемите за теренно осигуряване на базата на бързо развиващото се висше образование, както и за локализиране на Голяма Концертна зала или Дворец на Културата със зали за 2 и 3000 места. Редица проблеми на комуникационно-транспортната система ще продължат да се изострят. Без необходимото устройствено осигуряване и осмисляне ще останат защитените зони по Натура 2000, учредени след 2007г., както и важни предвиждания на одобрения през 2013г. Интегриран план за градско възстановяване и развитие.

5.2 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ. ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.

Предварителният проект на ИОУПО съдържа картен материал, който представя пространственото разположение на предвижданията на плана, както и районите, в които тези предвиждания са насочени. По-долу е направен кратък анализ на характеристиките на някои компоненти на околната среда, които могат да бъдат подложени на въздействие.

По отношение на атмосферния въздух – това е един значително засегнат понастоящем компонент на околната среда, което се дължи основно на транспортното натоварване, производствените дейности, битовото отопление, селскостопанските дейности в близост до градската територия, дейностите върху открити площи с насипни материали. Програмата за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух, изготвена от община Пловдив, съдържа значителен обем от мерки, насочени към подобряване качествата на атмосферния въздух, чието изпълнение се контролира от общината и от контролните органи. Прилагането им в показва положителни резултати по отношение подобряване качествата на атмосферния въздух.

По отношение на повърхностните води, изливането на непречистени и недостатъчно пречистени води от промишлеността /предприятия които заустват непречистени или недостатъчно пречистени води в реката/, от бита, от транспорта (основно с масла и нефтопродукти от улиците при валежи), селскостопанската дейност в река Марица и прилежащите ѝ реки в рамките на общината и извън тях са довели до влошаване екологичното състояние на речните води.

По отношение на водоснабдяването:

- гр. Пловдив се водоснабдява главно от подземно водно тяло BG3G00000NQ018; водоизточниците имат ресурс да покрият нуждите от вода на населеното място, но в бъдеще е възможно да се появи недостиг от питейна вода;
- В ИОУПО е отразено, че генералното решаване на въпроса с преодоляване на евентуална криза с бъдещото водоснабдяване ще се осъществи с реализацията на проекта „Водоснабдяване на гр. Пловдив от язовирни води на каскада „Въча”.

По отношение на отпадните води:

- изградената колекторна мрежа на града не достига като капацитет, а с разширяването на града не достига и като покритие на новите урбанизирани територии.
- терените без канализация са незначителни, основно в регулацията на кв. Гаганица, незастроената територия на Младежки хълм.
- в конструктивно отношение колекторната мрежа е здрава, надеждна и слабо-водопронемлива. Въпреки доброто изпълнение на колекторната мрежа, тя е с 60-годишен експлоатационен период и е необходима съответната рехабилитация.

По отношение пречистването на отпадните води - ПСОВ:

- с първоначалния проект за изграждане на станцията не са предвидени и изградени съоръжения за отстраняване на азота и фосфора; изградена е по схемата за механично и пълно биологично пречистване на отпадъчните води; през годините е извършена реконструкция, модернизация и разширение на биологичното стъпало, на решетъчно стопанство и съоръженията за обезводняване на утайките.

По отношение на подземните води

Във връзка с реализиране на дейностите по заложените в ИОУПО устройствени условия за реконструкция и разширение на съществуващите водопроводни системи, с оглед намаляване до минимум загубата на питейни води, за изграждане и/или доизграждане на канализационни мрежи, за жилищно, промишлено, транспортно, курортно-рекреационно и друго строителство, за въвеждането на режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройство на територията и пр., територии и зони, които има вероятност да бъдат значително засегнати ще са:

✓ Територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация:

В изпълнение изискванията от Директива 2000/60/ЕС и Директива 98/83/ЕС за качеството на водите, предназначени за консумация от човека, транспортирани в Закона за водите:

- подземните водни тела, части от които попадат на територията на община Пловдив, описани по-горе, са определени като зони за защита на водите, от които се извлича вода за консумация от човека със средно денонощен дебит над 10 m³ или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека, съгласно чл. 7, т. 1 на Директива 2000/60/ЕС и чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите. Състоянието на зоните е добро. Екологични цели за опазване на околната среда на зоните са поддържане на доброто им състояние.

- учредени и предстоящи за учредяване санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване, посочени по-горе в табличен вид, в които нормативно са въведени ограничения и забрани за опазването им, съгласно чл. 119, ал. 4, т. 2 и ал. 5 от Закона за водите.

Необходимо е осъществяване на процедури за учредяване на СОЗ за посочените по-горе в таблица водоземни съоръжения без изградени СОЗ, съгласно изискванията в Наредба № 1/2007 г за проучване, ползване и опазване на подземните води и, понастоящем, в Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово

водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, впоследствие в Наредба за зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води по чл. 135, ал. 1, т. 6 от Закона за водите, изготвянето на която е предстоящо.

✓ **Води, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвими зони**

Съгласно Заповед № РД-146/25.02.2015 г. на МОСВ, в обхвата на община Пловдив като замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници са определени подземни водни тела BG3G000000Q013 и BG3G000000NQ018.

Територията на общината е определена като уязвима зона за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

На територията на общината пунктове за мониторинг на химичното състояние по Програмите за мониторинг на водите, утвърдена със Заповед № РД-182/26.02.2013 г, са:

- ПС-ПБВ с код BG3G000000NMP056 в подземно водно тяло BG3G000000NQ018;
- ТК №1 „Моведи“ с код BG3G00APRQPMP123 в подземно водно тяло BG3G000000NQ018.

Територии, свързани с опазване на биоразнообразието

В свое писмо с изх.№ОВОС-1463-2/19.07.2019г. РИОСВ-Пловдив уведомява, че е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, при която е установено, че ИОУПО има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони BG0002087 „Марица Пловдив“, BG0002016 „Рибарници Пловдив“, BG0000578 „Река Марица“ и BG0000444 „Река Пясъчник“ като в тази връзка е изготвен Доклад за оценка степента на въздействие върху предмета и целите на опазване в посочените защитени зони, който е неделимо приложение от настоящата Екологична оценка.

Взаимовръзки между аспектите без прилагане на плана

Почти директна и много значима е връзката **реки-подземни води**, поради което опазването на реките и техните водосбори от замърсяване, осушаване и други негативни антропогенни, морфологични и хидроморфологични въздействия е от особено важно екологично значение.

Друга важна връзка за поддържане на повърхностните води в добро количествено състояние е **поддържането на горския фонд** във водосборите им.

Опазването на количественото и качествено състояние на повърхностните води е от значение за развитието на всяка територия и особено за **водовземанията за различни стопански цели**. Запазването на ландшафтните характеристики на всички повърхностни водни тела има съществено влияние върху развитието на отдиха и туризма, като не бива да се допуска прекомерно осушаване на речните легла.

5.3 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА. РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ**● Земни недра**

Съществуващите екологични проблеми произтичат от обстоятелството, че земните недра са подложени както на естествени, така и на антропогенни въздействия, включващи механично нарушаване на приповърхностния слой от изкопни и насипни работи за жилищна, комунална, транспортна, курортно-рекреационна, археологична и друга строителна дейност, замърсяване с отпадъчни води от утечки в канализационната мрежа и от септични ями, с нефтопродукти и други опасни вещества от петролни бази, при пътно-транспортни произшествия и пр.

● Подземни води**✓ Точкови източници на замърсяване:**

- Инсталации с комплексни разрешителни (КР по ЗООС);
- Промислени предприятия без издадени КР (Разрешителни по ЗВ);
- Складове за пестициди, петролни бази;
- Градска пречиствателна станция за отпадъчни води (ГПСОВ), локални пречиствателни станции (ЛПСОВ).

Оценката на натиска върху подземните водни тела от точкови източници в ПУРБ на ЗБР 2016-2021 г. е изчислена, като е разделена сумарната засегната площ на общата разкрита площ на водното тяло. Когато сумата на повлияната площ от точкови източници превишава 33% от разкритата площ на съответното подземно водно тяло се счита, че идентифицирания натиск е значим.

Анализът показва, че в териториалния обхват на ИБР, в това число и **на територията на община Пловдив, няма определени ПВТ, за които натиска от точкови източници на замърсяване да е значителен.**

✓ Дифузни източници на замърсяване:

- селско стопанство (обработваема земя, трайни насаждения, естествени тревни площи);
- изградената канализационна система на града;

Оценката на натиска върху подземните водни тела от дифузни източници е изчислена като сумарната засегната площ спрямо общата разкрита площ на водното тяло. Когато сумата на повлияната площ от дифузни източници превишава 75 % от разкритата площ на съответното подземно водно тяло се счита, че идентифицирания натиск е значим.

Анализът показва, че в териториалния обхват на община Пловдив **значим натиск от дифузни източници** на замърсяване (сумата на повлияната площ от дифузни източници да превишава 75 % от разкритата площ на ПВТ) **има върху подземни водни тела BG3G000000Q013 и BG3G000000NNNQ018.**

✓ Натиск от водоземане:

Като значим натиск от водоземане за подземните води е определено всяко черпене или група черпения в определен район, при който експлоатационният индекс (съотношение между общото черпене от ПВТ/част от ПВТ и разполагаемите ресурси) е над 40 %. На територията на

община Пловдив значим натиск на водовземане има върху подземни водни тела BG3G000000Q013 и BG3G000000NNNQ018.

- **Райони с особено екологично значение**

За територията на община Пловдив на първо място това са 4-те защитените зони по Натура 2000 /или части от тях/, които заемат 872.3 ха. площ, което съставлява 8.6% от общинската територия. Зоните имат важно значение за опазване на редица видове птици и разнообразни местообитания. Изключение прави 33 „Рибарници Пловдив“, в която в резултат от преустановяване на водоподаването за повече от 20 години са настъпили необратими процеси, предизвикали промяна на характеристиките на зоната върху повече от 85% от площта ѝ и в този смисъл само част от зоната – около 15% може да се разглежда като район с особено екологично значение. То обаче попада в землището на с. Труд. Частта от 33, попадаща в границите на община Пловдив е загубила напълно качествата си на защитена зона за опазване на дивите птици и не може да се разглежда като район с особено екологично значение.

По отношение на защитените територии по 33Т, те заемат общо 105,02 ха., от които 39,5% /41 ха./ заема ЗМ „Нощувка на малък корморан“, създадена за да опазва местообитание място за почивка на малък корморан. Останалите три ЗМ са обявени с цел опазване на уникален ландшафт – уникални геоморфоложки образувания. Трите ЗМ заемат обща площ от 63.44 ха.

По отношение на зелената система и системата за отдих – проблем представляват промените в климата и свързаните с това екстремни климатични проявления. По отношение зелената система – необходимо е да се прилагат и алтернативни решения за осигуряване на необходимите количества вода за напояване. Проблем представлява и спадането на водното ниво на Гребния канал, което налага и анализ на възможностите за прилагане на инженерни решения за гарантиране на водоподаването.

6. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА

6.1 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ИОУПО С ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ

Предвид обстоятелството, че значителна част от международните документи /споразумения, конвенции, директиви и др./ са ратифицирани от Р България, респ. основните им изисквания са транспонирани в националната законова и нормативна уредба по околна среда, тук ще бъдат анализирани целите на опазване на околната среда в Национална програма за развитие на България 2020, приета от МС през декември 2012.

Националната програма за развитие “България 2020” (НПР БГ2020) е интегриран документ за социално-икономическото развитие на България до 2020 година, показващ връзката между приоритетите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа: 2020” и националните приоритети на България.

Приоритетите на НПР БГ2020 са формулирани както следва:

1. Подобряване на достъпа и повишаване качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.
2. Намалване на бедността и насърчаване на социалното включване.
3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.
4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.
5. Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.
6. Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.
7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.
8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

От посочените по-горе 8 приоритета на НПП БГ2020, в по-голяма или по-малка степен всички формулирани в програмата приоритети имат отношение към развитието на общината. Непосредствено отношение към предвижданията на ОУПО имат подприоритети №№ 3.4 и 3.5, 4.1, 4.2, 4.4, 5.4, 7.2 и 7.3, 8.2, 8.5 и 8.6, чиито връзки с плана са показани в долните таблици.

Таблица 28 Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал

Подприоритети на Приоритет 3	Предвиждания на ИОУП за постигане на националните приоритети
3.4 Подкрепа за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите	Разнообразните природни и културно-исторически ресурси на общината мотивират формирането на регионални и национални туристически продукти
3.5 Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси	Планът съдейства за подобряване качеството и ефективността на водоснабдителните услуги за бизнеса и населението, устойчиво управление на водните ресурси чрез изграждане и модернизиране на системите за доставка и пречистване на водите, опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие като част от природния потенциал за устойчиво развитие чрез системата от зелени и паркови площи, повишаване качеството на атмосферния въздух

Приоритет 4: Развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси

Подприоритети на Приоритет 4	Предвиждания на ИОУП за постигане на националните приоритети
4.1 Балансирано секторно и структурно развитие на аграрния отрасъл	Планът съдейства чрез осигуряване на условия за развитие на науката и практиката в аграрния отрасъл
4.2 Модернизиране и технологично обновяване на стопанствата и инфраструктурата в отрасъла. Развитие и ускорено въвеждане на иновациите в земеделската практика	Предвидените от плана устройствени режими съдействат за изпълнение на тази подцел

4.4 Превръщане на земеделското производство в привлекателен бизнес, осигуряващ стабилни и справедливи доходи на заетите в него	Планът въвежда забранителни режими за урбанизиране на територии, заети с трайни насаждения и опитни полета на научните агроинститути с оглед опазване на земеделската земя, както и разширяване на опитните полета на научните агроинститути;
--	---

Приоритет 5: Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката

Подприоритети на Приоритет 5	Предвиждания на ИОУП за постигане на националните приоритети
5.4 Подкрепа на сектор Туризм	Предвижданията на плана ще подпомогне повишаването на конкурентоспособността на този ключов сектор за българската икономика

Приоритет 7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност

Приоритетът е насочен към изграждане на енергийни инфраструктурни мрежи и подобряване на конкурентоспособността на българската икономика. Като водещи фактори за конкурентоспособност, върху който са фокусирани политиките, са изведени енергийната обезпеченост, независимост и ефективност.

Подприоритети на Приоритет 7	Предвиждания на ИОУП за постигане на националните приоритети
7.2 Повишаване на енергийната ефективност	Ограничаване използването на електрическата енергия в бита чрез заместването ѝ с природен газ ще доведе до по-ефективно използване на ресурсите, по-ниски разходи и по-качествена и здравословна околна среда
7.3 Достигане на 16% на енергията от възобновяеми източници(ВЕИ) в брутното крайно потребление на енергия до 2020 г	Целите на подприоритета ще бъдат постигнати чрез създаване на благоприятна среда за производство и потребление на ВЕИ

Приоритет 8: Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари

Подприоритети на Приоритет 8	Предвиждания на ИОУП за постигане на националните приоритети
8.2 Ефективно поддържане, модернизация и развитие на транспортната инфраструктура. Интегриране на българската транспортна система в европейската	Планът отчита кръстопътното разположение, добре развита транспортна (пътна и железопътна) мрежа, вкл. елементи с национално и наднационално значение – част от европейската транспортна мрежа
8.5 Устойчиво развитие на масовия обществен транспорт	Планът разглежда S-бана да се превърне в гръбнак на цялата транспортна инфраструктура на масовия обществен транспорт в общината
8.6 Подобряване свързаността и интеграцията на българските региони в национален и международен план и свързаността с големите градски центрове в съседните страни	Предвижданията на плана относно развитието на транспортната инфраструктура ще подпомогне постигането на този приоритет

6.2 ПРЕДВИЖДАНЯ НА ОУПО С ПОСТИГАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕЛИ

Предвижданията на ОУПО спомагат за постигане на международните цели за опазване на природното наследство и околната среда, през призмата на НАТУРА 2000 и изпълнението на различни Директиви /Рамковата директива за управление на водите, Директивата за изграждане на ПСОВ и др./.

Рамковата Директива за водите, въвежда нов подход в управлението на водите чрез екологични норми и цели за качеството, обезпечаващи структурата и функционирането на водните екосистеми. Съгласно тази директива, основните принципи при опазване на водите са:

- недопускане заустването на непречистени отпадъчни води във водни обекти – изкуствени и естествени водоприемници, което се постига чрез:
 - чрез интегрирано управление на водите в съчетание с останалите компоненти на околната среда;
 - осъществяване на ефективен контрол при управление на отпадъчните води и прекратяване на замърсяванията;
 - недопускане на нови източници на отпадъчни води да се въвеждат в експлоатация и заустват без пречиствателни съоръжения и непречистени;
 - провеждане политика на реконструкция на стари и неефективни пречиствателни съоръжения на предприятията, заустващи отпадъчни води с качества над определените норми;
 - спазване условията в разрешителните.
- усъвършенстване и спазване на институционалната система за мониторинг и контрол, гарантиращо добро състояние на отпадъчните води и повърхностните водни обекти, което се постига чрез подобряване на контролния мониторинг на обектите с отпадъчни води и повишен капацитет на екологичния статус;
- реализиране задълженията на Плановете за управление на речните басейни – ПУРБ, като основен планов документ за интегрирано управление на водите.

Предприетите в ИОУПО мерки за по отношение канализационната система в града ще подпомогнат изпълнението на международните документи за опазване на околната среда и посочените по-горе принципи.

✓ **Политиката по изменение на климата** се регулира чрез Закон за ограничаване изменението на климата (ЗОИК) /ДВ.бр.22/11.03.2014/. като предмет на внимание са обществените отношения, свързани със:

1. провеждане на държавна политика по ограничаване изменението на климата;
2. прилагане на механизмите за изпълнение на задълженията на Република България по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата;
3. функционирането на Националната схема за зелени инвестиции (НСЗИ);
4. функционирането на Националната система за инвентаризация на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата;
5. прилагането на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ);
6. администрирането на Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ);
7. мерките за намаляване емисиите на парникови газове от използваните течни горива и енергия за транспорта;
8. изпълнението на задълженията, произтичащи от Решение №406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009г, относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г.;

9. функционирането на схемата за доброволно намаление на емисии (СДНЕ).

Във връзка с горното е разработена **Национална стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата**, която задава рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 г., като идентифицира и потвърждава необходимостта от действия за АИК както за цялата икономиката, така и на секторно ниво. Включените са секторите Селско стопанство, Биологично разнообразие и екосистеми, Енергетика, Гори, Човешко здраве, Транспорт, Туризм, Градска среда и Води.

Изменението на климата се отнася до промяна в климата, дължаща се пряко или косвено на човешката дейност, която променя състава на глобалната атмосфера и която е в допълнение към естествената променливост на климата, наблюдавана в сравними периоди от време.

Адаптацията е процес на адаптиране към действителните или очакваните неблагоприятни последици от изменението на климата и предприемане на подходящи действия за предотвратяване или свеждане до минимум на щетите, които те могат да причинят. В човешките системи адаптацията има за цел да намали или да избегне вредата или да използва полезните възможности. В някои природни системи човешката намеса може да улесни адаптирането към очаквания климат и неговите последици.

Основание за разработването на Стратегията и Плана за действие е обстоятелството, че България се намира в един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата (предимно по отношение на температурите и валежите) и от нарастващата честота на свързаните с изменението на климата екстремни събития като суши и наводнения. Очаква се всички сектори на икономиката да бъдат засегнати от прогнозираните промени. Тези промени ще засегнат допълнително обществото и неговите граждани, както и икономиката като цяло.

Общите стратегически цели за АИК за страната са формулирани както следва:

- **Приобщаване и интегриране на АИК**, което включва подобряване на политиките за адаптиране и включването на съображенията за адаптация в съществуващите национални и секторни планове и програми.
- **Изграждане на институционален капацитет за АИК**, което включва изграждане на експертни знания, обучение, база от знания, мониторинг и изследвания, за да се осигурят и подкрепят действията за адаптиране.
- **Повишаване на осведомеността относно АИК**, което включва повишаване на образованието и осведомеността на обществеността по въпросите, свързани с АИК и необходимостта от действия за адаптиране, които да бъдат изпълнени в България, за да се постигне обществена подкрепа и участие в политиките и действията, свързани с адаптацията.
- **Изграждане на устойчивост към изменението на климата**, което включва укрепване управлението на инфраструктурата и материалните активи и защита на природните богатства, като обхваща инфраструктурата на водната система, инфраструктурата за енергоснабдяване, както и защита и подобряване на екосистемните услуги (включително тези, предоставяни от горските ресурси).

За целите на този стратегически документ е разработен списък с предложени дейности за адаптиране по всички стратегически и оперативни цели за даден сектор, които да бъдат включени в Плана за действие за периода до 2030 г. Това включва индикативни за всяка адаптационна дейност подробности относно размера на бюджетите и техните източници; приоритетите (в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план); продължителността; очакваните резултати; показателите за мониторинг и отговорните институции. За всеки сектор е разработен и по-кратък списък с краткосрочни действия с най-висок приоритет. Общите заключения от Анализа на разходите и ползите (АРП), изготвен за вариантите за адаптиране с акцент върху „меките“ мерки (обобщени в Секторните доклади за оценка), показват икономии на разходи при намаляване на потенциалните щети от изменението на климата и икономическата ефективност на инвестициите в такива мерки.

За община Пловдив вероятните въздействия от промените в климата могат да се проявят в:

- увеличен риск от засушаване, ерозия, опустиняване и засоляване на почвите;
- риск от недостиг на вода за битови и производствени нужди;
- загуби на генетично разнообразие;
- влошаване на местообитания;
- увредено биологично разнообразие, както от наводнения, така и от суши;
- промяна в търсенето, осигуряването и ползването на енергия за различни нужди;
- по-дълги летни и извън летни сезони;
- промени в характера, начина и степента на отопляемост на различните обекти;
- наводнения, засягащи ниско разположени квартали и терени, податливи на наводнения;
- продължителни валежи, съчетани с повишаване нивата на подпочвени води или проникване на отпадъчни води в тях;
- неподготвеност на инженерната и транспортна инфраструктури да поемат екстремни климатични проявления /нарушения на условията за доставка на вода, енергия, транспорт и др./.
- проява на каскадно въздействие от конкретни рискове в различните сектори.

Горното налага формулиране на различни видове мерки, вкл. такива и на ниво устройствено планиране.

✓ **Европейска конвенция за ландшафта** – всяка страна следва законово да определи ландшафта като съществен компонент на жизнената среда на хората, да установи и прилага политика за ландшафта, насочена към неговата защита, управление и планиране; да установи процедури за участие на обществеността, местните и регионални власти и други заинтересовани страни в прилагането на политиката по отношение на ландшафта.

✓ **Конвенция за биологичното разнообразие** – изисква да се вземат специални мерки за възстановяване на деградирани екосистеми и осигуряване възстановяването на застрашени видове чрез разработване и прилагане на планове и стратегии за управление.

✓ **Конвенция за опазване на дивата флора и фауна и природните местообитания /Бернска/** - изисква да се вземат мерки за запазването на природните местообитания на дивите видове от флората и фауната, както и за запазването на застрашените от изчезване природни местообитания.

✓ **Конвенция за съхраняване на мигриращите видове диви животни /Бонска/** - изисква съхраняване и възстановяване на местообитанията на мигриращи видове.

✓ **Директива 92/43/ЕС** за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна – визира осигуряване разнообразието на видовете чрез запазване на техните природни местообитания, както и възстановяване на благоприятното им състояние.

✓ **Директива 2002/49/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002г. относно оценка и управление на “екологичния шум”.

7. ПРОГНОЗНА ОЦЕНКА ЗА ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ

Прогнозата и оценката на възможните значителни въздействия върху околната среда са непосредствено свързани с прогнозата на ИОУПО, наричан по-долу за краткост “плана” и подхода на планирането към проблемите на околната среда.

7.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ ПРОЕКТ НА ИОУП НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ – ПРОЕКТНИ ПРЕДВИЖДАНЯ

7.1.1. Обща концепция и икономическа основа на плана

7.1.1.1. Концепцията на ИОУПО е подчинена на следните цели:

Главната цел на изменението на ОУП на община Пловдив, като стратегически документ за устойчиво интегрирано развитие на общината е да осигури устройствени условия за по-нататъшното комплексно и устойчиво развитие и ефективно функциониране на общинската територия и за опазване на природното и културно наследство, както и да създаде основа за подобряване качеството на средите за обитаване, труд и отдих на жителите и гостите на община Пловдив.

Специфичните цели на ИОУПО, призвани да обезпечат постигането на главната цел са:

- създаване на устройствени условия за реализиране през следващите планови периоди на стратегическите документи по Закона за регионално развитие - регионалния план за развитие на Южен централен район, областната стратегия и общинския план за развитие, както и секторни програми, планове и проекти на общинско и по-високо териториални нива.

- създаване на концептуална основа за междуобщинско сътрудничество за развитие на функционалните системи и активности;

- прилагане на устройствени принципи на по-нататъшно изграждане и техническо съоръжаване на жизнената среда в градските и извънградски територии в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти, при осигуряване на максимален ефект при инвестирането и на баланс между общностния и частните интереси;

- осигуряване на стратегия за планиране територията на общината по начин, гарантиращ съхраняване и едновременно с това пълноценно включване в жизнен оборот на природното и на културното наследство на общината, с оглед устойчивост и взаимно стимулиране при развитието на всички системи;

- параметриране на последваща актуализация на действащата устройствена планова основа, за привеждането ѝ в съответствие с целите и приоритетите на регионалното развитие.

7.1.1.2. Принципи, върху които е изградена концепцията на ИОУПО

Концепцията на ИОУПО е изградена върху следните принципи:

- съобразяване с предвижданията и доразвитие на положителните идеи и тенденции, заложиени в предходни устройствени планове, проекти и проучвания за територията на общината;
- създаване на условия за реализация на инвестиционни инициативи, съответстващи на целите и приоритетите на регионалното развитие;
- отчитане разположението на общината в по-широкия териториален контекст, вкл. ресурсите в прилежащите части на съседните общини, респ. външните връзки като стимулатор за развитие;
- съобразяване на устройството с действащите природозащитни режими по Закона за защитените територии и по Закона за биологичното разнообразие, вкл. ограничаване на урбанизацията и строителната интервенция;
- осигуряване на баланс между опазването на природно наследство на територията на общината и реализацията на екологическия, стопански и естетико-емоционален потенциали на природогеографските дадености;
- опазване устойчивостта на системите от природния комплекс, чрез определяне на мерки за опазване на водите, както и за предпазване от тяхното вредно въздействие; за ограничаване замърсяването на атмосферния въздух, за управление на отпадъците; за ограничаване на наднормения шум; за рекултивация на нарушени територии; за опазване на биоразнообразието;
- създаване условия за прилагане на режимите за опазване на обектите на недвижимото културно наследство при управлението на устройствените процеси и пълноценната им реализация като елементи на средата и като ресурс на туризма;
- създаване на условия за целесъобразна реализация на общинската и държавната поземлена собственост за развитие на социалната, техническата и зелената инфраструктура и за стимулиране изграждането на структуро-образуващи обекти.

7.1.1.3. Ограничители за устройственото и строително усвояване на територията

Ограничителите за устройственото и строително усвояване на територията, с които е съобразен ИОУПО са следните два вида:

- действие на режими на особена териториално-устройствена защита, вкл. режими за опазване на биологичното разнообразие:
 - режими на природозащита по ЗЗТ и по ЗБР - съгласно регламентите на законите, на заповедите за обявяването, на действащите планове за управление, респ. стандартните формуляри;
 - режими за културно-историческа защита по Закона за културно наследство.
 - санитарно-охранителни зони на находища и водоземни съоръжения на питейни и на минерални води;
 - сервитути на проводи на техническата инфраструктура;
- естествени ограничители:
 - водни течения и площи с прилежащите им територии;
 - локални инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия;

- ресурси и активи, осигуряващи дейността на първичния стопански сектор.

Изключения по отношение прилагането на изброените ограничители са приети за допустими само в следните случаи:

- за изграждане на озеленени площи за широко обществено ползване, създаващи условия за отдих, спорт и развлечения и на такива със специфично предназначение (изолационно озеленяване, гробищни паркове), за доразвитие на перспективни територии с производствено-складови и/или обслужващи функции, при липса на други възможности;
- при реконструкция и доизграждане на инфраструктурни обекти;
- за изпълнение на дейности, свързани с проучването, опазването и социализацията на недвижимото културно наследство.

Проектните решения на ИОУПО са съобразени със следните групи стимулатори за устройствено и строително усвояване на територията:

- По отношение на транспортната инфраструктура:
 - кръстопътно разположение, добре развита транспортна (пътна и железопътна) мрежа, вкл. елементи с национално и наднационално значение – част от европейската транспортна мрежа;
 - възможности за развитие на въздушен транспорт за нуждите на стопанските дейности, както и за спортно-рекреационни цели.
- По отношение развитието на различните разновидности на производствени и други бизнес територии и съпътстващите ги складови и логистични дейности, както и за обслужващи дейности извън града:
 - наличие на инфраструктура със сходно предназначение;
 - удобна връзка с транспортна инфраструктура.

Във всички случаи наличието на поземлени имоти – общинска собственост, има значението на стимулатор и условие за реализиране на общински политики за социално-икономическото и устройственото развитие.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Описаните по-горе характеристики на общата концепция на ИОУПО – целеви ориентири и принципи, го определят като планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на общинската територия. Ориентиран е към ограничаване до минимум на неблагоприятните последици от досегашната урбанизация на територията и по-нататъшно социално-икономически мотивирано протичане на урбанизационния процес, към постигане на баланс между природна и урбанизирана среда.

7.1.2 Проектни предвиждания

Земеползване и устройство на териториите със земеделски земи

Върху преобладаващата част от земеделските територии ИОУПО установява режим на превантивна защита по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества. Този режим допуска промяна на предназначението на земеделските земи само по изключение за следните нужди:

- създаване на озеленени площи за широко обществено ползване – извънселищни паркове, както и на открити спортни обекти със затревен терен;
- разширение на гробищни паркове или устройване на нови гробищни паркове;
- териториално разширение на поземлени имоти, намиращ се в границите на устройствена зона Соп, когато площта на този имот не е достатъчна за реализация на инвестиционната инициатива. Разширението е допустимо в границите на поземления/ите имоти/и, непосредствено прилежащ(и) на съответната устройствена зона;
- изграждане на обекти на техническата инфраструктура, вкл. хидромелиоративни мрежи и съоръжения, свързани с тяхната експлоатация;
- изграждане на специални обекти;
- изпълнение на специализирани работи и строителство, свързани с опазването и експонирането на обекти на недвижимото културно наследство.

Определени са и няколко участъка земеделски територии, за които е **допустима промяна на предназначението** на отделни поземлени имоти по реда на Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ). Такива участъци са разположени: западно от ж.п. линията за Карлово, южно от пътя за Стамболийски/Пещера на двата бряга на р. Първенецка в близост до вливането ѝ в р. Марица, до югоизточната крайнина на кв. Коматеве и между пътя за с. Рогош и северния напоителен/отводнителен канал. При устройството на земите с променено предназначение е предвидено да се прилагат нормативите за смесени обществено-обслужващи и производствено-складови устройствени зони. Допустимостта на промяната за земеделски територии, попадащи в обхвата на защитени зони по ЗБР е приложима, доколкото не противоречи на плана за управление на съответната защитена зона, респ. на заповедта за обявяване и стандартния формуляр.

Земеползване и устройство на горските територии

Горските територии се третират като част от зелената система на общината. За тях, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗУТ се установява режим на превантивна устройствена защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества. Те се устройват в съответствие с предвижданията на горскостопанския план на ТП ДГС „Пловдив”.

Земеползване и устройство на нарушените територии

ИОУПО приема, че на възстановяване и рекултивация подлежат териториите по чл. 11, ал. 1 от ЗОЗЗ, в т.ч. терени на нерегламентирани сметища след разчистването им, както и строителни площадки на точкови и линейни обекти след приключване на строителството.

Когато подлежащите на възстановяване и рекултивация територии не попадат в устройствен режим за урбанизация, определен с ОУПО, се извършва възстановяване и рекултивация за последващо ползване като земеделска земя. В останалите случаи те се възстановяват за ползване в зависимост от устройствената зона, а при наличие на действащ подробен устройствен план - съобразно конкретното предназначение на поземления имот, в който попадат.

Устройствен режим на териториите, заети от води и водни обекти

Предвиденият в ИОУПО устройствен режим на териториите, заети от води и водни обекти не допуска промяна на предназначението на поземлените имоти на водни обекти и строителство в тях, освен на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения. Той изисква във всички случаи на урбанизиране на териториите край водни обекти да се осигурява възможност за достъп за почистване, укрепване и поддържане на техните легла.

Елемент на устройствения режим е и изискването да се запазват естествените обраствания около водните обекти в частите им извън урбанизираните територии като част от зелената система с екологическо значение и елемент на ландшафта. Те подлежат на опазване, поддържане и възстановяване, доколкото не нарушават проводимостта на речните легла и са съвместими с режимите за опазване на биоразнообразието. При подмяна на съществуващото или при ново озеленяване се ползват растителни видове, идентични с естествените за мястото.

Устройствен режим на териториите (и обектите), защитени по специални закони

Със своите устройствени решения ИОУПО респектира границите на всички територии, защитени по специални закони и предвижда съответните режими на устройствена защита.

Териториално развитие

ИОУПО предвижда разширение на градската територия, предимно в югозападна посока. Конкретните предвиждания за разширение са следните:

Разширение на юг от регулационните граници за устройване на:

- една жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 1 (Жм1);
- една жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 1 (Жм1*), която ще се застроява въз основа на цялостен подробен устройствен план;
- девет жилищни устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 3 (Жм3*), които ще се застрояват въз основа на цялостни подробни устройствени планове;
- три смесени многофункционални зони (Смф*), които ще се застрояват въз основа на цялостни подробни устройствени планове;
- една устройствена зона за озеленяване за широко обществено ползване (Оз);

Разширение на югозапад от регулационните граници за устройване в района на кв. Коматеево на:

- една жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина (Жм1), която ще се застроява въз основа на цялостен подробен устройствен план;
- осем жилищни устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 3 (Жм3*), които ще се застрояват въз основа на цялостни подробни устройствени планове;
- четири смесени многофункционални зони (Смф);
- една устройствена зона за озеленяване за широко обществено ползване (Оз);
- един обособен терен със собствен устройствен режим за зелени площи за широко обществено ползване (Тоз);

Разширение на запад от регулационните граници в района на кв. Прослав за устройване на:

- шест жилищни устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 1 (Жм1*) със значителна площ, които ще се застрояват въз основа на цялостни подробни устройствени планове;
- една жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 1 (Жм1) с неголяма площ;
- една устройствена зона за озеленяване и спорт (Озс);
- четири смесени многофункционални зони (Смф*), които ще се устройват въз основа на цялостни подробни устройствени планове;
- две смесени многофункционални зони – разновидност 2 (Смф2*), които ще се устройват въз основа на цялостни подробни устройствени планове.

Разширение на североизток от регулационните граници в района на Аграрния научно-изследователски институт за устройване на една Смесена многофункционална зона (Смф).

Устройствено зониране

Устройство на жилищните територии

ИОУПО предвижда прилагането на следните разновидности жилищни устройствени зони:

- *жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина (Жм);* прилага се за градските територии от първия пояс, които традиционно са с малоетажна застройка, вкл. за кварталите Прослав и Коматев.
- *жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 1 (Жм1);* предвижда двуетажно застрояване и се прилага за етнически обособените квартали „Шекер махала“ и „Арман махала“ и други територии, където традиционната застройка е двуетажна и за които има действащи подробни устройствени планове.
- *жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 2 (Жм2);* предвидено е за територията на северния скат на Хълма на младежта с оглед недопускане на свързано застрояване.
- *жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина – разновидност 3 (Жм3);* предвидено е да се прилага за ново усвояваните жилищни територии (извън регулационните граници по действащия ОУПО) в южна и югозападна посока. За тази разновидност е характерно, че не се допуска свързване на основното застрояване в повече от два съседни УПИ, а площта им е минимум 600 кв.м.
- *жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване със средна височина (Жс);* предвидено е да се прилага за градските територии от втория пояс, отчасти и в някои ново усвоявани територии (извън регулационните граници по действащия ОУПО).
- *жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване със средна височина – разновидност 1 (Жс1);* допуска четириетажно застрояване; прилага се в контактните зони спрямо територии с малоетажно застрояване с цел осигуряване на плавен преход в етажността.

- жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с голяма височина (Жг); предвижда се за териториите от втория пояс, по протежение на входно-изходни артерии и други булеварди от висок клас и градски съсредоточия предполагащи висока интензивност на използване на градската територия;
- жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с голяма височина – разновидност 1 с ограничена етажност (Жг1); допуска изграждане на жилищни сгради до шест етажа (18 м.) и се прилага в контактните зони спрямо територии със средноетажно застрояване с цел осигуряване на плавен преход в етажността.
- жилищна устройствена зона за комплексно (групово) застрояване (Жк). предвидена за доизграждане на жилищните комплекси.

Функционалното съдържание и режимът на устройство и на деветте разновидности се застрояват по следните нормативи:

Таблица 29 Режим на устройство на различните видове жилищни устройствени зони

Наименование на зоната	Код	Пзастр. (%)	Кинт	Позел. (%)	Н макс.	Други правила и бележки
Жилищна устройствена зона - застрояване с малка височина	Жм	20-60	0,5-1,2	40-60	10 м.	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - застрояване с малка височина – разновидност 1	Жм1	20-60	0,5-1,2	40-60	7 м.	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - застрояване с малка височина – разновидност 2	Жм2	20-60	0,5-1,2	40-60	7 м.	Не се допуска свързване на основното застрояване в повече от два съседни УПИ. Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - застрояване с малка височина – разновидност 3	Жм3	до 40	до 0,8	мин. 50	7 м. Нбило 10 м.	Минимална площ на УПИ – 600 кв.м. Не се допуска свързване на основното застрояване в повече от два съседни УПИ и на повече от два обекта от основното застрояване в един УПИ. Минимум 1/2 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - застрояване със средна височина	Жс	25-60	1,0-2,0	30-50	15 м.	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - застрояване със средна височина – разновидност 1	Жс1	25-60	1,0-2,0	30-50	12 м.	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - застрояване с голяма височина	Жг	30-60	1,5-3,0	20-50	25 м.	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - застрояване с голяма височина – разновидност 1	Жг1	30-60	1,5-3,0	20-50	18 м.	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона - комплексно застрояване	Жк	20-50	0,6-2,5	40-60	Нормативите се отнасят за нетната жилищна територия. Минимум 1/3 от озел. площи – дървесна растителност.	

Устройство на териториите за производствени и складови дейности

Териториите за производствени, складови дейности се предвижда да се устройват като *Предимно производствена устройствена зона (Пп)*, предназначена за производствено-складови дейности и допълващите ги административни, търговски, обслужващи и транспортни сгради.

ди и съоръжения. Този вид устройствена зона обхваща значителни части от териториите на съществуващите индустриални зони на града. Устройственият ѝ режим се осъществява съгласно следните нормативи:

Наименование на зоната	Код	Пзастр. (%)	Кинт	Позел. (%)	Н макс.
Предимно производствена зона	Пп	80	2,5	20	Пзастр. макс. включва и всички технологични пътища и обслужващи открити площи, в т.ч. и открити паркинги. Мин. 1/3 от Позел. – дървесна растителност

Устройство на териториите за обществено-обслужващи дейности

За устройване на обектите на общественото обслужване е предвидена *Смесената обществено-обслужваща устройствена зона (Соо)* за изграждане на обществено-обслужващите обекти на образованието, здравеопазването, социалните грижи, културата, религията, спорта, административните и деловите услуги, а също и места за настаняване, обекти на информационното обслужване и други обществени функции. В смесените обществено-обслужващи зони се предвиждат и обществени озеленени площи и пешеходни пространства със съответното градско обзавеждане, обществени паркинги, обекти на обществения транспорт. Допуска се изграждане на жилище(а) на собственика(ците) и на охраната, без самостоятелни жилищни сгради. Застроява се по следните нормативи:

Наименование на зоната	Код	Макс. Пзастр (%)	Макс. Кинт	Мин. Позел. (%)	Други правила и бележки
Смесена обществено-обслужваща зона	Соо	80	5.0	20	Минимум 1/2 от озел. площ – дървесна растителност. Показателят за Пзастр. включва технологичните пътища, алеи и обслужващите открити площи в УПИ, в т.ч. и открити паркинги.

За устройване на обектите на общественото обслужване са предвидени също така и обособени терени със собствен устройствен режим, които обхващат сферите на образованието (То), здравеопазването (Тз), културата (Тк), социалните грижи (Тс), масовия спорт (Тсп) и други обслужващи дейности (Тоо).

Устройство на смесените територии за обществено-обслужващи и други стопански дейности

Предвидено е устройството на тези територии да се осъществява с прилагането на следните видове и разновидности устройствени зони:

○ *Смесена централна зона за устройване на основание специфични правила и нормативи (Цсп)*, приложена за територии, за които действат подробни устройствени планове със специфични правила и нормативи, както следва:

- ПУП на „Старинен Пловдив“, одобрен със Заповед № РК-02-14-2198/21.12.2000 г. на МРРБ;
- ПУП на кв. „Освобождение – Гео Милев“, одобрен с Решение № 172 по Протокол № 8/17.05.2007 на Общински съвет Пловдив;
- ПУП на „Централна градска част“ (в процедура).

○ *Смесена обществено-обслужваща и производствено-складова устройствена зона (Соп)*; предназначена е за изграждане на малки и средни предприятия за незамърсяващи

производства и занаятчийски работилници, офис-сгради; обекти на деловото и търговското обслужване; обекти за настаняване - пасажерски хотели; тържища; обекти на логистиката и транс-порта, в т.ч. обществени паркинг-гаражи. Допуска се и изграждане на жилище на собственика и на охраната, без самостоятелни жилищни сгради;

- *Смесена многофункционална устройствена зона (Смф)*; предназначена е за изграждане на обекти на общественото обслужване, бизнес инфраструктура и обитаване. С оглед на това в зоната с ПУП могат да се отреждат УПИ с нежилищно, с жилищно или със смесено предназначение. В нея се предвиждат и обществени озеленени площи и пешеходни пространства със съответното градско обзавеждане, обществени паркинги, обекти на обществения транспорт.

- *Смесена многофункционална устройствена зона разновидност 1 (Смф1)*; предназначена е за изграждане на обекти на общественото обслужване, бизнес инфраструктура и обитаване. В зоната с ПУП могат да се отреждат УПИ с нежилищно, с жилищно или със смесено предназначение. В нея с цялостен ПУП се предвиждат и обществени озеленени площи и пешеходни пространства със съответното градско обзавеждане, обществени паркинги, обекти на обществения транспорт.

- *Смесена многофункционална устройствена зона разновидност 2 (Смф2)*, предназначена е за изграждане на обекти на общественото обслужване, бизнес инфраструктура и обитаване. В зоната с ПУП могат да се отреждат УПИ с нежилищно, с жилищно или със смесено предназначение. В нея, с цялостен ПУП се предвиждат и обществени озеленени площи и пешеходни пространства със съответното градско обзавеждане, обществени паркинги, обекти на обществения транспорт.

Смесените устройствени зони се застрояват съгласно следните нормативи:

Наименование на зоната	Код	Макс. Пзастр (%)	Макс. Кинт	Мин. Позел. (%)	Н макс.	Други правила и бележки
Смесена обществено-обслужваща и производствено-складова зона	Соп	80	3,0	20	-	Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност. Показателят за Пзастр. включва технологичните пътища, алеи и обслужващите открити площи в УПИ, в т.ч. и открити паркинги.
Смесена многофункционална устройствена зона	Смф	60	2.0	30	12 м.	Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност. Показателят за Пзастр. в УПИ с основно нежилищно предназначение включва технологичните пътища, алеи и обслужващите открити площи. Задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите на отделните обекти в границите на УПИ
			*1,2		*10 м.	
Смесена многофункционална устройствена зона – разновидност 1	Смф1	60	3,5	30	15 м.	Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност. Показателят за Пзастр. в УПИ с основно нежилищно предназначение включва технологичните пътища, алеи и обслужващите открити

			*2,0			площи. Задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите на отделните обекти в границите на УПИ
Смесена многофункционална устройствена зона-разновидност 2	Смф2	50	4,0	40	25 м.	Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност. Показателят за Пзастр. в УПИ с основно нежилищно предназначение включва технологичните пътища, алеи и обслужващите открити площи. Задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите на отделните обекти в границите на УПИ
			*3,0			

* Показателят за коефициента на интензивност на застрояване (Кинт) и за максимална височина (Нмакс), записани в горната таблицата на второ място, се прилагат за УПИ с жилищно или със смесено предназначение с основна (преобладаваща) функция „обитаване“, съгласно § 1, т. 2. от Допълнителните разпоредби на Правилата за прилагане на ОУПО. За устройствени зони Соп, С-1/Смф2, И-11/Смф2, и Т-10/Смф2 е допустимо за отделни УПИ с цялостния ПУП да се определи височина на застрояване, по-голяма от 25 метра. В тези случаи планът се окомплектова със специално изследване, което визуализира по достоверен начин вписването на новопредвиденото строителство в селищния ландшафт.

Развитие и устройство на урбанизираните територии извън града

Извън границите на града са предвидени различни видове урбанизирани територии, които се устройват съгласно съответните видове устройствени зони и обособени терени със собствен устройствен режим:

○ *територии за обекти на общественото обслужване и производствени дейности, които са с режим на Смесени общественно-обслужващи и производствено-складови устройствени зони (Соп);* предвидени са в северозападната част на общинското землище, от двете страни на Голямоконарското шосе – 5 бр., в северната му част, от двете страни на Карловско шосе – 2 бр., в североизточната му част, южно от Рибарниците – 1 бр., в западната част на землището, около шосето за гр. Стамболийски/Пещера, ж.п. линията за София и р. Първенецка – 11 бр., в югозападната част на землището, около Околовръстния път и южно от кв. Коматеево – югозападната част на землището, от двете страни на Околовръстния път – 7 бр., в южната част 4 бр., и в източната част на землището, северно от ГПСОВ и от двете страни на шосето за Бургас – 4 бр. Зоните се устройват основно върху земеделски земи от 4-та бонитетна категория, единични или групирани имоти с променено предназначение за производствени, обслужващи или жилищни нужди – застроени или празни, както и върху някои неголеми съсредоточия на стопански обекти. Функционалното съдържание на зоните и правилата за застрояването им са идентични с тези за същия вид устройствена зона в чертите на града, а именно:

Наименование на зоната	Код	Макс. Пзастр (%)	Макс. Кинт	Мин. Позел. (%)	Н макс.	Други правила и бележки
Смесена общественно-обслужваща и производствено-складова зона	Соп	80	3,0	20	-	Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност. Показателят за Пзастр. включва технологичните пътища, алеи и обслужващите открити площи в УПИ, в т.ч. и открити паркинги.

○ Територии за рекреационни дейности, а именно **Ваканционни селища (Ос)**; устройват се и се застрояват при спазване на следните нормативи и правила:

Наименование на устройствената зона	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	П озел. мин. (%)	Н макс.	Други правила и бележки
Ваканционно селище	Ос	30	1,2	50	10 м.	Минимум 1/2 от озел. площ – дървесна растителност. Задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите на отделните обекти в границите на УПИ.

Такава зона е предвидена на територията на Жилищен парк «Отдых и култура» («Марица-север»).

○ *терени за научни центрове извън населеното място (Тн)*- това са терените на съществуващи институти и са разположени един в североизточната и втори в южната част на общинското землище.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

И при урбанизираните територии извън града, както и по отношение на неговата територия, предвидените с ИОУПО устройствени зони по функционалното си съдържание и режимите (правила и нормативи) за устройство и застрояване са насочени към формиране на една добре организирана и качествена урбанизирана среда. Предвиденото значително увеличение на площта им, за което не са налице убедителни аргументи, ще се реализират върху земеделски земи. Загубата на земеделска земя в този случай се оценява като неблагоприятна за околната среда.

7.1.3 Правила за прилагане на ИОУПО

В съответствие с чл. 104, ал. 2 на ЗУТ проектът на ИОУПО е придружен от Правила за прилагане на Общия устройствен план на община Пловдив, наречени по-нататък за краткост «Правила и нормативи», които определят изискванията и ограниченията при устройственото планиране на територията на община Пловдив, и които са със следното съдържание:

Глава първа – Общи положения на Правилата и нормативите представя целите им, съдържателния и териториалния им обхват, както и начинът на обозначение на устройствените зони и обособени терени със собствен устройствен режим върху графичните материали на проектната документация. Подчертано е, че в съответствие са законовите изисквания, ИОУПО е съобразен изцяло с действащите подробни устройствени планове.

Глава втора – Устройство зони и територии съдържа пет раздела.

Раздел I-ви – Общи положения - представя видовете територии по основно (преобладаващо) предназначение, видовете и разновидностите устройствени зони, набора от обособени терени със собствен устройствен режим, с които борави ИОУПО.

Раздел II-ри – Режим на устройство и застрояване на устройствените зони представя изчерпателно устройствените и застроителни правила и норми за всяка разновидност на устройствените зони. По отношение на жилищните устройствени зони и в частност на тези с комплексно застрояване (съществуващите жилищни комплекси) са

въведени специфични мерки, които да предпазват от презастрояване при реструктурирането или доизграждането им. При проектирането на уличните мрежи на производствените зони е въведена забрана за директно обслужване на УПИ от прилежащ републикански път.

В раздел III-ти – Устройствов режим на обособените самостоятелни терени са описани правилата, по които се устройват обособени терени извън обхвата на устройствените зони или в техния обхват, но с различен от техния устройствен режим. Правилата се отнасят за следните седем вида самостоятелни терени за:

- обществено-обслужващи дейности;
- производствено-складови дейности;
- озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение;
- обекти на масовия спорт;
- транспортно-комуникационна инфраструктура;
- друга техническа инфраструктура и комунално стопанство;
- обекти със специално предназначение.

В раздел IV-ти – Територии за опазване на недвижимото културно наследство е посочено, че устройството на територията, свързано с недвижимото културно наследство се извършва в съответствие и синхрон с приоритетите и програмите, определени с относимите общински стратегически и планови документи. Въведени са 3 вида територии за опазване на недвижимото културно наследство със съответни устройствени режими. Очертани са необходимите проучвателни и други последващи действия.

В раздел V-ти – Устройство на неурбанизираните територии са определени правилата, на които следва да се подчинява устройството на земеделските и горските територии, нарушените терени и териториите, заети от води и водни обекти. Земеделските територии са разделени на два вида – с допустима последваща промяна на предназначението им за изграждане на производствени и други стопански обекти и без допустима промяна.

Глава трета – Последващо подробно устройствено планиране утвърждава принципа на прилагане на ОУПО чрез различни видове предимно цялостни подробни устройствени планове и формулира принципни и конкретни изисквания към съдържанието им. Регламентирани са устройствени мерки за шумозащита и изолация между производствените и жилищните територии, задължителната рехабилитация на инженерните мрежи при изготвянето на нови ПУП на урбанизирани територии. Подчертано е задължението с ПУП да се осигурява достъп на среда.

Глава четвърта – Наблюдение, отчитане, прилагане и изменение на ОУПО

За нуждите на системното наблюдение и оценяване на реализацията/прилагането на ОУПО се въвежда поддържането на, наред с изискващите се от ЗУТ архиви и регистри, още и на дежурна карта и направа на периодични анализи на резултатите за нуждите на ежегодния отчетен доклад на кмета пред общинския съвет.

Преходни и заключителни разпоредби

Разпоредбите предвиждат едновременно запазване на действието на одобрените подробни устройствени планове и извършване на преглед и анализ на тези планове по отношение тях-

ната приложимост, с оглед прилагането на ЗУТ и подзаконовата нормативна уредба и на ИОУПО. Мерките от Становището по Екологичната оценка на РИОСВ Пловдив, отнасящи се към прилагането на ОУПО са определени като неразделна част от Правилата и нормативите.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Правилата и нормативите за прилагането на ИОУПО представят в нормативен вид неговите проектни решения, описани и коментирани в предходните раздели и точки. В този смисъл те съдействат за осъществяване на тези решения. Доколкото правилата и нормативите не третират въпросите за териториалното разрастване на града и създаването на нови урбанизирани територии извън границите му, те съдействат за реализирането на останалите му устройствени и застроителни решения и в този смисъл въздействието им върху околната среда следва да се оценява положително.

7.2 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Оценката на тези компоненти на околната среда се извършва на база анализ на предвижданията на плана по отношение устройството и локацията на производствените дейности, организацията на транспортно-комуникационната мрежа, съсредоточията на селскостопанската инфраструктура, за търговско и друг вид обществено обслужване и др. Всички тези дейности, в качеството им на предмет на ИОУПО, представляват в по-малка или по-голяма степен от значение по отношение определяне въздействието им върху качествата на климата и атмосферния въздух.

7.2.1 Прогнозно икономическо развитие

По отношение устройственото осигуряване на прогнозираното **икономическо развитие** на общината, планът предлага устройствени решения, които включват:

- запазване на досега действащите на територията **четири производствени зони** – Северна, Западна, Южна и Тракия с характер на комплексни зони, тъй като в тях са разположени обекти от промишлеността, производствено-складови дейности, транспортни ареали, обекти на комуналното стопанство, социални дейности, благоустройство на територията, жилищни терени и др.;

- разширяване териториалния обхват на Северната производствена зона, която обхваща много имоти със сменено предназначение, индикатор за силния инвестиционен натиска върху нея;

- при формирането на новите производствени зони предпочитание имат тези с устройствени режими от смесен тип;

- формиране на нови производствени съсредоточия/зони извън регулационните граници на града, които да обхванат стихийно възникналите ядра от земеделски терени със сменено предназначение и въведат в тях норми и правила за устройство и застрояване.

По отношение на устройствените решения на **отделните сектори на икономиката** планът поставя следните виждания:

- за развитието на **промишлеността и производствено-складовите** дейности е необходимо оптимизиране на формираните зони за производствено-складови дейности и

обслужване със съответни устройствени характеристики и режими по направление на главните входно–изходни пътища и магистрали в обхвата землището на общината, а именно:

- локализации по Пещерско шосе и цялото Околовръстно шосе до границата на землището на общината;

- в източно направление устройване на терени в посока Садово-Хасково;

- устройствени зони/локализации по протежение на Голямоконарско шосе, където вече има усвоени първа редица терени, но се включват и неусвоени терени;

- локализации на производствени терени по Рогошко шосе, които да не засягат зони по Натура, нови терени в югозападната част и на север покрай ж.п. линия за Карлово;

– за стимулиране развитието на **селското** в общината се изисква въвеждане на забранителни режими за урбанизиране на територии, заети с трайни насаждения и опитни полета на научните агроинститути с оглед опазване на земеделската земя, както и разширяване на опитните полета на научните агроинститути; възможните решения, предложени от плана са:

- разширение на териториите, необходими за дейностите за развитие на науката в сферата на аграрния сектор - АУ, НИИ по овощарство , „Марица“ - за зеленчукопроизводство, ИРА и др. институти;

- оформяне на два големи терена със самостоятелен режим около базите по овощарство и зеленчукопроизводство в общината;

- запазване на оризищата;

- въвеждане на режим на превантивна защита за селскостопанските земи, които не са в обхвата на урбанизация;

– за развитие на **търговското и обществено обслужване**, бизнес и финансови услуги се предвижда освен стабилизирането на съществуващите съсредоточия, още и формиране както на специализирани, така и на смесени зони по направленията на главните входно-изходни пътища и магистрали в обхвата землището на общината, а също и на мястото на сега съществуващия голям военен терен „Гладно поле”.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Възприетите от плана основни постановки за развитие на икономиката на общината и предложените устройствени решения са насочени към балансирано устройство и структуриране на отделните икономически сектори, което следва да гарантира като цяло по-благоприятни условия на живот. Предложените от плана устройствени условия за развитие на общинската икономика са систематизирани така, че да се гарантира съществуващата пространствена насоченост на производствените зони и съсредоточия, както и да се урегулира силният инвестиционен натиск с оптимизиране на развитието им. Позитив на Плана е предложението за значително развитие на науката в сферата на аграрния сектор.

7.2.2. Развитие на газоснабдяването на общината

Прогнозното развитие на газоснабдяването за Пловдив, заложено в ИОУПО, включва газопроводи и съоръжения, необходими за транспортиране на природен газ от газорегулаторните станции (ГРС) до границата на собственост на потребителите и за компактният град и в землищните граници газоразпределението ще се осъществи от съществуващите четири ГРС.

Газоразпределителната мрежа обхваща цялата улична мрежа, с изключение на архитектурно-историческата част на Пловдив и дава възможност и за захранване на всички потенциални консуматори извън лицензираните територии. Тя е оразмерена да захранва всички потенциални потребители, попадащи извън лицензираната територия за централизирано топлоснабдяване, както и промишлени консуматори намиращи се в нея. Газоразпределителната мрежа образува пръстен около централна градска част, в който се свързват разпределителните газопроводи от всички газоразпределителни станции.

Точното местоположение на газопроводите от разпределителната мрежа се установява с конкретните работни проекти.

7.2.3 Развитие на градската топлофикация

ИОУПО инкорпорира Плана за развитие и рехабилитация на топлопреносната мрежа на „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД, насочен към намаляване на технологичните загуби, подобряване на инфраструктурата, оптимизация на производството, подобряване на технико-икономическите и екологични показатели на системата. Предвижданията на плана за отделните части на града са:

- за развитие в район „Запад“ и кв. „Смирненски“ се предвиждат 11 допълнителни разпределителни топлопровода;
- за развитие в р-н „Северен“ се предвиждат 2 допълнителни разпределителни топлопровода, единият от които с 6 секции;
- за развитие в р-н „Източен“ се предвиждат 13 допълнителни разпределителни топлопровода.

Предвиждат се и 15 трасета за рехабилитация на топлопроводи. Предвижда се топлоснабдяване и на новоизграждащи се жилищни квартали и отделни обекти като „Отдох и култура“ (Dream vill), „Смирненски 3 и 4“; реализираното строителство на юг от бул. ”Цариградско шосе” .

КОМЕНТАР ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Развитието на двете системи в перспектива се базира на конкретни планове и програми, инкорпорирани в ИОУПО. Във всички случаи, предвиденото развитие на двете системи ще окаже положително въздействие върху качествата на околната среда в посока подобряване характеристиките на КАВ.

7.2.4 Комуникации и транспорт

Пътна мрежа

ИОУПО не предлага принципни промени в пътната мрежа. Има само две предложения за допълването ѝ – доизграждане на източния участък на околновръстния път и нова пряка пътна връзка към летище „Крумово“.

Железопътен транспорт

Две са съществените предвиждания на ИОУПО по отношение на развитието на железопътния транспорт.

Първото е изграждане на пряка връзка между гара Филипово и гара Тракия без да се преминава през гара Скуtare. Тази пряка връзка е част от предвидената система на градски и приградски железопътен транспорт (тип S-бан), който ще поеме функцията на гръбнак на системата на масовия обществен пътнически транспорт.

Второто предложение е изграждането на нов интермодален терминал. То се мотивира от ограничените възможности на контейнерния терминал в гара Филипово. Дейностите, които се предвижда да обхване терминалът са претоварване на контейнери от един вид транспорт на друг; товарене на автомобили на жп вагони (изграждане на площадка за RO-LA превози); съхраняване на товари и стоки под митнически контрол и освобождаване на стоки от внос, както и подготовка на товари за износ, които трябва да се обмитяват. Ще се извършват и необходимите фито-санитарни дейности, свързани с внос и износ на съответни товари. От изследваните три възможни площадки за устройване на терминала - между гара Тракия и гара Скуtare, близо до р.п. Кръстовище и западно от стратегическата връзка София – гара Филипово, ИОУПО е избрал третата, както от гледна точка на структурата на товаропотока на железниците, така и поради много добрите автомобилни подходи.

Първостепенна улична мрежа

ИОУПО предвижда значително развитие на първостепенната улична мрежа. Общата ѝ дължина нараства от 162 км. на 285.135 км. Съответно нараства и гъстотата ѝ от 3.0 км./кв.км на 4.6 км./кв.км. Конфигурацията ѝ, както и нейните транспортни и технически характеристики са формирани и обосновани чрез моделиране, включващо последователното ѝ натоварване с прогнозираните обеми на лекото автомобилно движение, товарното автомобилно движение и движението на видовете масов обществен пътнически транспорт.

Масов обществен пътнически транспорт

Проектът акцентира върху включването в системата на масовия обществен пътнически транспорт (МОПТ) на принципно нов вид транспорт – скоростен трамвай тип „S-bahn”, който да поеме ролята на неин гръбнак, като обслужва и част от населените места в зоната на активно влияние на града – 11 от 19-те селища в община Марица. Определена част от останалите видове ще изпълняват ролята на довозващ транспорт.

Предвидено е в икономическо и техническо отношение за скоростния трамвай да се използват съществуващите в града обособени ЖП-трасета с широко ЖП-междурелсие – 1435 мм на баластрова призма с траверси. В участъците на пресичане на автомобилния транспорт и в централните градски части ще се използват стоманобетонни панели.

Усъвършенстването на автобусния транспорт предвижда обслужване на определени маршрути с бързи автобуси, както и поетапно въвеждане на електрически автобуси. В разработката особено внимание отделено на разположенията на спирките, които да позволяват лесно и бързо прекачване от един вид транспорт на друг, вкл. и външен.

Организация на движението

ИОУПО формулира принципните постановки на една перспективна организация на движението по ПУМ. Освен на въвеждането на нов вид масов обществен транспорт – скоростен трамвай – тип „S-бан”, тя ще трябва да се основава на безконфликтни развръзки (транспортни възли), система от зелени вълни (координирано светофарно регулиране) и светофарни уредби – на локален гъвкав режим.

Паркиране

Предвижданията на ИОУПО относно решаването на проблемите на паркирането и гарирането са структурирани по структурните единици – транспортни райони. Съобразени са нуждите от три вида паркиране - по местоживеене, по месторабота и паркоместа за посетители към обектите на общественото обслужване.

Като се има предвид, че към 2019 год. наличните места за паркиране и гариране възлизат на 40 657 места, през перспективния срок на ИОУПО следва да бъдат устроени нови 273 993 места. Формите на устройство на паркоместата са: по обслужващата/второстепенната улична мрежа – успоредно и перпендикулярно, на обособени паркинги – обществени и ведомствени в подземни и етажни гаражи.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Като цяло предвиденото с ИОУПО развитие и усъвършенстване на комуникационно-транспортната система на общината се очаква да въздейства благоприятно върху околната среда, както по отношение на качеството на атмосферния въздух, така и на акустичната среда. Това се дължи главно на възможността територията да функционира при относително намалена сумарна транспортна работа, поради рационализирането на връзките в резултат на доизграждането на уличната мрежа и изнасянето на транзита. В същата посока ще действа и устройството на редица кръстовища като възли на две нива, както и регулиране на движението чрез система «зелена вълна». И двете ще съдействат за намаляването на задръстванията и спиранията на кръстовищата, респ. работата на двигателите на празен ход. Положително ще се отрази на околната среда и въвеждането на скоростен трамвай с електрическа тяга и поэтапната подмяна на дизеловите автобуси с електрически. Необходимо е във фазата на окончателния проект разработката да се допълни с предложения за по-нататъшно развитие и рационализиране на велосипедното и пешеходно движение, както и с евентуалното използване на тролейбусния транспорт.

7.2.5 Устройство на озеленените територии и териториите за спорт и атракции

ИОУПО предвижда устройствените зони за озеленени територии, както и самостоятелните терени с устройствен режим да се устройват с подробни паркоустройствени планове по чл. 50 от Наредба № 8 на МРРБ. С тези планове, на база фитосанитарна оценка се осигурява максимално запазване на съществуващата (картоекираната) годна растителност, запазване на границите на съществуващите обществени озеленени площи, както и отреждания за нови такива, съобразно предвижданията на ОУПО. С тях се предвижда и доразвитие на линейното озеленяване със зелени ивици и дървесна растителност, по протежение на основните улици и други обществени пространства, като при последващото планиране строителната линия към улицата се съобразява с растежните изисквания на съответните видове.

За устройството на озеленените територии и териториите за спорт и атракции се прилагат следните разновидности на устройствени зони за озеленяване:

- Озеленени площи за широко обществено ползване (Оз);
- Зони за озеленяване, спорт и атракции (Зса);
- Зони за озеленяване и спорт (Озс).

7.2.6 Прогноза за въздействие върху климата и атмосферния въздух

Проектните предвиждания на ИОУПО и свързаните с тях дейности няма да доведат до такива изменения на климатоопределящите фактори, че да настъпят някакви промени в локалните климатични условия. Същевременно предвиденото разширяване на газопреносната мрежа особено по отношение на битовите потребители ще има благоприятно въздействие върху климатичните процеси, поради намаляването на използването на конвенционални горива за отопление и съпътстващо намаляване на емисиите на парникови газове. Много добре е разработена частта, отнасяща се до организацията на градския транспорт. Изграждането на трамвайна мрежа ще спомогне съществено за намаляването на потенциалното замърсяване от двигателите с вътрешно горене от една страна, поради намаляване на емисиите от градския транспорт, и от друга-, поради удобството на градския транспорт се очаква намаляването на използването на личните транспортни средства.

Предвиденото развитие на различните видове урбанизирани територии (със заложените в Правилата и нормативите изисквания по отношение на плътността и интензитета на застрояването, както и процента и вида на озеленяването) не би трябвало да доведе до задълбочаване на негативните ефекти на градския климат – остров на топлина, слаба аерация, а от там и влошаване, както на условията на човешки комфорт в климатичен аспект, така и на качеството на въздуха. Все пак предвидените урбанистични проекти трябва да са съобразени с конкретните микроклиматични условия, с цел оптималното им използване и устойчивото развитие на района.

Оздравяването и разширяването на градското озеленяване ще повлияе благоприятно за формирането на градския микроклимат и подобряване условията на човешки комфорт.

В допълнение на горното, в ИОУПО и Правилата за прилагането на плана са определени редица мерки с характер на изисквания към управлението на устройствения процес и бъдещото планиране на територията, с оглед ограничаване и компенсиране отрицателното въздействие върху околната среда, като по отношение опазване качеството на атмосферния въздух се изисква: „осигуряване на достатъчни свободни пространства в новопредвиждани застроявания, с цел проветряване и разсейване на вредни потоци замърсен атмосферен въздух от автомобилния трафик, производствата, строителните дейности и др. Предвижда се съхраняване и обновяване на уличното озеленяване с подходящи дървесни видове и реализиране на ново при реконструкция и изграждане на нови пътни и улични трасета. Рехабилитацията и развитието на топлоснабдителната система и на газоразпределителната мрежа ще обхване максимален брой потребители. Разширение и поддържане на велосипедната мрежа, както и реконструкцията и доизграждането на градската улична мрежа и околновръстния път ще допринесат за намаляване на отрицателното въздействие от автомобилния транспорт върху качеството на атмосферния въздух.“.

Базирано на горното, очакваните въздействия от предвижданията на плана върху **качествата на атмосферния въздух** се оценяват както следва:

- по вид – положително;
- по вероятност за неблагоприятно въздействие – ниска, при условие, че предвижданията на плана бъдат реализирани и изискванията спазвани;
- по продължителност – постоянно, положително;
- по териториален обхват – значителен;
- по честота – постоянно, положително;
- рискове за човешкото здраве – няма, при спазване на изискванията;
- по кумулативен ефект – не се очаква, освен при непредвидими обстоятелства;
- по превишение на екологични стандарти – не се очаква, предвид заложените в плана устройствени параметри и изисквания;
- по последствия върху пространства и пейзажи със статут на защита – не се очакват неблагоприятни въздействия при спазване на норми и изисквания.

7.3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

При разработването на изменението на ОУП на община Пловдив са възприети следните устройствени условия по отношение на повърхностните води:

- Опазване и правилно използване на водните течения и другите водни площи, предвид екологическото, стопанското и рекреационното им значение, както и като ценни елементи на ландшафта;
- С правилата за прилагане на плана се изискват от последващите подробни устройствени планове за територии, включващи и/или прилежащи на водни течения и площи, осигуряване на превенция срещу вредното въздействие на водите, достъп до бреговете им за мониторинг и поддържане на водния обект и други, свързани с управлението на водите съгласно ЗВ;
- По отношение на ВиК и пречистване на отпадъчните води – да предвиди нуждата от реконструкция и изграждане на нова инфраструктура; да определи начина на отвеждане на отпадъчните води и местата на пречиствателни съоръжения; да определи правилата за прилагане на плана и изисквания към последващите подробни устройствени планове за реконструкция на разпределителните мрежи; да отрази предвижданията на интегрирания проект за подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води;
- При разработването на документи за бъдещото развитие на инфраструктурата, свързана с ползване и опазване на водите (вкл. "Стратегия за управление на водния сектор") всички предвиждания да бъдат съобразени със съществуващото състояние и капацитет на водоизточниците, използването им за различни цели, местоположение и състояние на инфраструктурата за ползване, отвеждане и пречистване на отпадъчните води, като на тази база се предвиди: необходимата реконструкция на водопроводните мрежи и поетапна подмяна на най-амортизираните ѝ участъци.

7.3.1. Прогноза за развитие на водоснабдителната система на Пловдив

Водното количество за специфично битово водопотребление към 2048 г. и след това, е определено с водоснабдителна норма 120 л/жител/денонощие. Водоснабдяването ще става от

водопроводната мрежа на компактния град посредством нейното разширение към предвидените отделни урбанизационни ядра.

Необходимите водни количества към 2048 г. и след това, са както следва:

$Q_{\text{ср.дн.}}=1323,20 \text{ л/сек. /вкл. загубите/}$

$Q_{\text{макс.дн.}}=1852,47 \text{ л/сек. /вкл. загубите/}$

$Q_{\text{макс.ч.}}=2381,75 \text{ л/сек. /вкл. загубите/}$

Максималният капацитет на съществуващите водоизточници е 2270 л/сек., което показва, че в бъдеще ще има недостиг на вода и трябва да се търси допълнителен водоизточник, какъвто се явява „Каскада Въча“. Липсата на достатъчен обем водоеми изисква да започне и етапно изграждане на бъдещите водоеми 120 000 м³ под с. Първенец. Необходимо е и да се изгради и вътрешен магистрален водопроводен пръстен, като бъдещ разпределител на питейната вода в мрежата на гр. Пловдив.

7.3.2 Прогноза за развитие на канализационната система

Канализационните мрежи на Северна и Южна градски части са две независими и напълно отделни системи. По тази причина и прогнозното им развитие е самостоятелно, без функционална връзка помежду им.

В северната градска част се предлага:

- изграждане на Облекчителен колектор към Главен колектор VII;
- рехабилитация на Главен колектор VII;
- рехабилитация на Северен открит отливен канал след Преливник №2;
- изграждане на нов колектор по Голямоконарско шосе;
- изграждане на нов колектор по Карловско шосе;
- подмяна на второстепенната канализация, поетапно за най-натоварените квартали;
- въвеждане на автоматизирана система за контрол на отпадъчните води по количество и състав от промишлените предприятия;
- съвместна превантивна дейност с „Напоителни системи“ ЕАД за по-широко предназначение на системата от отводнителни канали, северно от града. Освен отводнителни функции, те да изпълняват и охранителни такива за града;
- въвеждане система за контрол на лявата дига на р. Марица от Околовръстно шосе - запад до Околовръстно шосе - изток, вкл. рампи за влизане в реката, ситуирани извън нейното корито;
- оптимизиране работата на КПС „Север“.

В канализационната мрежа на Южна градска част се вливат битовите отпадъчни води, респ. 5-кратно разредени по време на дъжд, от населените места Първенец, Марково, Браниполе, Брестник и Куклен. В Южната градска част се предлага:

- изграждане на Южен периферен колектор I-A и Облекчителен колектор I-A-4
- изграждане на задържателни резервоари на Главни колектори II и IV, съгласно РПИП от 2018 г.
- изграждане на дублиращ колектор на Гл.колектор III
- изграждане на дублиращ колектор на Колектор I-10

- изграждане на дублиращ колектор на Гл.колектор I в посока на кв. Коматево.
- реконструкция на ГПСОВ – Пловдив, вкл. Калово стопанство
- подмяна на маломерна второстепенна канализация, поетапно за най-натоварените квартали.
- въвеждане на автоматизирана система за контрол на отпадъчните води по количество и състав от промишлените предприятия
- съвместна превантивна дейност с „Напоителни системи“ ЕАД с цел Отводнителен канал „Марковско дере“ да изпълнява функциите и на охранителен канал на града.
- въвеждане система за контрол на дясната дига на р. Марица от Околовръстно шосе - запад до Околовръстно шосе - изток, вкл. рампи за влизане в реката, ситуирани извън нейното корито.

Предвижданията за развитие на канализационната система в обхвата на **новите урбанизирани** територии също са диференцирани за двете ѝ съставни части – разположената северно от р. Марица и разположената южно от р. Марица.

В северната част се предвижда:

- изграждане продължението на Северен обходен колектор до края на новата урбанизирана територия;
- изграждане на битова канализация по Брезовско шосе до края на новата урбанизирана територия;
- изграждане на битова канализация по Рогошко шосе до края на новата урбанизирана територия;
- изграждане на комбинирана канализация върху новата територия между р. Марица и Пазарджишко шосе.

В Южна част се предвижда:

- изграждане на смесена канализация на кв. Остромила и новите територии, на юг от него;
- изграждане на смесена канализация на кв. Беломорски и новите територии, на юг от него;
- изграждане на смесена канализация на територията между кв. Коматево и кв. Прослав;
- изграждане на разделна система върху ивицата територия, северно от Околовръстно шосе – юг, между кв. Коматево и кв. Прослав. Средна ширина на ивицата – 600 м. Дъждовното отводняване е в р. Първенецка;
- изграждане на битова канализация, вкл. канализационна помпена станция, за територията от двете страни на Пещерско шосе, западно от р. Първенецка;
- изграждане на Колектор I-A-1, пряка канализационна връзка между кв. Прослав и Южен периферен колектор. Колектор I-A-1 ще отводнява територията между компакния град и кв. Прослав.

Предвижда се и реконструкция на ГПСОВ на база изготвеният през 2009-2010г. Идеен проект за тази реконструкция, актуализиран през 2017 -2018г. Заложена е цялостна реконструкция на ПСОВ, вкл. Каловото стопанство и крайната обработка на утайките, след която станцията би трябвало да отговаря на всички съвременни изисквания.

7.3.3. Мерки по отношение на риска от наводнения

ИОУПО съобразява мерките с устройствен характер, заложи в Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН), отнасящи се до община Пловдив, а именно:

- изграждане на земно-насипна диги в комбинация с биологично укрепване на съответния бряг както следва:
 - по десния бряг на р. Марица, от вливането на десен приток след с. Оризари до вливането на р. Първенецка – височина 1 м., 1500 м. над моста на Републикански път II-86 и 2000 м. след него, площ на укрепването – 20 дка.;
 - по левия бряг на р. Марица, нагоре по течението от съществуващата масивна подпорна стена – дължина 2500 м., височина 2 м., площ на укрепването – 15 дка.;
 - по левия бряг на р. Марица, надолу по течението от вливането на р. Пясъчник – дължина 1150 м., височина 1 м., площ на укрепването – 3 дка.;
 - по левия бряг на р. Пясъчник с височина 1 м. – дължина 550 м., площ на укрепването – 1,2 дка.;
 - по десния бряг на р. Марица, нагоре по течението от вливането на мръсния канал – дължина 1600 м., височина 1 м., площ на укрепването – 5 дка.;
- надграждане на дясна защитна дига на р. Марица в зоната над моста на Републикански път II-86 – 1500 м., височина на надграждането – 1 м.;
- възстановяване на компрометирани диги, респ. на слегнали участъци по:
 - съществуващите диги по двата бряга на р. Първенецка (Дермендере) в зоната на гр. Пловдив – 3000 м., надграждане с 0,5 м.;
 - съществуващите диги по двата бряга на мръсния канал, вливащ се в р. Марица източно от гр. Пловдив височина 0,5 м. и дължина 1500 м.;
- реконструкция и поддържане на корекциите:
 - реконструкция/възстановяване на масивна подпорна стена по левия бряг на р. Марица, в зоната на гр. Пловдив, нагоре по течението от жп моста в западната част на града – 700 м., височина на стената – 1,5 м.;
 - поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Марица в гр. Пловдив – 4500 м. по левия бряг и 6200 м. по десния, и дигата по десния бряг – 4000 м.;
- надграждане на подпорни стени по двата бряга на р. Марица в гр. Пловдив с 0,5 м., общи 500 м.;
- стабилизиране на левия бряг на р. Марица преди гр. Пловдив с рено матраци, габиони или заскалявка – участък с дължина 500 м., ширина на ивицата – 6 м. и мощност на пласта 1 м. (общо 3000 м³).

Освен гореизброените мерки от Плана за управление на риска от наводнения на Източнобеломорски район за басейново управление 2016-2021 год., с Правилата за прилагане на ИОУПО се въвеждат следните изисквания към последващите подробни устройствени планове и правилата за прилагането им:

- не се допуска промяна на предназначението на поземлените имоти на водни обекти и строителство в тях, освен на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения;

- при урбанизиране на територии около водни обекти да се включват отреждания за регулация на речните корита и изграждане на необходимите защитни съоръжения;
- до изграждането на защитни съоръжения, в обхвата на крайбрежните заливаеми ивици и в сервитута на хидротехническите съоръжения не се допуска капитално застрояване и дейностите по чл. 134 от Закона за водите, освен изграждане на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения.
- не се допуска засаждане на дървета в най-ниската разливна крайречна тераса (в зависимост от хидроложки проучвания за високи води с обезпеченост веднъж на 50 години);
- при урбанизиране на територии край реки и дерета, когато се засягат защитени зони по ЗБР, границата на застрояване в урегулираните поземлени имоти не може да бъде на разстояние по-малко от 20 м. от имотните граници на водния обект или дерето. В полосите между границата на застрояване и имотната граница по предходното изречение се допуска озеленяване с растителни видове, характерни за съответните местообитания, разположени в съседство с тях;
- във всички случаи на урбанизиране на територии край реки и дерета да се осигурява възможност за достъп за почистване, укрепване и поддържане на речното корито;
- изпълнението на корекциите на реките и други укрепителни и геозащитни съоръжения в населените места да става на основание проекти с архитектурна част, в която да се определя подходящо оформяне, чрез ползване на естествени местни облицовъчни материали и/или озеленяване.

В ИОУПО и Правилата за прилагането на плана са определени редица мерки с характер на изисквания към управлението на устройствения процес и бъдещото планиране на територията, с оглед ограничаване и компенсирание отрицателното въздействие върху околната среда. По отношение опазване на водите и водните обекти устройствените решения на ИОУПО за съответните територии респектират стриктно изградените санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водовземните съоръжения на подземни водни тела, използвани за питейно-битово водоснабдяване.

Предвиденото обновяване и реконструкция на съществуващата водоснабдителна система, както и нейното разширение чрез изграждане на необходимите съоръжения за водоснабдяване на общината от Каскада „Въча“ осигуряват оптимално ползване на водните ресурси и намаляване до минимум на загубата им.

За предотвратяване замърсяването на водните тела с биогенни елементи, респективно намаляване натиска на отпадъчните води върху чувствителната зона в общината, се предвижда съответно развитие на канализационните мрежи, включващо: реконструкция на ПСОВ – Пловдив, изграждане и рехабилитация на колектори и поэтапна подмяна на маломерната второстепенна канализация.

Към последващото подробно устройствено планиране са адресирани изисквания за осигуряване достъп до речните корита и до напоителните и отводнителни канали по цялото им протежение; за отреждане на корекции на речните корита, изграждане на укрепителни и защитни съоръжения, зони или терени за обществено озеленяване по крайбрежията; за недо-

пускане дейности, нарушаващи естественото състояние и проводимостта на речните легла, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици, освен такива, осигуряващи защита от вредното въздействие на водите.

КОМЕНТАР – ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.

С реализацията на предвижданията на плана ще се постигне намаляване загубите на вода, подобряване на водоснабдяването на всички обекти и на качествата на подаваните питейни води, подобряване качеството на околната среда и жизнения стандарт. Реализацията на предвижданията на плана ще доведе до подобряване санитарното състояние на града и туристическите обекти. Въздействията върху околната среда от предвижданията на плана ще са положителни, значими, постоянни, дълготрайни и необратими.

Обобщено, въздействието върху компонента „повърхностни води“ от предвижданията на плана се оценява както следва:

- по вид – положително;
- по вероятност за неблагоприятно въздействие – ниска, при условие, че предвижданията на плана бъдат реализирани и системите поддържани;
- по продължителност – постоянно, положително;
- по териториален обхват – значителен;
- по честота – постоянно, положително;
- рискове за човешкото здраве – няма, при подходящо поддържане на системата;
- по кумулативен ефект – не се очаква, освен при непредвидими обстоятелства;
- по превишение на екологични стандарти – не се очаква;
- по последствия върху пространства и пейзажи със статут на защита – положителни.

7.4 ЗЕМИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

7.4.1 Обща структура и баланс на общинската територията

Проектните решения, заложи в ИОУПО, водят до промени в общата структура на общинската територия, показани на долната таблица:

Таблица 30 Структура и баланс на общинската територия

Наименование на териториалния елемент	Съществуващо положение		Проект	
	Площ (ха)	Дял (%)	Площ (ха)	Дял (%)
1. Урбанизирани територии, в т.ч.	4 678.15	45.91	5843.58	57.34
1.1. Жилищни функции	2 026.08		2 294.19*	
1.2. Обществено-обслужващи функции	582.00		946.10 ***	
1.3. Производствено-складови функции и инфраструктура, обслужваща селското стопанство	1 166.08		1 508.59***	
1.4. Рекреационни дейности – съществуващ кампинг	7.30		7.30	
1.5. Озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение	536.76		835.90 ****	
1.6. Спорт	98.9*****		139.00*****	
1.7. Техническа инфраструктура	80.50		96.10	
1.8. Специални	97.16		16.40	

1.9. Други урбанизирани територии	83.37		0.00	
2. Земеделски територии, в т.ч.:	3 667.02*****	35.98	2 450.64	24.05
2.1. Обработваеми земи – ниви	2 342.00		1 401.43	
2.2. Обработваеми земи - трайни насаждения, вкл. разсадници за трайни насаждения	576.30		324.60	
2.3. Други	104.22		80.11	
2.4. Оризища	278.10		278.10	
2.5. Бази на научно-изследователски институти на селското стопанство	238.10		238.10	
2.6. Рибарници	128.30		128.30	
3. Горски територии, в т.ч.:	19.00	0.19	15.10	0.15
3.1. Специални горски територии по чл.5, ал.3 от ЗГ – горски разсадник	15.10		15.10	
3.2. Други горски територии	2.90		0.00*****	
4. Водни площи и течения	382.65	3.75	360.00	3.53
5. Територии за транспорт и комуникации *****	1 440.50	14.13	1 518.50	14.9
6. Територии с друго и без определено стопанско предназначение (в т.ч. скали и дерета)	3.80	0.04	3.33	0,03
Общо	10 191.12	100.00	10 191.12	100.00
<p>* в т.ч. жилищни устройствени зони и Смф</p> <p>** в т.ч. устройствена зона Соо и самостоятелни терени за обществено-обслужващи дейности</p> <p>*** в т.ч. устройствени зони Соп, Пп и Тпс</p> <p>**** не включва горския разсадник</p> <p>***** включва съществуващия гребен канал и прилежащи територии (съгласно ККР)</p> <p>***** включва съществуващ и проектен гребен канал</p> <p>***** в т.ч. земеделски земи в регулационни граници (по ККР) 127 ха.</p> <p>***** включват се в обхвата на устройствена зона Оз</p> <p>***** в т.ч. жп инфраструктура 174,7 ха.</p>				

Урбанизираните територии увеличават площта си с 1165.43 ха., които разпределени по функционални системи показват следното:

- териториите за жилищни функции увеличават площта си с 268.11 ха.;
- териториите за обществено-обслужващи функции увеличават площта си с 364.10 ха.;
- територията на производствено-складовите функции нараства с 342.51 ха.;
- озеленените площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение увеличават площта си с 299.14 ха.;
- терените за спорт се увеличават с 40.10 ха.;
- площите за съоръжение на техническата инфраструктура нарастват с 15.60 ха.;
- площта на специалните терени намалява с 30.76 ха.;
- другите урбанизирани територии отпадат от баланса.

Площта на земеделските територии намалява с 1216.38 ха., което засяга всички видове земи и се разпределя, както следва:

- обработваеми земи – ниви 940.57 ха.;
- обработваеми земи – трайни насаждения 251.70 ха.;
- други – 24.11 ха.

Горските територии и водните площи и течения не променят площта си.

Териториите за транспорт и комуникации нарастват със 78.00 ха.

Защитените територии и зони не променят площите си, което е видно от долната таблица:

Таблица 31 Защитени територии и зони - баланс

Защитени територии и защитени зони	Площ (ха)	Дял (%)
Защитени територии:		
Защитена местност „Нощувка на малък корморан – Пловдив“	41.48*	0.40
Природна забележителност „Младежки хълм“	36.20**	0.36
Природна забележителност „Данов хълм“	5.24**	0.05
Природна забележителност „Хълм на Освободителите“	22.00**	0.22
Защитени зони по ЗБР („Натура 2000“):		
BG 0002087 - за опазване на дивите птици „Марица – Пловдив“	146.60*	1.44
BG 0002016 - за опазване на дивите птици „Рибарници Пловдив“	106.00*	1.04
BG 0000578 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Марица“	607.52*	5.96
BG0000444 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Пясъчник“	12.30*	0.12
Защитени територии за опазване на културното наследство	312.31***	3.06
* Площ в границите на община Пловдив		
** Площ по заповед за обявяване		
*** в т.ч. „Историческа зона „Филипопол – Тримонциум – Пловдив“, защитени територии на единични НКЦ извън историческата зона и археологически обекти с полигони извън историческата зона		

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

ИОУПО предвижда едно значително увеличение на площта на урбанизираните територии – с 1165.43 ха. (24.91%). Делът на това нарастване е по-малък от този на прогнозираното увеличение на населението от 28 % (по оптимистичния вариант). Два аспекта на това нарастване обаче дават основание то да се оцени с отрицателен знак по отношение въздействието му върху околната среда. Първият е голямата площ на вече урбанизираните територии – 135.51 кв.м/ж., в т.ч. 101.74 кв.м/ж. за брутната жилищна територия. Действително, към 2040 г. площта на урбанизираната територия на жител намалява на 131.80 кв.м/ж., но остава висока за един много голям град. Вторият аспект е обстоятелството, че разрастването на урбанизираните територии се осъществява изцяло за сметка на земеделски земи, преимуществено от 4-та бонитетна категория. Документацията от обсъждането на ескизния вариант на ИОУПО показва, че значителна част от включваните в границите на града нови територии (предимно жилищни) в югозападна и южна посока са заложени в проекта на Общия устройствен план по изричното искане на общинската администрация, без доказателствени аргументи. С оглед на липсата на териториално-устройствени аргументи се препоръчва в окончателния проект на ИОУПО нарастването на площта на урбанизираните територии да бъде редуцирано.

7.4.2 Земеползване и устройство на териториите със земеделски земи

Върху преобладаващата част от земеделските територии ИОУПО установява режим на превантивна защита по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества. Този режим допуска промяна предназначението на земеделските земи само по изключение за следните нужди:

- създаване на озеленени площи за широко обществено ползване – извънселищни паркове, както и на открити спортни обекти със затревен терен;

- разширение на гробищни паркове или устройване на нови гробищни паркове;
- териториално разширение на поземлени имоти, намиращ се в границите на устройствена зона Соп, когато площта на този имот не е достатъчна за реализация на инвестиционната инициатива. Разширението е допустимо в границите на поземления/ите имоти/и, непосредствено прилежащ(и) на съответната устройствена зона;
- изграждане на обекти на техническата инфраструктура, вкл. хидромелиоративни мрежи и съоръжения, свързани с тяхната експлоатация;
- изграждане на специални обекти;
- изпълнение на специализирани работи и строителство, свързани с опазването и експонирането на обекти на недвижимото културно наследство.

Определени са и няколко участъка земеделски територии, за които е **допустима промяна на предназначението** на отделни поземлени имоти по реда на Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ). Такива участъци са разположени западно от ж.п. линията за Карлово, южно от пътя за Стамболийски/Пещера, на двата бряга на р. Първенецка в близост до вливането ѝ в р. Марица, до югоизточната крайнина на кв. Коматеве и между пътя за с. Рогош и северния напоителен/отводнителен канал. При устройството на земите с променено предназначение е предвидено да се прилагат нормативите за смесени обществено-обслужващи и производствено-складови устройствени зони. Допустимостта на промяната за земеделски територии, попадащи в обхвата на защитени зони по ЗБР е приложима, доколкото не противоречи на плана за управление на съответната защитена зона, респ. на заповедта за обявяване и стандартния ѝ формуляр.

7.4.3 Земеползване и устройство на горските територии

Горските територии се третират като част от зелената система на общината. За тях, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗУТ, се установява режим на превантивна устройствена защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества. Те се устройват в съответствие с предвижданията на горскостопанския план на ТП ДГС „Пловдив”.

7.4.4 Земеползване и устройство на нарушените територии

ИОУПО приема, че на възстановяване и рекултивация подлежат териториите по чл. 11, ал. 1 от ЗОЗЗ, в т.ч. терени на нерегламентирани сметища след разчистването им, както и строителни площадки на точкови и линейни обекти след приключване на строителството.

Когато подлежащите на възстановяване и рекултивация територии не попадат в устройствен режим за урбанизация, определен с ИОУПО, се извършва възстановяване и рекултивация за последващо ползване като земеделска земя. В останалите случаи те се възстановяват за ползване в зависимост от устройствената зона, а при наличие на действащ подробен устройствен план - съобразно конкретното предназначение на поземления имот, в който попадат.

Проектите за възстановяване и рекултивация се съблюдават, както с разпоредбите на чл. 11 и следващите в Глава четвърта „Рекултивация на земи“ от ЗОЗЗ и на Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт на МЗХ, МОСВ и МТРС (ДВ. бр.89/1996).

7.4.5 Устройствовен режим на териториите, заети от води и водни обекти

Предвиденият в ИОУПО устройствен режим на териториите, заети от води и водни обекти не допуска промяна на предназначението на поземлените имоти на водни обекти и строителство в тях, освен на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения. Той изисква във всички случаи на урбанизиране на териториите край водни обекти да се осигурява възможност за достъп за почистване, укрепване и поддържане на техните легла.

На подробните устройствени планове на териториите, прилежащи на реки, се възлага да осигуряват отреждания за корекция на коритата, за изграждане на защитни съоръжения и други мероприятия, определени в Плановете за управление на речните басейни и на риска от наводнение (ПУРБ и ПУРН). С тези ПУП покрай реките, в териториите за урбанизация, се осигуряват озеленени полоси. В случаите, когато в ИОУПО не са определени устройствени зони или терени за обществени озеленени площи, в частите от първия ред УПИ, прилежащи на водния обект, чрез подходящо определяне на линиите на застрояване се разполага преобладаващата част от задължителното озеленяване.

Елемент на устройствения режим е и изискването да се запазват естествените обраствания около водните обекти в частите им извън урбанизираните територии като част от зелената система с екологическо значение и елемент на ландшафта. Те подлежат на опазване, поддържане и възстановяване, доколкото не нарушават проводимостта на речните легла и са съвместими с режимите за опазване на биоразнообразието. При подмяна на съществуващото или при ново озеленяване се ползват растителни видове, идентични с естествените за мястото.

7.4.6 Устройствовен режим на териториите (и обектите), защитени по специални закони

Със своите устройствени решения ИОУПО респектира границите на всички територии, защитени по специални закони и предвижда съответните режими на устройствена защита:

- **Територии с особена териториално устройствена защита** по чл.10, ал.2 на ЗУТ. Това са:
 - Санитарно-охранителните зони около водоизточниците – тръбните кладенци в източната част на общинското землище;
 - териториите за природозащита, включващи: защитени територии по ЗЗТ и ЗБР, каквато на територията на общината са ЗМ „Нощувка на малък корморан“ и 4 защитените зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000 - „Река Марица“ и „Рибарници Пловдив“ за защита на дивите птици и „Марица Пловдив“, и „Река Пясъчник“ за опазване на природните местообитания;
 - териториите за защита и опазване на културно-историческото наследство (КИН), включващи: терените с обекти на КИН и зоните за археологическо наблюдение;
- **Територии с превантивна устройствена защита** по чл.10, ал.3 на ЗУТ. Това са:
 - Зони, определени от БДИБР като райони със значителен потенциален риск от наводнения, потенциални бъдещи наводнения.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Всички предвиждания на ИОУПО относно земеползването и устройствените режими на различните видове територии извън границите на градската територия на Пловдив следва да се оценят с положителен знак от гледна точка на въздействието им върху околната среда. Това важи и за забраната за промяна на предназначението на преобладаващите части на земедел-

ските и горските територии и за забраната за промяна на предназначението на водните площи и течения. Като неприемливо трябва да се оцени предвиждането за допустима промяна на предназначението на отделни поземлени имоти по реда на Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ) в четири участъка земеделски територии, като се има предвид значителното териториално развитие на града и предвидените редица нови урбанизирани територии извън границите му за сметка на обработваеми земи.

Въздействието на предвижданията на плана върху компонента „земи и почви“ се оценява както следва:

- по вид – позитивно;
- по вероятност за неблагоприятно въздействие – ниска, при условие, че предвижданията на плана бъдат стриктно съобразявани;
- по продължителност – постоянно;
- по териториален обхват – значителен, общински;
- по честота – чести;
- рискове за човешкото здраве – няма;
- по кумулативен ефект – не се очаква, освен при непредвидими обстоятелства;
- по превишение на екологични стандарти – не се очаква;
- по последствия върху пространства и пейзажи със статут на защита – положителни.

7.5 ЗЕМНИ НЕДРА, ПОДЗЕМНИ ВОДИ

7.5.1 Земни недра

Приповърхностният слой на геоложката среда е нарушен от изпълнените изкопи и насипи за фундиране на многобройните сгради и съоръжения, за изпълнение на подземните и надземни комуникации, археологични обекти и пр. Аналогични промени се очакват при реализацията на предвидените в ИОУПО предвиждания за развитие на община Пловдив, а именно: механично нарушаване на приповърхностния слой на геоложката среда в устройствени жилищни зони, производствени зони, рекреационни зони, при изграждане на нови жилища, обслужващи съоръжения, производствена, транспортна, водоснабдителна, канализационна и социална инфраструктура и др. и евентуално замърсяване със строителни, битови и други отпадъци, отпадъчни води от септични ями и попивни кладенци, разливи на нефтени продукти от строителните машини, моторните превозни средства и пр..

Въздействието върху земните недра ще бъде отрицателно, пряко, постоянно, дълготрайно и частично обратимо, но обективно неизбежно. Оценява се като незначително, тъй като ще засяга само малка част от приповърхностната зона на земните недра, която впоследствие частично се възстановява.

Въздействия върху земните недра са възможни и в резултат на:

- природни бедствия – земетресения, наводнения и др.;
- аварии в изградената водопроводна и канализационна мрежа;
- разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали при транспортни и други произшествия;

Тези евентуални въздействия са отрицателни, преки, временни и обратими.

7.5.2. Мерки по отношение на геоложкия риск

За минимизиране на геоложкия риск, с цел безопасно устройство и ползване на общинската територия, ИОУПО въвежда изисквания към последващите подробни устройствени планове (ПУП), които да се процедурат при наличието на доклад за инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания и изследвания с цел изясняване необходимостта от геозащитни мерки и дейности при спазване на Наредба № РД-02-20-2/2012 г. на МРРБ за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони.

7.5.3 Подземни води

При бъдещата строителна дейност по реализация на предвижданията на ИОУПО е потенциално възможно аналогично на реализираното въздействие върху подземните води, а именно:

- инфилтриране на замърсени отпадъчни води от съществуващи изгребни и попивни ями, нерегламентирани сметища и замърсяването с битови и други отпадъци. То ще бъде отрицателно, пряко, временно и обратимо с ограничен териториален обхват в обсега на конкретния терен на въздействие;

- отнемане на разполагаеми ресурси от подземни водни тела при експлоатацията на съществуващите водовземни съоръжения и системи. Това въздействие ще бъде постоянно, дълготрайно и обратимо при евентуално прекъсване на водовземането. По обхват се ограничава в обхвата на създаваната зона на влияние от водовземните съоръжения;

- намаляване инфилтрацията на замърсени води в резултат от изграждане и/или рехабилитация на канализационните и водопроводните мрежи, регламентирано съхраняване и обезвреждане на битови и други отпадъци. Това въздействие ще бъде положително, пряко, постоянно и необратимо, с териториален обхват в обсега на селищата в общината.

Въздействия върху подземните води са възможни и в резултат на:

- природни бедствия – земетресения, наводнения, пожари и др.;
- аварии в изградената водопроводна и канализационна мрежа;
- разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали при транспортни и други аварийни произшествия в промишлени, взриво-пожароопасни и други обекти.

Тези евентуални въздействия са отрицателни, преки, временни и обратими.

7.6 ЛАНДШАФТ

Базирано на изводите от анализа на съществуващото положение, че ландшафтът на общинската територия се определя като антропогенно сравнително слабо трансформиран като състояние и хомеостаз като стадии на развитие. Оценката на въздействието върху него се извършва на база предвижданията на плана по отношение развитието на селищната мрежа и жилищното строителство, на териториалната организация на социалната инфраструктура, на производствените и логистични дейности, зоните за рекреация и по отношение на териториите, предвидените за прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне.

7.6.1 Обща структура и баланс на общинската територията

Проектните решения, заложи в Плана водят до определени промени в общата структура на общинската територия. **Урбанизираните територии** увеличават площта си с 1165.43 ха., разпределени по функционални системи, както следва:

- териториите за жилищни функции увеличават площта си с 268.11 ха.;
- териториите за обществено-обслужващи функции увеличават площта си с 364.10 ха.;
- територията на производствено-складовите функции нараства с 342.51 ха.;
- озеленените площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение увеличават площта си с 299.14 ха.;
- терените за спорт се увеличават с 40.10 ха.;
- площите за съоръжение на техническата инфраструктура нарастват с 15.60 ха.;
- площта на специалните терени намалява с 30.76 ха.;
- другите урбанизирани територии отпадат от баланса.

Площта на земеделските територии намалява с 1216.38 ха. Това засяга всички видове земи и се разпределя, както следва:

- обработваеми земи – ниви 940.57 ха.;
- обработваеми земи – трайни насаждения 251.70 ха.;
- други – 24.11 ха.

Горските територии и водните площи и течения не променят площта си.

Териториите за транспорт и комуникации нарастват със 78.00 ха.

Защитените територии и зони не променят площите си,

Съществено по отношение предвижданията на проекта е съотношението между видовете ландшафти съгласно тяхната устойчивост при съществуващото състояние и съгласно предвижданията на плана. Категоризацията на ландшафтите по степен на устойчивост в границите на общината и техните относителни дялове са показани в следващата таблица:

Таблица 32 Основни видове ландшафти по относителни дялове

Видове ландшафти	Съществуващо положение		Проектно предложение	
	Площ-ха	%	Площ-ха	%
С висока естествена устойчивост	942.21	9.3	1 214.5	11.9
С естествена устойчивост	3 406.82	33.4	2 230.5	21.9
С относителна устойчивост	5 842.08	57.3	6 746.1	66.2
ОБЩО	10 191.1	100	10 191.1	100

От посоченото в таблицата е видно, че изменението при ландшафтите с висока естествена устойчивост е незначително – с 2.6% спрямо съществуващото положение, обусловено от предвижданията на плана за мащабно развитие на зелените площи. По отношение на ландшафтите с естествена устойчивост е налице намаляване с 11.5% в сравнение със съществуващото състояние, поради големия относителен дял земеделски земи, предвидени за нови устройствени зони. Нарастването на ландшафтите с относителна устойчивост /антропогенни ландшафти/ - с 8.9% спрямо съществуващото положение, означава, че са необходими и конкретни мерки за поддържане/възстановяване на ландшафтите с генетична и

естествена устойчивост, респективно, на по-ниските нива на планиране е наложително формулирането на мерки с ландшафтно-устройствен характер, които да отговарят на изискванията на чл.30, ал.2 и 3 от ЗБР. За целта, в раздел 11 „Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана“ към настоящата оценка, е включена и нарочна мярка.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Посочените промени се дължат на предвижданията на плана, свързани най-вече с нарастването на урбанизираните територии. Планът има предвиждания за активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне на територията, с което се очаква да се постигне баланс както по отношение устойчивостта на ландшафтите към антропогенното натоварване.

Проектните предвиждания за запазване на ценните естествени характеристики на природния **ландшафт** имат подчертано позитивен характер и се оценяват както следва:

- по вид – въздействията са позитивни, при спазване предвижданията на плана;
- по вероятност – с висока вероятност на случване;
- по продължителност – постоянни, позитивни;
- по териториален обхват – значителни, позитивни;
- по честота – чести;
- по рискове за човешкото здраве – няма;
- кумулативен ефект – няма;
- превишени екологични стандарти – няма;
- последици върху пространства или пейзажи, които имат признат национален, общностен или международен статут на защита – няма.

7.7 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

7.7.1 Устройство на озеленените територии и териториите за спорт и атракции

ИОУПО предвижда устройствените зони за озеленени територии, както и самостоятелните терени с устройствен режим да се устройват с подробни паркоустройствени планове по чл. 50 от Наредба № 8 на МРРБ. С тези планове, на база фитосанитарна оценка се осигурява максимално запазване на съществуващата (картотекираната) годна растителност, запазване на границите на съществуващите обществени озеленени площи, както и отреждания за нови такива, съобразно предвижданията на ИОУПО. С тях се предвижда и доразвитие на линейното озеленяване със зелени ивици и дървесна растителност, по протежение на основните улици и други обществени пространства, като при последващото планиране строителната линия към улицата се съобразява с растежните изисквания на съответните видове.

За устройството на озеленените територии и териториите за спорт и атракции се прилагат следните разновидности на устройствени зони за озеленяване:

- *озеленени площи за широко обществено ползване (Оз)* - устройват се в съответствие с чл. 62 от ЗУТ и чл. 32 от Наредба № 7. В тях може да се разполагат мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, обслужващи озеленените площи, и застрояване, необходимо за поддържане на зелената система; преместваеми търговски обекти по чл. 56 ЗУТ, върху площ

не повече от 1 на сто от територията на паркове с площ над 3 ха. и не повече от 2 на сто от територията на паркове и градини с площ до 3 ха.; открити обекти за спортни и културни развлечения и забави (концертни естради, летни амфитеатри, атракциони, изложбени площи и спортни съоръжения), които общо може да заемат площ не повече от 10 на 100 от територията на парка (градината); детски площадки; мемориални обекти; монументално-декоративни, информационни и рекламни елементи по чл. 57 ЗУТ.

- *зони за озеленяване, спорт и атракции (Зса)* – с плановите по чл. 50 на Наредба № 8 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове се осигурява минимална площ за озеленяване от 80 %. Като такива зони е предвидено да се устроят Паркът за отдих и култура и остров Адата.

- *зони за озеленяване и спорт (Озс)* - ще се устройват по чл. 32, ал. 2 на Наредба № 7 със задължително минимално озеленяване от 20 % от общата площ на зоната.

За устройството на озеленените територии са предвидени също така и обособени терени със собствен устройствен режим. Това са терените за широко обществено ползване (**Тоз**), широко обществено ползване със специален устройствен режим (**Тзг**), за широко обществено ползване за отреждане с ПУП (**Тоз**), широко обществено ползване и обществено обслужване (**Тозо**), със специфично ползване – гробищни паркове (**Тг**) и със специфично предназначение – за защитно озеленяване (**Тозз**).

7.7.2. Развитие благоустрояването на град Пловдив

Предвижданията на ИОУПО по отношение развитието на благоустрояването на града са насочени към преодоляване на недостатъците му, описани в анализа на съществуващото състояние. За част от тях конкретните устройствени решения са елементи на самия ИОУПО. За друга част те са задачи на последващото подробно устройствено планиране, което трябва да ги осигури в съответствие с изискванията, формулирани от ИОУПО, респ. от Правилата за неговото прилагане. Предвижда се значително увеличение на терените за озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение, чиято обща квадратура да се увеличи с 55.73 % и достигне 835.9 ха., респ. 18.85 кв.м/жител. Въведени са и изисквания, които би трябвало да доведат до увеличение на озеленените площи за ограничено обществено ползване. Заложено е сериозно увеличение на детските площадки и на спортните площадки за масов спорт. Предвидено е комплексно устройство и благоустрояване на междублоковите пространства. Предвижда се развитие и модернизация на уличното осветление, вкл. това на парковете и градините.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на ИОУПО по отношение развитието на зелената система на общината са насочени към поддържане и повишаване качествата на околната среда. ИОУПО осигурява значителни по площ и разнообразни по съдържание озеленени площи за широко обществено ползване, както и територии за спорт и рекреации, което при ограничените пространствени възможности е сериозно постижение на плана по отношение подобряване качествата на живот в града.

7.7.3 Устройствов режим на териториите (и обектите), защитени по специални закони

Със своите устройствени решения ИОУПО респектира границите на всички територии, защитени по специални закони и предвижда съответните режими на устройствена защита, в т.ч. териториите, защитени по реда на ЗЗТ и тези, защитени по реда на ЗБР.

За земеделските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР, се установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройството на територията, с който се запазва фактическото им ползване без да се влошават качествата им. Режимът на превантивна защита се прилага до влизането в сила на планове за управление на защитените зони, след което устройството им се съобразява с общите правила за устройство, определени с ИОУПО и изискванията на съответния план за управление.

7.7.4. Защитени зони по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) – Натура 2000

С разработване на ИОУПО се цели да се създадат устройствени условия за реализиране на политиките и мерките за пространствено развитие на общината в съответствие със следните направления: земеделие, горско стопанство, туризъм, бизнес, спорт и атракции, екология, опазване и социализация на културно-историческите ценности, демография, инфраструктура, жилищна политика, социални дейности и превенция от предвидими природни бедствия. Основният механизъм за осъществяването на поставената цел се явява функционалното зониране на общинската територия съобразно нейните характеристики в отделните териториални елементи и системи. Успоредно с териториалното зониране се разработват и специфични правила и нормативи за устройство, които налагат специфични изисквания, обусловени от конкретните характеристики на територията и обектите в нея.

Елементите на ИОУПО, които самостоятелно или в комбинация с други инвестиционни предложения и проекти биха могли да окажат въздействие върху защитените зони или техните елементи са както следва:

- в опорния план територията на 33 BG0000444 „Река Пясъчник“ е с категория Поземлени имоти за водни течения, водни площи и съоръжения. В ИОУПО не е предвидена прекатегоризация. Прекатегоризира се съседен имот, граничещ със зоната, в който се намира Институт по зеленчукови култури ”Марица”, Пловдив, звено в структурата на Селскостопанската академия. В опорния план този имот е с категория Поземлени имоти за производствени и складови обекти, в ИОУПО е прекатегоризиран в Терени за научни центрове извън НМ. Тази прекатегоризация отразява съществуващото състояние и няма да доведе до въздействие върху предмета и целите на зоната.

- предвижданията на ИОУПО в границите на 33 BG0000578 „Река Марица“ като цяло не засягат естествени и полуестествени местообитания. На прекатегоризация подлежат урбанизирани райони. В границите на зоната прекатегоризация се предвижда в около 254 ха., като в повечето случаи се касае само за промяна в наименованието (формулировката) на устройствената зона. Потенциално въздействие може да се очаква от прекатегоризирането на територията на остров Адата (8.89 ха.), който в опорния план фигурира като Поземлени имоти – ниви, а в ИОУПО се прекатегоризира като Зона за озеленяване, спорт и атракции. В тази устройствена зона е допустимо разполагане на обекти за развлечения и забави, масов спорт, културни и познавателни дейности, търговия, обществено хранене, детски атракционни и др., както и необходимите мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура. Обектите не

могат да заемат повече от 20% от площта на устройствената зона.

- Реализацията на ИОУПО не предвижда нови УЗ на територията на 33 BG0002087 „Марица-Пловдив” в сравнение с действащия ОУП-2007 г.. Съществуващите терени по действащия ОУП-2007 г. са за озеленяване, техническа и транспортна инфраструктура.

- 33 BG0002016 „Рибарници Пловдив“ не се засяга от предварителния проект на ИОУПО на община Пловдив, въпреки, че зоната не съдържа предпоставки да бъде защитавана и да остане незасегната от развитието на града. В рамките на защитената зона в проекта на ИОУПО не се обособяват устройствени зони в близост, които могат да окажат въздействие върху видове птици и техните местообитания, обект на опазване в защитената зона.

Потенциалните въздействия от гореспоменатите предвиждания на ИОУПО са коментирани в доклада за оценка степента на въздействие.

Общото заключение за въздействието върху предмета и целите на опазване в защитени зони е, че „След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че реализирането на предвижданията на ИОУПО няма да:

- доведе до промяна на природозащитния статус на зони от мрежата Натура 2000 за видове, обект на опазване;
- наруши баланса, разпределението и плътността на ключови видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причини промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцира значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцира популацията на ключови видове;
- промени балансът между ключовите видове в зони от мрежата Натура 2000;
- редуцира многообразието на зони от мрежата Натура 2000;
- доведе до увеличаване на фрагментацията;
- доведе до загуба или намаляване на ключови характеристики на зони от мрежата Натура 2000.

Стриктното съобразяване с добрите практики и предложените мерки ще гарантира, че по време на реализирането на предвижданията на ИОУПО няма да се причинят значителни отрицателни въздействия върху целостта на зоните от мрежата Натура 2000 попадащи в границите на община Пловдив както в териториален, така и във функционален аспект.“

7.7.5. Защитени територии по Закона за защитените територии

Предвижданията на плана не засягат територии, защитени по реда на ЗЗТ, респективно не се нарушават определените със заповедите за обявяването им режими и дейности.

7.7.6 Видове от Приложение 3 и 4 на ЗБР

Съгласно чл.35а. от ЗБР „Опазването на местообитания на растителни, животински и гъбни видове от приложение № 2а, както и на видовете от приложение № 3, се извършва чрез защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии.“

В случая, предвижданията на плана не засягат обявените на територията на общината защитени територии, респективно въздействие върху видове от приложение 3 на ЗБР няма и не се очаква.

ОУПО не предлага устройствени решения, засягащи местата с висока концентрация на биологично разнообразие, респективно не се очаква въздействие върху видове от Приложение 4 на ЗБР.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Може да се оцени, че ИОУПО се стреми да реши устройствените проблеми на общината с отговарящи на досегашното ѝ развитие промени на общата структура на територията ѝ. Най-съществената промяна е нарастването на относителния дял на урбанизираните територии, което става за сметка на намаляване на относителните дялове на земеделските територии. Увеличаването на дела на урбанизираните територии за сметка предимно на земеделски земи означава, че не може да се очаква значително неблагоприятно въздействие върху видове, включени в Приложения 3 и 4 на ЗБР.

Като цяло, предлага се устройство на територията, което предполага балансирано съотношение между основните структурни елементи, поддържане на разнообразието на екосистемите, опазване и съхраняване на биологичното разнообразие.

Кумулативен или комбиниран ефект върху биоразнообразието вследствие реализацията на предвижданията на плана няма и не се очаква.

Обобщено, въздействията от предвижданията на плана върху биоразнообразието се оценяват както следва:

- по вид – допустими;
- по вероятност за неблагоприятно въздействие – малко вероятно;
- по продължителност – епизодично;
- по териториален обхват – ограничен;
- по честота – ниска;
- по кумулативен ефект – не се очаква;
- по превишение на екологични стандарти – няма и не се очаква.

7.8 ОТПАДЪЦИ

Изменението на ОУПО предлага следните модели на демографско развитие:

Таблица 33 Прогноза за броя на населението на община Пловдив за периода 2017-2040 г. (по варианти)

Прогнозен хоризонт по години	Варианти на прогнозата (брой)		
	Тенденциален	Реалистичен	Оптимистичен
2017 г. –състояние	345213	345213	345212
2020 г. – прогноза	346213	348226	351691
2025 г. – прогноза	352940	353440	366632
2030 г. – прогноза	358453	361039	379036
2035 г. – прогноза	362803	366989	389167
2040 г. – прогноза	366526	371825	403796

За съответните нужди на ЕО, авторският колектив приема да се работи по оптимистичен сценарий.

Както беше споменато в Раздел 4.8 от настоящата екологична оценка, за целите на анализа на този фактор приемаме усреднена норма на натрупване от 472 кг/ж/год. В този случай, очакваното общо количество генерирани битови отпадъци за плановия период ще бъде:

Таблица 34 Очаквано общо количество генерирани битови отпадъци

Година	Брой на населението по модел „Оптимистичен”	Количество отпадъци тона
2020	351 691	165 998
2025	366 632	173 050
2030	379 036	178 904
2035	389 167	183 686
2040	403 396	190 402

За депониране на битовите отпадъци ще се използва „Инсталация за биологично разграждане по закрит способ с Депо за неопасни отпадъци”, разположени в с. Шишманци, както и регионално депо за неопасни отпадъци в землището на с. Цаланица, ако бъде увеличен капацитетът му.

Строителни отпадъци

Депонирането на строителните отпадъци ще продължи да се осъществява на регионалното депо. Общинската администрация е приела Наредба за управление на дейностите по отпадъците на територията на общината, в която са имплементирани изискванията на ЗУО по отношение управлението на строителните отпадъци в т.ч. рециклиране и оползотворяване. С изпълнение на изискванията на Наредбата ще се намали количества строителни отпадъци, предназначени за депониране, респективно ще намалеем и емисиите във въздуха от ДВГ и транспортните разходи при транспортирането на строителните отпадъци.

Производствени отпадъци

Създаването на оптимални устройствени условия за социално-икономическо развитие на общината предполага и създаването на условия за развитие на промишлеността и в частност на вида и количествата генерирани промишлени отпадъци.

Прогнозата за структурата на промишленото развитие отразява приетата визия за целеви структурни промени като ускорено развитие на високотехнологични, ефективни и конкурентно-способни производства.

Развитието на нови, високотехнологични производства предполага и стремеж към подмяна на технологичните съоръжения и въвеждане на Най-добрите налични техники, от което следва постепенно намаляване на количествата на генерираните производствени отпадъци.

Опасни отпадъци

Генерираните опасни отпадъци в предприятията и от сектор „Услуги“ (сервизи, ремонтни работилници и др.) се събират в специални помещения в самите предприятия, съхраняват се в тях и се намират под контрола на ръководството на предприятията и се предават само на лицензирани фирми за тяхното третиране въз основа на сключени договори.

Масово разпространени отпадъци

Със заповед на кмета на Община Пловдив са въведени системи за разделно събиране на масово разпространени отпадъци като излезли от употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак, и др. Местоположението и устройството на конкретни площадки се съобразяват на по-ниски нива на устройствено планиране, като на ниво Подробен устройствен план се определя и местоположението на:

- площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други;
- площадките за разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане,

за които кмета на общината има ангажимент и задължение по реда на чл.19 от ЗУО.

Съгласно изискванията на чл.38, ал.1 от ЗУО (ДВ, бр.53/2012г.), дейности с отпадъци от черни и цветни метали се извършват само на площадки, разположени на територии, определени с общи устройствени планове за производствени и складови дейности, на пристанища за обществен транспорт с национално и регионално значение и на обекти на железопътната инфраструктура със стопанско предназначение. Всяка площадка трябва да отговаря на нормативните изисквания за опазване на човешкото здраве и околната среда. На тази база, площадки за дейности с отпадъци от метали могат да се обособят и на други места в общината след одобряването на окончателния вариант на изменението на ОУПО.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Така изградената система за управление на отпадъците на територията на община Пловдив не предполага предвиждане и устройване на нови площи, обслужващи дейността. Въпреки това, ИОУПО създава възможности при неотложна необходимост от теренно осигуряване на дейности по управление на отпадъците, за площадки да се използват подходящи терени в предимно производствени зони – Пп, където такъв вид дейности са допустими.

7.9 ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА. ХИМИКАЛИ

Предвижданията на предварителния проект на ИОУПО няма да променят съществено съществуващата ситуация по отношение на опасните вещества.

С изменението на ОУПО се препоръчва да бъде извършен основен ремонт на най-тежките участъци от транспортно-комуникационната система на града, както и изграждане на нови улици и мостови съоръжения. Наложително е реконструкцията на улиците и изграждането на велоалеите да стане в сравнително краткосрочен план, което от своя страна ще доведе до увеличаване употребата на асфалт, категоризиран като „токсичен” съгласно Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (обн. ДВ, бр.10/04.02.2000 г.).

Строителните дейности са свързани с използването на гориво и смазочни материали за строителната механизация, цимент, бои, изолации, смоли и др. които се характеризират с различен клас на опасност, но използването на които е неизбежно и присъщо.

ИОУПО определя устройствена зона от вида „предимно производствена зона“ (Пп). Такива се разполагат в и извън населеното място, като във втория случай се включват предимно поземлени имоти със сходно (вече променено) предназначение.

В „Предимно производствените устройствени зони“ могат да се разполагат и производствени и складови сгради и съоръжения, обслужващи селското и горското стопанство и обекти на техническата инфраструктура, при съобразяване със санитарно-хигиенните изисквания. По този начин са създадени условия за развитие на дейности в рамките на широк набор отрасли от първичния и вторичния стопански сектори.

При изработването на ПУП в устройствени зони Пп следва да се съблюдава изискването за осигуряване на безопасни разстояния между предприятията/съоръженията с нисък или висок рисков потенциал до жилищни райони, обекти с обществено предназначение, зони за отдих и рекреация, транспортна инфраструктура, обекти на културно-историческото наследство и територии с природозащитен статут.

Тъй като съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията (чл.103, ал.2) общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, конкретното предназначение и начин на устройство на отделните поземлени имоти в обхвата на ОУПО се определя от подробни устройствени планове. На тази база, в проекта на ИОУПО не може да се предвиди конкретна реализация (изграждане) на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и да се предвидят данни за количествата на опасните вещества по Приложение №3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението. Такива предприятия и съоръжения могат да бъдат предвиждани в следващите нива и етапи на проектиране и при условие, че се прояви такава инвестиционна инициатива, се предприемат съответните действия по реда на ЗООС.

По отношение предприятията и съоръженията с висок и нисък рисков потенциал (ПСВНРП), същите са действащи, оперират на база проведени процедури по ЗООС, респективно са със съобразени хигиенно-защитни отстояния до обекти, подлежащи на защита.

Видно от следващата фигура, с предварителния проект на ИОУПО не се предвиждат нови устройствени зони за жилищни райони (обитаване), обекти и площи с обществено предназначение, зони за отдих и големи транспортни пътища, които да нарушат присъщите на тези ПСВНРП зони за поражение/аварийно планиране съобразно изготвените от предприятията Доклади за политика за предотвратяване на големи аварии (ДППГА):

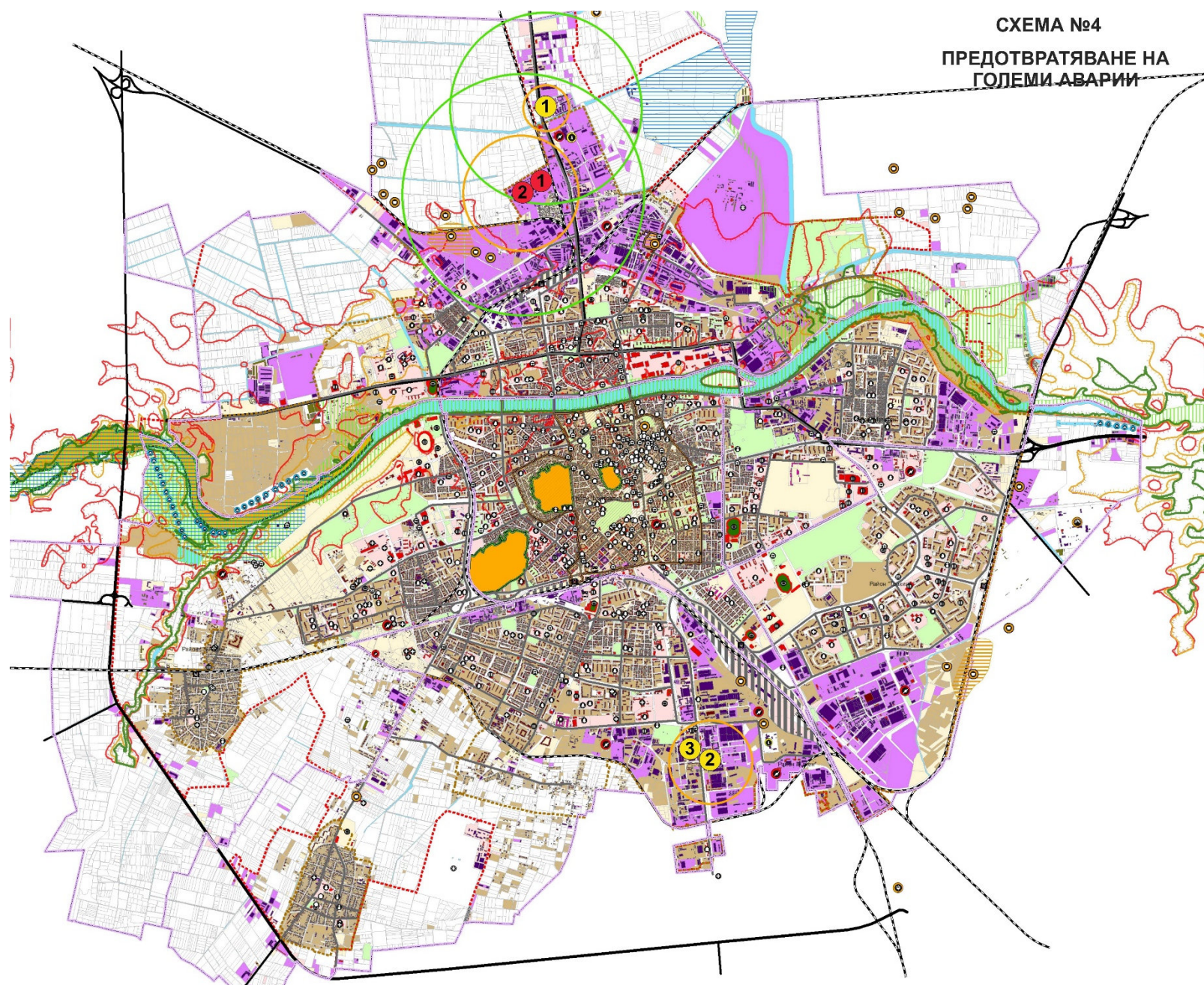
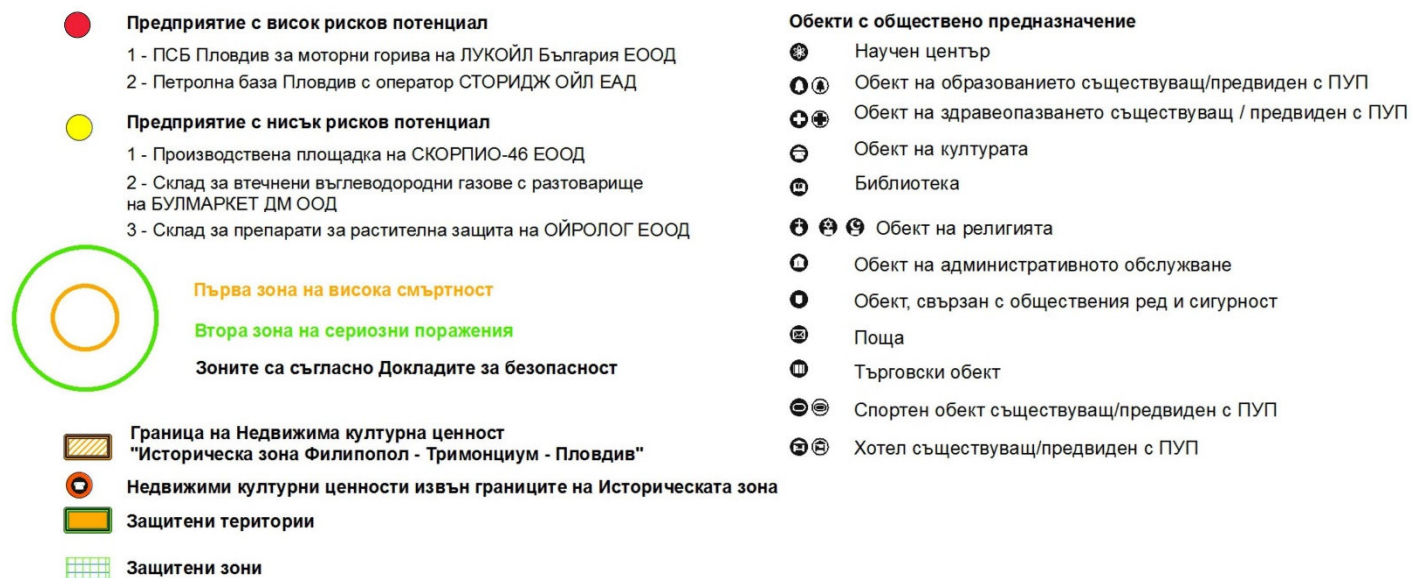

СХЕМА №4: ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ГОЛЕМИ АВАРИИ (Глава Седма, Раздел I от Закона за опазване на околната среда)

Фиг.№18 Схема „Предотвратяване на големи аварии“

Предвижданията на ИОУПО не нарушават посочените по-горе зони за аварийно планиране, предвид изискванията на чл.104, ал.2, т.3 от ЗООС.

ИОУПО въвежда изискване последващите подробни устройствени планове да се разработват при осигуряване на безопасни разстояния на предприятията/съоръженията с нисък или висок рисков потенциал до жилищни райони, обекти с обществено предназначение, зони за отдих и рекреация, транспортна инфраструктура, обекти на културно-историческото наследство и територии с природозащитен статус, с цел минимизиране на риска за човешкото здраве и околната среда от възникване на големи аварии.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

При условие, че при реализацията на даден инвестиционен проект инструкциите за работа с опасни вещества се спазват стриктно, не следва да се очаква въздействие върху компонентите на околната среда от фактор „опасни вещества”.

7.10 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

Върху състоянието на шумовия режим ще окажат влияние евентуално изменение в схемата на транспортно–комуникационната мрежа и организацията на движението, изменението в параметрите на селищната среда, появата на нови локални източници на шум.

Основните задачи, които ИОУПО си поставя по отношение на транспортната система на общината, са както следва:

- да се моделира прогнозната „Комплексна транспортна инфраструктура на Пловдив” заедно с транспортните потоци върху нея;
- да се извърши транспортно райониране, изхождайки както от спецификата на съществуващата и прогнозна териториално-функционална структура на града, така и от обхванатите външни урбанизирани територии, заедно с прогнозираните изменения на тези структури;
- план-схемата на Комуникационно-транспортната система (КТС) да се състави като интегрална част на ИОУПО, като се осигури пълно обвързване между устройствена структура и комуникационно-транспортна система;
- с разработката на КТС да се създадат реални, методически, инструментални и стартови информационни условия за преминаване към перманентно стратегическо и надеждно оперативно транспортно планиране на територията на община Пловдив;
- да се изработи "Идеен проект за S-бан мрежата" като гръбнак на цялата транспортна инфраструктура на масовия обществен транспорт на Пловдив и около него;
- като самостоятелна задача да се разработи План за паркиране в гр. Пловдив;
- при разработването на План-схемата на КТС да се използва в максимална степен информацията от проект „Интегрирана система за градски транспорт“, финансиран със средства на ЕС.

Проектните предвиждания на ИОУПО се основават на подробни аналитични и прогностични проучвания, които излизат извън границите на общината и обхващат т.н. зона на активно влияние на Пловдив, респ. агломерационния му ареал.

7.10.1. Външен транспорт

Пътна мрежа

ИОУПО не предлага принципни промени в пътната мрежа. Има само две предложения за допълването ѝ – доизграждане на източния участък на околновръстния път и нова пряка пътна връзка към летище „Крумово“.

Железопътен транспорт

Две са съществените предвиждания на ИОУПО по отношение на развитието на железопътния транспорт:

- изграждане на пряка връзка между гара Филипово и гара Тракия без да се преминава през гара Скуtare. Тази пряка връзка е част от предвидената система на градски и приградски железопътен транспорт (тип S-бан), който ще поеме функцията на гръбнак на системата на масовия обществен пътнически транспорт;
- изграждането на нов интермодален терминал, мотивирано от ограничените възможности на контейнерния терминал в гара Филипово. Предвижда се терминалът да обхване претоварване на контейнери от един вид транспорт на друг; изграждане на площадка за RO-LA превози; съхраняване на товари и стоки под митнически контрол и освобождаване на стоки от внос, подготовка на товари за износ, както и извършване на необходимите фито-санитарни дейности, свързани с внос и износ на съответни товари.

От изследваните три възможни площадки за устройване на терминала - между гара Тракия и гара Скуtare, близо до р.п. Кръстовище и западно от стратегическата връзка София – гара Филипово, ИОУПО е избрал третата, както от гледна точка на структурата на товаропотока на железниците, така и поради много добрите автомобилни подходи.

Въздушен транспорт

ИОУПО отчита интензифициране на функционирането на летище Крумово, заложен в на бизнес стратегията за развитието му, свързана с разкриването на нови дестинации и развитието на товарните превози, както и с предстоящите инвестиции за привеждането му в състояние, което да отговаря на съвременните нужди на обществото. С оглед на това е предвидено изграждането на нова пряка пътна връзка с град Пловдив.

Междуселищен автомобилен обществен транспорт

Очаква се в перспектива основният пътникопоток, който в момента идва от зоната на активно влияние на града да се прехвърли върху новата превозна система „S-bahn” и прогнозният пътникопоток към автогарите на Пловдив рязко да намалее. Ще останат кореспонденциите само от и към по-далечните дестинации, които според изследванията представляват около 40 % от пътникопотока. По тази причина ИОУПО е преценил, че броят на автогарите с техния

капацитет ще бъде достатъчен за поемане на прогнозния външен пътникопоток. Предвижда се изграждането само на една нова автогара в непосредствена близост до Централна гара.

7.10.2. Развитие и доизграждане на градската комуникационно-транспортна система

ИОУПО прогнозира количественото нарастване и структурата на транспортните процеси и потоци, въз основа на които е оразмерена перспективната първостепенна улична мрежа и са определени функционалните и техническите и характеристики и приема **степен на моторизация** към 2040 год. от 520 леки моторни превозни средства на 1000 обитатели и следното разпределение на пътуванията по начин на придвижване („модал сплит“):

- пеша - 21.6 %;
- с леки автомобили - 34.4 %;
- с обществен транспорт - 40.0 %;
- с други средства - 04.0 %.

Първостепенна улична мрежа (ПУМ)

ИОУПО предвижда значително развитие на първостепенната улична мрежа /ПУМ/. Общата ѝ дължина нараства от 162 км. на 285.135 км. Съответно нараства и гъстотата ѝ от 3.0 км/кв.км. на 4.6 км./кв.км. Конфигурацията ѝ, както и нейните транспортни и технически характеристики са формирани и обосновани чрез моделиране, включващо последователното ѝ натоварване с прогнозираните обеми на лекото автомобилно движение, товарното автомобилно движение и движението на видовете масов обществен пътнически транспорт.

Проектираната конфигурация на ПУМ използва основната част от благоприятната растерна улична конфигурация в компакния град, като я доразвива в тангенциална система с четири тангенти за външния и вътрешноградския транзит и частично радиални трасета за входящо-изходящото движение. Тангенциалната схема от четири второкласни артерии е оценена от проекта като безалтернативна за много дълъг период от развитието на Пловдив. Създадена е възможност след перспективния период да се задейства изграждането на «третия Южен ринг» - отсечката от Южна тангента около кв. Прослав до Кукленско шосе.

Реконструкцията, респ. разширението на традиционните трасета на ПУМ в централната зона на града е задача, която е предвидено да продължи, докато профилите на улиците не се приведат в съответствия с класификацията, зададена в ИОУПО.

Перспективната ПУМ включва улици от II и III /нормален и завишен/ функционални класове със съответни напречни профили.

Второкласни артерии са тангентите и някои радиални трасета идващи от посока юг, изток и запад. Основното количество улици от ПУМ са третокласни артерии със общи дължини, както следва:

- улици II-ри клас с обща дължина - 47.63 км.:

- улици III-ти завишен клас с обща дължина 62.55 км.;
- улици III-ти нормален клас с обща дължина 662.585 км.;

Кръстовищата по първостепенната улична мрежа са два вида – светофарно регулирани и възли на повече от едно ниво. Вторият вид е приложен в случаите, в които сумарното натоварване (от всички пресичащи се в кръстовището улици) е по-голямо от 6000 приведени транспортни единици.

За реализиране на прогнозната ПУМ са предвидени 4 броя мостови съоръжения, 6 броя транспортни възела на различни нива и 3 броя преминавания на пътните артерии под ж.п. линиите.

Масов обществен пътнически транспорт /МОПТ/

Проектът акцентира върху включването в системата на МОПТ на принципно нов вид транспорт – скоростен трамвай тип „S-bahn”, който да поеме ролята на неин гръбнак, като обслужва и част от населените места в зоната на активно влияние на града – 11 от 19-те селища в община Марица. Определена част от останалите видове ще изпълняват ролята на довозващ транспорт.

Предвижда се за скоростния трамвай да се използват съществуващите в града обособени ЖП-трасета с широко ж.п.-междурелсие. Предимства на скоростния трамвай са изведени като аргументи за неговото включване в системата на МОПТ:

- два пъти по-енергоспестяващ от автобусния транспорт;
- разходва екологическо чисто гориво – електроенергия;
- има 4 пъти по-голяма транспортираща способност;
- използва съществуващата ЖП-мрежа на широко междурелсие;
- обвързва по-голямата част от индустриалните зони около града.

Посочено е, че въвеждането на скоростния трамвай ще осигури увеличаване на средната скорост на движение на обществения транспорт от 16.1 км/ч. през 2017 год. на 19.5 км/ч. в перспектива.

Усъвършенстването на автобусния транспорт предвижда обслужване на определени маршрути с бързи автобуси, както и поетапно въвеждане на електрически автобуси. В разработката особено внимание отделено на разположенията на спирките, които да позволяват лесно и бързо прекачване от един вид транспорт на друг, вкл. и външен.

Подробно са изследвани възможностите за възстановяване на тролейбусния транспорт, но липсва конкретно предложение за включването му в системата на МОПТ.

Организация на движението

ИОУПО формулира принципните постановки на една перспективна организация на движението по ПУМ. Освен на въвеждането на нов вид масов обществен транспорт – скоростен

трамвай – тип „S-бан“, тя ще трябва да се основава на безконфликтни развръзки (транспортни възли), система от зелени вълни (координирано светофарно регулиране) и светофарни уредби – на локален гъвкав режим.

Паркиране

Предвижданията на ИОУПО относно решаването на проблемите на паркирането и гарирането са структурирани по структурните единици – транспортни райони. Съобразени са нуждите от три вида паркиране - по местоживееене, по месторабота и паркоместа за посетители към обектите на общественото обслужване.

Установена е необходимост от общо 314 650 паркоместа, разпределени по видове както следва:

- по местоживееене – 220 568 бр.
- по месторабота – 83 764 бр.
- посетители към обектите на КОО – 10 315 бр.

Като се има предвид, че към 2019 год. наличните места за паркиране и гариране възлизат на 40 657 места, през перспективния срок на ИОУПО следва да бъдат устроени нови 273 993 места.

Формите на устройство на паркоместата са: по обслужващата/второстепенната улична мрежа – успоредно и перпендикулярно, на обособени паркинги – обществени и ведомствени в подземни и етажни гаражи.

Съоръжения за автомобилния транспорт

Разчетите, направени в проекта на ИОУПО показват, че броят на наличните 306 бензиноколонки, разпределени в 102 бензиностанции могат да задоволят перспективните нужди и при предвиденото увеличение на числеността на населението и на броя на автомобилите.

Установеният недостиг от сервиси за личните леки автомобили е предвидено да се покрие през перспективния период на пазарен принцип, без да е необходимо ИОУПО да създава специални за целта устройствени условия.

В разработката са третирали само онези съоръжения на транспорта, които имат непосредствено отношение към функционирането на публичния транспорт и непосредственото обслужване на автопарка от МПС. Запазват се:

- В *Производствена зона „Север“*: автобазата на ЕАД „Градски транспорт-Пловдив“, авторемонтната база на „Хеброс-бус“ ООД и гаражните площи на ЕАД „Пловдив-транспорт“;
- В *Производствена зона „Юг“*: автобазите на „Никан лайн“ ООД и „Чистота Пловдив“ ЕООД, както и гаражните площи на „Митница-Пловдив“ „ЕМ“ и „ЕЛ“;
- В *Производствена зона „Тракия“*: автосервизът на ЕАД „Градски транспорт-Пловдив“.

Качествени характеристики на комуникационно-транспортната система

Проектните предвиждания за преустройството и развитието на комуникационно-транспортната система на Пловдив касаят следните подобрения на качествените ѝ характеристики:

- плътността на първостепенната улична мрежа нараства от 3.0 км/км² на 4.6 км/км²;
- плътността на мрежата на масовия обществен пътнически транспорт достига 2.5 км/км², която съответства на норматива. Без дублиране на уличните отсечки от мрежа с “S-бан” отсечки плътността на мрежата на МОПТ е 2.12 км/км²;
- постигат се следните стойности на средните скорости на движение на различните видове превозни средства:
 - леко автомобилно движение – 45.3 км/ч;
 - товарно автомобилно движение – 38.3 км/ч;
 - движение на масовия обществен пътнически транспорт – 19.9 км/ч;
- средното времетраене на придвижване с МОПТ намалява от 35.4 мин. през 2005 г. на 31.4 мин. към 2040 г.;
- Разпределението на пътуванията по начин на придвижване („модал сплит“) е съществено подобрено в полза на обществения транспорт, както е видно от долната сравнителна таблица:

Таблица 35 Разпределение на пътуванията по начин на придвижване

Начин на придвижване	2005 г.	2040 г.
пеша	27.8 %	21.6 %;
с леки автомобили	46.1 %	34.4 %
с обществен транспорт	21.1 %	40.0 %
с други средства	4.9 %	4.0 %

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Като цяло, предвиденото с ИОУПО развитие и усъвършенстване на комуникационно-транспортната система на общината се очаква да въздейства благоприятно върху околната среда, както по отношение на качеството на атмосферния въздух, така и на акустиката на средата. Това се дължи главно на възможността територията да функционира при относително намалена сумарна транспортна работа, поради рационализирането на връзките в резултат на доизграждането на уличната мрежа и изнасянето на транзита. В същата посока ще действа и устройството на редица кръстовища като възли на две нива, както и регулиране на движението чрез системата «зелена вълна». И двете ще съдействат за намаляването на задръстванията и спиранията на кръстовищата, респ. работата на двигателите на празен ход. Положително ще се отрази на околната среда и въвеждането на скоростен трамвай с електрическа тяга и поэтапната подмяна на дизеловите автобуси с електрически. Необходимо е във фазата на окончателния проект разработката да се допълни с предложения за по-нататъшно развитие и рационализиране на велосипедното и пешеходно движение, както и с евентуалното използване на тролейбусния транспорт.

7.10.3 По отношение системата за електроснабдяване и далекосъобщения като източник на електромагнитни лъчения

В ИОУПО развитието на **електроснабдителната система** на общината се третира в по-широк обхват, който включва и общините „Марица“, „Родопи“, Садово и Куклен. В проекта на изменение на ОУПО не е заложено мащабно количествено развитие на системата на електроснабдяването, тъй като в обозримо бъдеще не се очаква съществено увеличение в потреблението на електрическа енергия, което да наложи значителни инвестиции. Значителни инвестиции се предвижда да се вложат в енергийната ефективност във всичките ѝ аспекти. По отношение развитието на производствените мощности се предвижда:

- завършване реконструкцията на ТЕЦ „Пловдив“;
- евентуална реконструкция в ОЦ - Юг;
- разширение на МВЕЦ „Лозята-2“ и МВЕЦ „Тъмръш-2“, с които ще се изчерпи потенциалът на ВЕЦ.

Планът съобразява предвижданията за развитие на преносната мрежа и развитието на разпределителните мрежи със съответните изисквания към последващите разработки.

Заложеното в ИОУПО развитие на системата на **далекосъобщенията** е насочено едновременно към създаването на условия за предлагане на максимално богат набор от услуги и към изграждане на съвременна информационно-комуникационна инфраструктура, която да осигурява предоставянето и ползването на всички тези услуги.

Предоставянето на услугите се осъществява в условията на все по-голямо увеличение на мобилните абонати и развитие на мобилната мрежа от трето и четвърто поколение и тенденция на намаляване на фиксираната телефония.

Изграждането на съвременна информационно-комуникационна инфраструктура (ИКИ) се опира както на наситеността на територията на община Пловдив с оптични кабелни системи, така и на достигнатата 100 % цифровизация.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Заложеното развитие на електроенергийната система като цяло е с неутрално отношение към околната среда. Развитието на далекосъобщенията ще бъде благоприятно за околната среда, тъй като ще позволи да се повиши ефективността на контрола върху състоянието на елементите на околната среда, на управлението на трафика, както и да се намали обема на придвижванията за получаване на редица услуги.

7.10.4 Мерки по отношение акустичната среда и управлението на шума, заложи в ИОУПО

Съгласно обяснителната записка към ИОУПО, в проекта на плана се предвижда оптимизация и повишаване ефективността на комуникационно-транспортната мрежа. Изисква се с подробните устройствени планове да се предвижда доразвитие на линейното озеленяване със зелени ивици и дървесна растителност по протежение на основните улици в урбанизираната

територия. ИОУПО изисква запазване и развитие на съществуващите крайпътни озеленени площи с изолационни и защитни функции в необходимия обхват и ширина или изграждането на изкуствени шумозащитни екрани, при спазване разпоредбите на Закона за пътищата. При липса на теренни или други условия за изграждане на посочените шумозащитните съоръжения, в правилата за прилагането на подробните устройствени планове да се включва изискване за задължително реализиране на защитно озеленяване в границите на урегулираните поземлени имоти, прилежащи на пътя.

Предвиждане и изграждане на шумозащитни/шумопоглъщащи съоръжения или изолационно озеленяване, по трасетата на железопътните линии, прилежащи на жилищни територии.

Защитно/изолационно озеленяване задължително се изгражда и в обхвата на зоните и терените за производствени, складови и др. подобни дейности, генериращи шум и други неблагоприятни въздействия, в частите им, прилежащи на жилищни територии. С подробните устройствени планове и генералните планове на производствените обекти, източниците на производствен шум се локализируют по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на производствената зона.

При изработването на ПУП и/или на генерален план, включващ УПИ за дейности, представляващи потенциален източник на производствен шум, който надвишава граничните стойности на нивата на шума по Наредба № 6 / 2006 г. на МЗ и МОСВ за показателите за шум в околната среда, задължителното озеленяване в границите на УПИ се разполага по начин, осигуряващ изпълнението и на изолационни функции спрямо прилежащите територии, съобразно тяхното предназначение. Източниците на производствен шум се локализируют по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на съответния УПИ.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Заложените в ИОУПО значително ще допринесат за подобряване на шумовите характеристики на градската среда.

7.11 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

При разработването на прогнозната част на ИОУПО по отношение на културното наследство са поставени за решаване следните основни задачи:

- обосновани предложения за привеждане на статута на защитените територии за опазване на недвижимото културно наследство в съответствие с разпоредбите на ЗКН;
- изработване и приемане на План за опазване и управление на групова недвижима културна ценност историческа зона „Филипопол-Тримонциум-Пловдив;
- изработване и приемане на план за опазване и управление на археологическия резерват (след предоставянето на статут), а за останалите НКЦ – на общинска стратегия за опазване на културното наследство, съгласно чл. 17, ал.2, т.1 ат ЗКН, също придружена с програми за изпълнение;

- да се прецизира прогнозният модел на „Подземен музей на Филипопол“ в съответствие с междувременно настъпилите археологически разкрития, разработени проекти и реализации и фактическото състояние на археологическата субстанция;
- да се доразвие мрежата на културните туристически маршрути и информационно обслужваща инфраструктура;
- да се конкретизират други предвиждания на плана, с оглед заложеното в актуалните стратегически и секторни документи на общината.
- Да се инициира пред компетентния орган по ЗКН провеждане на процедура за поставяне под юридическа защита на територия извън границите на историческата зона „Филипол-Тримонциум – Пловдив“ (определена в ОУПО като „буферна зона“);

7.11.1. Недвижимо културно наследство

ИОУПО създава устройствени условия за опазване на недвижимите културни ценности и тяхната среда и за реализация на социално-икономическия им потенциал като ресурс на туризма и достояние на населението, респ. за реализация на общинските намерения и инициативи в тази посока. Териториите с културно-историческо наследство са поделени на три разновидности: Ткин1, Ткин2 и Ткин3.

7.11.1.1. Защитени територии на групови недвижими културни ценности (Ткин1)

Включва територията на групова недвижима културна ценност „Историческа зона „Филипопол-Тримонциум-Пловдив“ и археологически резерват „Античен град Филипопол и Старинен Пловдив“. Устройва се на основание подробни устройствени планове, съгласувани по реда на чл. 84 от ЗКН, подробни устройствени планове със специфични правила и нормативи за прилагането им. От тези планове се изисква да осигурят запазване на основните характеристики на градоустройствената структура и функционалното предназначение, както и минимална намеса в градската средата и съответно оптимално съхраняване на нейната автентичност при изработване на проектите за реконструкция или изграждане на нови елементи на техническата инфраструктура, главно – комуникационно-транспортна. Изисква се и спешно изработване на План за опазване и управление (ПОУ) по чл. 81 и чл. 82 от ЗКН.

7.11.1.2. Защитени територии на единични недвижими културни ценности извън Ткин1 (Ткин2).

Включват защитените територии за опазване на недвижимите културни ценности, попадащи извън границите на обектите, описани в предходната точка, в т.ч. архитектурно-строителни, исторически, художествени и археологически НКЦ, разположени в урбанизирани и в земеделски територии. Режимите за археологически НКЦ извън урбанизираните територии се прилагат в следния обхват:

- за НКЦ с определен териториален обхват: в границите на обекта и на охранителна зона - полоса с ширина 10 метра около територията на обекта;
- за останалите археологически обекти временните граници и охранителни зони се определят с разрешението за теренно проучване, съгласно чл. 79, ал. 7 от ЗУТ.

За всички НКЦ в границите на града без определен териториален обхват в акта за деклариране или за предоставяне на статут, като граници на обекта се смятат границите на имота, в който той попада, а за охранителна зона - територията, обхващаща непосредствено съседните имоти, а при улици до 14 метра - и срещулежащите през улицата имоти, както и уличното пространство между тях.

ИОУПО препоръчва изпълнение на проучвателни, консервационно-реставрационни работи и необходимите инвестиционни и организационни мерки за експониране на място, социализация и туристическо посещение на изявени обекти на наследството. За приоритетни такива са определени за общо 7 обекта:

- Археологически комплекс „Небет тепе“ (обект I.687);
- Форумен комплекс (обект I.689), в т.ч. Форум – север, вкл. Одеона, както и разкритите източна и южна части на комплекса;
- Комплекс „Източна порта“ (обект I.690);
- Разкрити фрагменти от улично-квартална структура (I-713), както и неразкрити археологически структури в южна посока, за експониране в подземно пространство като продължение на подлез „Археологически“, съгласно предвижданията на ИПГВР и в контекста на прогнозния модел „Подземен музей на Филипопол“, включен в ОУП 2007;
- Други археологически обекти, разкрити в периода на прилагане на ОУПО, чиито културно-исторически характеристики, респ. режима за опазване определят изпълнението на горните дейности;
- Тютюневи складове по ул. „Иван Вазов“, ул. „Одрин“, ул. „Екзарх Йосиф“, ул. „Д-р Г.М. Димитров“, вкл. с прилежащите им публични пространства;
- Други емблематични сгради с нарушени структури, като „Гръцко мъжко училище (I.155), „Баня Орта-Мезар“ (I.743) и др.

7.11.1.3. Територии с предполагаемо наличие на археологически обекти по данни от Регионален археологически музей Пловдив (Ткин3)

Териториите Ткин3 са отразени в специализирана схема към ОУПО. Предвидено е в тях задължително да се прилага изискването в процеса на строителните дейности да се провежда наблюдение от археолози, за което се уведомява Регионален археологически музей Пловдив. При евентуално откриване на археологически обекти се прилагат чл. 148 и 160 от ЗКН.

7.11.1.4. Необходими последващи процедури

С оглед оптимално осъществяване на дейностите в сферата на устройството на територията в границите на Ткин1 и Ткин2 съобразно целите на опазване, ИОУПО препоръчва на община Пловдив да инициира пред компетентния орган по ЗКН провеждане на процедури за:

- актуализация на списъците на единичните НКЦ вкл. изпълнение на дейностите по §12, ал. 2 от ЗКН;
- определяне на режими за опазване на археологическия резерват, като в неговите граници бъдат включени:
 - на север - бул. „Шести септември“;

- на изток - настоящата източна граница на ГНКЦ „Историческа зона „Филипопол-Тримонциум-Пловдив“;
 - на юг - ул. „Богомил“ и бул. „Хр. Ботев“;
 - на запад - ул. „Авксентий Велешки“ и бул. „Руски“, както и линеен обект – Римски акведукт на Филипопол.
- включване в границите на охранителната зона на резервата останалата част от територията в границите на ГНКЦ „Историческа зона „Филипопол-Тримонциум-Пловдив“, както и териториите, определени в настоящия ОУПО като Ткин3;
- предоставяне на статут и определяне на режими на ГНКЦ - ансамбъл „Тютюнев град“ и внасяне на съответните корекции в режимите на прилежащите ГНКЦ и охранителна зона;
- определяне на режими за опазване на единични НКЦ, с оглед адекватното им опазване при осъществяване на устройствени дейности, респ. реализация на инвестиционни проекти като се приоритизират следните археологически обекти:
- Тракийска куполна гробница в кв. Филипово (обект № I.719) / Могилен некропол (обект № II.9) – включен в устройствена зона Пп;
 - Селищна могила (плоската) „Яса тепе – 2“ (обект № I.718) / Селищна могила в кв. Филипово (обект № II.13) - включен в устройствена зона Пп;
 - Селище (обект № II.7), с площ ок. 160 дка, има полигон - включен в устройствена зона Пп;
 - Селищна могила в кв. Университетски (Лаута) (обект № II.14) - включен в устройствена зона Зса;
 - Могила (обект № II.17) - включен в устройствена зона Соп;
 - Разкрити фрагменти от улично-квартална структура (I-713) – включен в устройствена зона Смф1;

Препоръчва се също така РАМ-Пловдив да определи полигони за археологическите обекти, за които това не е изпълнено, съобразно данните от предоставените регистрационни карти към АИС „АКБ“.

7.11.2 Туристически маршрути

ИОУПО предвижда, освен съществуващите три туристически маршрути, тематично обособени като: „Античност“, „Средновековие“ и „Възраждане“ и включващи общо 25 културно-исторически забележителности, да се формира още един допълнителен туристически маршрут в сферата на културно-познавателния туризъм с по-конкретно адресиране към религиозния туризъм. Този маршрут може да бъде междуобщински, като включи освен храмовете в гр. Пловдив, които са действащи и едновременно с това са със статут на НКЦ и имат висока духовна, художествена, обществена и научна значимост и околните манастири – Бачковски, Белашински, Кукленски и др.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предвижданията на ИОУПО за опазване и валоризиране на недвижимото културно наследство на Пловдив са в съответствие с постановките на ЗКН, респ. със съответните подзаконови

нормативни актове. Безспорно ценни са и препоръките към общинското ръководство за инициране пред компетентния орган по ЗКН на процедури за: спешно изработване на План за опазване и управление (ПОУ) на територията с режим на Ткин1; актуализация на списъците на единичните НКЦ; определяне на режими за опазване на археологическия резерват, както и за разширяване на обхвата му и на охранителната му зона; предоставяне на статут и определяне на режими на ГНКЦ - ансамбъл „Тютюнев град“; определяне на режими за опазване на единични НКЦ при осъществяване на устройствени дейности, респ. реализация на инвестиционни проекти; определяне от РАМ на полигони за археологическите обекти, за които това не е изпълнено. Тези обстоятелства мотивират заключението, че реализирането на проектните предвиждания на ИОУПО по отношение на недвижимото културно наследство ще имат положително въздействие върху средата.

7.12 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

7.12.1. Жилищен сектор

ИОУПО не съдържа предвиждания за количествено развитие на жилищния сектор.

7.12.2. Социална инфраструктура

Проектът за изменение на ОУПО съдържа следните предвиждания за развитие и доизграждане на социалната инфраструктура в общината:

- нови детски градини – 39 бр.;
- нови корпуси на съществуващи училища – 4 бр.;
- надстройки на съществуващи училища – 3 бр.;
- нови средни общообразователни училища (три- или четирикомплектни) – 4 бр.;
- нови основни едно и двукомплектни основни училища – 7 – 9 бр.;
- нови детски ясли – 4 – 5 бр.;
- хосписи – 8 бр. по 10 места;
- комплекси за социални услуги – 2 бр.;
- дневни центрове за стари хора – 2 бр.;
- центрове за временно настаняване на стари хора – 2 бр.;
- центрове за социална рехабилитация и интеграция на стари хора – 3 бр.;
- центрове за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – 2 бр.;
- преходно жилище за деца от 15-18 г. - 1 бр.;
- наблюдавано жилище за младежи от 18-21 г. – 1 бр.;
- център за обществена подкрепа за деца и семейства, с възможност за спешен прием – 1 бр.;
- дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства – 1 бр.;
- дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства – 1 бр.;
- спортен младежки център, включващ: 3 игрища за футбол на малки врати, 2 игрища за баскетбол, 1 комбинирано игрище за волейбол и тенис на корт, тартанова писта за бягане с два коридора и др. – 1 бр.;

- многофункционален тренировъчен спортен комплекс с възможности за практикуване на баскетбол, волейбол, спортна аеробика, художествена гимнастика, танци и други видове спорт на закрито – 1 бр.

7.12.3. Туристическа инфраструктура

Документацията на ИОУПО не съдържа данни за количествените параметри на развитието на туристическата инфраструктура.

7.12.4. Транспортна инфраструктура

Развитието на материалните активи на транспортната инфраструктура включва:

- изграждане на нови улици II-ри клас – 14.34 км.;
- изграждане на нови улици III-ти клас – 35.30 км.;
- изграждане на нови улици IV -ти клас – 21.60 км.;
- трасе на градски скоростен трамвай – 49.5 км.;
- мостове над р. Марица – 4 бр.;
- мостови съоръжения на уличната мрежа – 2 бр.;
- транспортни възли на две нива – 6 бр.;
- пешеходни подлези – 3 бр.;
- нова автогара – 1.

7.12.5. Техническа инфраструктура

Документацията на ИОУПО не съдържа конкретни данни за количествените параметри на развитието на техническата инфраструктура.

7.12.6. Материални активи на инфраструктурата за защита от природни бедствия

Инфраструктурата за защита от наводнения ще нарасне със следните активи:

- нови земно-насипни диги по десния бряг на р. Марица – 5 100 м.;
- нови земно-насипни диги по левия бряг на р. Марица – 3 650 м.;
- нови земно-насипни диги по левия бряг на р. Пясъчник – 550 м.;
- надграждане на подпорни стени по двата бряга на р. Марица – 500 м.

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Количественото развитие и повишаването на качествените характеристики на материалните активи на системите на техническата инфраструктура и в частност на водоснабдителните, канализационни, газоснабдителните и топлофикационните системи ще имат положително въздействие върху околната среда. Предвижданията, свързани с развитие на транспортната инфраструктура ще допринесат в голяма степен за подобряване качествата на акустиката на средата и на атмосферния въздух. С тези решения се очаква относителния дял на засегнатото от наднормен шум население да намалее значително. Нарастването на материалните активи на системите на образованието, социалните дейности и спорта ще се отрази положително на качествата на градската среда.

7.13 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Съгласно Закона за здравето (ДВ бр. 70/2004г.), „Държавата, общините, юридическите и физическите лица осъществяват дейността си, като осигуряват опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека биологични, химични, физични и социални фактори“. Определени са и факторите на жизнената среда: води, предназначени за питейно-битови нужди; води, предназначени за къпане; минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди; шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии; йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради; нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии; химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение; курортни ресурси; въздух. Подчертано е важното място на устройството на урбанизираните територии като дейност със значение за здравето на човека.

Територията, върху която е разположена община Пловдив е благоприятна от хигиенни позиции и предоставя достатъчно условия за бъдещото развитие на града като административен, университетски, икономически и културен център на Южен централен район. Териториалното развитие на града в много голяма степен предопределя наличието на подходяща жизнена среда, като отделните градоустройствени елементи на общината се характеризират със свои специфични от хигиенна гледна точка особености и функционални предназначения.

Потенциалното въздействие на изменения ОУПО ще е основно върху населението на община Пловдив. ИОУПО, като такъв на община с втория по брой население областен град, има и общонационално значение, както по отношение демографско развитие, така и от икономически позиции при формиране на брутният национален продукт.

В проекта за изменение на ОУПО са потърсени оптимални планови възможности за устойчиво развитие на общината и на практика отсъства засегнато население от евентуална рязка неблагоприятна промяна на общоустройствените условия на средата. Прегледът на ОУПО от комунално-хигиенни позиции установи, че посредством подходящо зониране е взето под внимание осигуряването на достатъчна здравна защита на населението в т.нар. критични зони със специфичен хигиенно-охранителен статут - жилищните квартали и сгради, а също така на елементите на транспортната и инженерна инфраструктура, културни обекти и комплекси; спортни зони и терени за отдих, обекти на здравеопазването.

Общият комунално-хигиенен преглед на настоящото изменение на ОУП на община Пловдив установи, че в проекта на документа, елементите на селищната мрежа са подходящо групирани едни спрямо други, при спазване на исторически утвърденото зониране по райони и отстоянията за здравна защита между отделните устройствени зони. Доразвити са положителните идеи и тенденции, заложи в предходните стратегически и устройствени планове, проучвания и секторни програми за територията на общината. Приложени са

постановките на Регионалния план за развитие на Южния централен район и на Общинския план за развитие на община Пловдив (2014-2020) по отношение на социално-икономическото развитие на общината.

От **хигиенни позиции** не се установяват противоречия във функционално местоположение и съседства на жилищните терени и зоните за производствено-складови дейности, както и на земеделските и зелените територии. Не се установяват предпоставки на общоустройствено ниво за вредно въздействие на Северната, Източната, Южната и Югоизточна производствени зони върху околните обекти, подлежащи на здравна защита, разположени в близките жилищни зони. Благоприятен факт е, че производствените зони се разрастват по посока извън селищната територия на град Пловдив с отдалечаване на чувствителните от хигиенни позиции територии и обекти, например както е при Северната производствена зона или при развитието на Южната производствена зона по Кукленско шосе и с усвояване на терените южно от булевард „Александър Стамболийски“.

Здравна оценка на устройствените предвиждания в ИОУПО.

Положителна от хигиенни позиции е предложената от плана **структура на територията** на община Пловдив и представения проект за баланс на територията. Запазват се благоприятните условия за бъдещото развитие на града.

Плановите предвиждания значимо увеличават озеленените площи за широко обществено ползване (от 536,76 на 835,9 ха.), съвместно с увеличението на териториите за транспорт и комуникации (от 1440,5 на 1518,5 ха.). Това е с благоприятно хигиенно значение, което ще позволи подобряване на привлекателността и рекреационното въздействие на територията на общината, съвместно с подобряване на мобилността. Увеличават се площите за спорт от 98,9 на 139,0 ха.

Жилищните територии в гр. Пловдив се устройват и застрояват като устройствени зони с преобладаващо малка, средна и голяма височина, както и комплексно застрояване, което е обосновано за особеностите на областния град и изпълнява комунално-хигиенните изисквания. В тези зони се предвиждат сгради за обитаване, както и обекти с нежилищни функции, съгласно чл. 17 от Наредба № 7/2003 на МРРБ. Общо за цялата община се планира увеличение на териториите с жилищни функции от 2026,08 ха. на 2294,19 ха.

Горските територии понижават незначително дела си от 0,19% на 0,15%. ИОУПО предвижда увеличаване на териториите за производствено-складови функции от 1166,08 на 1508,59 ха., а също и на териториите за техническа инфраструктура (96,1 ха.). По своя характер производствените зони са многофункционални, включват както производствени дейности, така също и търговско-складови, обслужващи дейности, инженерна и комуникационна инфраструктура, обитаване, също така неизползваеми (застроени, изоставени нефункциониращи или незастроени свободни) терени. Терените, заети от функциониращи предприятия на индустрията (промишленост и строителство), доминират в общата

пространствена структура на зоните. ИОУПО предвижда това увеличаване при подходящо планиране, включително транспорт, комуникации и техническа инфраструктура, без това да се отразява неблагоприятно на санитарно-хигиенните условия на средата. Горепосочените изменения отразяват актуалните териториални и демографски дадености, с оглед да се запазят условията за бъдещо развитие на общината като логистичен и производствен център.

Увеличава се дела на териториите с **обществено-обслужващи функции** (от 582,00 на 946,1 ха.).

Може да се обобщи, че ИОУПО не променя зонирването на община Пловдив по начин, който да доведе до териториални дисбаланси и повишаване на здравния риск за населението. Добре балансираната обща структура на територията с основни компоненти 57,34% урбанизирана територия, 24,05% земеделски територии, 3,5% водни площи и 14,9% територии за транспорт и комуникации, позволяват от хигиенни позиции да се направи извода, че ИОУПО зонира община Пловдив при съобразяване със здравните изисквания и с наличните комунални и топографски дадености на общината.

Потенциално въздействие на факторите на жилищната среда върху здравето на населението. Влияние на ИОУПО върху качеството на компонентите на околната среда. По отношение питейно-битовото водоснабдяване на населението на община Пловдив, от представеното в ИОУПО не се установяват нови и значими предпоставки за засягане на санитарно-охранителни зони и влошаване качеството на питейните води, като са предвидени необходимите здравно-профилактични мерки. В записката към ИОУПО са представени водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване. Местоположението на наличните водохващания за питейно-битово водоснабдяване остава в отдалеченост от налични комунални обекти и потенциални нови застроявания на територията на общината, което е предпоставка за запазване качеството и безопасността на доставяната питейна вода.

Питейно-битовото водоснабдяване на гр. Пловдив понастоящем се извършва от подземни води чрез водовземните системи от тръбни кладенци ПС „Юг“, ПС „Север“, ПС „Изток 1“ и ПС „Изток 2“, и повърхностни води чрез речно водохващане на р. Тъмръшка. Водоснабдяването от р. Тъмръшка се намира на около 15 км от гр. Пловдив. Водата от водохващането се пречиства на ПСПВ „Храбрино“. Водовземните части на кладенците са заложили в отложенията на неогенски кватернерен водоносен хоризонт – „Порови води в неоген кватернер – Пазарджик – Пловдивски район“, с код BG3G00000NQ018.

Водопроводната мрежа на гр. Пловдив се състои от чугунени, стоманени, етернитови, полиетиленови и поцинковани тръби. Характерно за водопроводната мрежа е, че съществуват добре оформени пръстени, изградени изключително от етернитови тръби Ø300, Ø300, Ø350, Ø400, Ø475, Ø546. Експлоатационният период на по-голямата част от мрежата е изтекъл и общото им физическо състояние се характеризира с честа аварийност. Необходими са мерки за рехабилитация на най-амортизираните водопроводни клонове, тъй като към момента реалните загуби на вода по водопроводната мрежа са около 58% и представляват основния

проблем за водоподаването в общината. Това ще има пряк положителен ефект по опазване здравето на населението на територията, обхваната от ИОУПО.

Качеството на питейната вода отговаря на изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Съгласно лабораторните изпитвания на „ВиК“ – Пловдив, през 2018г. няма нито една нестандартна проба, а от физико-химичните и биологично-химичните анализи 99,98 % от всички проби са в нормите. Питейната вода в гр. Пловдив остава с добри качества, безопасна за потребителите и в достатъчно количество.

От хигиенни позиции, основна цел на дългосрочното планиране следва да е постепенното подобряване качеството и надеждността на цялостната водоснабдителна мрежа на община Пловдив. Понастоящем всички водоизточници от ВС „Пловдив“ имат актуални разрешителни за водоползване, издадени от Басейнова дирекция Източноевропейски район гр. Пловдив.

По отношение **пречистването на отпадните води** на община Пловдив, има изградена и функционира пречиствателна станция за отпадъчни води – ПСОВ - Пловдив. През 2009 - 2010 г. е изготвен идеен проект за нейната реконструкция. През 2017 - 2018 г. този проект е актуализиран. Предстои обществена поръчка за инженерингова услуга, работен проект и изпълнение на реконструкцията на ПСОВ - Пловдив.

По отношение на **атмосферния въздух**, значение за качеството му в бъдеще имат основно предвижданията на ИОУПО относно социално-икономическото развитие на територията на общината. В община Пловдив, към настоящия момент и съгласно разглеждания ИОУПО, не се планират значими нови стационарни източници на атмосферно замърсяване, което заедно с активното целогодишно движение на въздушните маси в района е предпоставка за запазване и подобряване чистота на атмосферния въздух. ИОУПО определя като водещи за общината промишлеността, търговията, транспорта, услугите и селското стопанство, които отрасли, при условие на съвременно екологично развитие, не са значими генератори на атмосферно замърсяване. Следва да се търсят възможности за ограничаване на атмосферното замърсяване от изгаряне на твърди горива за отоплителни нужди, особено през зимния период.

Наблюдението и контролът върху състоянието на атмосферния въздух на територията на община Пловдив се осъществява от РИОСВ – Пловдив. Контролът на качеството на атмосферния въздух на територията на гр. Пловдив се осъществява чрез две автоматични станции (АИС „Каменица“ и АИС „Тракия“) с мониториращи показатели – фини прахови частици до 10 µm, серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, бензен, ПАВ, кадмий, фини прахови частици до 2,5 µm, азотен оксид и озон.

Замърсяването с ФПЧ₁₀ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в района на „Агломерация Пловдив“. Направеният анализ на данните показва обратно-пропорционална зависимост между измерените нива на ФПЧ₁₀ и измерената температура, а именно – през летния период с повишаване на средноденоношните температури, измерените

стойности по ФПЧ_{10} намаляват, а през зимния сезон с понижаване на температурата и започване на отоплителния сезон измерените стойности са в по-високи граници. Съществено влияние върху регистрираните стойности оказват и специфичните метеорологични условия в района – температурни инверсии (в около 85% от дните), голям процент дни с безветрие (около 40% от дните в годината са със скорост на вятъра под 1,5 m/s) и мъгли, водещо до задържане и натрупване на замърсителите.

Фиг. №19 Средномесечни концентрации на ФПЧ_{10} в гр. Пловдив през 2018г.

От графиката се вижда ясна сезонна зависимост на измерените стойности. Рязко намаляване на стойностите, регистрирани през пролетта и следващо плавно повишаване през есента и зимата. Измерените средногодишни стойности за ФПЧ_{10} по пунктове са: АИС „Каменица“ – $38.97 \mu\text{g}/\text{m}^3$, АИС „Тракия“ – $49.43 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Наблюдава се превишаване на СДН за опазване на човешкото здраве над допустимите 35 пъти в рамките на календарната година. По пунктове броят превишения са: АИС „Каменица“ – 78; АИС „Тракия“ – 107.

За 2018 г. в АИС „Каменица“ регистрираната средногодишна стойност е под нормативно определената. Регистрираната средногодишна стойност през 2018 г. в АИС „Тракия“ е по-ниска от тази регистрирана през 2017 г.

$\text{ФПЧ}_{2.5}$ се контролират в АИС „Каменица“. Измерените стойности по месеци повтарят зависимостта, отчетена при ФПЧ_{10} – по-ниски стойности през пролетно-летния период и повишаване на регистрираните стойности през есенно-зимния период. Измерената средногодишна стойност е $19,17 \mu\text{g}/\text{m}^3$ при средногодишна норма за опазване на човешкото здраве - $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. На следващата фигура е показана тенденцията на изменение на регистрираните средногодишни стойности за периода от 2012 до 2018г. И при този замърсител се наблюдава тенденция към намаляване на регистрираните стойности.

Фиг.№20 Средногодишни стойности на замърсяването с ФПЧ_{2,5}, отчетено от АИС „Каменица“ за периода 2012-2018г.

Община Пловдив изпълнява Договор за безвъзмездна финансова помощ с регистрационен № BG16M1OP002-5.002-0011-C01 по проект "Разработване на Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив и План за действие към същата за периода 2018-2023 г." по процедура № BG16M1OP002-5.002 на оперативна програма "Околна среда 2014-2020г. Програмата е приета от Общинския съвет-Пловдив с Решение № 293, взето с Протокол №13 от 26.07.2018г. В нея за залегнали и се изпълняват мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух.

Обобщено, при действието на изменения ОУПО не се очаква поява на значими нови замърсители във въздуха на селищната среда, в резултат на реализацията на проектните решения, заложи в плана. От комунално-хигиенни позиции е важно, че ИОУПО не противоречи на дейностите по общинската програма за подобряване на КАВ и създава възможност за развитие на всички елементи на зелената система, допринасящи за опазване качеството на атмосферния въздух.

Транспортът е основният източник на **шум на територията на общината**, съгласно стратегическата карта за шум на агломерация Пловдив, като проблемът е значим най-вече за големите пътни артерии в гр. Пловдив.

Регионална здравна инспекция (РЗИ) град Пловдив провежда мониторинг на шума, който включва системни наблюдения за определяне състоянието на шумовото натоварване, средночасовата интензивност на движението и структурата на транспортния поток в урбанизираните територии. Съобразно с характера на звуковите сигнали, формиращи акустичната среда в гр. Пловдив, за оценка е използван метод за непосредствено измерване на звуковите сигнали. Мониторингът е извършен през времеви интервал „ден“ от 7.00ч. до 19.00 ч., като е отчетена степента на дискомфорт през дневния период на денонощието. Измерванията на шума се извършват в определените пунктове не по-малко от веднъж годишно в периодите май - юни и/или септември - октомври.

Разпределението на пунктовете за мониторинг на шума по територии и устройствени в урбанизираните територии и извън тях е следното:

-40% (18 пункта) са разположени на територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета. От тях: 27% (12 пункта) се намират върху територии, подложени на интензивен автомобилен трафик; 11 % (5 пункта) са върху територии, подложени на въздействието на релсов железопътен транспорт; 2 % (1 пункт) е върху територия, подложена на въздействието на авиационен шум.

- 29% (13 пункта) от пунктовете за мониторинг на шума са разположени върху територии с промишлени източници на шум – производствено - складови територии и зони;

- 31% (14 пункта) от пунктовете за мониторинг на шума се определят върху територии, подлежащи на усилен шумозащита. В това число: 16 % (7 пункта) са разположени в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим; 7 % (3 пункта) са в зони за обществен и индивидуален отдих; 4 % (2 пункта) са в зони на лечебни заведения и санаториуми; 2% (1 брой) в зони за научно-изследователска дейност; 2 % (1 брой) в тихи зони извън урбанизираните територии.

Извършените измервания през 2017г. показват, че граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, са превишени в 33 бр. от контролираните пунктове в гр. Пловдив. Процентно, това представлява 73,33 % от общия брой контролирани пунктове, като само в 26,67 % (12 бр.) от пунктовете нивото на шума съответства на регламентираните гранични стойности в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ, бр. 58 от 2006 г.), приложение 2, таблица 2. През 2016г., граничните стойности са превишени в 35 бр. от контролираните пунктове в гр. Пловдив. Процентно, това представлява 77,78% от общия брой контролирани пунктове, като само в 22,2% (10 бр.) от пунктовете, нивото на шума съответства на регламентираните гранични стойности. През 2015г. резултатите са аналогични с тези през 2016г.

Разпределението на регистрираните шумови нива в град Пловдив за периода 2006 - 2015 г е показано на долната таблица.

Таблица 36 Регистрирани нива на шум по диапазони

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в %						
		под 58 dB(A)	59-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2006	100%	0,00%	7,14%	21,43%	61,9%	9,52%	0,00%	0,00%
2007	100%	0,00%	4,65%	6,98%	67,44%	20,93%	0,00%	0,00%
2008	100%	0,00%	2,27%	11,36%	75,00%	11,36%	0,00%	0,00%
2009	100%	0,00%	2,22%	15,56%	68,9%	13,33%	0,00%	0,00%

2010	100%	0,00%	4,44%	8,89%	75,56%	11,11%	0,00%	0,00%
2011	100 %	0,00%	11,11%	13,33%	62,22%	13,33%	0,00%	0,00%
2012	100 %	0,00%	4,54%	11,36%	72,73%	11,36%	0,00%	0,00%
2013	100%	0,00%	2,22%	20,00%	75,56%	2,22%	0,00%	0,00%
2014	100%	0,00%	2,22%	20,00%	71,11%	6,67%	0,00%	0,00%
2015	100%	2,22%	4,44%	11,11%	75,55%	6,68%	0,00%	0,00%

Наблюдава се тенденция за продължаващо задържане на шумовите нива в диапазона 68-72 dB(A). Най-шумните места в Пловдив с източник пътния трафик са: бул. „В. Априлов“; бул. „Дунав“, бул. „6-ти септември“, бул. „Цар Борис III Обединител“, бул. „Санкт Петербург“, бул. „България“, бул. „Васил Левски“ и др. Съществуват градски части с нива на шума близко до пределните норми като ул. „Богомил“, Стадион „Хр. Ботев“, ж.к. „Юрий Гагарин“, ул. „Борба“, бул. „Брезовско шосе“, и др. Във вътрешността на жилищните квартали съществуват и зони с нива на шума под пределно допустимите норми.

В „Годишен доклад за шумовото натоварване в град Пловдив“, РЗИ отправя препоръки за подобрения относно организацията на транспорта; пътната инфраструктура; изправността на МПС; озеленяването; застрояването на териториите – да бъде насочено към създаване и поддържане на “тихи зони” и зони, подлежащи на усилена шумова защита, особено тези, прилежащи към детски, здравни, учебни заведения и местата за отдих. Необходимо е значимо подобряване на качеството на пътните настилки, с оглед понижаване експозицията на шум и отделянето на прахови емисии в жилищните зони и обектите, подлежащи на здравна защита.

В проекта за изменение на ОУПО, производствените зони и обекти са добре обособени, отдалечени от обекти, подлежащи на здравна защита, без превишаване на нормите за експозиция на шум. Относно бъдещата експозиция на автотранспортен шум, еквивалентните нива е трудно да се прогнозира, тъй като шума е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелетно разположение на пътя и характера на терена встрани от него. Благоприятно от здравно-профилактични позиции е, че ИОУПО предвижда запазване и доразвиване на съществуващите крайпътни озеленени площи и поддържането на “тихи зони”.

По отношение **транспортната инфраструктура**, от хигиенни позиции тя най-вече засяга състоянието и планирането на пътната, жп мрежа и въздушния транспорт. Въпросът е разгледан подробно в документа „Изменение на план-схемата на комуникационно-транспортната система към ОУПО-Пловдив – 2007г.“ във всичките му аспекти по отношение анализ на съществуващото състояние и в 20 годишен прогнозен хоризонт или до 2040 г. Документът съобразява здравно-екологичното въздействие на интензивността на транспортните потоци и екологичното натоварване на околната среда. Реализирането на планираната бъдеща комуникационно-

транспортна система ще е с множество ползи по отношение мобилността на населението, с косвен положителен ефект върху здравно-демографското състояние на населението.

Формирането на комуникационно-транспортната пътна система на Пловдив е резултат от историческото развитие на града и неговата функционално пространствена структура, както и от местоположението му на международните трасета на ЕТК- 8 и ЕТК-10, посока Изток-Запад и на регионалните, национални връзки Север-Юг основно I-8 и II-86. Като цяло, пътната мрежа е развита и осигурява достъп до всички точки на общината, но на места е значимо амортизирана. Голяма част от второстепенната пълна мрежа е в незадоволително състояние. Наложителна е рехабилитация на тези пътища, включително от хигиенни позиции, с оглед намаляване на отделяните прахови и газови емисии от движението на МПС.

По отношение на ж. п. инфраструктурата, в териториалния баланс на града и координирания опорен план на ИОУПО, както и в балансите на Зона А и Зона Б, ЖП-комплекса е представен подробно с обща площ в регулацията 122,31 ха.

Перспективата за развитие пред Летище Пловдив ЕАД е реална и е свързана, както с икономическото развитие на Република България, така и с конкурентните предимства, с които разполага, като местоположение, отлични МТО условия и други имащи отношение към спецификата на отрасъла.

Община Пловдив има на своя територия **източници на електромагнитни полета (ЕМП)**, които най-общо са следните: радио и телевизионни предаватели с дълги, средни, къси вълни; подстанции за високо напрежение - открити и закрити разпределителни устройства; електропроводи; трафопостове, хранящи жилищни квартали и сгради; базови станции за мобилна комуникация. Наднормени стойности могат да се очакват главно в непосредствена близост до подстанции за високо напрежение, електропроводи, трафопостове и др.

От РЗИ-Пловдив е изготвен Годишен доклад с включен анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите лъчения, като фактор на жизнената среда и обектите, източници на нейонизиращи лъчения. През 2018г., във връзка с регистрацията на обекти с обществено предназначение „Базова приемо-предавателна станция за предоставяне на електронно съобщителни услуги“, е извършен контрол на 25 броя базови станции, не са констатирани несъответствия съгласно изискванията на Наредба № 9/1991 г. За пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определян на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти. При пределно допустимо ниво от $10\mu\text{W}/\text{cm}^2$ (микроват на квадратен сантиметър), за посочените 25 станции няма установени превишения при нито едно от извършените измервания.

През 2018г. в РЗИ-Пловдив са постъпили три сигнала от граждани за електромагнитни полета от базови приемо-предавателни станции за предоставяне на електронно съобщителни услуги. При два от тях са констатирани стойности над пределно допустимите нива на напрегнатостта и на

плътността на енергийния поток на ЕМП в населена територия, съгласно изискванията на Наредба № 9 /1991 година за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии.

Потенциал за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на вредности

В ИОУПО не се предвиждат промени в устройственото планиране на територията на община Пловдив, които да доведат до значимо и небалансирано индустриализиране на общината с последващи ефекти на комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на вредности. Предложените изменения в ИОУПО максимално запазват жизнената среда в община, с максимално ограничаване на вероятността за кумулативен ефект с индустриални замърсители. Няма предпоставки за повишен здравен риск за населението при сравнение със сегашната ситуация.

При спазване на изискванията на националното и местно законодателство, реализирането на планираното изменение на устройствените предвиждания в ИОУПО не се очаква да повиши здравния риск за населението, включително по пътя на комбинираното или кумулативно въздействие.

Обобщена оценка на здравния риск и мерки за здравна защита за населението на общината.

С изменения ОУП на община Пловдив, успешно от хигиенни позиции се определят рамките за бъдещото планиране и управлението на устройствения процес. Поставени са изискванията към последващите подробни устройствени планове (ПУП), определено е устройството на различните видове територии в съответствие със здравно-профилактичните изисквания. Предвидени са необходимите мерки за гарантиране и в бъдеще на здравословни условия за живот, като ИОУПО не създава условия за повишаване на здравния риск за населението.

8. СИНТЕЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪЗМОЖНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА

8.1 РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Резултатите от анализа и оценката на компонентите и факторите на околната среда и възможните въздействия върху тях са представени по-долу.

8.1.1. По общата концепция на ИОУПО

Заложените в общата концепция на ИОУПО принципи и съобразените стимулатори и особено ограничителите за устройствено и строително усвояване на територията го определят като планов документ, насочен към едно балансирано устройство на общинската територия. Възприето е бъдещото устройство на защитените територии и зони да се съобразява стриктно с Плановите за управлението им, заповедите за обявяване и стандартните формуляри. Земеделските земи, обаче, в по-голямата си част, не са третираны като ограничител за устройственото и строително усвояване на териториите.

8.1.2. По общата структура и баланса на общинската територия

ИОУПО предвижда едно значително увеличение на площта на урбанизираните територии – 1 165.43 ха (24.91 %). Процентът на това нарастване е по-малък от процента на прогнозираното увеличение на населението от 28 % (по оптимистичния вариант). Два аспекта на това нарастване, обаче дават основание то да се оцени с отрицателен знак по отношение въздействието му върху околната среда. Първият е голямата площ на вече урбанизираните територии – 135.51 кв.м/ж., в т.ч. 101.74 кв.м/ж. за брутната жилищна територия. Действително към 2040 г. площта на урбанизираната територия на жител намалява на 131.80 кв.м/ж., но остава висока за един много голям град. Вторият аспект е обстоятелството, че разрастването на урбанизираните територии се осъществява изцяло за сметка на земеделски земи, преимуществено от 4-та бонитетна категория. С оглед на това се препоръчва в окончателния проект на ИОУПО нарастването на площта на урбанизираните територии да бъде редуцирано.

8.1.3. По функционалното предназначение и устройството на извънселищните (неурбанизираните) територии

Всички предвиждания на ИОУПО относно земеползването и устройствените режими на различните видове територии извън границите на градската територия на Пловдив следва да се оценят с положителен знак от гледна точка на въздействието им върху околната среда. Това важи и за забраната за промяна на предназначението на преобладаващите части на земеделските и горските територии и за забраната за промяна на предназначението на водните площи и течения. Като неприемливо трябва да се оцени предвиждането за допустима промяна на предназначението на отделни поземлени имоти по реда на Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ) в четири участъка земеделски територии, като се има предвид значителното териториално развитие на града и предвидените редица нови урбанизирани територии извън границите му за сметка на обработваеми земи.

8.1.4. По развитието и устройството на градските територии

ИОУПО предвижда голямо разширение на градската територия, за размерите на което отсъства необходимата аргументация. При това то се осъществява почти изключително върху земеделски земи. Тази загуба на земеделска земя се оценява с отрицателен знак. Извън това проектните предвиждания, свързани с развитието и устройството на града не носят рискове за околната среда, а редица от тях ще съдействат за подобряване на определени нейни елементи. За нормативите за плътност на застрояване на отделните видове устройствени зони са възприети тези, определени с Наредба № 7, което гарантира, че няма да се допусне по-нататъшно презастрояване, а едновременно с това ще се увеличи озеленяването в поземлените имоти. Ограничената етажност (2 етажа) на новопредвидените жилищни устройствени зони от разновидност Жм3, изискването за минимална площ на урегулираните поземлени имоти от 600 м. в тях и забраната за свързване на основното застрояване в повече от два съседни УПИ са нормативна гаранция за формиране на качествена околна среда. Предвидените нови озеленени площи за широко обществено ползване ще се отразят благоприятно, както на качеството на атмосферния въздух, така и на микроклимата на средата за обитаване. Проектираното развитие и доизграждане на първостепенната и обслужващата улична мрежа и рационализацията на обществения транспорт също ще имат благоприятно въздействие върху качеството на

атмосферния въздух. Едновременно с това те ще се отразят положително и върху акустичната обстановка. Заложеното комплексно благоустрояване на градската среда и развитие на техническата инфраструктура ще повиши безспорно качеството ѝ на жизнена среда.

8.1.5. По развитието и устройството на урбанизираните територии извън града

И при урбанизираните територии извън града, както и по отношение на неговата територия предвидените с ИОУПО устройствени зони по функционалното си съдържание и режимите (правила и нормативи) за устройство и застрояване са насочени към формиране на една добре организирана и качествена урбанизирана среда. Предвиденото увеличение на площта им ще се реализира върху земеделски земи. Загубата на земеделска земя и в този случай се оценява като неблагоприятна.

8.1.6. По културно-историческото наследство

Предвижданията на ИОУПО за опазване и валоризиране на недвижимото културно наследство на Пловдив са в съответствие с постановките на Закона за културното наследство, респ. със съответните подзаконовни нормативни актове. Безспорно ценни са и препоръките към общинското ръководство за инициране пред компетентния орган по ЗКН на процедури за: спешно изработване на план за опазване и управление (ПОУ) на територията с режим на Ткин1; актуализация на списъците на единичните НКЦ; определяне на режими за опазване на археологическия резерват, както и за разширяване на обхвата му и на охранителната му зона; представяне на статут и определяне на режими на ГНКЦ - ансамбъл „Тютюнев град“; определяне на режими за опазване на единични НКЦ при осъществяване на устройствени дейности, респ. реализация на инвестиционни проекти; определяне от РАМ на полигони за археологическите обекти, за които това не е изпълнено.

Горните обстоятелства мотивират заключението, че реализирането на проектните предвиждания на ИОУПО по отношение на недвижимото културно наследство ще имат положително въздействие върху околната среда.

8.1.7. По комуникациите и транспорта

Като цяло, предвиденото с ИОУПО развитие и усъвършенстване на комуникационно-транспортната система на общината се очаква да въздейства благоприятно върху околната среда, както по отношение на качеството на атмосферния въздух, така и на акустичната среда. Това се дължи главно на възможността територията да функционира при относително намалена сумарна транспортна работа, поради рационализирането на връзките в резултат на доизграждането на уличната мрежа и изнасянето на транзита. В същата посока ще действа и устройството на редица кръстовища като възли на две нива, както и регулиране на движението чрез системата «зелена вълна». И двете ще съдействат за намаляването на задръстванията и спиранията на кръстовищата, респ. работата на двигателите на празен ход. Положително ще се отрази на околната среда и въвеждането на скоростен трамвай с електрическа тяга и поэтапната подмяна на дизеловите автобуси с електрически. Необходимо е във фазата на окончателния проект разработката да се допълни с предложения за по-нататъшно развитие и

рационализиране на велосипедното и пешеходно движение, както и с евентуалното използване на тролейбусния транспорт.

8.1.8. По техническата инфраструктура

Предвиденото обновяване на водопроводната система, включително използването на нов водоизточник – каскада „Въча“, рехабилитацията на канализационната мрежа, както и модернизацията на градската ПСОВ ще имат положително въздействие върху околната среда, тъй като ще подобри снабдяването на населението с питейна вода, ще намали загубите ѝ и ще ограничи замърсяването на повърхностните и подземните води. Заложеното развитие на електроенергийната система като цяло е с неутрално отношение към околната среда. Положително въздействие върху околната среда и в частност върху качествата на атмосферния въздух ще окаже предвиденото развитие на градската топлофикация и на газификацията на града. Развитието на далекосъобщенията също ще бъде благоприятно за околната среда, тъй като ще позволи да се повиши ефективността на контрола върху състоянието на елементите на околната среда, на управлението на трафика, както и да се намали обема на придвижванията за получаване на редица услуги.

8.1.9. По развитието на инфраструктурата за защита от предвидими бедствия

Придвижванията на ИОУПО относно ограничаване на вредните въздействия от предвидимите природни бедствия – наводнения и геоложки рискове, както и от промишлени аварии са с очаквано положително въздействие върху околната среда.

8.1.10. По устройствените мерки за опазване и възстановяване на околната среда

Проектните решения на ИОУПО обхващат в максимална степен обичайния набор от устройствени мерки за ограничаване на неблагоприятното въздействие върху околната среда от реализацията на Общия устройствен план, както и за компенсиране на това въздействие.

8.1.11. По Правилата за прилагане на ИОУПО

Правилата и нормативите за прилагането на ИОУПО представят в нормативен вид неговите проектни решения, описани и коментирани в предходните раздели и точки. Доколкото правилата и нормативите не третират въпросите за териториалното разрастване на града и създаването на нови урбанизирани територии извън границите му, те съдействат за реализирането на останалите му устройствени и застроителни решения и в този смисъл въздействието им върху околната среда следва да се оценява положително.

8.1.12. По материалните активи

Количественото развитие и повишаването на качествените характеристики на материалните активи на системите на техническата инфраструктура и в частност на водоснабдителните, канализационни, газоснабдителните и топлофикационните системи ще имат положително въздействие върху околната среда. Нарастването на материалните активи на системите на образованието, социалните дейности и спорта ще се отрази положително на качествата на градската среда. Положително на околната среда ще се отрази и нарастването на материалните активи на комуникационно-транспортната система.

8.2 ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ АСПЕКТИТЕ С ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Заложените в общата концепция на ИОУПО принципи го оформят като планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на общинската територия, ориентирано към ограничаване до минимум на неблагоприятните последици върху околната среда, както от досегашната урбанизация на територията, така и от очакваното протичане на урбанизационния процес.

Промените на общата структура на територията са насочени към формиране на пълноценни градоустройствени структури, зелени площи, условия за приложение на труд и обслужване, както и условия за комфортно жилищно обитаване, което дава основание да се приеме, че промените в общата структура на общинската територия са с минимално неблагоприятно въздействие върху околната среда.

По земеползването и устройството на извънселищните територии подходът на ИОУПО е насочен към постигане на екологосъобразни устройствени решения и в този смисъл не поражда опасност за околната среда.

По отношение **опазване на водните течения, водните площи** и съхраняване на характеристиките на средата на непосредствените им крайбрежия, планът предвижда запазването им като елемент на физическата структура на територията и предвижда както устройствени, така и конкретни мерки за възстановяване/опазване на естествените им характеристики.

По отношение на **териториите, защитени по ЗЗТ** са създадени необходимите устройствени условия за тяхното физическо опазване и ограничен достъп, съобразно режимите, определени в плановете за управлението им.

По отношение на **обектите, защитени по ЗКН** е подхождено съгласно законовите и нормативни изисквания.

По отношение на **комуникационно-транспортната инфраструктура**, предвижданията на плана включват предложения за значително подобряване на комуникационната инфраструктура на общината и връзките ѝ със съседни територии.

Като цяло, проектните предвиждания за **по-нататъшно развитие и доизграждане на мрежите и съоръженията на системите на техническата инфраструктура** са свързани с включването във водоснабдителната система на нови водоизточници, реконструкция на съществуващите водопроводна и канализационна мрежи, реконструкция/изграждане на ПСПВ, реконструкция на ГПСОВ, развитие на системите за топлоснабдяване и газоснабдяване.

Значителна част от предложенията на плана се очаква да допринесат за подобряване качеството на атмосферния въздух, ограничаване вредното влияние от транспортния шум, усъвършенстване управлението на отпадъците, опазване на земите и почвите, опазване на

биоразнообразието, пространствено развитие на системата от озеленени площи за обществено ползване и на тези със специфично предназначение.

8.3 НЕРЕШЕНИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ ИЛИ ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ИОУПО

Реализацията на предвижданията на ИОУПО ще има благоприятни последици за компонентите и факторите на околната среда. Предвижданията на плана се базират на балансиран подход при устройството на територията и в този смисъл той представлява планова териториална основа за дългосрочно устойчиво и екологосъобразно развитие на общината.

8.4 УСТРОЙСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ И КОМПЕНСИРАНЕ ОТРИЦАТЕЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА

В ИОУПО и Правилата за прилагането на плана са определени редица мерки с характер на изисквания към управлението на устройствения процес и бъдещото планиране на територията, с оглед ограничаване и компенсиране отрицателното въздействие върху околната среда.

- **Мерки по отношение опазване качеството на атмосферния въздух** – изисква се осигуряване на достатъчни свободни пространства в новопредвиждани застроявания, с цел проветряване и разсейване на вредни потоци замърсен атмосферен въздух от автомобилния трафик, производствата, строителните дейности и др. Предвижда се съхраняване и обновяване на уличното озеленяване с подходящи дървесни видове и реализиране на ново при реконструкция и изграждане на нови пътни и улични трасета. Рехабилитацията и развитието на топлоснабдителната система и на газоразпределителната мрежа ще обхване максимален брой потребители. Разширение и поддържане на велосипедната мрежа, както и реконструкцията и доизграждането на градската улична мрежа и околновръстния път ще допринесат за намаляване на отрицателното въздействие от автомобилния транспорт върху качеството на атмосферния въздух. Към тези мерки трябва да се прибави и запазването и развитието на всички елементи на зелената система в общината – за широко обществено ползване и със специфично предназначение.

- **Мерки по отношение опазване на водите и водните обекти** - устройствените решения на ИОУПО за съответните територии респектират стриктно изградените санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоземните съоръжения на подземни водни тела, използвани за питейно-битово водоснабдяване. Предвиденото обновяване и реконструкция на съществуващата водоснабдителна система, както и нейното разширение чрез изграждане на необходимите съоръжения за водоснабдяване на общината от Каскада „Въча“ осигуряват оптимално ползване на водните ресурси и намаляване до минимум на загубата им. За предотвратяване замърсяването на водните тела с биогенни елементи, респективно намаляване натиска на отпадъчните води върху чувствителната зона в общината, се предвижда съответно развитие на канализационните мрежи, включващо: реконструкция на ПСОВ – Пловдив, изграждане и рехабилитация на колектори и поетапна подмяна на маломерната второстепенна канализация. Към последващото подробно устройствено планиране са

адресирани изисквания за осигуряване достъп до речните корита и до напоителните и отводнителни канали по цялото им протежение; за отреждане на корекции на речните корита, изграждане на укрепителни и защитни съоръжения, зони или терени за обществено озеленяване по крайбрежията; за недопускане дейности, нарушаващи естественото състояние и проводимостта на речните легла, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици, освен такива, осигуряващи защита от вредното въздействие на водите.

- **Мерки по отношение ограничаването вредното влияние върху акустичната среда** - за намаляване на транспортния шум ще съдейства предвидената оптимизация и повишаване ефективността на комуникационно-транспортната мрежа. Мерките за шумозащита на прилежащите на транспортните артерии територии включват доразвитие на линейното озеленяване със зелени ивици и дървесна растителност по протежение на основните улици в урбанизираната територия, както и запазване и развитие на съществуващите крайпътни озеленени площи с изолационни и защитни функции; изграждането на изкуствени шумозащитни екрани. Предвижда се, при липса на теренни или други условия за изграждане на шумозащитните съоръжения, в ПУП да се включва изискване за задължително реализиране на защитно озеленяване в границите на урегулираните поземлени имоти, прилежащи на пътя. Шумозащитни/шумопоглъщащи съоръжения или изолационно озеленяване е предвидено и по трасетата на железопътните линии, прилежащи на жилищни територии. Защитно/изолационно озеленяване задължително ще се изгражда и в обхвата на зоните и терените за производствени, складови и др.п. дейности, генериращи шум, в частите им, прилежащи на жилищни територии.

- **Мерки по отношение на опазването на земите и почвите** - ИОУПО установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройство на територията за земеделски територии извън устройствени зони, с които се запазва фактическото им ползване без влошаване на качеството им. Почвените ресурси в общината са изследвани подчинено на урбанистичните изисквания: земеделските земи с висока почвена категория - като ограничител на териториалното развитие, а тези в градската среда - с оглед на нуждите на паркоустрояването. Предвиждат се мероприятия за: опазване и съхраняване на хумусно-акумулативния хоризонт, рекултивация на нарушените терени, противоерозионни действия, вкл. възстановяване и създаване на ветрозащитни пояси от едроразмерна растителност. Въведени са изисквания за извършване на рекултивационни мероприятия по изготвен проект за рекултивация на нарушени територии, целящи възстановяване на земите за последващо ползване, съобразно конкретното им предназначение.

- **Мерки по отношение управлението на отпадъците** - ИОУПО се съобразява и създава устройствени условия за прилагане на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Пловдив 2014-2020 год. Дотолкова, доколкото Пловдив разполага с една почти напълно изградена система за управление на отпадъците, ИОУПО не съдържа предвиждания за устройване на нови площи, обслужващи дейността. Създадени са обаче възможности при неотложна необходимост от допълнително теренно осигуряване на дейности по управление на отпадъците, за площадки ще се използват подходящи терени в предимно производствени зони – Пп, където такъв вид дейности са допустими.

• **Мерки по отношение опазването на биоразнообразието – с ИОУПО** се запазват всички природосъхранени територии, изпълняващи климаторегулиращи, хидрологични, противоерозионни и др. подобни функции. Запазват се, възстановяват се и се създават нови зелени структури, елементи на Зелената система на общината. Запазват се и скромните по площ налични горски територии и създават условия за развитие на площи с едроразмерна дървесна растителност. ИОУПО изцяло респектира границите на защитените територии, обявени по Закона за защитените територии. Запазва се тяхното предназначение. Опазването и устройството на защитените територии се съобразяват с режимите на дейности, определени със заповедите за обявяването им, респ. с планове за управление. Същото се отнася и за защитените зони по ЗБР. Единствено на територията на защитена зона BG0000578 „Река Марица“ се предвиждат устройствени мероприятия. Те са изграждане на четири нови мостове над р. Марица; формиране на една устройствена зона за озеленяване, спорт и атракции (Зса) на остров „Адата“; частично навлизане на територията на зоната в района източно от устието на р. Пясъчник на една смесена обществено-обслужваща и производствено-складова зона (Соп). Тези устройствени намеси са планирани при съблюдаване на законовите разпоредби, заповедта за обявяване на зоната и стандартния формуляр (поради липсата на одобрен план за управлението ѝ).

За земеделските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР, е установен режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройството на територията, с който се запазва фактическото им ползване без да се влошават качествата им.

ИОУПО респектира естествените ландшафти и характерните им елементи, като защитни пояси, крайпътно озеленяване, естественото крайречно озеленяване и др.

На общинско ниво, реализацията на визията за околната среда на Община Пловдив (съгласно ПООС 2014-2020) е отразена в предвижданията на плана, както следва:

Изисквания на ПООС 2014-2020	Предвиждания на ИОУПО
Задоволяване на населението с вода за питейно-битови нужди с необходимите качествени показатели, свеждане до минимум на аварийните ситуации и недостига на вода	За осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода ИОУПО съдейства със следните си проектни предвиждания: <ul style="list-style-type: none"> - постепенен отказ от ползване на подземни води и преминаване към питейно водоснабдяване на Пловдив от Каскада „Въча“; - изграждане на вътрешен магистрален водопроводен пръстен за осигуряване равномерно водоснабдяване на цялата територия; - поетапна подмяна на амортизираната водопроводна мрежа и намаляване на загубите на вода.
Цялостно отвеждане на битовите и производствените отпадъчни води на градската ПСОВ и осигуряване необходимите качества на пречистените отпадъчни води при тяхното заустване	Планът предвижда доизграждане и развитие на канализационната система в обхвата на съществуващата градска територия и на новите урбанизирани територии; Предвидена е цялостна реконструкция на ГПСОВ, вкл. каловото стопанство и крайната обработка на утайките, след която станцията би трябвало да отговаря на всички съвременни

	изисквания
<p>Осъществяване на мерки за опазване и подобряване на водната среда, поддържане на проводимостта и доброто естетическо състояние на районите около повърхностните водни тела – чрез прилагане на научно-техническите постижения при управление на водите.</p> <p>Социализация на река Марица - поддържане на зелените площи около бреговете и създаване на условия за приятен отход на жителите и гостите на града</p> <p>Осигуряване на условия за постигане на добро химично и екологично състояние на водните тела в общината</p>	<p>За предотвратяване замърсяването на водните тела с биогенни елементи, респективно намаляване натиска на отпадъчните води върху чувствителната зона в общината, се предвижда съответно развитие на канализационните мрежи, включващо: реконструкция на ПСОВ – Пловдив, изграждане и рехабилитация на колектори и поетапна подмяна на маломерната второстепенна канализация.</p> <p>Планът изисква осигуряване на достъп до речните корита и до напоителните и отводнителни канали по цялото им протежение; за отреждане на корекции на речните корита, изграждане на укрепителни и защитни съоръжения, зони или терени за обществено озеленяване по крайбрежията; за недопускане дейности, нарушаващи естественото състояние и проводимостта на речните легла, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици, освен такива, осигуряващи защита от вредното въздействие на водите.</p> <p>Планът разглежда речните тела и водни площи като елементи на зелената система на града и общината</p> <p>Предвиденият в ИОУПО устройствен режим на териториите, заети от води и водни обекти не допуска промяна на предназначението на поземлените имоти на водни обекти и строителство в тях, освен на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения. Той изисква във всички случаи на урбанизиране на териториите край водни обекти да се осигурява възможност за достъп за почистване, укрепване и поддържане на техните легла</p>
<p>Възстановяване на водоземните съоръжения и осигуряване на реалните нужди от вода за напояване на зелени площи от подземни води, вкл. изграждането на водоспестяващи поливни системи</p>	<p>Устройствените решения на ИОУПО за съответните територии респектират стриктно изградените санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоземните съоръжения на подземни водни тела, използвани за питейно-битово водоснабдяване</p>
<p>Поддържане на зелените площи за широко обществено ползване и междублоковите пространства, изграждане на нови и поддържане в съответствие с нормативните изисквания на съществуващите съоръжения в детските площадки, поддържане на защитените територии</p>	<p>В подкрепа на тази цел са предвижданията на плана, свързани с заложили по-високи показатели за озеленяване, осигуряване на непрекъснатост в териториалното и пространствено развитие на зелената система на територията на общината</p> <p>За устройството на озеленените територии и териториите за спорт и атракции се прилагат следните разновидности на устройствени зони за озеленяване - озеленени площи за широко обществено ползване (Оз), зони за озеленяване, спорт и атракции (Зса), зони за озеленяване и спорт (Озс).</p> <p>Предвижда се значително увеличение на терените за озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение, чиято обща квадратура да се увеличи с 55.73 % и достигне 835.9 ха, респ. 18.85 кв.м/жител.</p> <p>За поддържане на защитените територии планът съдейства със следните си проектни предвиждания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гарантиране охранния режим на защитените територии в града и извън него; - респектиране на охранния режим на защитените

	<p>зони по Натура 2000;</p> <ul style="list-style-type: none"> - специална защита на растителността по крайбрежията на реките и суходолията; - изграждане на нови озеленени площи за широко обществено ползване.
Целенасочено подобряване на качество на атмосферния въздух	<p>ИОУПО съдейства за постигане на тази цел със следните си проектни предвиждания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - по-нататъшно газифициране на гр. Пловдив; - доизграждане на източния участък на околновръстния път и пълно изнасяне на транзитния трафик извън градската територия, което ще се отрази благоприятно и на качеството на атмосферния въздух и на шумовото натоварване; - доизграждане на първокласната улична мрежа, с което ще осигури провеждане на трафика с по-малко замърсяване на въздуха и транспортен шум; - обновяване на парка на градския автобусен транспорт с електрически превозни средства; - въвеждане на скоростен трамвай с електрическа тяга; - изграждане на нови обществени озеленени площи
Постигане на нормите за шумово натоварване в жилищните и „тихи“ зони	<p>Планът изисква осъществяване на шумозащита по протежение на част от най-натоварените градски артерии</p>
Опазване на уникалните за такава урбанизирана територия природни дадености с видовото разнообразие в тях	<p>ИОУПО съдейства за постигане на тази цел със следните проектни предвиждания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гарантиране охранния режим на защитените територии в града и извън него; - респектиране на охранния режим на защитените зони по Натура 2000; - специална защита на растителността по крайбрежията на реките и суходолията; - изграждане на нови озеленени площи за широко обществено ползване.
Рационално използване на земите на територията на Общината и недопускане замърсяването на почвите, възстановяване и поддържане на почвеното плодородие	<p>ИОУПО установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ за земеделски територии извън устройствени зони, с който се запазва фактическото им ползване без влошаване на качеството им; въведени са изисквания за извършване на рекултивационни мероприятия по изготвен проект за рекултивация на нарушени територии, целящи възстановяване на земите за последващо ползване, съобразно конкретното им предназначение</p>
Непрекъснато усъвършенстване на управленската структура в Общината, продължаване на политиката на прозрачност, запазване и съхраняване на архитектурните, историческите и археологическите ценности на територията на Общината	<p>ИОУПО няма отношение към тази цел</p>
Спазване на нормативните изисквания по отношение на компонентите на околната среда, контрол по спазването им на територията на общината от Общинската администрация, поддържане на връзки с контролните и други органи – РИОСВ, Басейнова дирекция, РЗИ и др. институции за решаване на възникнали проблеми	<p>В ИОУПО и Правилата за прилагането на плана са определени редица мерки с характер на изисквания към управлението на устройствения процес и бъдещото планиране на територията, с оглед ограничаване и компенсиране отрицателното въздействие върху околната среда.</p>

КОМЕНТАР-ОЦЕНКА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Проектните решения на ИОУПО обхващат в максимална степен обичайния набор от устройствени мерки за ограничаване на неблагоприятното въздействие върху околната среда от реализацията на Общия устройствен план, както и за компенсиране на това въздействие.

9. АЛТЕРНАТИВИ, В Т.Ч. НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА

Както е упоменато в т.9 и т.10 от Задание за обхват и съдържание на ЕО, общите устройствени планове не съдържат алтернативи и затова, на основание изискванията на чл.25, ал.2, т.4 от Наредбата за ЕО, в съответния раздел на ЕО е достатъчно да се разгледа „нулева“ алтернатива.

Съгласно ЗООС, т.27 от ДР, “нулева алтернатива е възможността да не се осъществява съответната дейност”, в разглеждания случай – предвижданията на изменението общият устройствен план на община Пловдив.

Според т.8 на Допълнителните разпоредби на Наредбата за оценка на съвместимостта на планове и програми с целите на опазване на защитените зони “нулевата алтернатива” е описание на настоящото състояние и последиците от него в случаите когато инвестиционните намерения, които се прилагат не могат да бъдат осъществени.

Съгласно изискванията на чл.18, ал.3 от Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове, проектите за общо устройство на общинската територия (общите устройствени планове) не предлагат концептуални алтернативи в прогнозната си част.

Развитието на територията на общината без прилагане на ОУПО не може да се приеме като нулева алтернатива, защото това би означавало общината да се лиши от един важен и законово регламентиран инструмент за управление на социално-икономическото ѝ развитие. Това би означавало също така отказ от някои мероприятия, насочени към повишаване на благоустроеността на селищната среда.

Общият устройствен план на община Пловдив–изменение, не съдържа алтернативи. Като алтернативи, произтичащи от ЕО, биха могли да се разглеждат предложението в т.11 мерки, касаещи обхвата и съдържанието на окончателния проект на ОУПО.

10. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕЖДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ**Мотиви и използвани методи за оценка**

При разработването на настоящата екологична оценка са използвани методически принципи, подходи и конкретни методики, както следва:

- **Методически принципи:**

- принцип на **териториалност**, съгласно който разглежданата територия е интегрираща категория, степента на усвояване на която определя характера на съществуването и развитието ѝ вкл. и на съседни и по отдалечени територии;

- принцип на **системност**, според който всяко явление се разглежда като част от единна система, независимо от водещата или подчинената му роля;

- принцип на **приемственост**, съгласно който проблемите на околната среда са предмет на анализ и оценка във всички фази на планиране, проектиране, строителство и експлоатация,

- принцип на **относителна оптималност**, съгласно който управлението на околната среда се осъществява на база оптимално съчетаване на процесите на урбанистично развитие с характера на приемната среда, капацитета на природните ресурси и условията за живот на населението,

- принцип на **приоритетност**, при който определен процес или фактор има предимствена роля пред останалите,

- принцип на **предпазване**, съгласно който, в случаите, когато за дадено въздействие няма достатъчно информация се приема и разработва най-лошия възможен сценарий.

- **Методически подходи:**

- при проучване на съществуващото състояние на компонентите на околната среда се прилагат основно аналитичните подходи;

- системно-структурния подход е в основата на диагнозата на състоянието на околната среда;

- прогнозата на компонентите се базира на сценариите на намеренията за развитие, групирани по съответен начин;

- подробен анализ, който е в основата на избора на мерки за предотвратяване или възстановяване на допуснати нарушения и изменения на околната среда.

- **Конкретни методики:**

- Ръководство за стратегическа екологична оценка, ЕС;

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми, МОСВ, 2002;

- Методика за разработване на екологичните раздели към застроителните планове, Ек. Гюлеметова, 1986г.;

- Методика за определяне на разсейването на емисиите на вредни вещества от превозни средства и тяхната концентрация в приземния атмосферен слой, МОСВ, 2004г.

- Методи за определяне необходимата степен на пречистване на отпадъчните води, Ц. Цачев, част 1 и 2, 1991г.

- Класификатор на почвите в България;

- Класификация на ландшафтите по БДС

- Методика за ландшафтно-естетическа оценка, ЛТУ

- Харта за устойчиво развитие на българските ландшафти

- Общоевропейска стратегия за биологично и ландшафтно разнообразие

- Национална стратегия за екотуризм.

11. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Таблица 37 Мерки за намаляване, предотвратяване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
Атмосферен въздух	Стимулиране използването на алтернативни енергийни източници, в т.ч и подмяна на стари и неефективни горивни инсталации с нови екологосъобразни съоръжения на газ, ТЕЦ, пелети, електроенергия /вкл. зелена енергия, използване на покривните пространства на сградите; подобряване на енергийната ефективност и др./ с цел намаляване на емисиите от битовия сектор.	Подобряване качествата на въздушната среда	При прилагане на ИОУПО
	Оптимизация и повишаване ефективността и пропускателната способност на вътрешноградските транспортни връзки с цел намаляване на емисиите от транспортния сектор	Подобряване качествата на въздушната среда и шумовата обстановка	При прилагане на ИОУПО
	Ежегодно изграждане на нова и/или подмяна на съществуваща пътна инфраструктура, вкл. ремонтни дейности и подмяната на паважна настилка с асфалтобетонена с цел намаляване на общите емисии и поддържане на хигиена на уличната мрежа.	Подобряване качествата на въздушната среда и шумовата обстановка	При прилагане на ИОУПО
Климат	Насърчаване на адаптирането към изменението на климата и на предотвратяването и управлението на риска.	Превенция на риска за живота и здравето на населението	При прилагане на ИОУПО
	Периодично анализиране на възможните ефекти на местно ниво, във връзка с пътната карта за реализиране на Зелената сделка.	Превенция на риска за живота и здравето на населението	При прилагане на ИОУПО
	Разработване на интегриран проект за адаптация към изменение на климата в община Пловдив	Разработване на дейности за проследяване, анализ и контрол на риска от възникване на бедствия, в резултат от опасни климатични събития и/или тенденции и определяне на мерки за преодоляването им	При прилагане на ИОУПО
Води	Обновяване, реконструкция, доизграждане на водопреносната, водоснабдителна и на канализационната системи	Оптимално ползване на ресурсите, постигане на добро количественото и химичното състояние на подземните води	При прилагане на ИОУПО
	За новите урбанизирани територии да се предвидят терени за изграждане на дъждо-задръжателни резервоари	Управление на евентуални проблеми с наводнения	В окончателния проект на ИОУПО
	Регулярен мониторинг на хидравличното състояние на дъждопреливниците и да се осигури редовното им почистване	Управление на евентуални проблеми с наводнения	При прилагане на ИОУПО
	Реконструкция и модернизация на ПСОВ Пловдив	Подобряване качеството на водите	При прилагане на ИОУПО

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
	Проектирането и строителството на нови обекти и съоръжения да се съобразява с регламентираните в чл. 118а на ЗВ забрани	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагане на ИОУПО
	Да се спазват забраните и ограниченията в охранителните пояси на учредените санитарно-охранителни зони, съгласно изискванията понастоящем в Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване, и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагането на ИОУПО
	Реализацията на инвестиционните проекти, произтичащи от ИОУП на община Пловдив да са съобразява с мерките за водните тела от приложенията в Раздел 7 в ПУРБ на ИБР (2016-2021 г)	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагане на ИОУПО
Биоразнообразие. Зелена система	Съхраняване и обновяване на съществуващото и изграждане на ново улично озеленяване	Подобряване качествата на градската среда	При прилагане на ИОУПО
	На следващи нива на планиране да се проучат технически възможности за осигуряване на постоянно водоподаване от р. Първенецка или други източници към Гребен канал	Осигуряване на нормално функциониране на канала и на безопасност за спортуващите и ползващите го	При прилагане на ИОУПО
	Доразвитие на линейни зелени структури	Подобряване качествата на градската среда	При прилагане на ИОУПО
	При последващото проектиране да се спазва принципа на максимално запазване на съществуващата дървесна растителност в границите на съответната устройствена зона	Опазване на биоразнообразието	При прилагане на ИОУПО
	Изграждане на изолационни ивици по транспортните трасета, прилежащи на жилищни територии и обекти, подлежащи на здравна защита	Подобряване нивата на шумово замърсяване, подобряване качествата на атмосферния въздух	При прилагане на ИОУПО
	На последващите нива на планиране да се разработят проекти и се прилагат мерки за засилване на “зелената” инфраструктура в градската среда.	Подпомагане прилагането на Стратегия на ЕС за биоразнообразие, 2020	При прилагане на ИОУПО
	На последващите нива на планиране да се разработят проекти и се прилагат системи и техники за осигуряване на необходимото количество вода за чувствителните сектори на зелената система на града	Преодоляване на проблеми със засушаването и пестене на вода за поливни цели	При прилагане на ИОУПО
	Проучване на възможностите за създаване на управляем полдер в заливни тераси на р. Марица в участък до Парк „Отдых и култура“ – запад, гр. Пловдив.	Прилагане на ефективни практики за напояване от подземни и повърхностни водоизточници, в условията на засушаване	При прилагане на ИОУПО
Ландшафт	На по-ниските нива на планиране е задължително формулирането на мерки с ландшафтно-устройствен характер, които да отговарят на изискванията на чл.30, ал.2 и 3 от ЗБР.	Опазване на елементи на ландшафта	При прилагане на ОУПО
Отпадъци	Насърчаване на прехода към кръгова икономика. Изпълнение на препоръка 3 на	Предвидените	При прилагане на ИОУПО

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
	Съвета от 05.06.19 г. относно Националната програма за реформи на България за 2019 г. и съдържаща становище относно Конвергентната програма на България за 2019 г. и продължаване на усилията за постигане на съответствие с изискванията на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.	интервенции ще допринесат за изпълнение и на приоритетните действия в Преглед на изпълнението на политиките на ЕС в областта на околната среда от 2019 г. – Доклад за България: да се подобрява и разширява разделното събиране на отпадъци, включително на биоотпадъци“.	
	Създаване на единна информационна система за отпадъците	Обхващане и стандартизиране на целия документооборот по управление на отпадъците и на база на първичната информация, възникваща по време на управлението на отпадъците и осигуряване на контрол и отчетност на всички етапи от процесите, като се гарантира наличието на достоверна информация за всяка дейност и процес.	При прилагане на ИОУПО
	Надграждане на съществуващата инфраструктура по управление на отпадъците	Изпълнение на целите заложи в националното законодателство.	При прилагане на ИОУПО
Шум	Недопускане изграждането на обекти, подлежащи на усилен шумозащита (детски, учебни и лечебни заведения е др.) в близост до източници на акустичен дискомфорт.	Спазване на изискванията, заложи в ИОУП и нормативните изисквания за контрол на шума.	При прилагане на ИОУПО
Устройствени параметри	Да се редуцира разрастването на градската територия до граници, съответстващи на доказана необходимост от усвояване на нови територии за строителни нужди	Ограничаване претоварването на градската територия	В окончателния проект на ИОУПО
	Да се редуцира териториалното разрастване на урбанизираните територии извън града, като се ограничи само в участъците от територията, в които са налице множество земеделски имоти с променено предназначение	Опазване на земеделските земи от урбанизация	В окончателния проект на ИОУПО
Други	Всички разработки, отнасящи се до инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии на следващ етап на подробност подлежат на процедура по ОВОС и ЕО по реда на глава VI от ЗООС.	Спазване на законодателството по околна среда	При прилагане на ИОУПО
	При условие, че в новопроектираните „Предимно производствени“ устройствени зони на следващи нива на проектиране се предвижда изграждане на предприятие или	Спазване на законодателството по околна среда	При прилагане на ИОУПО

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
	съоръжение с висок или нисък рисков потенциал, да се направи оценка на въздействието по реда на гл.7 от ЗООС		
	Да се изпълняват мерките за ограничаване на въздействията върху околната среда, включени в обяснителната записка на плана	Опазване на околната среда	При прилагане на ИОУПО

Мерките, касаещи община Пловдив, набелязани в „План за управление на речните басейни в Източнореломорски район 2016-2021 г.“ са показани в следващата таблица:

Таблица 38 Мерки за водните тела в община Пловдив от приложенията в Раздел 7 в ПУРБ на ИБР (2016-2021 г)

Код на мярката	Наименование на мярката	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид на мярката	Прилагащ орган
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	Изграждане, реконструкция или модернизация на ГПСОВ за агломерации с над 10 000 е.ж. /Пловдив/	UW_2_1	основна	община/ ВиК оператор
OS_3	Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води	Проучвания на замърсявания, вкл. фоновии замърсявания, на подземни води / ПБТ BG3G000000Q013/	OS_3_13	допълваща	БД
DW_6	Осъществяване на контрол и превенция срещу замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества, както и по дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на зоната за защита на водите, предназначена за питейно-битово водоснабдяване	Осъществяване на контрол и превенция срещу замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества, както и по дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на зоната за защита на водите, предназначена за питейно-битово водоснабдяване.	DW_6_1	основна	Петролна база Пловдив-Лукойл
DP_6	Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни и отпадъчни води в района на депа за отпадъци	Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни и отпадъчни води в района на депо за неопасни отпадъци на „КЦМ“ АД	DP_6_2	основна	Частни инвестиции
DP_9	Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство	Събиране на актуална информация за местоположението и текущото състояние на складовете за пестициди	DP_9_4	допълваща	МОСВ, БД

Мерки, включени в Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения за РЗПРН, отнасящи се конкретно за територията на община Пловдив:

- Ежегодно почистване на коритото и бреговете на река Дермендере в границите на гр. Пловдив;
- Изграждане/надграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на десния бряг на река Марица от вливането на десен приток при с. Оризаре до р. Дермендере;
- Изграждане/надграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на левия бряг на река Марица нагоре по течението от масивната подпорно стена в участък от 2500 м.;
- рехабилитация на 1000 м. канализационна мрежа в западната част на града;
- поддръжка на 5000 м. канализационна мрежа в западната част на града;
- периодично почистване на коритото и терасите на река Марица и река Пясъчник от дървета и храсти, битови и строителни отпадъци;
- поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на река Марица в гр. Пловдив;
- Изграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на левия бряг на река Пясъчник;
- Поддръжка на 80 000 м. канализационна мрежа в западната част на града;
- Почистване на мръсния канал вливащ се в река Марица източно от гр. Пловдив;
- Изграждане на земнонасипна дига в комбинация с биологично укрепване на десния бряг на река Марица нагоре по течението от вливането на мръсния канал и възстановяване на слегнали участъци на дигите от мръсния канал.

Предвидени са и мерки, които следва да се предприемат за предотвратяване на потенциално наводнение в териториите, които са извън РЗПРН, като някои от тези мерки имат отношение към разглежданата територия:

- Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях (Мярка ВМ_А.3.6.5). Мярката акцентира върху обследване състоянието и безопасността на язовирите и е изключително важна за избягване на аварии и разрушаване на язовирните стени при наводнения. Отговорни за дейността са собствениците на съоръженията съгласно Закона за водите;
- Реконструкция и ремонт на язовири (Мярка ВМ_В.1.1.2) Насочена е към общинските язовири/водоеми. Тук отговорността е на общината като собственик на съоръженията;
- Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките" /Мярка ВМ_А.1.1.8/. Тук важна роля играят старите корита на реките;
- Възстановяване на компрометирани диги (Мярка ВМ_В.3.2.4) Мярката предвижда ремонт на съоръжения за защита от наводнения в РБУ. Ремонтите на дигите се извършват в рамките на РЗПРН и извън РЗПРН.

12. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА, ПРОИЗЛИЗАЩИ ОТ ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Оценката на потенциалните въздействия върху местообитанията и видовете обект на опазване в защитени зони на територията на общината показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху ключовите им елементи. Въпреки това, с цел максимални запазване на естествените условия в зоните са предложени превантивни мерки.

1) Мерки към окончателния проект на ИОУПО

Мярка 1.1. Към отделните планове или проекти, които ще се изготвят за отделните устройствени зони и територии на ОУПО на територията 33 Река Марица, в проектна част „Озеленяване”, да бъде заложено то да се извършва само с представители на характерните за страната или геоботаническият район растителни видове, включително и по отношение на озеленяването покрай пътната инфраструктура.

За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката: Предотвратяване разпространението на чужди инвазивни растителни видове в района, които могат да навлязат и постепенно да доведат до нарушаване на видовия състав на растителността в зоната като подменят видовата структура на коренната растителност, характерна за местообитанията, предмет на опазване.

Ефект от прилагането ѝ (степен): Средна степен, мярката е с превантивен характер.

Мярка 1.2. Територията на остров Адата да остане както е в действащия ОУП 2007 г. за Зоз – зона за градски паркове и градини и да не се прекатегоризира в ИОУПО като Зона за озеленяване, спорт и атракции - Зса. Да не се допуска изсичане на дървета, ключови за опазване местообитанието на малкия корморан (*Phalacrocorax pygmeus*). Да не се извършва строителство и всякакви дейности на територията на остров Адата без предварително проведен поне едногодишен мониторинг на местата за нощувка на малък корморан, уведомяване за резултатите от мониторинга и съгласуване с РИОСВ и специалисти орнитолози, както и всички нови ПУП да бъдат задължително подлагани на процедура по екологична оценка и оценка за съвместимост.

За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката: Предотвратяване на безпокойство и нарушаване на места за почивка на малкия корморан (*Phalacrocorax pygmeus*).

Ефект от прилагането ѝ (степен): Висока степен.

2) Мерки към етапа на прилагане на ИОУПО

Мярка 2.1. По време на строителните дейности на отделните обекти в съответната устройствена зона на ИОУПО да не бъдат засягани пряко терените, оставащи извън определените им граници, като се съблюдава в тях да не навлиза безразборно и строителна техника. За целта да се маркират с трайни знаци и табели външните регулационни граници на тези територии и зони.

За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката: Предотвратяване унищожаване на целеви видове и местообитания.

Ефект от прилагането ѝ (степен): Висока степен, мярката е с превантивен характер.

Мярка 2.2 Зоните за озеленяване на територията на ЗЗ Марица-Пловдив и ЗЗ Река Марица е необходимо да запазят естествения си облик и растителност, особено в близост до реката. Да не се допуска изсичане на дървесни видове по крайбрежието и замаяната им с чужди или инвазивни видове.

За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката: Предотвратяване на потенциална трансформация на местообитания и нарушаване на видовия състав. Запазване на трофични и потенциални гнездови местообитания на водолюбиви и грабливи видове птици.

Ефект от прилагането ѝ (степен): Средна степен, мярката е с превантивен характер.

Мярка 2.3 При изграждане на транспортната инфраструктура максимално да се запази съществуващата крайречна растителност. При възможност строителните дейности да са през месеците август - септември.

За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката: Предотвратяване на безпокойство и нарушаване на места за почивка на малкия корморан (*Phalacrocorax pygmeus*) и големия корморан (*Phalacrocorax carbo*).

Ефект от прилагането ѝ (степен): Средна степен, мярката е с превантивен характер.

Мярка 2.4 При реализиране на дейностите свързани с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН), отнасящи се до община Пловдив засягащи защитената зона „Марица Пловдив”, следва да се съобразят с периодите от жизнения цикъл на птиците. При направените им оценки, както и настоящата отчитат отрицателно въздействие върху 20 вида птици, предмет на опазване в зоната, 10 вида от които са гнездящи (описани в т. 4.2.2.4 от ДОСВ), а останалите зимувачи. Препоръчваме строителните дейности да са в периода 15 юли – 31 октомври.

За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката: Предотвратяване на безпокойство, унищожаване гнездови биотопи, укрития, места за почивка и хранене на целеви видове птици, водолюбиви и грабливи видове птици.

Ефект от прилагането ѝ (степен): Висока степен, мярката е с препоръчителен характер.

13. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Методическият подход, приложен при анализа и оценката на компонентите и факторите на околната среда е определящ и по отношение избора на мерките, които трябва да бъдат приложени по време на прилагането на плана. В следващата таблица са показани мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана:

Таблица 39 Описание на необходимите мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана

Мерки	Индикатори	Отговорност, Периодика
Мониторинг на качествата на атмосферния въздух	Брой превишения на ПС за СДН и СГН за различни замърсители	Постоянно РИОСВ, РЗИ
Мониторинг върху водоизточниците на подземни води	Изследване на физико-химични показатели по разрешителни за	Ежегодно Басейнова дирекция,

	водовземане и Наредба № 9/16.3.001 г за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели	В и К, общината, титуляри на разрешителни за водовземане
Подмяна и доизграждане на водопроводната мрежа	Контрол за водните нива и количеството на черпените води	Ежегодно, Община, „ВиК” ЕООД
Проектиране и изграждане на канализационните мрежи	Дължина на реконструирана и нова канализационна мрежа – km.	Ежегодно, Община, „ВиК” ЕООД
Пречистване на отпадъчните води	Процентно съотношение на общото количество отпадъчни води спрямо количеството отпадъчни води, отведени за пречистване	Ежегодно, Община
Контрол за нерегламентирано депониране на отпадъци	m ² заети с нерегламентирано депонирани отпадъци площ	Периодично Община, РИОСВ
Опазване на културно-историческото наследство	Брой засегнати и нарушени културни ценности спрямо общия брой културни ценности на територията на общината	Община Регионален исторически музей
Контрол при издаване на разрешителни за строеж по реда на ЗУТ за обекти, разположени в близост до предприятия с висок или нисък рисков потенциал или за нови предприятия/съоръжения, класифицирани с висок или нисък рисков потенциал или за предприятия/съоръжения, при които е възможен ефект на доминото, с цел гарантиране на безопасни разстояния от тези предприятия/съоръжения до жилищни райони, обекти с обществено предназначение, зони за отдих и рекреация, съседни предприятия и обекти, райони и строежи, които могат да бъдат източник на или да увеличат риска или последствията от голяма авария и да предизвикат ефект на доминото, големи транспортни пътища и територии с особено природозащитно значение или значение за околната среда, защитени по силата на нормативен или административен акт	Брой издадени разрешителни за строеж	Периодично, Община, съответните компетентни органи в зависимост от типа/вида на обекта

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът и оценката на предвижданията на изменението на Общият устройствен план на **община Пловдив** дава основание за формулиране на следните основни **констатации**:

- планът е ориентиран към осигуряване на устройствени условия за екологосъобразно развитие на общинската територия в следващите 20 години;
- предвидените с изменението на ОУП **устройствени зони** по функционалното си съдържание и режими (правила и нормативи) за устройство и застрояване са насочени към формиране на добре организирана и хармонично изградена урбанизирана среда и в този смисъл са в унисон с целите на националната екологическа политика;

- за опазване на **атмосферния въздух** планът ще допринесе чрез предвижданията за създаване на устройствени условия за териториално концентриране на производствени, складови и обслужващи дейности, доразвитие на транспортната инфраструктура и нарастване на озеленяването и зелените площи;
- за **водните течения и площи** се предвижда опазването им като физическа структура на територията, съхраняване характеристиките на средата на непосредствените им крайбрежия и подобряване качеството на водите;
- предвиждането на изменението на ОУП за опазване и социализация на **недвижимото културно наследство** и за развитието на различните форми на туризъм са въведени устройствени режими за опазването и социализирането им, които не носят никакви рискове за околната среда.
- за териториите, защитени по **ЗЗТ и ЗБР** са създадени необходимите устройствени условия за тяхното физическо опазване, съобразно режимите, определени в заповедите за обявяването им, плановете за управление/стандартните формуляри;
- проектните предвиждания за по-нататъшно развитие и доизграждане на мрежите и съоръженията на **системите на техническата инфраструктура** се очаква да се отрази позитивно на компонентите и факторите на околната среда;
- за опазване на **ландшафта** се предвижда запазване на относителния дял на генетично устойчивите ландшафти, чрез запазване на ценните елементи на природния ландшафт и благоустрояване на селищната територия;

В заключение, авторският колектив, разработил Доклада за Екологична Оценка предлага на Експертния Екологичен Съвет към **РИОСВ- Пловдив** да приеме следното решение:

СЪГЛАСУВА

Изменението на Общ Устройствен План /ОУП/ на община Пловдив и разрешава преминаване към разработването на Окончателния проект, като при съставянето му се вземат предвид и се отразят направените в Екологичната оценка и Оценката за въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони анализи за състоянието на околната среда, синтеза на съществуващите и очаквани проблеми и мерките, предложени за преодоляването им.

*** *** ***

П Р И Л О Ж Е Н И Я

I. ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

II. ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

III. КАРТИ, СХЕМИ, СКИЦИ, ТАБЛИЦИ

- 1) Опорен план 1:25000;
- 2) Общ устройствен план на община Пловдив, М 1:25000;
- 3) Специализирани екологични схеми, М : 25 000
- 4) Водовземни съоръжения в община Пловдив – таблица
- 5) Недвижими културни ценности с национално значение – таблица

IV. ПИСМА И КОНСУЛТАЦИИ

- 1) Обява за открит обществен достъп до Задание за обхват и съдържание на ЕО на ИОУПО
- 2) РИОСВ-Пловдив, изх..№ОВОС-1463/21.10.2016г.
- 3) РИОСВ-Пловдив, изх..№0-2585-11/06.11.2018г.
- 4) РИОСВ-Пазарджик, изх..№04-01-2011(1)/21.12.2018г.
- 5) МК, изх..№33-НН-51/04.2017г.
- 6) БДИБР, изх..№ПУ-02-163(1)/06.11.2018г.
- 7) МОСВ-НСЗП, изх..№08-00-822/24.10.2018г.
- 8) РИОСВ-Хасково, изх..№БР-429/09.01.2019г.
- 9) БДИБР, изх..№ПУ-02-92(1)/31.07.2019г.
- 10) МВР-РДПБЗН-Пловдив, изх..№104700-1200/22.07.2019г.
- 11) МЗХГ-ОДЗ-Пловдив, изх..№18Ф8165/97/19.07.2019г.
- 12) РЗИ-Пловдив, изх..№07-158-1/18.07.2019г.
- 13) РИОСВ-Пловдив, изх..№ОВОС-1463(2)/19.07.2019г.
- 14) МК-НИНКН, изх..№0800-3859/24.04.2020
- 15) РИОСВ-Пловдив, изх..№ОВОС-1463-4/25.02.2020г.
- 16) РИОСВ-Пловдив, изх..№ОВОС-1463-4/25.02.2020г.
- 17) РИОСВ-Пловдив, изх..№ОВОС-1463-8/29.07.2020г.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ, ДЕКЛАРАЦИИ И ДИПЛОМИ

ПРИЛОЖЕНИЯ

ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ**I. Законови и нормативни актове**

1. Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр.91/25.09.2002г. изм. и доп.)
2. Закон за чистотата на атмосферния въздух (ДВ, бр.45/28.05.1996г.);
3. Закон за опазване на водите (обн., ДВ, бр.67/27.07.1999 г, изм. и доп.);
4. Закон за биологичното разнообразие, обн. ДВ бр77/2002г, изм. и доп. Бр. 77/09.10.2012г;
5. Закон за защитените територии, обн. ДВ бр.133/1988г, изм. и доп. ДВ бр.38/18.05.2012г;
6. Закон за горите, обн. ДВ бр. 19/2011г, изм. и доп. ДВ бр.82/26.10.2012г
7. Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр.53/2012г.);
8. Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати (ДВ, бр. 10 от 4.02.2000г., в сила от 5.02.2002 г.);
9. Закона за паметниците на културата и музеите (ДВ, бр. 29/69 г., изм. и доп.);
10. Закон за здравословни и безопасни условия на труд (Д.В. бр. 124/1997 г.,МЗ);
11. Закон за защита от шума в околната среда (обн. ДВ, бр.74/13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)
12. Закон за здравето (ДВ бр. 70/04).
13. Закон за устройство на територията, обн. ДВ бр. 1/2001, изм. и доп. ДВ бр.82/26.10.2012г;
14. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57 от 2.07.2004г. изм. и доп.)
15. Наредба № 1/2007 г за проучване, ползване и опазване на подземните води;
16. Наредба № 9/19.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;
17. Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите
18. Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване, и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди
19. Наредба № РД-02-20-2/14.02.2012 г за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони
20. Наредба № 12/03.07.2001 г за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони
21. БДС EN 1998-1/NA. Еврокод 8: Проектиране на конструкциите за сеизмични въздействия. Част 1: Общи правила, сеизмични въздействия и правила за сгради
22. Норми за проектиране на плоско фундаване
23. План за управление на речните басейни в БДИБР.
24. Регистър на издадените разрешителни в Басейнова дирекция за управление на водите в БДИБР
25. ИАОС, 2014. Състояние на качеството на подземните води
26. Басейнова дирекция за управление на водите в ИБР. Състояние на подземните води г
27. Програмата за мониторинг на нитратите в подземните води, утвърдена със Заповед № РД-635/13.08.2013 г на Министъра на околната среда и водите
28. Директива 92/32/ЕЕС и Директива 97/67/ЕЕС за принципите за оценка на рисковете за хората и околната среда на опасни вещества;
29. Наредба №2 от2014г. за класификация на отпадъците;
30. Наредба за изискванията за третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (приета с ПМС № 230 от 2005г. ДВ, бр.90/2005г, в сила от 1.01.2006 г.);
31. Наредба за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на съществуващи и нови химични вещества, препарати и продукти (ДВ, бр.5/03.01.2003г.);
32. ПМС №12 за режима за въвеждане на опасни вещества (ДВ, бр.10/99г.);
33. Наредба №7 от 3.03.1999 година за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн. ДВ, бр.45/1999г.).
34. Наредба №6 от 26 юни 2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти на шума върху здравето на населението.” (ДВ, бр.58 / 2006г.)
35. Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (Обн., ДВ, бр.3 от 2004 г.)
36. Наредба № 1 /14.05.2007 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. ДВ, бр.64/2005 г.)

37. Наредба № 11 /27.06.2005 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (обн. ДВ, бр. 42/2007 г.)
38. Наредба № 12 /15.07.2010г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр. 58/2010 г.).
39. Наредба № 6 от 09.11.2000 г за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти
40. Заповед № РД – 272 от 03.05.2001 г. за категоризация на повърхностните води във водните обекти или в части от тях.
41. Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване.
42. Наредба № 7 от 08.08.1086 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води.

II. Научни и специализирани разработки

- 1) Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, МОСВ и др., 2002
- 2) Регистър на издадените разрешителни в Басейнова дирекция „Източнореломорски район“
- 3) Доклад за състоянието на водите на територията на Източнореломорски район през 2017 г.
- 4) Климатичен справочник на Република България
- 5) Хидроложки атлас на Р България, София, 1964
- 6) Хидроложки справочник на реките в България
- 7) Тримесечни бюлетини на ИАОС за състояние на околната среда в България
- 8) Утвърдени локални експлоатационни ресурси и проектен дебит на водовземни съоръжения за подземни води към 15.05.2006 г. МОСВ.
- 9) Гълъбов и др., 1999. Определяне ресурсите на подземните води (Методическо р-во), 1999.
- 10) Методика за определяне на разсейването на емисиите на вредни вещества от превозни средства и тяхната концентрация в приземния атмосферен слой, МОСВ'2003;
- 11) Почвено-географско райониране на България” (П.Петров, 1997);
- 12) „Легендата на почвите” на FAO (1988, 1999);
- 13) Екологична оценка и опазване на водните течения от замърсяване, Дядовски и колектив;
- 14) Генерални схеми за управление на водите по речни басейни, БАН, 2000
- 15) План за управление на водите по речни басейни,
- 16) Справочник здравеопазване НСИ,
- 17) Население и демографски процеси, НСИ.
- 18) Химия и опазване на околната среда, Г. Василев, 2001г.
- 19) Монография „Растителността на България, карта в М1:600 000 с обяснителен текст, проф. И.Бондев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, София, 1991 г.”;
- 20) Комплексна експертна оценка на ландшафта, БАН, 1985г.
- 21) Сдружение за екологично обучение и управление. “Оценка на риска”, София, юни 1994 г., материали на Агенцията за опазване на околната среда – САЩ. Раздели “Принципи при оценка на здравния риск”, “Характеристика на риска”;
- 22) Подземни води в НРБ, 1980, Антонов и др..
- 23) Национален план за опазване на биологичното разнообразие, 2005-2010г.
- 24) Ръководство за стратегическа екологична оценка – указания и методики на Европейската комисия /Интернет страницата на Комисията/;
- 25) Базисна геоекологична класификация на ландшафтите в България, проф. П. Петров. София, 1989 г.;
- 26) Карта на Почвени типове в България - източник АГРОНЕТ, 2006 г.;
- 27) Бондев, И., 1997. Ботанико - географски райони. - В: География на България, БАН, София
- 28) Велчев, В., Бондев, И. 1984. Застрани и редки растителни съобщества в България. – В: Велчев, В. (ред.) Съвременни теоретични и приложни аспекти на растителната екология, София
- 29) Регионален доклад за състоянието на околната среда-2017, 2018, РИОСВ-Пловдив.
- 30) Филипов Л. и др., 1991. Геоложка карта на България. М 1 : 100 000
- 31) Драгоманов и др., 1989. Кватернерните наслаги в Пловдивското понижение Кожухаров и др., 1995. Геоложка карта на България. Картен лист Пловдив, М 1: 100 000
- 32) Справочници Здравеопазване, НСИ, 2016, 2017 и 2018г.
- 33) Здравно-демографски анализ на област Пловдив за 2017г., РЗИ Пловдив.

-
- 34) Отчет за дейността на РЗИ-Пловдив за 2018г., РЗИ-Пловдив.
 - 35) Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004г.).
 - 36) План за действие към актуализирана стратегическа карта за шум на агломерация Пловдив, „Спектри“ ЕООД, 2018г.
 - 37) Годишен доклад за шумовото натоварване в град Пловдив през 2015г., РЗИ-Пловдив.
 - 38) Доклад за състоянието на водите на територията на Източнбеломорски район през 2017 г.
 - 39) Драгоманов и др., 1989. Кватернерните наслаги в Пловдивското понижение.

Консултации с компетентни органи и заинтересовани организации и лица

Консултирани органи и лица	Същност	Прието	Отразяване в ЕО, мотиви
Консултации, проведени по реда на чл.19 от Наредбата за ЕО			
РИОСВ-Пловдив, Изх..№ОВОС-1463/21.10.2016г.	Относно уведомление за изработване на изменение на ОУП на община Пловдив	Да	ОУП подлежи на задължителна екологична оценка; посочени са изискванията към обхвата на ЕО, процедурните действия, които следва да бъдат проведени съгласно изискванията на Наредбата за ЕО; изискана е допълнителна информация за преценяване необходимостта от ДОСВ
РИОСВ-Пловдив, Изх..№0-2585-11/06.11.2018г.	Предоставена е обществена информация	Да	Предоставени са изходни данни за състоянието на околната среда в общината
РИОСВ-Пазарджик, Изх.№04-01-2011(1)/21.12.2018г.	Предоставена е обществена информация	Да	Информация за ИП/ПП в обхвата на защитени зони от Натура 2000, която е ползвана при разработването на ДОСВ
МК, Изх.№33-НН-51/04.2017г.	Относно планово задание за изработване на изменение на ОУП на община Пловдив	Да	Дадени са указания към обхвата и съдържанието на ИОУПО
БДИБР, Изх.№ПУ-02-163(1)/06.11.2018г.	Предоставена е изходна информация	Да	Предоставени данни, които са ползвани при разработването на ЕО и ОУП
МОСВ-НСЗП, Изх.№08-00-822/24.10.2018г.	Предоставена е изходна информация за защитените зони	Да	Предоставени данни за, които са ползвани при разработването на ЕО и ОУП
РИОСВ-Хасково, Изх.№БР-429/09.01.2019г.	Предоставена е обществена информация	Да	Информация за ИП/ПП в обхвата на защитени зони от Натура 2000, която е ползвана при разработването на ДОСВ
Становища, постъпили като резултат от консултациите по чл.19а от Наредбата за ЕО			
БДИБР, Изх.№ПУ-02-92(1)/31.07.2019г.	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на изменение на ОУП на община Пловдив	Да	БД съгласува заданието и дава указания към обхвата на ЕО, които са взети предвид при разработването на ЕО и ОУП
МВР-РДПБЗН-Пловдив, Изх.№104700-1200/22.07.2019г.	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на изменение на ОУП на община Пловдив	Да	Дадени са указания и препоръки към обхвата на ЕО, които са взети предвид при разработването на ЕО и ОУП
МЗХГ-ОДЗ-Пловдив, Изх.№18Ф8165/97/19.07.2019г.	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на изменение на ОУП на община Пловдив	Да	ОДЗ дава положително становище по Заданието
РЗИ-Пловдив, Изх.№07-158-1/18.07.2019г.	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на изменение на ОУП на община Пловдив	Да	РЗИ приема заданието
РИОСВ-Пловдив, Изх.№ОВОС-1463(2)/19.07.2019г.	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на изменение на ОУП на община	Да	РИОСВ приема заданието като дава препоръки за някои допълнения в обхвата на ЕО,

	Пловдив		които са взети предвид и отразени в нея. Изискано е да се изготви ДОСВ
МК-НИНКН, Изх.№0800-3859/24.04.2020	Относно Задание за обхват на Екологична оценка на изменение на ОУП на община Пловдив	Да	НИНКН дава препоръки, които ще бъдат взети предвид, независимо от напредналата фаза, в която се намира разработването на ИОУП и ЕО
РИОСВ-Пловдив, Изх.№ОВОС-1463-4/25.02.2020г.	Относно оценка на качеството на ДОСВ	Да	РИОСВ дава отрицателна оценка на качеството на ДОСВ, като са дадени указания за допълването и преработката му
РИОСВ-Пловдив, Изх.№ОВОС-1463-4/25.02.2020г.	Относно оценка на качеството на ДОСВ	Да	РИОСВ дава втора отрицателна оценка на качеството на ДОСВ, като са дадени указания за допълването и преработката му
РИОСВ-Пловдив, Изх.№ОВОС-1463-8/29.07.2020г.	Относно оценка на качеството на ДОСВ	Да	РИОСВ дава положителна оценка на качеството на ДОСВ. Дадени са указания по последващата процедура